

I

(Leģislatīvi akti)

REGULAS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) 2021/2115

(2021. gada 2. decembris),

ar ko izveido noteikumus par atbalstu stratēģiskajiem plāniem, kuri dalībvalstīm jāizstrādā saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku (KLP stratēģiskie plāni) un kuras finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1305/2013 un (ES) Nr. 1307/2013

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 42. pantu un 43. panta 2. punktu,

ņemot vērā 1979. gada Pievienošanās aktu un jo īpaši 6. punktu tam pievienotajā 4. protokolā par kokvilnu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Revīzijas palātas atzinumu ⁽¹⁾,ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽²⁾,ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽³⁾,saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽⁴⁾,

tā kā:

- (1) Komisijas 2017. gada 29. novembra paziņojumā "Pārtikas un lauksaimniecības nākotne" ir izklāstīta kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) nākotnes problemātika, mērķi un virzieni pēc 2020. gada. Minētie mērķi ietver arī to, ka KLP vairāk jāorientējas uz konkrētiem rezultātiem un uz tirgu, veicinot lauksaimniecības, mežsaimniecības un lauku apvidu modernizāciju un ilgtspēju, tostarp ekonomisko, sociālo, vides un klimata ilgtspēju, un palīdzot mazināt ar Savienības tiesību aktiem saistīto administratīvo slogu labuma guvējiem.
- (2) Lai pievērstos KLP globālajai dimensijai un ietekmei, Komisijai būtu jānodrošina saskaņotība ar Savienības ārējām rīcībpolitikām un instrumentiem, jo īpaši attīstības sadarbības un tirdzniecības jomā. Savienības apņemšanās panākt saskaņotu attīstības politiku prasa, lai, izstrādājot rīcībpolitikas, tiktu ņemti vērā attīstības mērķi un principi.

⁽¹⁾ OV C 41, 1.2.2019., 1. lpp.⁽²⁾ OV C 62, 15.2.2019., 214. lpp.⁽³⁾ OV C 86, 7.3.2019., 173. lpp.⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta 2021. gada 23. novembra nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes 2021. gada 2. decembra lēmums.

- (3) Tā kā KLP ir labāk jāreaģē uz problēmām un iespējām, kas rodas starptautiskā, Savienības, valstu, reģionu, vietējā un lauku saimniecību līmenī, ir jāracionalizē KLP pārvaldība un jāuzlabo tās rezultāti Savienības mērķu sasniegšanā, un ievērojami jāsamazina administratīvais slogs. KLP pamatā vajadzētu būt snieguma īstenošanai ("īstenošanas modelis"). Tāpēc Savienībai būtu jāparedz politikas pamatparametri, piemēram, KLP mērķi un tās pamatprasības, bet dalībvalstīm būtu jāuzņemas lielāka atbildība par minēto mērķu un mērķrādītāju sasniegšanu. Lielāka subsidiaritāte ļauj labāk ņemt vērā vietējos apstākļus un vajadzības un jo īpaši lauksaimnieciskās darbības īpatnības, ko rada lauksaimniecības sociālā struktūra un dažādu lauksaimniecības reģionu struktūras un dabas apstākļu atšķirības, pielāgojot atbalstu tā, lai tas sniegtu pēc iespējas lielāku devumu Savienības mērķu sasniegšanā.
- (4) Šai regulai piemēro horizontālos finanšu noteikumus, ko pieņem Eiropas Parlaments un Padome, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 322. pantu. Minētie noteikumi ir izklāstīti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, Euratom) 2018/1046 ⁽⁵⁾ ("Finanšu regula") un jo īpaši nosaka procedūru budžeta izveidei un izpildei ar dotācijām, iepirkumu, godalgām un netiešo izpildi, kā arī paredz finanšu dalībnieku atbildības pārbaudes. Noteikumi, kas pieņemti, pamatojoties uz LESD 322. pantu, iekļauj arī vispārēja nosacījuma mehānisma režīmu Savienības budžeta aizsardzībai.
- (5) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2021/1060 ⁽⁶⁾ paredzētie noteikumi par pasākumiem, kas fondu efektivitāti saista ar pareizu ekonomikas pārvaldību, par teritoriālo attīstību un par Savienības fondu sniegtā atbalsta redzamību būtu jāpiemēro arī lauku attīstības atbalstam, kas paredzēts šajā regulā, lai attiecībā uz šiem aspektiem nodrošinātu saskanību ar attiecīgajiem Savienības fondiem.
- (6) ELFLA un programmas "Apvārsnis Eiropa", kas ir izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/695 ⁽⁷⁾, sinerģijām būtu jāiedrošina ELFLA pēc iespējas labāk izmantot pētniecības un inovācijas rezultātus, jo sevišķi programmas "Apvārsnis Eiropa" un Eiropas inovācijas partnerības "Lauksaimniecības ražīgums un ilgtspēja" (EIP) finansēto projektu rezultātus, un tādējādi jāsekmē inovācija lauksaimniecības nozarē un lauku apvidos.
- (7) Ņemot vērā to, cik svarīgi ir novērst dramatisko bioloģiskās daudzveidības zudumu, atbalstam saskaņā ar šo regulu būtu jāpalīdz integrēt bioloģiskās daudzveidības pasākumus Savienības politikas virzienos un sasniegt vispārējo mērķi, proti, 2024. gadā 7,5 % un 2026. un 2027. gadā 10 % no gada izdevumiem saskaņā ar daudzgadu finanšu shēmu (DFS) atvēlēt bioloģiskās daudzveidības mērķiem.
- (8) Būtu jādod rīcības brīvība dalībvalstīm pašām noteikt dažas definīcijas un dažus nosacījumus savos KLP stratēģiskajos plānos. Lai nodrošinātu kopīgus vienlīdzīgus konkurences apstākļus, Savienības līmenī tomēr būtu jāparedz zināma sistēma un tās nepieciešamie kopīgie elementi, kuri jāiestrādā minētajās definīcijās un nosacījumos ("pamatdefinīcijas").
- (9) Lai stiprinātu lauksaimniecības lomu sabiedrisko labumu radīšanā, ir jāizveido pienācīga lauksaimnieciskās darbības pamatdefinīcija. Turklāt, lai nodrošinātu to, ka Savienība spēj ievērot savas PTO Lauksaimniecības nolīgumā noteiktās starptautiskās saistības par iekšējo atbalstu, un jo īpaši to, lai ilgtspēju sekmējošais ienākumu pamatatbalsts un ar to saistītās intervences arī turpmāk varētu tikt paziņotas kā tā saucamais zaļās grupas atbalsts,

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.).

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1060 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai (OV L 231, 30.6.2021., 159. lpp.).

⁽⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/695 (2021. gada 28. aprīlis), ar ko izveido pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa", nosaka tās dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus un atceļ Regulas (ES) Nr. 1290/2013 un (ES) Nr. 1291/2013 (OV L 170, 12.5.2021., 1. lpp.).

kuram nav vai gandrīz nav tirgu kropļojošas ietekmes vai ietekmes uz ražošanu, "lauksaimnieciskās darbības" pamatdefinīcijā būtu jāparedz gan lauksaimniecības produktu ražošana, gan lauksaimniecības platības apsaimniekošana, atstājot lauksaimniekiem iespēju izvēlēties starp abiem minētajiem darbības veidiem. Dalībvalstīm savos KLP stratēģiskajos plānos būtu jānosaka lauksaimnieciskās darbības faktiskā definīcija un attiecīgie noteikumi, lai to pielāgotu vietējiem apstākļiem.

- (10) Lai saglabātu Savienības mērogā būtiskuselementus, kas nodrošina dalībvalstu lēmumu salīdzināmību, bet lai neierobežotu dalībvalstu iespējas sasniegt Savienības līmenī nospraustos mērķus, būtu jānosaka "lauksaimniecības platības" pamatdefinīcija. Ar "lauksaimniecības platības" pamatdefinīciju saistītās "aramzemes", "ilggadīgo stādījumu" un "ilggadīgo zālāju" pamatdefinīcijas būtu jāformulē plaši, lai dalībvalstīm ļautu tās vēlāk precizēt atbilstoši vietējiem apstākļiem.
- (11) "Aramzemes" pamatdefinīcija būtu jāformulē tā, lai ar dalībvalstu definīciju varētu aptvert dažādus ražošanas veidus un lai tiktu prasīts iekļaut papuves, šādi nodrošinot to, ka attiecīgās intervences ir iesaistītas.
- (12) Ar "ilggadīgo stādījumu" pamatdefinīciju būtu jāaptver gan faktiski ražojošas, gan neražojošas platības, kā arī stādaudzētavas un īsirtmeta atvasājs, precīzāku definīciju atstājot dalībvalstu ziņā.
- (13) "Ilggadīgo zālāju" pamatdefinīcija būtu jāformulē tā, lai gadījumos, kad stiebrzāles un citi lopbarības zālaugi ir dominējoši, netiek izslēgtas citas sugas, ko var izmantot noganīšanai. Tai arī būtu jānodrošina dalībvalstīm iespēja norādīt papildu kritērijus un jāļauj iekļaut dzīvnieku barības iegūšanai izmantojamās sugas, kas nav zāle vai citi lopbarības zālaugi, neatkarīgi no tā, vai tās ir faktiski ražojošas. Tas varētu ietvert sugas, kuru augu daļas, piemēram, lapas, ziedus, saknes vai augļus, var noganīt tieši vai tad, kad tie nokrīt zemē. Dalībvalstīm arī vajadzētu būt iespējai izlemt, vai ierobežot zemi, kurā stiebrzāles un citi lopbarības zālaugi nav dominējoši vai nav sastopami ganību teritorijās, tostarp attiecinot to tikai uz zemi, ko izmanto saskaņā ar iedibināto vietējo praksi.
- (14) Ar "lauksaimniecības platības" pamatdefinīciju būtu jānodrošina, ka dalībvalstis aptver agromežsaimniecības sistēmas, kurās kokus audzē lauksaimniecības zemesgabalos, kuros veic lauksaimnieciskās darbības, lai uzlabotu zemes ilgtspējīgu izmantošanu.
- (15) Lai panāktu juridisko noteiktību par to, ka atbalstu izmaksā par lauksaimnieka rīcībā esošu lauksaimniecības platību, kurā notiek lauksaimnieciska darbība, būtu jānosaka atbalsttiesīgā hektāra pamatdefinīcija, kura ietver šā jēdziena būtiskos elementus. Jo īpaši, dalībvalstīm būtu jānosaka, ar kādiem nosacījumiem zemi atzīst par lauksaimnieka rīcībā esošu zemi. Pastāvot varbūtībai, ka lauksaimniecības zemi reizumis uz īsu laiku var izmantot darbībām, kas nav izteikti lauksaimnieciskas, un to vidū ir nelauksaimnieciskas darbības, kuras spēj dažādot lauku saimniecību ienākumus, dalībvalstīm būtu jānosaka, ar kādiem nosacījumiem par atbalsttiesīgiem hektāriem var atzīt platības, kuras tiek izmantotas arī nelauksaimnieciskai darbībai.
- (16) Ņemot vērā KLP vērienīgos ar vidi saistītos mērķus, atbalsttiesīgā platība nebūtu jāsamazina dažu noteikumu par nosacījumu sistēmu un klimata, vides un dzīvnieku labturību shēmu ("ekoshēmas") piemērošanas rezultātā tiešo maksājumu ietvaros. Lauksaimniecības platībām nevajadzētu zaudēt tiesības saņemt tiešos maksājumus, ja tajās audzē nelauksaimnieciskus produktus, izmantojot paludikultūru saskaņā ar Savienības vai valsts shēmām, kuras veicina viena vai vairāku ar vidi vai klimatu saistītu Savienības mērķu sasniegšanu. Turklāt lauksaimniecības platībām arī turpmāk vajadzētu būt tiesīgām saņemt tiešos maksājumus, ja uz tām attiecas konkrēti Savienības noteikumi par vides aizsardzību vai tās ir apmežotas saskaņā ar lauku attīstības pasākumiem, tostarp tām, kas apmežotas saskaņā ar attiecīgajām valsts shēmām, vai platībām, uz kurām attiecas konkrētas saistības atstāt zemi atmatā.
- (17) Ņemot vērā nepieciešamību vienkāršot, būtu jāļauj dalībvalstīm pieņemt lēmumu, ka ainavas elementi, kas būtiski nekavē lauksaimnieciskās darbības veikšanu zemesgabalā, paliek daļa no atbalsttiesīgās platības. Aprēķinot atbalsttiesīgo ilggadīgo zālāju platību, lai atskaitītu platības, ko aizņem neattiecināmi elementi, būtu jāļauj dalībvalstīm piemērot vienkāršotu metodiku.

- (18) Lai aizsargātu sabiedrības veselību un nodrošinātu saskaņotību ar pārējo tiesisko regulējumu, "atbalsttiesīgā hektāra" definīcijā attiecībā uz kaņepju audzēšanas platībām būtu jāiekļauj kaņepju šķirņu sēklas, kurām tetrahidrokanabinola saturs nepārsniedz 0,3 %.
- (19) Lai turpinātu uzlabot KLP sniegumu, ienākumu atbalsts būtu jāorientē uz aktīviem lauksaimniekiem. Lai Savienības līmenī nodrošinātu vienotu pieeju, būtu jānosaka "aktīva lauksaimnieka" pamatdefinīcija, kura ietver šā jēdziena būtiskos elementus. Dalībvalstīm savos KLP stratēģiskajos plānos, pamatojoties uz objektīviem nosacījumiem, būtu jānosaka tas, kādi lauksaimnieki uzskatāmi par aktīviem. Lai samazinātu administratīvo slogu, būtu jāļauj dalībvalstīm piešķirt maksājumus mazākiem lauksaimniekiem, kuri arī sekmē lauku apvidu vitalitāti, un izveidot negatīvu sarakstu ar nelauksaimnieciskām darbībām, salīdzinājumā ar kurām lauksaimnieciskās darbības parasti ir niecīgas. Negatīvajam sarakstam nevajadzētu būt vienīgajam veidam, kā nosaka definīciju, bet tas būtu jāizmanto kā papildu instruments, lai palīdzētu identificēt šādas nelauksaimnieciskās darbības, neskarot to, ka attiecīgās personas var pierādīt, ka tās atbilst aktīva lauksaimnieka definīcijas kritērijiem. Lai nodrošinātu labākus ienākumus, stiprinātu lauku apvidu sociālekonomisko struktūru vai censtos sasniegt saistītus mērķus, aktīva lauksaimnieka definīcijai nebūtu jāliedz atbalsta piešķiršanu daudzozaru vai nepilna darba laika lauksaimniekiem, kuri papildus lauksaimniecībai veic arī nelauksaimnieciskās darbības.
- (20) Lai ar paaudžu maiņu saistītā mērķa kontekstā nodrošinātu konsekveni starp tiešo maksājumu intervenču veidiem un lauku attīstības intervenču veidiem, Savienības līmenī būtu jānosaka "gados jauna lauksaimnieka" pamatdefinīcija, kura ietver šā jēdziena būtiskos elementus.
- (21) Lai, tuvinot mērķi sekmēt darījumdarbības attīstību lauku apvidos, nodrošinātu konsekveni starp tiešo maksājumu intervenču veidiem un lauku attīstības intervenču veidiem, Savienības līmenī būtu jānosaka "jaunpienācēja" pamatdefinīcija, kura ietver kopīgos šā jēdziena elementus.
- (22) Lai saturiski papildītu LESD 39. pantā nospraustos KLP mērķus un nodrošinātu to, ka Savienība pienācīgi stājas pretī jaunākajiem izaicinājumiem, ir lietderīgi izvirzīt vispārīgu mērķu kopumu, kas atspoguļotu paziņojumā "Pārtikas un lauksaimniecības nākotne" doto ievirzi. Turpinājumā Savienības līmenī būtu jānosaka konkrētu mērķu kopums, un dalībvalstīm tie būtu jāpiemēro savos KLP stratēģiskajos plānos, ņemot vērā to, ka dalībvalstīs lauksaimniecība ir nozare, kas ir cieši saistīta ar ekonomiku kopumā. Ar šiem konkrētajiem mērķiem, kuri nodrošina attīstības ilgtspējīguma dažādo dimensiju līdzsvaru un ir saskaņā ar ietekmes novērtējumu, KLP vispārīgie mērķi būtu jāpārveido konkrētākās prioritātēs, kurās ņemti vērā attiecīgie Savienības tiesību akti, jo īpaši klimata, enerģētikas un vides jomā.
- (23) Lai spētu atbilst Savienības lauksaimniecības, mežsaimniecības un pārtikas sistēmu daudzfunkcionalitātei, KLP ir jākļūst gudrākai, modernākai un ilgtspējīgākai un, ieguldot spēkus tehnoloģiju izstrādē un digitalizācijā un uzlabojot tehnoloģiju, jo īpaši digitālo tehnoloģiju apguvi un efektīvu izmantošanu un piekļuvi objektīvām, pamatotām, būtiskām un jaunām zināšanām un tās arvien vairāk koplietojot, jāizmanto pētniecības un inovācijas iespējas.
- (24) Savienībai ir jāveicina mūsdienīga, konkurētspējīga, noturīga un daudzveidīga lauksaimniecības nozare, kas izmanto augstas kvalitātes ražošanas un resursu efektīvas izmantošanas priekšrocības un kas nodrošina ilgtermiņa uzturdošību kā daļu no konkurētspējīgas un produktīvas lauksaimniecības pārtikas nozares, vienlaikus aizsargājot ģimenes lauku saimniecības modeli.
- (25) Lai atbalstītu lauku saimniecību ienākumu pietiekamību un lauksaimniecības nozares noturību visā Savienībā nolūkā stiprināt uzturdošību ilgtermiņā, ir jāuzlabo lauksaimnieku stāvoklis pievienotās vērtības veidošanas ķēdē, jo īpaši rosinot tādas sadarbības veidus, kuros lauksaimnieki ir iesaistīti un gūst labumu, kā arī veicinot īsas piegādes ķēdes un uzlabojot tirgus pārredzamību.

- (26) Savienībai ir jāuzlabo reaģēšana uz sabiedrības prasībām pārtikas un veselības jomā, tostarp uz prasībām par augstas kvalitātes, nekaitīgu, uzturvielām bagātu un ilgtspējīgi ražotu pārtiku. Lai virzītos uz priekšu šajā virzienā, būs jāveicina īpaša ilgtspējīgas lauksaimniecības prakse, piemēram, bioloģiskā lauksaimniecība, integrētā augu aizsardzība, agroekoloģija, agromežsaimniecība vai precīzā lauksaimniecība. Tāpat būtu jārosina arī darbības, kuru mērķis ir veicināt augstāku dzīvnieku labturības līmeni, un iniciatīvas, kas vērstas uz rezistences pret antimikrobiāliem līdzekļiem apkarošanu.
- (27) Īstenošanas modelis nedrīkstētu radīt situāciju, kurā pastāv 27 atšķirīgas nacionālās lauksaimniecības rīcībpolitikas, tādējādi apdraudot KLP un iekšējā tirgus kopējo raksturu. Tomēr stingra kopējā regulējuma satvarā dalībvalstīm būtu jānodrošina zināma elastība. Tādēļ ar šo regulu būtu jānosprauž Savienības mērķi un jānosaka intervencu veidi, kā arī dalībvalstīm piemērojamās Savienības kopīgās pamatprasības, tādējādi nodrošinot KLP kopējo raksturu. Dalībvalstīm šīs Savienības regulatīvais satvars būtu jāpārveido atbalsta kārtībā, kuru piemēro labuma guvējiem, izmantojot palielinātu elastību. Šajā kontekstā dalībvalstīm būtu jārikojas saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un vispārējiem Savienības tiesību principiem un jānodrošina, lai to tiesiskais regulējums par Savienības atbalsta piešķiršanu labuma guvējiem pamatotos uz to KLP stratēģiskajiem plāniem un būtu saskaņā ar šīs regulas un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/2116 ⁽⁸⁾ principiem un prasībām. Tām būtu arī jāīsteno savi KLP stratēģiskie plāni, ko apstiprinājusi Komisija.
- (28) Lai attīstītu viedu un noturīgu lauksaimniecības nozari un garantētu taisnīgu atbalstu lauksaimnieku ienākumiem, savu lielo nozīmi saglabā tiešie maksājumi. Līdzīgā kārtā, lai uzlabotos lauksaimnieku saņemtā tirgus atlidzība, ir jāinvestē lauku saimniecību pārstrukturēšanā, modernizācijā, inovācijā, dažādošanā un jaunas prakses un tehnoloģiju ieviešanā.
- (29) Saistībā ar lielāku KLP orientēšanos uz tirgu, kas iezīmēta paziņojumā "Pārtikas un lauksaimniecības nākotne", tirgus riski, klimata pārmaiņas un to radīto ekstrēmo laikapstākļu notikumu pieaugošais biežums un intensitāte, kā arī sanitārās un fitosanitārās krīzes var radīt cenu nestabilitātes riskus un pastiprināt spiedienu uz ienākumiem, īpaši primāro ražotāju ienākumiem. Tāpēc, lai arī galīgie atbildīgie par savu saimniekošanas stratēģiju izstrādāšanu un par savu lauku saimniecību noturības uzlabošanu ir paši lauksaimnieki, būtu jāizveido stabila sistēma, kas nodrošina pienācīgu riska pārvaldību.
- (30) Vides aizsardzības un klimatrīcības atbalstīšanai un uzlabošanai un ieguldījumam Savienības vides un klimata mērķu sasniegšanā ir ļoti augsta prioritāte Savienības lauksaimniecības un mežsaimniecības nākotnes ainā. KLP vajadzētu palīdzēt samazināt negatīvo ietekmi uz vidi un klimatu, tostarp bioloģisko daudzveidību, un palielināt vides sabiedrisko labumu nodrošināšanu – visu veidu lauksaimniecības zemēs un meža zemēs (tostarp vērtīgos dabas apvidos) un lauku apvidos kopumā. Tāpēc KLP struktūrai būtu jāatspoguļo izlēmīgāka virzība uz minēto mērķu sasniegšanu. Tajā būtu jāiekļauj elementi, kas atbalsta vai citādi veicina plašu darbību klāstu, kuras vērstas uz mērķu sasniegšanu lauksaimniecībā, pārtikas ražošanā, mežsaimniecībā un lauku apvidos kopumā.
- (31) Šo mērķu sasniegšanai piemērotākais darbības veidu apvienojums dažādās dalībvalstīs atšķirsies. Līdztekus vajadzībai palielināt centienus saistībā ar pielāgošanos klimata pārmaiņām, gan siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai, gan oglekļa piesaistes uzlabošanai ir svarīga nozīme klimata pārmaiņu mazināšanā. KLP atbalstītai enerģijas ražošanai un izmantošanai būtu jāattiecas uz enerģiju, kas skaidri atspoguļo ilgtspējas iezīmes, tostarp attiecībā uz siltumnīcefekta gāzēm. Attiecībā uz dabas resursu apsaimniekošanu – īpaši noderīga var būt mazāka atkarība no ķīmikālijām, piemēram, mākslīgā mēslojuma un pesticīdiem, tostarp bioloģiskās daudzveidības aizsardzības kontekstā, jo daudzviet Savienībā pašlaik ir vajadzīga mazāka atkarība no pesticīdiem un rīcība nolūkā apturēt apputeksnētāju populāciju iznīkšanu un vērst šo tendenci pretējā virzienā.

⁽⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/2116 (2021. gada 2. decembris) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un Padomes Regulas (ES) Nr. 1306/2013 atcelšanu (skatīt šā Oficiālā Vēstneša 187. lpp.).

- (32) Daudzus lauku apvidus Savienībā vajā tādas strukturālas problēmas kā pievilcīgu darba iespēju trūkums, prasmju deficīts un nepietiekamas investīcijas platjoslā un savienojamībā, digitālajā un citā infrastruktūrā un pamatpakalpojumos, kā arī jaunatnes aizplūšana, tāpēc ir būtiski nostiprināt šo apvidu sociālekonomisko struktūru saskaņā ar Korkas 2.0 deklarāciju "Labāka dzīve lauku apgabalos", jo īpaši radot darbvietas un nodrošinot paaudžu maiņu, iedzīvinot lauku apvidos Komisijas programmu par nodarbinātību un izaugsmi, veicinot sociālo iekļaušanu, atbalstu jauniešiem, paaudžu maiņu un "Viedo ciematu" veidošanos visās Eiropas lauku teritorijās, un tādējādi sekmējot depopulācijas mazināšanu.
- (33) Sieviešu un vīriešu līdztiesība ir viens no Savienības pamatprincipiem, un dzimumu līdztiesības aspekta integrēšana ir svarīgs instruments, ar ko šo principu iestrādāt KLP. Tādēļ īpaša uzmanība būtu jāpievērš sieviešu līdzdalības veicināšanai lauku apvidu sociālekonomiskajā attīstībā ar īpašu uzsvāru uz lauksaimniecību, atbalstot sieviešu būtisko lomu. Būtu jānosaka prasība dalībvalstīm savos KLP stratēģiskajos plānos novērtēt sieviešu stāvokli lauksaimniecībā un risināt problemātiskos aspektus. Dzimumu līdztiesībai vajadzētu būt neatņemamai daļai no KLP intervencu sagatavošanas, īstenošanas un izvērtēšanas. Dalībvalstīm būtu arī jāstiprina savas spējas dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanā un pēc dzimuma sadalītu datu vākšanā.
- (34) Lai stabilizētu un dažādotu lauku ekonomiku, būtu jāatbalsta arī nelauksaimniecisku uzņēmumu attīstība, iedibināšana un saglabāšana. Kā norādīts paziņojumā "Pārtikas un lauksaimniecības nākotne", labu izaugsmes un nodarbinātības potenciālu lauku apvidiem, vienlaikus saglabājot dabas resursus, sola pievienotās vērtības veidošanas ķēdes tādās laukiem jaunās jomās kā atjaunojamā enerģija, jaunietekmes nozare – bioekonomika, aprites ekonomika un ekotūrisms. Šajā kontekstā finanšu instrumentiem un ES garantijas no *InvestEU*, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/523 ⁽⁹⁾ izmantošanai var būt būtiska nozīme finansējuma pieejamības nodrošināšanā lauku saimniecībām un uzņēmumiem un to izaugsmes spējas vairošanā. Lauku apvidos potenciāli ir iespējams nodarbināt trešo valstu valstspiederīgos, kas dalībvalstī uzturas likumīgi, un tādējādi veicināt viņu sociālo un ekonomisko integrāciju, it sevišķi sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju satvarā.
- (35) KLP vajadzētu turpināt gādāt par uzturdrošību, kas būtu jāsaprot kā jebkurā laikā iespējama piekļuve pietiekamam daudzumam nekaitīga un uzturvielām bagāta ēdiena. Turklāt tai būtu jāpalīdz uzlabot Savienības lauksaimniecības spēja reaģēt uz jaunām sabiedrības prasībām pārtikas un veselības jomā, arī par ilgtspējīgu lauksaimniecisko ražošanu, veselīgāku uzturu, dzīvnieku labturību un pārtikas atkritumu samazināšanu. KLP arī turpmāk būtu jāveicina tādas produkcijas noiets, kurai piemīt konkrētas vērtīgas īpašības, un jāpalīdz lauksaimniekiem aktīvi pielāgot ražošanu tirgus signāliem un patērētāju pieprasījumam.
- (36) Nosprausto mērķu sasniegšanai un pausto problēmjautājumu risināšanai vajadzīgo pārkārtojumu apjoms ir tik liels, ka ir lietderīgi paredzēt jaunu tiesisko regulējumu, kurš vienā regulā aptvertu Savienības atbalstu, ko finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), un kurš aizstāj pašreizējo kārtību, kas noteikta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1305/2013 ⁽¹⁰⁾ un ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1307/2013 ⁽¹¹⁾.
- (37) Ar šo regulu būtu jānosaka noteikumi, ko piemēro Savienības atbalstam, kuru finansē no ELGF un ELFLA un piešķir kā ikvienas dalībvalsts izstrādātajos un Komisijas apstiprinātajos KLP stratēģiskajos plānos norādītos intervencu veidus.
- (38) Lai nodrošinātu to, ka Savienība spēj ievērot savas PTO Lauksaimniecības nolīgumā noteiktās starptautiskās saistības par iekšējo atbalstu, daži šajā regulā paredzētie intervencu veidi arī turpmāk būtu jāpaziņo kā t. s. zaļās grupas atbalstu, kuram nav vai gandrīz nav tirgu kropļojošas ietekmes vai ietekmes uz ražošanu, vai kā t. s. zilās grupas atbalstu, kas ir saistīts ar produkciju ierobežojošām programmām un tāpēc ir atbrīvots no samazināšanas pienākuma. Lai gan šīs regulas noteikumi par minētajiem intervencu veidiem jau tagad ir saskaņā ar PTO

⁽⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/523 (2021. gada 24. marts), ar ko izveido programmu *InvestEU* un groza Regulu (ES) 2015/1017 (OV L 107, 26.3.2021., 30. lpp.).

⁽¹⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1305/2013 (2013. gada 17. decembris) par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1698/2005 (OV L 347, 20.12.2013., 487. lpp.).

⁽¹¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1307/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 637/2008 un Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009 (OV L 347, 20.12.2013., 608. lpp.).

Lauksaimniecības nolīguma 2. pielikuma prasībām par zaļo grupu vai ar tā paša nolīguma 6. panta 5. punkta prasībām par zilo grupu, būtu jānodrošina, lai minētajām prasībām atbilstu arī šo veidu intervences, ko savos KLP stratēģiskajos plānos iekļāvušas dalībvalstis. Jo īpaši kultūratkarīgajam maksājumam par kokvilnu saskaņā ar šo regulu vajadzētu būt izstrādātam tā, lai ievērotu zilās grupas noteikumus.

- (39) Būtu jānodrošina intervenci, tostarp saistītā ienākumu atbalsta, atbilstība Savienības starptautiskajām saistībām. Tas attiecas uz prasībām, kas noteiktas VTT satvarā noslēgtajā Eiropas Ekonomikas kopienas un Amerikas Savienoto Valstu Saprašanās memorandā par eļļas augiem ⁽¹²⁾, kāds tas ir piemērojams pēc Savienības atsevišķās eļļas augu bāzes platības izmaiņām sakarā ar Savienības sastāva izmaiņām.
- (40) Informāciju un novērtējumu par KLP sniegumu, pamatojoties uz KLP stratēģisko plānu īstenošanu, ņems vērā Komisijas regulārajos novērtējumos par politikas saskaņotību ilgtspējīgai attīstībai, kas izveidota pamatojoties uz ilgtspējīgas attīstības programmu 2030.
- (41) Turpinot darbu, kas iesākts ar iepriekšējo, līdz 2022. gadam īstenojamo savstarpējās atbilstības sistēmu, jaunā nosacījumu sistēma KLP pilnā mērā atbalsta saņemšanu saista ar lauksaimnieku un citu labuma guvēju atbilstību vides, klimata pārmaiņu, sabiedrības veselības, augu veselības un dzīvnieku labturības pamatstandartiem. Šajos pamatstandartos vienkāršotā veidā pārņemta virkne tiesību aktos noteikto pārvaldības prasību (SMR) un standartu labam zemes lauksaimnieciskajam un vidiskajam stāvoklim (LLVS standarti). Ar minētajiem pamatstandartiem būtu labāk jārisina vides un klimata jomas problemātika un labāk jāņem vērā KLP jaunā vidiskā struktūra, tādējādi paplašinot vidisko un klimatisko vērienu, kā Komisija to ir izklāstījusi paziņojumā "Par pārtikas un lauksaimniecības nākotni" un MF 2021.–2027. gadam, kas noteikta ar Padomes Regulu (ES, Euratom) 2020/2093 ⁽¹³⁾.
- (42) Nosacījumu sistēmas mērķis ir veicināt ilgtspējīgas lauksaimniecības attīstību, panākot to, ka labuma guvēji labāk izprot nepieciešamību ievērot pamatstandartus. Vēl viens mērķis ir padarīt KLP vairāk atbilstošu tam, ko gaida sabiedrība, un tālab uzlabot KLP saskaņotību ar vidiskajiem, sabiedrības veselības, augu veselības un dzīvnieku labturības konkrētajiem mērķiem. Nosacījumu sistēmai būtu organiski jāiekļaujas KLP vidiskajā struktūrā, kļūstot par pamatscenārija daļu virzībā uz tālejošākām vides un klimata saistībām, un šī sistēma būtu vispārēji jāpiemēro visā Savienībā. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, lai attiecībā uz šādām prasībām neatbilstošiem lauksaimniekiem un citiem labuma guvējiem saskaņā ar Regulu (ES) 2021/2116 tiktu piemērotas samērīgas, efektīvas un preventīvas sankcijas.
- (43) LLVS standartu sistēmas mērķis ir palīdzēt mazināt klimata pārmaiņas un tām pielāgoties, risināt ar ūdens resursiem saistītās problēmas, gādāt par augsnes aizsardzību un kvalitāti un par bioloģiskās daudzveidības aizsardzību un kvalitāti. Šī sistēma ir jāstiprina, lai ņemtu vērā jo īpaši līdz 2022. gadam pieņemto praksi, kas saistīta ar tiešo maksājumu zaļināšanu, klimata pārmaiņu mazināšanu un vajadzību uzlabot lauku saimniecību ilgtspēju un ieguldījumu bioloģiskajā daudzveidībā. Ir atzīts, ka ikviens LLVS standarts veicina vairāku mērķu sasniegšanu. Lai minēto standartu sistēmu īstenotu, dalībvalstīm attiecībā uz katru no Savienības līmenī noteiktajiem standartiem būtu jānosaka savs nacionālais standarts, kurā ņemta vērā attiecīgās teritorijas specifika, tostarp augsnes un klimatiskie apstākļi, pastāvošie lauksaimniecības apstākļi, lauksaimniecības prakse, lauku saimniecību izmērs, lauku saimniecību struktūra, zemes izmantojums un tālāko reģionu īpatnības. Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai noteikt citus nacionālos standartus, kas attiecas uz LLVS standartu pamatmērķiem, lai uzlabotu vidisko un klimatisko LLVS standartu sniegumu. Ņemot vērā bioloģiskās lauksaimniecības sistēmā pastāvošo praksi, bioloģiskajiem lauksaimniekiem nebūtu jāpiemēro nekādas papildu prasības attiecībā uz augmaiņu. Turklāt attiecībā uz augmaiņas un bioloģiskajai daudzveidībai nepieciešamās minimālās aramzemes daļas standartiem dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai apsvērt dažus izņēmumus, lai izvairītos no pārmērīga sloga mazākām lauku saimniecībām vai lai izslēgtu dažas lauku saimniecības, kuras jau atbilst LLVS standartu mērķim, jo tās lielā mērā ir klātas ar zālājiem, papuvē esošu zemi vai pākšaugiem. Izņēmums būtu jāparedz arī attiecībā uz bioloģiskās daudzveidības prasību par minimālo aramzemes daļu galvenokārt mežiem bagātu dalībvalstu gadījumā.

⁽¹²⁾ OV L 147, 18.6.1993., 26. lpp.

⁽¹³⁾ Padomes Regula (ES, Euratom) 2020/2093 (2020. gada 17. decembris), ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam (OV L 433I, 22.12.2020., 11. lpp.).

- (44) Dalībvalstīm ir pilnībā jāīsteno SMR, lai tās sāktu darboties lauku saimniecību līmenī un nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret lauksaimniekiem. Lai nodrošinātu to, ka nosacījumu sistēma konsekventi stiprina politikas ilgtspējību, ar SMR būtu jāaptver galvenie Savienības tiesību akti tādās jomās kā vide, sabiedrības veselība, augu veselība un dzīvnieku labturība, kā īstenots valsts līmenī, kas individuāliem lauksaimniekiem un citiem labuma guvējiem uzliek precīzi noteiktus pienākumus, tostarp pienākumus, ko paredz Padomes Direktīva 92/43/EEK ⁽¹⁴⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK ⁽¹⁵⁾ vai Padomes Direktīva 91/676/EEK ⁽¹⁶⁾. Lai ņemtu vērā Eiropas Parlamenta un Padomes kopīgo paziņojumu, kas pievienots Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) Nr. 1306/2013 ⁽¹⁷⁾, nosacījumu sistēmas jomā kā SMR būtu jāiekļauj Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/60/EK ⁽¹⁸⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/128/EK ⁽¹⁹⁾ attiecīgie noteikumi un būtu atbilstoši jākorrigē laba lauksaimnieciskā un vidiskā stāvokļa standartu saraksts.
- (45) Lai veicinātu sociāli ilgtspējīgas lauksaimniecības attīstību, panākot to, ka labuma guvēji no KLP atbalsta labāk izprot nodarbinātības un sociālos standartus, būtu jāievieš jauns mehānisms, kas integrē sociālos problēmjautājumus.
- (46) Šādam mehānismam pilnīga KLP tiešo maksājumu saņemšana, kā arī maksājumu saistībā ar vides, klimata un citām pārvaldības saistībām, dabas vai citiem platībatkarīgiem ierobežojumiem un maksājumu saistībā ar platībatkarīgiem traucēkļiem, kas izriet no noteiktām obligātajām prasībām, saņemšana būtu jāsaista ar lauksaimnieku un citu labuma guvēju pamatstandartu izpildi attiecībā uz lauku saimniecību darba ņēmēju darba un nodarbinātības apstākļiem un darba drošību un veselības aizsardzību; jo īpaši konkrēti standarti saskaņā ar Padomes Direktīvu 89/391/EEK ⁽²⁰⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvām 2009/104/EK ⁽²¹⁾ un (ES) 2019/1152 ⁽²²⁾. Līdz 2025. gadam Komisijai būtu jāizvērtē, vai ir iespējams iekļaut Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 492/2011 ⁽²³⁾ 7. panta 1. punktu, un vajadzības gadījumā būtu jāierosina attiecīgi leģislatīvi akti.
- (47) Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka lauksaimniekiem un citiem labuma guvējiem, kas neatbilst minētiem standartiem, piemēro samērīgas, iedarbīgas un atturošas sankcijas saskaņā ar Regulu (ES) 2021/2116. Tiesu neatkarības principa dēļ nav iespējams noteikt tiesu sistēmām konkrētas prasības par to, kā pieņemt lēmumus un notiesājošus spriedumus, izņemot to, kas ir paredzēts saskaņā ar tiesību aktiem, uz kuriem pamatojas minētie lēmumi un notiesājošie spriedumi.
- (48) Veidojot sociālo nosacījumu mehānismu, lai ievērotu dalībvalstu tiesības definēt savu sociālo un darba sistēmu pamatprincipus, būtu pienācīgi jāņem vērā valstu atšķirīgās sistēmas. Tādēļ būtu jāapsver dalībvalsts izvēlētās izpildes metodes, darba koplīguma slēgšanas sarunas un sociālo partneru loma, tostarp attiecīgā gadījumā direktīvu

⁽¹⁴⁾ Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.).

⁽¹⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp.).

⁽¹⁶⁾ Padomes Direktīva 91/676/EEK (1991. gada 12. decembris) attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskās izcelsmes nitrāti (OV L 375, 31.12.1991., 1. lpp.).

⁽¹⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1306/2013 (2013. gada 17. decembris) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un Padomes Regulu (EEK) Nr. 352/78, (EK) Nr. 165/94, (EK) Nr. 2799/98, (EK) Nr. 814/2000, (EK) Nr. 1290/2005 un (EK) Nr. 485/2008 atcelšanu (OV L 347, 20.12.2013., 549. lpp.).

⁽¹⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.).

⁽¹⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/128/EK (2009. gada 21. oktobris), ar kuru nosaka Kopienas sistēmu pesticīdu ilgtspējīgas lietošanas nodrošināšanai (OV L 309, 24.11.2009., 71. lpp.).

⁽²⁰⁾ Padomes Direktīva 89/391/EEK (1989. gada 12. jūnijs) par pasākumiem, kas ieviešami, lai uzlabotu darba ņēmēju drošību un veselības aizsardzību darbā (OV L 183, 29.6.1989., 1. lpp.).

⁽²¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/104/EK (2009. gada 16. septembris) par drošības un veselības aizsardzības minimālajām prasībām, darba ņēmējiem lietojot darba aprīkojumu darbā (otrā atsevišķā direktīva Direktīvas 89/391/EEK 16. panta 1. punkta nozīmē) (OV L 260, 3.10.2009., 5. lpp.).

⁽²²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/1152 (2019. gada 20. jūnijs) par pārredzamiem un paredzamiem darba apstākļiem Eiropas Savienībā (OV L 186, 11.7.2019., 105. lpp.).

⁽²³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 492/2011 (2011. gada 5. aprīlis) par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Savienībā (OV L 141, 27.5.2011., 1. lpp.).

īstenošanā sociālajā un nodarbinātības jomā. Būtu jāievēro nacionālie darba tirgus modeļi un sociālo partneru autonomija. Šai regulai nebūtu jāuzliek nekādi pienākumi sociālajiem partneriem vai dalībvalstīm attiecībā uz izpildi vai kontroli jomās, par kurām saskaņā ar nacionālajiem darba tirgus modeļiem ir atbildīgi sociālie partneri.

- (49) Ņemot vērā to, cik sarežģīti ir valstu līmenī izveidot sistēmas, kurās ievērota valstu sistēmu autonomija un specifika, vajadzētu ļaut dalībvalstīm sociālo nosacījumu īstenošanu uzsākt vēlāk, tomēr jebkurā gadījumā ne vēlāk kā 2025. gada 1. janvārī.
- (50) Lai uzlabotu lauku saimniecību un lauku uzņēmumu ilgtspējīgu pārvaldību un vispārējo sniegumu, dalībvalstīm būtu jānodrošina ekonomiskos, vidiskos un sociālos aspektus aptveroši lauksaimniecisko konsultāciju pakalpojumi, kuri pielāgoti dažādiem ražošanas veidiem un kuru uzdevums būtu noteikt vajadzīgos uzlabojumus attiecībā uz visiem lauku saimniecību līmeņa pasākumiem, kas paredzēti KLP stratēģiskajos plānos, tostarp attiecībā uz digitalizāciju. Lauksaimniecisko konsultāciju pakalpojumiem būtu jāpalīdz lauksaimniekiem un citiem labuma guvējiem no KLP atbalsta kļūt informētākiem par to, kā mijiedarbojas lauku saimniecību pārvaldība un zemes apsaimniekošana, no vienas puses, un konkrēti – tostarp vidiski un klimatiski – standarti, prasības un informācija, no otras puses. Pēdējo skaitā ir KLP stratēģiskajā plānā noteiktie standarti, kurus piemēro vai kuri ir vajadzīgi lauksaimniekiem un citiem KLP labuma guvējiem, tostarp kooperatīviem, kā arī standarti, kas izriet no tiesiskā regulējuma tādās jomās kā ūdens, pesticīdu ilgtspējīga lietošana, barības vielu pārvaldība un iniciatīvas pret antimikrobiālajiem līdzekļiem izveidojušās rezistences apkarošanā. Konsultācijām vajadzētu būt arī pieejamām attiecībā uz risku pārvaldību un inovācijas atbalstu jaunu EIP darbības grupu projektu sagatavošanai un īstenošanai, izmantojot vietējās inovatīvās idejas. Stiprinot šādu konsultāciju kvalitāti un lietderīgumu, dalībvalstīm visi publiskie un privātie konsultanti un konsultāciju tīkli būtu jāintegrē lauksaimniecisko zināšanu un inovācijas sistēmās (AKIS), lai tādējādi būtu iespējams sniegt pētniecības un inovācijas jomā jaunāko tehnisko un zinātnisko informāciju.
- (51) Lai lauku saimniecībās atbalstītu gan agronomisko, gan vidisko sniegumu, informācija par barības vielu pārvaldību ar īpašu uzsvāri uz slāpekli un fosfātu, kas ir barības vielas, kuras no vides viedokļa var radīt īpašas problēmas un kurām tādēļ jāpievērš īpaša uzmanība, būtu jāsniedz, izmantojot īpaši šim nolūkam paredzētu elektronisku Lauku saimniecības ilgtspējas rīku, kuru dalībvalstis darīs pieejamu individuāliem lauksaimniekiem. Lauku saimniecības ilgtspējas rīkam būtu jānodrošina atbalsts lēmumu pieņemšanai lauku saimniecībā. Lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus lauksaimnieku starpā un visā Savienībā, Komisijai vajadzētu būt iespējai palīdzēt dalībvalstīm Lauku saimniecības ilgtspējas rīka izstrādē.
- (52) Lai lauksaimniekus labāk informētu un konsultētu par viņu pienākumiem pret saviem darba ņēmējiem saistībā ar KLP sociālo dimensiju, lauksaimniecisko konsultāciju pakalpojumiem būtu jāsniedz informācija par prasībām attiecībā uz Direktīvas (ES) 2019/1152 4. pantā minētās informācijas rakstisku sniegšanu un par veselības un drošības standartiem, kas piemērojami lauku saimniecībām.
- (53) Lai ienākumu atbalstu sadalītu taisnīgāk, būtu jāļauj dalībvalstīm noteikt tiešo maksājumu summas maksimumu vai samazināt noteiktu maksimālo apjomu pārsniedzošas tiešo maksājumu summas un iegūtie līdzekļi jāizmanto vai nu atsaistītajiem tiešajiem maksājumiem un prioritāri – ilgtspēju sekmējošajam pārdalošajam ienākumu papildatbalstam, vai jāpārvieta uz ELFLA. Lai tas nekaitētu nodarbinātībai, būtu jāļauj dalībvalstīm šā mehānisma piemērošanā ņemt vērā darbaspēka izmaksas.
- (54) Lai novērstu pārmērīgu administratīvo slogu, kādu rada daudzu sīku maksājumu pārvaldība, un nodrošinātu, ka atbalsts dod vērtīgu ieguldījumu to KLP mērķu sasniegšanā, uz kuriem attiecas tiešie maksājumi, dalībvalstīm savos KLP stratēģiskajos plānos būtu jānosaka prasības par to, kāda ir minimālā platība vai ar atbalstu saistīta minimālā summa, par kuru var saņemt tiešos maksājumus. Ja dalībvalstis nolemj piešķirt ar dzīvniekiem saistītu ienākumu atbalstu, kas maksājams par katru dzīvnieku, tām vienmēr būtu jānosaka minimālās summas robežvērtība, lai neradītu neizdevīgu situāciju lauksaimniekiem, kuri ir tiesīgi saņemt šo atbalstu, bet kuru platība ir mazāka par robežvērtību. Ņemot vērā ļoti specifisko lauksaimniecības struktūru Egejas jūras nelielajās salās, Grieķijai būtu jāvar pieņemt lēmumu par to, vai minētajā apvidū būtu jāpiemēro kāda minimālā robežvērtība.
- (55) Ņemot vērā to, cik svarīga ir lauksaimnieku dalība riska pārvaldības instrumentos, būtu jāļauj dalībvalstīm noteiktu procentuālo daļu no tiešajiem maksājumiem atvēlēt tam, lai atbalstītu lauksaimnieku iemaksas šādos instrumentos.

- (56) Lai garantētu lauksaimnieciskā ienākumu atbalsta minimumu visiem aktīvajiem lauksaimniekiem, kā arī lai ievērotu LESD 39. panta 1. punkta b) apakšpunktā noteikto mērķi nodrošināt pietiekami augstu dzīves līmeni lauksaimniecībā nodarbinātajiem iedzīvotājiem, būtu jāizveido ikgadējs platībatkarīgs atsaistītais maksājums, kurš būtu piederīgs intervences veidam "ilgtspēju sekmējošs ienākumu pamatatbalsts". Lai šo atbalstu labāk orientētu uz mērķi, vajadzētu būt iespējai maksājuma summas diferencēt atkarībā no teritoriju grupām un pamatojoties uz sociālekonomiskiem vai agronomiskiem apstākļiem, vai samazināt tās, nemot vērā citas intervences. Lai negatīvi neietekmētu lauksaimnieku ienākumus, dalībvalstīm būtu jāļauj ilgtspēju sekmējošo ienākumu pamatatbalstu īstenot uz maksājumtiesību pamata. Tādā gadījumā maksājumtiesību vērtībai pirms jebkādas turpmākas konverģences vajadzētu būt proporcionālai to vērtībai, kas noteikta saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1307/2013 paredzētajām pamata maksājuma shēmām, ņemot vērā par klimatu un videi labvēlīgu lauksaimniecības praksi paredzētos maksājumus. Lai turpinātu pakāpeniski attālināties no vēsturiskajām vērtībām, dalībvalstīm būtu jāturpina arī konverģēšana.
- (57) Kad dalībvalstis atsaistītos tiešos maksājumus veic, pamatodamās uz maksājumtiesību sistēmu, tām būtu jāturpina pārvaldīt teritoriālām grupām izveidotu valsts rezervi vai rezerves. Šādas rezerves būtu prioritāri jāizmanto gados jaunu lauksaimnieku un jaunpieņacēju labā. Lai nodrošinātu netraucētu sistēmas darbību, ir vajadzīgi arī noteikumi par maksājumtiesību izmantošanu un nodošanu.
- (58) Mazās lauku saimniecības ir un paliek Savienības lauksaimniecības stūrkmens, jo tās balsta nodarbinātību laukos un sekmē teritoriālo attīstību. Lai veicinātu līdzsvarotāku atbalsta sadalījumu un samazinātu administratīvo slogu mazo summu saņēmējiem, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai izstrādāt īpašu intervenci mazajiem lauksaimniekiem, aizstājot pārējās tiešo maksājumu intervences. Lai nodrošinātu minētā atbalsta labāku orientēšanu uz mērķi, vajadzētu būt iespējai maksājumu diferencēt. Lai mazie lauksaimnieki varētu izvēlēties sistēmu, kas vislabāk atbilst viņu vajadzībām, lauksaimnieku līdzdalībai intervencē vajadzētu būt fakultatīvai.
- (59) Atzīstot nepieciešamību redzamā un izmērāmā veidā veicināt proporcionālāku atbalsta sadalīšanu par labu mazākām un vidēji lielām saimniecībām, dalībvalstīm būtu jāievieš ilgtspēju sekmējošs pārdalošais ienākumu papildatbalsts un šādam papildatbalstam jāatvēr vismaz 10 % no tiešo maksājumu finansējuma. Lai šo papildatbalstu labāk orientētu uz mērķi un ņemot vērā lauku saimniecību strukturālās atšķirības visā Savienībā, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai izmaksāt dažādas papildatbalsta summas par dažādu hektāru diapozoniem, kā arī diferencēt atbalstu pēc reģionālā līmeņa vai pēc tām pašām teritoriju grupām, kā noteikts to KLP stratēģiskajos plānos attiecībā uz ilgtspēju sekmējošo ienākumu pamatatbalstu.
- (60) Dalībvalstu pienākums ir nodrošināt tiešo maksājumu mērķtiecīgu sadali un palielināt ienākumu atbalstu tiem, kam tas visvairāk vajadzīgs. Šā mērķa sasniegšanu var efektīvi sekmēt dažādi instrumenti, kas ir pieejami dalībvalstīm, tostarp maksimāla noteikšana un samazinājumi, kā arī intervences, piemēram, ilgtspēju sekmējošs pārdalošais ienākumu papildatbalsts un mazajiem lauksaimniekiem paredzēts maksājums. Pārskats par dalībvalstu centieniem šajā sakarā tām būtu jāizklāsta savos KLP stratēģiskajos plānos. Pamatojoties uz vajadzībām saistībā ar tiešo maksājumu taisnīgāku sadali, tostarp vajadzībām, kuru pamatā ir specifiska lauku saimniecību struktūra, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai izvēlēties vai nu piemērot obligātu pārdalošo maksājumu un attiecīgu minimālo procentuālo daļu, vai citu piemērotu pasākumu, tostarp pārdalošu maksājumu ar mazāku procentuālo daļu.
- (61) Gados jauniem lauksaimniekiem ir finansiāli sarežģīti aizsākt un attīstīt jaunu saimniecisko darbību lauksaimniecības nozarē, un tas būtu jāņem vērā, izstrādājot intervences stratēģiju tiešo maksājumu iedalīšanā un orientēšanā. Šī attīstība ir svarīga Savienības lauksaimniecības nozares konkurētspējai, tāpēc būtu jāļauj dalībvalstīm gados jauniem lauksaimniekiem paredzēt ienākumu papildatbalstu. Šim intervences veidam būtu jānodrošina gados jauni lauksaimnieki ar ienākumu papildatbalstu pēc saimniekošanas uzsākšanas. Pamatojoties uz vajadzību novērtējumu, dalībvalstīm vajadzētu spēt izlemt par maksājuma aprēķināšanas metodi – vai nu par hektāru vai kā fiksētu summu, un, iespējams, paredzot maksimālā hektāru skaita ierobežojumu. Tā kā tam būtu jāaptver tikai šādas darījumdarbības sākumposms, šāds maksājums būtu jāpiešķir vienīgi maksimāli noteiktu laikposmu pēc atbalsta pieteikuma iesniegšanas un īsi pēc saimniekošanas uzsākšanas. Ja maksājuma laikposms pārsniedz 2027. gadu, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka netiek radīta nekāda labuma guvēju tiesiskā palāvēība attiecībā uz laikposmu pēc minētā gada.

- (62) KLP būtu jāgādā, lai sava klimatiskā pienesuma vērtību dalībvalstis palielinātu, ievērojot vietējās vajadzības un lauksaimnieku faktiskos apstākļus. KLP stratēģiskā plāna tiešo maksājumu sadaļā dalībvalstīm būtu jāparedz lauksaimniekiem brīvprātīgas ekoshēmas, kurām vajadzētu būt pilnībā saskaņotām ar citām attiecīgajām intervencēm. Dalībvalstīm šīs shēmas būtu jānosaka vai nu kā maksājums, ko piešķir, lai stimulētu un atlidzinātu par sabiedriskā labuma radīšanu ar videi un klimatam labvēlīgas lauksaimnieciskās prakses starpniecību, vai kā kompensācija par šādas prakses īstenošanu. Abos gadījumos mērķim vajadzētu būt uzlabot KLP vidisko un klimatisko sniegumu, un attiecīgi šīs shēmas būtu jāveido tā, lai pārsniegtu obligātās prasības, kas jau ir paredzētas ar nosacījumu sistēmu.
- (63) Lai nodrošinātu efektivitāti, ekoshēmām būtu parasti jāaptver vismaz divas no rīcības jomām saistībā ar klimatu, vidi, dzīvnieku labturību un rezistences pret antimikrobiāliem līdzekļiem apkarošanu. Tādā pašā nolūkā, lai arī kompensācija būtu jābalsta uz izmaksām, kas radušās, zaudētajiem ienākumiem un darījumu izmaksām, kas izriet no piekoptās lauksaimniecības prakses, ņemot vērā saskaņā ar ekoshēmām nospraustos mērķrādītājus, maksājumiem, kuri papildina ienākumu pamatatbalstu, ir jāatspoguļo piekoptās prakses vērienīgums. Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai veidot ekoshēmas tādām lauksaimniecības praksēm, ko lauksaimnieki īsteno lauksaimniecības platībās, jo īpaši lauksaimnieciskām praksēm, bet arī dažām praksēm, kas sniedzas ārpus lauksaimnieciskām praksēm. Minētās prakses var iekļaut izvērstāku pastāvīgo ganību un ainavas iezīmju pārvaldību, kūdrāju atjaunošanu, paludikultūru, un bioloģisko lauksaimniecību.
- (64) Bioloģiskā lauksaimniecība, ko regulē Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/848 ⁽²⁴⁾, ir lauksaimniecības sistēma, kurai piemīt potenciāls būtiski palīdzēt sasniegt daudzus KLP konkrētos mērķus un jo īpaši tās konkrētos ar vidi un klimatu saistītos mērķus. Ņemot vērā bioloģiskās lauksaimniecības pozitīvo ietekmi uz vidi un klimatu, dalībvalstīm vajadzētu jo īpaši būt iespējai apsvērt bioloģisko lauksaimniecību, veidot lauksaimniecības prakšu ekoshēmas, un šajā kontekstā izvērtēt atbalsta līmeni, kāds vajadzīgs lauksaimniecības zemei, ko apsaimnieko saskaņā ar bioloģiskās lauksaimniecības shēmu.
- (65) Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai izveidot sākuma līmeņa ekoshēmas, kā priekšnoteikumu lauksaimniekiem pirms tie uzņemas tālejošākas vides, klimata un dzīvnieku labturības saistības saskaņā ar lauku attīstību. Lai nodrošinātu vienkāršošanu, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai izveidot uzlabotas ekoshēmas. Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai izveidot ekoshēmas prakses atbalstam dzīvnieku labturības un rezistences pret antimikrobiāliem līdzekļiem apkarošanas jomā.
- (66) Lai lauksaimnieku vidū nodrošinātu vienlīdzīgu konkurences apstākļus, būtu jānosaka tiešajos maksājumos ietilpstošā saistītā atbalsta maksimālais piešķirums, ko dalībvalstis drīkst piešķirt, lai uzlabotu tādu konkrētu nozaru un produkcijas konkurētspēju, ilgtspēju vai kvalitāti, kuras sociāli, ekonomiski vai vidiski ir īpaši nozīmīgas un saskaras ar zināmām grūtībām. Izstrādājot šīs intervences, dalībvalstīm būtu jāņem vērā to potenciālā ietekme uz iekšējo tirgu.
- (67) Tā kā tiek plaši atzīts, ka proteīnaugu audzēšana Savienībā saskaras ar nopietnām grūtībām, nav nepieciešams pierādīt šādas grūtības saistītā ienākumu atbalsta intervenču gadījumā, kas orientētas uz šīm kultūrām. Būtu arī jāļauj dalībvalstīm papildu daļu no sava maksimālā finansiālā apjoma, kas pieejams tiešajiem maksājumiem, izmantot, lai saistīto ienākumu atbalstu piešķirtu konkrēti proteīnaugu audzēšanas atbalstam, ar mērķi samazināt Savienības atkarību šajā jomā. Turklāt dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai ar saistīto ienākumu atbalstu atbalstīt pākšaugu un stiebrzāļu maisījumu, ja vien pākšaugi šajā maisījumā ir dominējošie.
- (68) Saskaņā ar mērķiem, kuri noteikti 4. protokolā par kokvilnu, kas pievienots 1979. gada Pievienošanās aktam, ir jāturpina ar kokvilnas audzēšanu saistītais kultūratkarīgais maksājums par atbalsttiesīgu hektāru, kā arī jāturpina atbalstīt starpnozaru organizācijas kokvilnas audzēšanas reģionos. Tomēr tāpēc, ka budžeta līdzekļu piešķirums attiecībā uz kokvilnu ir fiksēts un to nevar izmantot citiem mērķiem, un tāpēc, ka kultūratkarīgais maksājuma juridiskais pamats ir noteikts Līgumos, maksājumam par kokvilnu nevajadzētu būt vienai no intervencēm, kas apstiprinātas ar KLP stratēģisko plānu, un uz to nebūtu jāattiecinā snieguma noskaidrošana un snieguma izskatīšana. Tādējādi būtu attiecīgi jānosaka konkrēti noteikumi, kā arī atkāpes no šīs regulas un Regulas (ES) 2021/2116. Konsekvences labad ir piemēroti to darīt šajā regulā.

⁽²⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/848 (2018. gada 30. maijs) par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 834/2007 (OV L 150, 14.6.2018., 1. lpp.).

- (69) Intervencu veidi konkrētās nozarēs ir vajadzīgi, lai palīdzētu sasniegt KLP mērķus un stiprinātu sinerģiju ar pārējiem KLP instrumentiem. Lai nodrošinātu vienlīdzīgas konkurences apstākļus iekšējā tirgū un novērstu nevienlīdzīgu vai negodīgu konkurenci, saskaņā ar īstenošanas modeli konkrētās nozarēs šādiem intervencu veidiem Savienības līmenī būtu jāizstrādā minimālās prasības attiecībā uz to saturu un mērķiem. Dalībvalstīm būtu jāpamato šo intervencu iekļaušana savos KLP stratēģiskajos plānos un jānodrošina konsekvence ar pārējām attiecīgās nozares intervencēm. Savienības līmenī nosakāmie intervences pamatveidi būtu jānosaka attiecībā uz augļu un dārzeņu, vīna, biškopības produktu, olīveļļas un galda olīvu un apiņu nozarēm, kā arī uz citām nozarēm to nozaru vidū, kas minētas 1. panta 2. punktā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1308/2013 ⁽²⁵⁾, un nozarēm, kas aptver produktus, kuri uzskaitāmi šīs regulas pielikumā, kuru gadījumā tiek uzskatīts, ka īpašu intervencu izveide labvēlīgi ietekmēs dažu vai visu šīs regulas aptverto KLP vispārīgo un konkrēto mērķu sasniegšanu. Jo īpaši, ņemot vērā Savienībā vērojamo augu proteīna trūkumu un vidiskos ieguvumus, kādus sniedz to ražošana, pākšaugi būtu jāiekļauj starp minētajā pielikumā uzskaitītajiem produktiem, ievērojot ES PTO sarakstu attiecībā uz eļļas augiem, un šie ieguvumi būtu jāpopularizē lauksaimnieku vidū, cita starpā izmantojot lauksaimniecisko konsultāciju pakalpojumus.
- (70) Lai saglabātu intervences specifiskumu un atvieglotu intervencu plānošanu biškopības produktiem, vīnam, olīveļļai un galda olīvām, apiņiem un citām nozarēm, ko paredzēts noteikt šajā regulā, ir vajadzīgs noteikts valsts finansējuma apmērs vai cita veida ierobežojumi maksimālās robežvērtības veidā. Tomēr, lai nemazinātu intervencu veidiem mērķu sasniegšanas iespējas augļu un dārzeņu nozarē, nebūtu jāpiemēro finansēšanas ierobežojumi saskaņā ar pašreizējo pieeju. Ja dalībvalstis savos KLP stratēģiskajos plānos ieviestu atbalstu intervencu veidiem citās nozarēs, atbilstošais finanšu piešķirums būtu jāatskaita no attiecīgās dalībvalsts tiešajiem maksājumiem paredzētajiem piešķirumiem, tādējādi saglabājot finansiālu neitralitāti. Ja dalībvalsts izvēlētos neīstenot īpašas intervences apiņu nozarē vai olīveļļas un galda olīvu nozarē, saistītie piešķirumi būtu jādara attiecīgajai dalībvalstij pieejami tiešo maksājumu intervencēm paredzētu papildpiešķirumu veidā.
- (71) Lauku attīstības intervencu principus nosaka Savienības līmenī, jo īpaši attiecībā uz dalībvalstu izmantoto atlases kritēriju piemērošanas pamatprasībām. Tomēr dalībvalstīm vajadzētu būt lielai rīcības brīvībai atbilstoši savām vajadzībām paredzēt īpašus nosacījumus. Lauku attīstības intervencu veidi ietver maksājumus par vides, klimata un citām pārvaldības saistībām, kuras dalībvalstīm atbilstoši to īpašajām nacionālajām, reģionālajām vai vietējām vajadzībām būtu jāatbalsta visā to teritorijā. Dalībvalstīm vajadzētu piešķirt maksājumus lauksaimniekiem un citiem zemes apsaimniekotājiem, kuri brīvprātīgi uzņemas pārvaldības saistības, kas veicina klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām, kā arī vides aizsargāšanu un uzlabošanu, tostarp tādos aspektos kā ūdens kvalitāte un daudzums, gaisa kvalitāte, augsne, bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmu pakalpojumi, tostarp brīvprātīgas saistības par *Natura 2000* teritorijām un atbalsts ģenētiskajai daudzveidībai. Atbalstu pārvaldības saistību maksājumu veidā var piešķirt arī par vietējā līmenī vadītām, integrētām vai sadarbigām pieejām un par intervencēm, kas orientētas uz konkrētu rezultātu.
- (72) Pārvaldības saistību atbalsts jo īpaši var ietvert bioloģiskās lauksaimniecības prēmijas par bioloģiskās saimniekošanas platības uzturēšanu un par pāreju uz to. Pamatojoties uz bioloģiskā sektora padziļinātu analīzi un ņemot vērā mērķus, kādus tās iecerējušas sasniegt attiecībā uz bioloģisko ražošanu, dalībvalstīm būtu jāapsver bioloģiskā lauksaimniecība pārvaldības saistību kontekstā atbilstoši savām konkrētajām teritoriālajām vajadzībām, jāpiešķir atbalsts, lai palielinātu saskaņā ar bioloģiskās lauksaimniecības shēmu apsaimniekotās lauksaimniecības zemes īpatsvaru un jānodrošina, lai piešķirtie budžeti atbilstu paredzamajam bioloģiskās ražošanas pieaugumam. Pārvaldības saistību atbalstā varētu būt iekļauti arī maksājumi par citiem intervencu veidiem, ar kuriem atbalsta videi nekaitīgas ražošanas sistēmas, piemēram, agroekoloģiju, saglabājošo lauksaimniecību un integrēto ražošanu; meža vidiskie un klimatiskie pakalpojumi un meža saglabāšana; prēmijas par mežu un agromežsaimniecības sistēmu ierīkošanu; dzīvnieku labturība; ģenētisko resursu saglabāšana, ilgtspējīga izmantošana un izstrāde, jo īpaši, izmantojot tradicionālās audzēšanas metodes. Būtu jāļauj dalībvalstīm pēc vajadzības izstrādāt citas šāda veida shēmas. Šāda veida maksājumiem vajadzētu segt tikai tās papildu izmaksas un negūtos ienākumus, kas izriet no saistībām, kuras pārsniedz Savienības un valsts tiesību aktos vai – ar zināmiem nosacījumiem – KLP stratēģiskajos plānos noteiktos parastos obligātos standartus un prasības. Vajadzētu būt iespējamam uz šā veida intervencēm attiecošās saistības uzņemties uz iepriekš noteiktu gada vai daudzgadu laikposmu, un pienācīga pamatojuma gadījumā to ilgumam pārsniegt septiņus gadus.

⁽²⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1308/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007 (OV L 347, 20.12.2013., 671. lpp.).

- (73) Mežsaimniecības intervencēm būtu jāveicina Komisijas 2021. gada 16. jūlija paziņojuma "Jauna ES Meža stratēģija 2030. gadam" īstenošana un attiecīgā gadījumā agromežsaimniecības sistēmu izmantošanas paplašināšanās. Tām būtu jābalstās uz dalībvalstu nacionālā vai vietējā mēroga meža programmām vai līdzvērtīgiem instrumentiem, kas jāveido, pamatojoties uz saistībām, kuras izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/841 ⁽²⁶⁾, un saistībām, kuru uzņemšanās notikusi ministru konferencēs par Eiropas mežu aizsardzību. Intervences būtu jābalsta uz ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas plāniem vai līdzvērtīgiem instrumentiem, kuros tiek pienācīgi apsvērta efektīva oglekļa uzglabāšana un piesaiste no gaisa līdztekus bioloģiskās daudzveidības aizsardzības uzlabošanai, un tās var ietvert meža platību paplašināšanu un meža ilgtspējīgu apsaimniekošanu, tostarp apmežojot zemi, novēršot ugunsgrēkus un ierīkojot agromežsaimniecības sistēmas; meža resursu aizsargāšanu, atjaunošanu un uzlabošanu, ņemot vērā adaptācijas vajadzības; investīcijas, ar kurām garantē un veicina mežu saglabāšanu un izturētspēju, un meža ekosistēmas un klimatisko pakalpojumu sniegšanu, un pasākumus un investīcijas par labu atjaunojamai enerģijai un bioekonomikai.
- (74) Lai nodrošinātu taisnīgus ienākumus un lauksaimniecības nozares noturību visā Savienības teritorijā, būtu jāļauj dalībvalstīm piešķirt lauksaimniekiem atbalstu par platībām, kurās ir dabas vai citi platībatkarīgi ierobežojumi, ietverot kalnu un salu reģionus. Attiecībā uz maksājumiem apgabaliem, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi, būtu jāturpina piemērot apzīmējums, kas izveidots, ievērojot 32. pantu Regulā (ES) Nr. 1305/2013.
- (75) Lai KLP dotu lielāku Savienības pievienoto vidisko vērtību un stiprinātu sinerģijas ar investīciju finansēšanu dabas un bioloģiskās daudzveidības jomā, ir jāsaglabā atsevišķs pasākums, kura mērķis ir kompensēt labuma guvumiem ar *Natura 2000* (izveidots ar Direktīvu 92/43/EEK) un Direktīvas 2000/60/EK īstenošanu saistītos traucēkļus. Tāpēc un lai veicinātu *Natura 2000* teritoriju efektīvu pārvaldību, būtu jāturpina piešķirt atbalstu lauksaimniekiem un meža tiesiskajiem valdītājiem un tādējādi palīdzēt tiem novērst konkrētus traucēkļus, kuri izriet no Direktīvu 92/43/EEK un 2009/147/EK īstenošanas. Būtu jādara pieejams atbalsts arī tam, lai lauksaimniekiem upes baseina apgabalos palīdzētu novērst traucēkļus, kas tiem radušies Direktīvas 2000/60/EK īstenošanas rezultātā. Atbalsts būtu jāsaista ar konkrētām prasībām, kas izklāstītas KLP stratēģiskajā plānā un pārsniedz attiecīgos obligātos standartus un prasības. Dalībvalstīm turklāt būtu jānodrošina, lai maksājumi lauksaimniekiem nedublētos ar ekoshēmu maksājumiem, nodrošinot pietiekamu elastīgumu KLP stratēģiskajos plānos, lai sekmētu papildināmību starp dažādām intervencēm. Turklāt dalībvalstīm KLP stratēģisko plānu vispārējā koncepcijā būtu jāņem vērā *Natura 2000* teritoriju īpašās vajadzības.
- (76) Vēl viens veids, kā virzīties uz KLP mērķu sasniegšanu, ir investīciju – kā ienesīgu, tā neienesīgu – atbalstīšana lauku saimniecībās un ārpus tām. Šādas investīcijas var attiekties, piemēram, uz infrastruktūru, kas saistīta ar lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību, modernizāciju vai pielāgošanos klimata pārmaiņām, arī ar piekļuvi lauksaimniecības un meža zemei, zemes konsolidāciju un uzlabošanu, agromežsaimniecības praksi, energoapgādi un energotaupību un ūdensapgādi un ūdens resursu taupību. Tas var attiekties arī uz investīcijām lauksaimnieciskā vai mežsaimnieciskā potenciāla atjaunošanā pēc dabas katastrofām, nelabvēlīgiem klimatiskajiem apstākļiem vai katastrofāliem notikumiem, tostarp ugunsgrēkiem, vētrām, plūdiem, kaitēkļiem un slimībām. Lai KLP stratēģiskos plānus konsekvētāk saskaņotu ar Savienības mērķiem un lai dalībvalstīm radītu vienlīdzīgus konkurences apstākļus, šajā regulā būtu jāiekļauj neatbalstāmu investīciju veidu saraksts. Dalībvalstīm būtu pēc iespējas labāk jāizmanto investīcijām pieejamie līdzekļi, saskaņojot atbalstu investīcijām ar attiecīgajiem Savienības noteikumiem vides un dzīvnieku labturības jomā.
- (77) Jo īpaši gados jauniem lauksaimniekiem ir jāmodernizē savas lauku saimniecības, lai padarītu tās dzīvotspējīgas ilgtermiņā. Tomēr viņi bieži saskaras ar zemu apgrozījumu pirmajos darbības gados. Tāpēc ir svarīgi, lai dalībvalstis veicinātu un piešķirtu prioritāti investīciju intervencēm, ko veic gados jaunie lauksaimnieki. Šajā nolūkā būtu jāļauj dalībvalstīm savos KLP stratēģiskajos plānos noteikt augstākas atbalsta likmes un citus preferenciālus nosacījumus investīcijām gados jaunu lauksaimnieku saimniecībām. Būtu arī jāļauj dalībvalstīm piešķirt lielāku investīciju atbalstu mazām lauku saimniecībām.

⁽²⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/841 (2018. gada 30. maijs) par zemes izmantošanā, zemes izmantošanas maiņā un mežsaimniecībā radušos siltumnīcefekta gāzu emisiju un piesaistes iekļaušanu klimata un enerģētikas politikas satvarā laikposmam līdz 2030. gadam un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 525/2013 un Lēmumu Nr. 529/2013/ES (OV L 156, 19.6.2018., 1. lpp.).

- (78) Sniedzot atbalstu investīcijām, dalībvalstīm būtu jāvelta īpaša uzmanība horizontālajam mērķim – modernizēt lauksaimniecību un lauku apvidus, veicinot un kopīgojot zināšanas, inovāciju un digitalizāciju lauksaimniecībā un lauku apvidos un mudinot uz to ieviešanu. KLP stratēģiskajos plānos aprakstā par minēto plānu ieguldījumu horizontālā mērķa sasniegšanā būtu jāiekļauj atbalsts investīcijām digitālo tehnoloģiju uzstādīšanā lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un lauku apvidos, piemēram, investīcijām precīzā lauksaimniecībā, viedajos ciematos, lauku uzņēmumos un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju infrastruktūrās.
- (79) Ņemot vērā Savienības mērķi par labu ūdensobjektu stāvokli un to, ka investīcijām ir jāatbilst minētajam mērķim, ir svarīgi paredzēt noteikumus par atbalstu apūdeņošanas infrastruktūru modernizācijai un attīstībai tā, lai lauksaimnieciska ūdens izmantošana neapdraudētu minēto mērķi.
- (80) Ņemot vērā to, ka ir jānovērš investīciju nepietiekamība Savienības lauksaimniecības nozarē un jāuzlabo piekļuve finansēm attiecībā uz prioritārām grupām, jo īpaši gados jauniem lauksaimniekiem un jaunpienācējiem, kam ir augstāks riska profils, būtu jāveicina ES garantiju saskaņā ar *InvestEU*, kā arī dotāciju un finanšu instrumentu apvienojuma izmantošana. Dažādās dalībvalstīs finanšu instrumentus izmanto visai dažādi, jo atšķiras tas, cik viegli ir piekļūt finansējumam, cik attīstīts ir banku sektors, vai jāņem vērā riska kapitāla faktors, cik ierasti tie ir valsts pārvaldes iestādēm un kāds ir potenciālais labuma guvēju loks, tāpēc dalībvalstīm KLP stratēģiskajos plānos būtu jānosaka attiecīgas mērķvērtības, labuma guvēji un preferenciālie nosacījumi un arī citi iespējamie attiecināmības noteikumi.
- (81) Gados jaunie lauksaimnieki, jaunpienācēji lauksaimnieki un citi jauni pienācēji joprojām saskaras ar ievērojamiem šķēršļiem attiecībā uz piekļuvi zemei, augstajām cenām un kredītu pieejamību. Viņu darījumdarbību, gan ražošanas līdzekļus, gan produkciju, vairāk apdraud cenu svārstības, un viņu vajadzības pēc izglītošanās uzņēmējdarbības, riska novēršanas un riska pārvaldības priekšmetos ir lielas. Tāpēc ir svarīgi turpināt atbalstīt jaunu uzņēmumu un jaunu lauku saimniecību veidošanu. Būtu jāļauj dalībvalstīm savos KLP stratēģiskajos plānos arī paredzēt preferenciālus nosacījumus attiecībā uz finanšu instrumentiem, kas domāti gados jauniem lauksaimniekiem, jaunpienācējiem lauksaimniekiem un citiem jauniem pienācējiem. Maksimālais atbalsts par gados jaunu lauksaimnieku un lauku jaunuzņēmumu darījumdarbības uzsākšanu būtu jāpalielina līdz pat 100 000 EUR; tam vajadzētu būt pieejamam ar finanšu instrumentu veidā sniegta atbalsta starpniecību vai apvienojumā ar šādu atbalstu.
- (82) Ņemot vērā vajadzību nodrošināt piemērotus riska pārvaldības instrumentus, ELFLA ietvaros būtu jā saglabā un jāpaplašina atbalsts, lai palīdzētu lauksaimniekiem pārvaldīt savus ražošanas un ienākumu riskus. Konkrētāk, apdrošināšanas prēmijām un kopfondiem, tostarp ienākumu stabilizācijas instrumentam, arī turpmāk vajadzētu būt iespējamiem, bet atbalsts būtu jādara pieejams arī citiem riska pārvaldības instrumentiem. Turklāt visu veidu riska pārvaldības instrumentiem būtu jāaptver ražošanas vai ienākumu riski, kā arī vajadzības gadījumā tie būtu jāvērs uz lauksaimniecības nozarēm vai teritoriālajām jomām. Būtu jāļauj dalībvalstīm izmantot procedūras vienkāršojumus, piemēram, paļaušanos uz indeksiem, lai aprēķinātu lauksaimnieka ražošanu un ienākumus, vienlaikus nodrošinot instrumentu atbilstīgu reaģētspēju uz lauksaimnieku individuālo sniegumu un izvairoties no zaudējumu pārmērīgas kompensēšanas.
- (83) Ar atbalstu būtu jānodrošina iespēja izveidot un īstenot vismaz divu subjektu sadarbību nolūkā sasniegt KLP mērķus. Vajadzētu būt iespējamam ar šādu atbalstu aptvert jebkuru šādas sadarbības aspektu, piemēram, kvalitātes shēmu izveidošana un kvalitātes shēmu informācijas un veicināšanas pasākumi; kolektīvi vidiskie un klimata darbi; īsu piegādes ķēžu un vietējo tirgu izveides veicināšana; izmēģinājuma projekti; darbības grupu projekti plašākā EIP vietējās attīstības projektā, viedo ciematu, pircēju klubu un lauksaimniecības tehnikas apvienību kontekstā; saimniecību partnerības; meža apsaimniekošanas plāni; tīkli un kopas jeb klasteri; sociālā lauksaimniecība; kopienas atbalstīta lauksaimniecība; ar *LEADER* saistītā rīcība; un ražotāju grupu un ražotāju organizāciju dibināšana, kā arī citu veidu sadarbība, ko uzskata par vajadzīgu, lai sasniegtu kādus konkrētus KLP mērķus.
- (84) Ir svarīgi atbalstīt konkrēta sadarbības veida sagatavošanu, jo īpaši attiecībā uz EIP darbības grupām, *LEADER* grupām un viedo ciematu stratēģijām.

- (85) Paziņojumā "Pārtikas un lauksaimniecības nākotne" ir atsauce uz zināšanu apmaiņu un uzmanība koncentrēta uz inovāciju kā uz transversālu jaunās KLP mērķi. Ar KLP vajadzētu turpināt atbalstīt interaktīvo inovācijas modeli, kas uzlabo darbojošos personu sadarbību, lai labāk izmantotu savstarpēji papildinošās zināšanas nolūkā izplatīt praksei gatavus risinājumus. LZIS satvarā būtu jānostiprina lauksaimniecisko konsultāciju pakalpojumi. KLP stratēģiskajā plānā būtu jāsniedz informācija par to, kā mijiedarbosies konsultanti, pētnieki un KLP valsts tīkls. Katrai dalībvalstij vai reģionam attiecīgi, lai stiprinātu savus LZIS un saskaņā ar savu LZIS stratēģisko pieeju, vajadzētu būt iespējai finansēt vairākas darbības, kuru mērķis ir zināšanu apmaiņa un inovācija, kā arī palīdzēt lauksaimniekiem izstrādāt lauku saimniecību līmeņa stratēģijas, lai palielinātu to saimniecību izturētspēju, izmantojot šajā regulā izstrādātos intervences veidus. Turklāt katrai dalībvalstij būtu jāizveido stratēģija digitālo tehnoloģiju izstrādei un šo tehnoloģiju izmantošanai, lai parādītu, kā tiks veicināta digitalizācija lauksaimniecībā un lauku apvidos.
- (86) No ELGF būtu jāturpina finansēt tiešo maksājumu intervences un intervences noteiktās nozarēs, bet no ELFLA būtu jāturpina finansēt lauku attīstības intervences. KLP finanšu pārvaldības noteikumi būtu jānosaka atsevišķi katram no šiem abiem fondiem un to atbalstītajām aktivitātēm, ņemot vērā to, ka attiecībā uz mērķu sasniegšanu jaunais īstenošanas modelis dalībvalstīm nodrošina lielāku elastību un subsidiaritāti. Šīs regulas paredzētajām intervencēm būtu jāaptver laikposms no 2023. gada 1. janvāra līdz 2027. gada 31. decembrim.
- (87) Atbalsts par KLP stratēģiskā plāna paredzētajiem tiešajiem maksājumiem būtu jāpiešķir šīs regulas noteiktu valsts piešķirumu robežās. Šiem valsts piešķirumiem būtu jāatspoguļo turpinošās izmaiņas, kuru gaitā piešķirumi tajās dalībvalstīs, kur atbalsta līmenis par hektāru ir viszemākais, tiek pakāpeniski palielināti, lai izlīdzinātu 50 % no pašreizējās atšķirības un sasniegtu 90 % no Savienības vidējā rādītāja. Lai ņemtu vērā maksājumu samazināšanas mehānismu un to, kā dalībvalsts izmanto šādi iegūtos līdzekļus, būtu jāatļauj dalībvalsts KLP stratēģiskā plāna gada indikatīvo finanšu piešķirumu kopsummai pārsniegt valsts piešķiruma summu.
- (88) Lai atvieglotu ELFLA līdzekļu pārvaldību, attiecībā uz publiskajiem izdevumiem dalībvalstīs būtu jānosaka vienota iemaksas likme atbalstam no ELFLA. Lai ņemtu vērā dažu veidu darbību īpašo nozīmi vai specifiku, tām būtu jānosaka īpašas iemaksu likmes. Lai mazinātu specifiskos ierobežojumus, ko rada attīstības pakāpe, nošķirtība vai atrašanās uz salām, būtu jānosaka piemērota ELFLA iemaksu likme mazāk attīstītajiem reģioniem, tālākajiem reģioniem un Egejas jūras nelielajām salām un pārejas reģioniem.
- (89) ELFLA atbalsta saņemšanai būtu jānosaka objektīvi kritēriji reģionu un teritoriju iedalīšanai kategorijās Savienības līmenī. Tālab reģionu un teritoriju apzināšanai Savienības līmenī vajadzētu balstīties uz kopējo reģionu klasifikācijas sistēmu, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1059/2003 ⁽²⁷⁾. Jaunākās klasifikācijas un dati būtu jāizmanto, lai nodrošinātu pietiekamu atbalstu, jo īpaši atsevišķu reģionu atpazīšanas novēršanai un reģionu atšķirību mazināšanai dalībvalstu iekšienē.
- (90) No ELFLA nebūtu jāatbalsta videi potenciāli kaitīgas investīcijas. Tādēļ šajā regulā ir jāparedz vairāki izslēgšanas noteikumi. Konkrēti, no ELFLA nebūtu jāfinansē investīcijas apūdeņošanā, kas nav saistītas ar laba attiecīgo ūdensobjektu stāvokļa sasniegšanu vai saglabāšanu, un nebūtu jāfinansē investīcijas apmežošanā, kas nav saistītas ar vidisko un klimata mērķu sasniegšanu saskaņā ar ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas principiem.

⁽²⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1059/2003 (2003. gada 26. maijs) par kopējas statistiski teritoriālo vienību klasifikācijas (NUTS) izveidi (OV L 154, 21.6.2003., 1. lpp.).

- (91) Lai nodrošinātu atbilstīgu finansējumu dažām konkrētām prioritātēm, ELFLA atbalsta sakarībā būtu jānosaka noteikumi par minimālajiem un maksimālajiem finanšu piešķirumiem šīm prioritātēm. Dalībvalstīm būtu jārezervē summa, kas atbilst vismaz 3 % no to gada tiešo maksājumu finansējuma, pirms jebkāda pārvietojuma intervences pasākumiem, kuri vērsti uz paaudžu maiņu. Šādas intervences var ietvert pastiprinātu ienākumu atbalstu un darbības sākšanas atbalstu. Ņemot vērā to, cik svarīgs ir investīciju atbalsts gados jauniem lauksaimniekiem, lai padarītu viņu saimniecības dzīvotspējīgas ilgtermiņā un palielinātu nozares pievilcību, daļa no investīciju intervencēm paredzētajiem izdevumiem ar augstāku atbalsta likmi gados jauniem lauksaimniekiem arī būtu jāieskaita minimālajā summā, kas jārezervē konkrētā mērķa sasniegšanai: piesaistīt un noturēt gados jaunus lauksaimniekus un jaunpienācējus un veicināt ilgtspējīgu darījumdarbības attīstību lauku apvidos.
- (92) Lai nodrošinātu, ka KLP ir pieejams pietiekams finansējums vides, klimata un dzīvnieku labturības mērķu sasniegšanai saskaņā ar Savienības prioritātēm, šiem nolūkiem būtu jārezervē noteikta ELFLA atbalsta, tostarp investīciju, un tiešo maksājumu daļa. Ņemot vērā to, ka klimata, vides un dzīvnieku labturības shēmas pirmo reizi ievieš tiešo maksājumu ietvaros, būtu jāpiešķir zināma elastība plānošanas un īstenošanas ziņā, jo īpaši pirmajos divos gados, lai dalībvalstis un lauksaimnieki varētu gūt pieredzi un nodrošināt netraucētu un sekmīgu īstenošanu, ņemot vērā arī ELFLA vides un klimata mērķu vērienīgumu. Lai ievērotu vispārējos vides un klimata mērķus, šāda elastība būtu jānosaka un par to būtu jāsaņem kompensācija, ievērojot konkrētus ierobežojumus.
- (93) LEADER pieeja vietējās attīstības jomā ir pierādījusi savu efektivitāti lauku apvidu attīstības veicināšanā, ar augšupējo pieeju pilnībā ņemot vērā daudznozaru vajadzības vietējai lauku attīstībai. Tāpēc LEADER būtu jāturpina arī nākotnē, un tās piemērošanai arī turpmāk vajadzētu būt obligātai ar minimālo piešķiruma ELFLA ietvaros.
- (94) Atspoguļojot to, cik svarīgi ir risināt klimata pārmaiņu problemātiku, saskaņā ar ES apņemšanos īstenot Parīzes nolīgumu un ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus KLP būtu jāpalīdz klimata darbus integrēt Savienības rīcībpolitikās un sasniegt vispārējo mērķrādītāju, proti, ar 30 % no Savienības budžeta izdevumiem atbalstīt klimata mērķu sasniegšanu. Sagaidāms, ka ar KLP saistītās rīcības ietekme uz klimata mērķu sasniegšanu izpaudīsies 40 % no KLP kopējā finansējuma. Attiecīgā rīcība būtu jānoformulē KLP stratēģisko plānu sagatavošanas un īstenošanas posmā un jāpārvērtē attiecīgo izvērtējuma un izskatīšanas procesu gaitā.
- (95) Ja summas par vienību nav balstītas uz faktiskajām izmaksām vai negūtajiem ienākumiem, dalībvalstīm būtu jānosaka atbilstošs atbalsta līmenis, pamatojoties uz vajadzību novērtējumu. Atbilstošā summa par vienību varētu būt atbilstošu summu par vienību diapazons, nevis viena vienota vai vidēja summa par vienību. Tādēļ dalībvalstīm būtu arī jāļauj savos KLP stratēģiskajos plānos noteikt pamatotu maksimālo vai minimālo summu par vienību konkrētām intervencēm, neskarot noteikumus, kas attiecas uz maksājumu līmeni attiecīgajām intervencēm.
- (96) Nododot dalībvalstīm atbildību par vajadzību novērtēšanu un mērķrādītāju sasniegšanu, tiek palielināts elastīgums un iespēja veidot tiešo maksājumu intervenču un intervenču noteiktās nozarēs apvienojumus ar lauku attīstības intervencēm. Šī iespēja būtu jāpapildina ar zināmu elastīgumu, kas ļauj koriģēt attiecīgos līdzekļu apjomus, kurus piešķir valsts. Gadījumiem, kad dalībvalstis lēš, ka priekšsadalītais finansējums ir pārāk mazs, lai būtu iespējams īstenot visus iecerētos pasākumus, ir pamatoti paredzēt zināmu elastīgumu, bet vienlaikus nebūtu jāpieļauj, ka tiešais ienākumu atbalsts kādā gadā pārāk krasi atšķiras no ELFLA daudzgadu intervencēm pieejamajām summām.
- (97) Lai palielinātu Savienības pievienoto vērtību un saglabātu funkcionējošu lauksaimniecības iekšējo tirgu, kā arī lai sasniegtu KLP vispārīgos un konkrētos mērķus, dalībvalstīm šajā regulā paredzētos lēmumus nevajadzētu pieņemt izolēti, bet gan strukturētā procesā, kura taustāmā izpausme ir KLP stratēģiskais plāns. Ar lejupejiem Savienības noteikumiem būtu jānosaka KLP konkrētie Savienības mēroga mērķi, galvenie intervences veidi, snieguma satvars un pārvaldības struktūra. Šādas izdevumu sadales mērķis ir panākt, lai ieguldītie finanšu resursi pilnībā atspoguļotos sasniegtajos rezultātos.

- (98) Lai šie KLP stratēģiskie plāni būtu patiesi stratēģiski un lai veicinātu to sasaisti ar citām Savienības rīcībpolitikām un jo īpaši ar valsts ilgtermiņa mērķrādītājiem, kas jau ir noteikti, pamatojoties uz Savienības tiesību aktiem vai uz starptautiskiem nolīgumiem klimata pārmaiņu, meža, bioloģiskās daudzveidības un ūdens resursu jomā, ir lietderīgi, lai katrai dalībvalstij būtu viens vienots KLP stratēģiskais plāns, ņemot vērā savus konstitucionālos un institucionālos noteikumus. Attiecīgā gadījumā KLP stratēģiskajā plānā var iekļaut reģionalizētas intervences.
- (99) KLP stratēģiskā plāna izstrādes gaitā dalībvalstīm būtu jāanalizē sava specifiskā situācija un vajadzības, jānosaka ar KLP mērķu sasniegšanu saistītie mērķrādītāji un jāizstrādā šo mērķrādītāju izpildei vajadzīgās intervences, kas vienlaikus ir atbilstošas valsts un konkrētajam reģionālajam kontekstam; tas attiecas arī uz tālākajiem reģioniem. Šādam procesam būtu jāveicina lielāka subsidiaritāte vienotā Savienības satvarā un vienlaikus būtu nodrošināta vispārējo Savienības tiesību principu un KLP mērķu ievērošana. Tāpēc ir lietderīgi noteikt, kādiem jābūt KLP stratēģisko plānu strukturālajiem un saturiskajiem elementiem.
- (100) Lai nodrošinātu to, ka dalībvalstu noteiktie mērķrādītāji un izstrādātās intervences ir pienācīgas un dod iespējami lielāku ieguldījumu KLP mērķu sasniegšanā, KLP stratēģisko plānu pamatā ir jābūt iepriekšējai vietējo apstākļu analīzei un vajadzību novērtējumam saistībā ar KLP mērķiem. Svarīgi ir arī nodrošināt, ka KLP stratēģiskajos plānos pienācīgi tiek atspoguļotas dalībvalstu apstākļu, struktūru (gan iekšēju, gan ārēju) un tirgus stāvokļa pārmaiņas un ka plāni laika gaitā attiecīgi var tikt pielāgoti, ietverot minētās pārmaiņas.
- (101) Ar KLP stratēģiskajiem plāniem būtu jāaptver gan tiešo maksājumu intervences, gan intervences noteiktās nozarēs, gan lauku attīstības intervences, un tāpēc tiem vajadzētu būt orientētiem uz daudzveidīgo KLP instrumentu savstarpējās saskaņotības stiprināšanu. Tiem būtu arī jānodrošina un jāparāda dalībvalstu izvēļu salāgotība un piemērotība Savienības prioritātēm un mērķiem. Šajā ziņā KLP stratēģiskajos plānos būtu jāiekļauj pārskats un skaidrojums par instrumentiem, kas nodrošina ienākumu atbalsta taisnīgāku sadali un efektīvāku un lietderīgāku mērķplānošanu. Tāpēc ir lietderīgi minētajos plānos ietvert uz rezultātu orientētu intervences stratēģiju, kas strukturēta ar KLP konkrēto mērķu palīdzību, pie kuriem norādīti arī skaitliski mērķrādītāji. Lai būtu iespējama ikgadēja uzraudzība, minētos mērķrādītājus ir lietderīgi pamatot ar rezultātu rādītājiem.
- (102) Intervencu stratēģijā būtu arī jāizceļ KLP instrumentu un citu Savienības rīcībpolitiku savstarpējā papildināmība. Konkrēti katrā KLP stratēģiskajā plānā būtu jāņem vērā attiecīgie vides un klimata jomas tiesību akti, bet no tiem izrietošie valsts plāni būtu jāapraksta nodaļā par pašreizējā stāvokļa analīzi (SVID analīzē). Ir lietderīgi uzskaitīt tiesību aktus, uz kuriem KLP stratēģiskajā plānā būtu konkrēti jāatsaucas.
- (103) Būtu jādod dalībvalstīm izvēles elastīguma iespēja attiecībā uz to, vai KLP stratēģisko plānu izstrāde un īstenošana būtu daļēji deleģējama reģioniem; lai labāk koordinētu reģionu darbu, kad tie risina jautājumus, kuri ir aktuāli visas valsts mērogā, šādi deleģēšanai jānotiek, pamatojoties uz valsts līmeņa sistēmu, un tāpēc ir lietderīgi KLP stratēģiskajos plānos aprakstīt to, kā jānotiek valsts un reģionālā līmeņa intervencu mijiedarbībai.
- (104) KLP stratēģiskajiem plāniem vajadzētu ļaut Komisijai īstenot tās atbildību par Savienības budžeta pārvaldību un sniegt dalībvalstīm juridisko noteiktību attiecībā uz dažiem KLP stratēģiskā plāna elementiem, tāpēc ir lietderīgi, lai KLP stratēģiskajos plānos būtu konkrēti aprakstītas individuālās intervences, tostarp to attiecināmības nosacījumi, budžeta piešķirumi, plānotās izlaidis un vienības izmaksas. Lai iegūtu pārskatu par visiem budžeta un katras individuālās intervences aspektiem, ir vajadzīgs finanšu plāns un mērķrādītāju plāns.
- (105) Lai nodrošinātu KLP stratēģisko plānu tūlītēju uzsākšanu un efektīvu īstenošanu, ELGF un ELFLA atbalsta saņemšana būtu jāīsteno labā administratīvā satvarā. Tāpēc katrā KLP stratēģiskajā plānā būtu jānorāda visas šā plāna pārvaldības un koordinācijas sistēmas, tostarp kontroles un sodu sistēmas un uzraudzības un ziņošanas sistēmas.

- (106) Ņemot vērā konkrēto mērķi modernizēt lauksaimniecību un lauku apvidus un atzīmējot tās horizontālo raksturu, ir lietderīgi, lai dalībvalstis savos KLP stratēģiskajos plānos atsevišķi aprakstītu, kādā mērā minētie KLP stratēģiskie plāni veicinās minētā mērķa sasniegšanu, tostarp to, kā tie veicinās digitālo pārkārtošanos.
- (107) Ņemot vērā bažas par dalītas pārvaldības radīto administratīvo slogu, īpaša uzmanība KLP stratēģiskajā plānā būtu jāvelta vienkāršošanai.
- (108) Nav iederīgi Komisijai apstiprināt informāciju, ko var uzskatīt par paskaidrojošu vai vēsturisku informāciju vai kas ir dalībvalstu atbildībā, tāpēc noteikta informācija būtu jāsniedz KLP stratēģiskā plāna pielikumos.
- (109) Saskaņā ar 22. un 23. punktu 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu⁽²⁸⁾ Savienības fondi jāizvērtē, pamatojoties uz informāciju, kas ir konkrētu uzraudzības prasību piemērošanas rezultāts, un vienlaikus jānovērš pārmērīga regulēšana un administratīvais slogs, jo īpaši attiecībā uz dalībvalstīm. Minētajās prasībās vajadzības gadījumā var ietvert izmērāmus rādītājus, kuri ļauj izvērtēt, kāda ir fondu ietekme uz vietās.
- (110) Izšķiroši svarīgi ir tas, lai KLP stratēģisko plānu apstiprinātu Komisija, – tas nodrošinātu to, ka politikas īstenošana notiek saskaņā ar kopīgajiem mērķiem. Saskaņā ar subsidiaritātes principu Komisijai būtu jāsniedz dalībvalstīm atbilstošas vadlīnijas, ko caurstrāvo saskaņīga un ambicioza intervences loģika.
- (111) Ir jāparedz KLP stratēģisko plānu pārplānošanas un pārskatīšanas iespēja saskaņā ar šīs regulas nosacījumiem.
- (112) Valsts vadošajai iestādei vajadzētu būt atbildīgai par katra KLP stratēģiskā plāna pārvaldību un īstenošanu, un tai vajadzētu būt galvenajam Komisijas kontaktpunktam. Tomēr gadījumā, ja ar lauku attīstības politiku saistītos elementus izstrādā reģionālā līmenī, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai izveidot reģionālas vadošās iestādes. Vadošajām iestādēm vajadzētu spēt daļu savu pienākumu deleģēt, vienlaikus saglabājot atbildību par pārvaldības efektivitāti un pareizību un nodrošinot KLP stratēģiskā plāna saskaņotību un konsekveni un koordināciju starp valsts vadošo iestādi un reģionālajām pārvaldības iestādēm. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, lai KLP stratēģisko plānu pārvaldībā un īstenošanā Savienības finansiālās intereses tiktu aizsargātas saskaņā ar Finanšu regulu un Regulu (ES) 2021/2116.
- (113) Atbildība par KLP stratēģiskā plāna uzraudzību būtu jāuzņemas valsts vadošajai iestādei un šajā nolūkā izveidotajai valsts uzraudzības komitejai. Valsts uzraudzības komitejai vajadzētu būt atbildīgai par KLP stratēģiskā plāna īstenošanas efektivitātes uzraudzību. Šajā nolūkā būtu jāprecizē tās pienākumi. Ja KLP stratēģiskajā plānā ir reģionu noteikti elementi, dalībvalstīm un attiecīgajiem reģioniem vajadzētu spēt izveidot un nokomplektēt reģionālās uzraudzības komitejas. Šādā gadījumā būtu jāprecizē noteikumi par koordināciju ar valsts uzraudzības komiteju.
- (114) Ar ELFLA tehnisko palīdzību pēc Komisijas ierosmes būtu jāatbalsta rīcība, kas saistīta ar Regulas (ES) 2021/2116 7. pantā minēto uzdevumu izpildi. Tehnisko palīdzību pēc dalībvalstu ierosmes var sniegt arī tālab, lai izpildītu uzdevumus, kas vajadzīgi pārvaldības efektivitātes nodrošināšanai un atbalsta īstenošanai saistībā ar KLP stratēģisko plānu. Tehniskās palīdzības palielinājums pēc dalībvalstu ierosmes ir pieejams tikai tām dalībvalstīm, kurām ELFLA piešķirums nepārsniedz 1,1 miljardu EUR. ELFLA atbalstā tehniskajai palīdzībai būtu jāņem vērā administratīvo spēju veidošanas palielinājums saistībā ar jaunajām pārvaldības un kontroles sistēmām dalībvalstīs.

⁽²⁸⁾ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

- (115) Situācijā, kad dalībvalstīm intervenču izstrādē ir dota daudz lielāka elastība un subsidiaritāte, lai sasniegtu kopīgos mērķus, tīkli ir svarīgs līdzeklis, ar kura palīdzību vada un virza politiku un veicina ieinteresēto personu iesaisti, zināšanu kopīgošanu un spēju veidošanu dalībvalstīm un citiem dalībniekiem. Tīklošanās pasākumu darbības joma tiks paplašināta no lauku attīstības, lai aptvertu abus KLP pilārus. Vienotam Savienības mēroga KLP tīklam vajadzētu nodrošināt labāku Savienības, valsts un reģionālā līmeņa tīklošanās pasākumu koordināciju. Eiropas un valstu KLP tīkliem būtu jāaizstāj attiecīgi pašreizējais Eiropas Lauku attīstības tīkls un EIP-AGRI tīkls Savienības līmenī, kā arī valstu lauku tīkli. Eiropas KLP tīklam pēc iespējas būtu jāsniedz ieguldījuma valstu KLP tīklu pasākumos. Tīkliem būtu jānodrošina platformu lielākas zināšanu apmaiņas veicināšanai, lai uzlabotu KLP stratēģisko plānu īstenošanu un apkopotu politikas, tostarp programmas "Apvārsnis Eiropa" politikas un tās daudzaktoru projektu, rezultātus un pievienoto vērtību Savienības līmenī. Šajā pašā zināšanu apmaiņas un inovācijas uzlabošanas kontekstā EIP ar Eiropas un valstu KLP tīklu palīdzību būtu jāatbalsta interaktīvā inovācijas modeļa īstenošana saskaņā ar šajā regulā izklāstīto metodiku.
- (116) Ikviena KLP stratēģiskā plāna īstenošana un virzība uz nospraustajiem mērķrādītājiem būtu regulāri jāuzrauga. Šāda KLP snieguma, uzraudzības un izvērtēšanas sistēma būtu jāizveido, lai uzskatāmi parādītu paveikto un novērtētu politikas īstenošanas ietekmi un efektivitāti.
- (117) Orientēšanās uz rezultātu, kuru ir iedarbinājis jaunais īstenošanas modelis, prasa veidot izteiktu snieguma kultūru, jo sevišķi tāpēc, lai KLP stratēģisko plānu pienesums palīdzētu virzīties arī uz citu dalīti pārvaldīto politiku plašo vispārīgo mērķu sasniegšanu. Sniegumā balstīta politika paredz veikt ikgadēju un daudzgadēju novērtējumu, kura pamatā ir atlasīti izlaides, rezultātu un ietekmes rādītāji, kas definēti snieguma, uzraudzības un izvērtēšanas sistēmā. Tālab būtu jāatlasa apjomā ierobežots un mērķorientēts rādītāju kopums, kurš pēc iespējas ciešāk atspoguļo to, vai atbalstītā intervence palīdz sasniegt nospraustos mērķus. Vajadzētu būt iespējama rādītājus attiecībā uz konkrētajiem mērķiem vides un klimata jomā attiecināt uz intervencēm, kas sekmē to saistību izpildi, kuras izriet no attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem.
- (118) Snieguma, uzraudzības un izvērtēšanas sistēmas satvarā dalībvalstīm būtu jāuzrauga paveiktais un katru gadu jāziņo Komisijai par sasniegtajiem rezultātiem. Uz dalībvalstu sniegtās informācijas pamata Komisijai, izmantojot rādītāju pamatkopumu, būtu jāziņo par to, kas virzībā uz konkrēto mērķu sasniegšanu paveikts visā KLP stratēģiskā plāna periodā.
- (119) Būtu jāievieš mehānismi, kas ļautu aizsargāt Savienības finansiālās intereses gadījumā, ja KLP stratēģisko plānu īstenošana ievērojami attālinātos no noteiktajiem mērķrādītājiem. Tādēļ ievērojama un nepamatota negatīva snieguma gadījumā Komisijai vajadzētu būt iespējai lūgt dalībvalstis iesniegt rīcības plānus. Tas varētu izraisīt maksājumu atlikšanu un pat Savienības līdzekļu piešķiruma samazināšanu, ja plānotos rezultātus sasniegt neizdotos.
- (120) Saskaņā ar dalītās pārvaldības principu dalībvalstīm, attiecīgā gadījumā nodrošinot reģionu iesaistīšanos izvērtēšanas plāna izstrādē un KLP stratēģiskajā plānā paredzēto reģionālo intervenču uzraudzībā un izvērtēšanā, vajadzētu būt atbildīgām par savu KLP stratēģisko plānu izvērtēšanu, savukārt Komisijai vajadzētu būt atbildīgai par dalībvalstu *ex ante* izvērtējumu sintēzes sagatavošanu Savienības līmenī un par Savienības līmeņa starpposma un *ex post* izvērtējumu veikšanu.
- (121) Lai nodrošinātu visaptverošu un jēgpilnu KLP izvērtējumu Savienības līmenī, Komisijai būtu jābalstās uz konteksta un ietekmes rādītājiem. Šiem rādītājiem galvenokārt vajadzētu būt balstītiem uz iedibinātiem datu avotiem. Komisijai un dalībvalstīm būtu jāsadarbjas, lai nodrošinātu un vēl vairāk uzlabotu konteksta un ietekmes rādītājiem vajadzīgo datu stabilitāti.
- (122) Novērtējot ierosinātos KLP stratēģiskos plānus Komisijai būtu jānovērtē ierosināto KLP stratēģisko plānu konsekvence un ieguldījums Savienības vides un klimata tiesību aktos un saistībās un jo īpaši to Savienības 2030. gada mērķrādītāju sasniegšanā, kas noteikti Komisijas 2020. gada 20. maija paziņojumā "Stratēģija "No lauka līdz galdam" taisnīgai, veselīgai un videi draudzīgai pārtikas sistēmai" ("stratēģija "No lauka līdz galdam")" un Komisijas 2020. gada 20. maija paziņojumā "ES bioloģiskās daudzveidības stratēģija 2030. gadam: Atgriezt dabu mūsu dzīvē" ("ES bioloģiskās daudzveidības stratēģija").

- (123) Dalībvalstīm ar saviem KLP stratēģiskajiem plāniem būtu jāprasa parādīt vērienīgākus vispārējos mērķus salīdzinājumā ar pagātni attiecībā uz KLP konkrētajiem mērķiem, kas saistīti ar vidi un klimatu. Šāds vēriens būtu jāuzskata par tādu, kas sastāv no vairākiem elementiem – cita starpā saistītiem ar ietekmes rādītājiem, mērķrādītājiem, kas noteikti attiecībā pret rezultātu rādītājiem, intervences pasākumu izstrādi, nosacītības sistēmas plānoto īstenošanu un finanšu plānošanu. Būtu jāprasa, lai dalībvalstis savos KLP stratēģiskajos plānos paskaidro, kā tās parāda prasītos vērienīgākus vispārējos mērķus, atsaucoties uz dažādajiem būtiskajiem elementiem. Minētajā paskaidrojumā būtu jāiekļauj valstu ieguldījums stratēģijā “No lauka līdz galdam” un ES bioloģiskās daudzveidības stratēģijā noteikto Savienības 2030. gada mērķrādītāju sasniegšanā.
- (124) Komisijai būtu jā sagatavo kopsavilkuma ziņojums par dalībvalstu KLP stratēģiskajiem plāniem, lai novērtētu dalībvalstu kopīgos centienus un kopīgos mērķus sasniegt KLP konkrētos mērķus īstenošanas perioda sākumā, ņemot vērā Savienības 2030. gada mērķrādītājus, kas noteikti stratēģijā “No lauka līdz galdam” un ES bioloģiskās daudzveidības stratēģijā.
- (125) Komisijai būtu jā iesniedz ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei, lai novērtētu dalībvalstu jaunā īstenošanas modeļa darbību un dalībvalstu KLP stratēģiskajos plānos izklāstīto intervenču apvienoto ieguldījumu Savienības vides un klimata saistību, jo īpaši to, kas izriet no Eiropas zaļā kursa, izpildē.
- (126) Atbalstam, ko sniedz šajā regulā paredzētajiem intervences veidiem, būtu jā piemēro LESD 107., 108. un 109. pants. Tomēr, ņemot vērā lauksaimniecības nozares specifiku, minētie LESD noteikumi nebūtu jā piemēro tiešo maksājumu un lauku attīstības intervencēm, kas saistītas ar šīs regulas satvarā veiktām darbībām, uz kurām attiecas LESD 42. pants, vai dalībvalstu veiktajiem maksājumiem, kas paredzēti, lai sniegtu valsts papildfinansējumu lauku attīstības intervencēm, par kurām piešķirts Savienības atbalsts un uz kurām attiecas LESD 42. pants.
- (127) Lai izvairītos no pēkšņas un būtiskas atbalsta samazināšanās noteiktās nozarēs dalībvalstīs, kuras laikposmā no 2015. līdz 2022. gadam ir piešķirušas pārejas posma valsts atbalstu, minētajām dalībvalstīm būtu jā ļauj turpināt piešķirt šādu atbalstu, ievērojot konkrētus nosacījumus un ierobežojumus. ņemot vērā šā atbalsta pārejas raksturu, ir lietderīgi turpināt tā pakāpenisku izbeigšanu, katru gadu pakāpeniski samazinot minētajam atbalstam atvēlēto nozarisko finansējumu.
- (128) Personas dati, kas savākti šīs regulas noteikumu piemērošanas nolūkā, būtu jā apstrādā šādam nolūkam atbilstošā veidā. Tie būtu arī jā anonimizē, ja tos apstrādā uzraudzības vai izvērtēšanas nolūkā, un jā aizsargā saskaņā ar Savienības tiesību aktiem par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti, jo īpaši ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679 ⁽²⁹⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1725 ⁽³⁰⁾. Datu subjekti būtu jā informē par šādu apstrādi un par viņu tiesībām attiecībā uz datu aizsardzību.
- (129) Lai piemērotu šo regulu un veiktu finansiālo tiesību uzraudzību, analīzi un pārvaldību, vajadzīgi dalībvalstu paziņojumi.
- (130) Lai papildinātu vai grozītu konkrētus nebūtiskus šīs regulas elementus, būtu jā deleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti

⁽²⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

⁽³⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK (OV L 295, 21.11.2018., 39. lpp.).

Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.

- (131) Lai nodrošinātu juridisko noteiktību, aizsargātu lauksaimnieku tiesības un nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus dalībvalstu starpā attiecībā uz kopējām prasībām un rādītājiem, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt noteiktus aktus attiecībā uz kopējo izlaides, rezultāta, ietekmes un konteksta rādītāju pielāgošanu, lai risinātu to īstenošanas tehniskas problēmas; un noteikumiem attiecībā uz LLVS 1. standarta koeficientu.
- (132) Lai nodrošinātu juridisko noteiktību, aizsargātu lauksaimnieku tiesības un garantētu to, ka tiešo maksājumu intervences noris gludi, saskanīgi un iedarbīgi, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt noteiktus aktus attiecībā uz noteikumiem, ar kuriem par maksājumu piešķiršanas priekšnoteikumu nosaka to, ka jāizmanto sertificētas konkrētu ķaņepju šķirņu sēklas, kā arī paredz ķaņepju šķirņu noteikšanas kārtību un šo šķirņu tetrahidrokanabinola satura verifikācijas kārtību; noteikumus, kas veido saskaņotu pamatu maksājumu samazinājuma aprēķinam, ievērojot maksājumu maksimuma noteikšanu un samazinājumu; pasākumiem, kuru mērķis ir panākt, lai saistītā ienākumu atbalsta labuma guvēji neciestu no strukturāliem nozares tirgus traucējumiem, tostarp lēmumu par to, ka šāda atbalsta izmaksāšanu, pamatojoties uz ražošanas vienībām, par kurām tas bijis piešķirts iepriekšējā atsaucē laikposmā, drīkst turpināt līdz 2027. gadam; noteikumiem un nosacījumiem par konkrētas zemes un šķirņu izmantošanas atļaušanu saistībā ar kultūratkarīgo maksājumu par kokvilnu un noteikumiem par minētā maksājuma piešķiršanas nosacījumiem un par atbalsttiesīguma prasībām un agronomisko praksi, kas uz to attiecas; noteikumiem par starpnozaru organizāciju apstiprināšanas kritērijiem, noteikumiem par sekām, kas iestājas, ja apstiprinātā starpnozaru organizācija šādiem kritērijiem neatbilst, un audzētāju pienākumiem.
- (133) Lai nodrošinātu, ka konkrētu nozaru intervenču veidi palīdz sasniegt KLP mērķus un pastiprina sinerģiju ar citiem KLP instrumentiem, un lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus iekšējā tirgū un novērstu nevienlīdzīgu vai negodīgu konkurenci, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt konkrētus aktus attiecībā uz noteikumiem par intervenču noteiktās nozarēs pareizu darbību, sedzamo izdevumu veidu un jo īpaši administratīvajām un personāla izmaksām, pamatu Savienības finansiālās palīdzības aprēķināšanai, tostarp atsaucē laikposmiem un tam, kā aprēķināma tirgū laistās produkcijas vērtība un ražotāju organizācijas pakāpe konkrētos reģionos, un Savienības finansiālās palīdzības maksimālo līmeni konkrētām intervencēm, kuru mērķis ir novērst tirgus krīzi un pārvaldīt riskus konkrētās nozarēs; noteikumiem, ar kuriem nosaka izdevumu maksimālo apjomu attiecībā uz augļu dārzu, olīvu dārzu vai vīnadārzu atkārtoto apstādīšanu; noteikumiem, saskaņā ar kuriem ražotājiem ir jāizņem no tirgus vīndarības blakusprodukti, un noteikumiem par izņēmumiem no minētā pienākuma, kurus nosaka, lai neradītu papildu administratīvo slogu, un noteikumiem par destilētāju brīvprātīgu sertificēšanos, un noteikumiem par dažāda veida atbalstu un atbalstīto investīciju minimālo ilgumu dažās nozarēs, kā arī par finansējuma apvienošanu dažām intervencēm vīna nozarē. Konkrētāk, lai nodrošinātu Savienības fondu izmantojuma efektivitāti un lietderīgumu biškopības nozariskajās intervencēs, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus, ar kuriem nosaka papildu prasības par paziņošanas pienākumu un par minimālajām Savienības iemaksām attiecībā uz izdevumiem, ar kuriem šā veida intervences īsteno.
- (134) Lai nodrošinātu juridisko noteiktību un garantētu, ka lauku attīstības intervences sasniedz nospraustos mērķus, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt konkrētus aktus attiecībā uz atbalstu pārvaldības saistībām attiecībā uz ģenētiskajiem resursiem un dzīvnieku labturību un attiecībā uz kvalitātes shēmām.
- (135) Lai ņemtu vērā turpmākās izmaiņas dalībvalstu finanšu piešķirumos vai lai risinātu problēmas, ar kurām dalībvalstis saskaras īstenojot savus KLP stratēģiskajos plānos, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt noteiktus tiesību aktus attiecībā uz dalībvalstu piešķirumiem par tiešo maksājumu intervencēm; lai mainītu svērumus, ko piemēro atbalstam, pamatojoties uz tā ieguldījumu ar klimata pārmaiņām saistīto mērķu sasniegšanā; un noteikumus par KLP stratēģiskā plāna saturu.

- (136) Lai atvieglotu pāreju no Regulā (ES) Nr. 1305/2013 un (ES) Nr. 1307/2013 noteiktās kārtības uz šajā regulā noteikto kārtību, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt attiecīgus tiesību aktus par pasākumiem, ar kuriem aizsargā labuma guvēju iegūtās tiesības un tiesisko paļāvību.
- (137) Lai nodrošinātu vienādus šīs regulas īstenošanas nosacījumus un novērstu lauksaimnieku negodīgu konkurenci vai diskriminēšanu, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras attiecībā uz eļļas augu atsaucēs atbalstplatību noteikšanu; to, kādā kārtībā piešķirama ar kultūratkarīgo kokvilnas maksājumu saistītā konkrētas zemes un šķirņu izmantošanas atļauja un kādi ir ar šo atļauju saistītie paziņojumi; kā aprēķināms maksājuma samazinājums, ja atbalsttiesīgā kokvilnas platība pārsniedz bāzes platību; kāda ir Savienības finansiālā palīdzība par vīndarības blakusproduktu destilāciju; kādi ir KLP stratēģiskajā plānā iekļaujamo elementu pasniegšanas noteikumi; kādi ir attiecībā uz KLP stratēģisko plānu piedāvātajām iespējām paredzamo informācijas un publicitātes prasību piemērošanas vienotie nosacījumi; kāda ir KLP Eiropas tīkla organizatoriskā struktūra un darbība; kādi ir snieguma, uzraudzības un izvērtējuma noteikumi; kā pasniedzams gada snieguma ziņojuma saturs; kādi ir noteikumi par informāciju, kas dalībvalstīm jānosūta, lai Komisija varētu izdarīt snieguma novērtējumu, un noteikumi par datu vajadzībām un sinerģiju starp potenciālajiem datu avotiem; kādi ir sistēmas, kas nodrošina vispārējas nozīmes datu drošu apmaiņu starp Komisiju un dalībvalstīm, darbības noteikumi. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 ⁽³¹⁾.
- (138) Ņemot vērā to, ka I pielikumā jau ir noteikti rādītāji uzraudzībai, izvērtēšanai un gada snieguma ziņojumu sagatavošanai, dalībvalstīm būtu jāveic papildu pārbaude par citu rādītāju pieņemšanu KLP uzraudzībai un izvērtēšanai. Tāpat par papildu informāciju, kas dalībvalstīm ir jāsniedz Komisijai KLP uzraudzībai un izvērtēšanai, būtu jāsaņem pozitīvs atzinums no Kopējās lauksaimniecības politikas komitejas. Tāpēc nevajadzētu ļaut Komisijai noteikt dalībvalstīm pienākumu sniegt papildu rādītājus un informāciju par KLP īstenošanu, lai uzraudzītu un izvērtētu KLP, ja Kopējās lauksaimniecības politikas komiteja nepanāk kvalificētu balsu vairākumu par vai pret Komisijas priekšlikumu un tāpēc nevar paust nekādu viedokli.
- (139) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, vajadzētu Komisijai piešķirt īstenošanas pilnvaras pieņemt īstenošanas aktus, nepiemērojot Regulu (ES) Nr. 182/2011, aktus, ar kuriem apstiprina KLP stratēģiskos plānus un to grozījumus.
- (140) Pienācīgi pamatotos gadījumos, kad ārkārtas apstākļos nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ tas vajadzīgs, lai risinātu specifiskas problēmas, vienlaikus nodrošinot tiešo maksājumu sistēmas nepārtrauktību, Komisijai būtu jāpieņem tūlītēji piemērojami īstenošanas akti. Turklāt pienācīgi pamatotos gadījumos, kad ārkārtas apstākļi ietekmē maksājumu efektīvu īstenošanu saskaņā ar šajā regulā paredzētajām atbalsta shēmām, Komisijai būtu jāpieņem tūlītēji piemērojami īstenošanas akti, kas saistīti ar nepieciešamību risināt vienā vai vairākās dalībvalstīs radušās neparedzētas problēmas, vienlaikus nodrošinot tiešo maksājumu sistēmas nepārtrauktību.
- (141) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) Nr. 228/2013 ⁽³²⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) Nr. 229/2013 ⁽³³⁾ būtu jāpaliek ārpus šīs regulas darbības jomas, izņemot tad, ja dota skaidra atauce uz konkrētiem šo regulu noteikumiem.

⁽³¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

⁽³²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 228/2013 (2013. gada 13. marts), ar ko ievieš īpašus pasākumus lauksaimniecības jomā attālakajiem Eiropas Savienības reģioniem un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 247/2006 (OV L 78, 20.3.2013., 23. lpp.).

⁽³³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 229/2013 (2013. gada 13. marts), ar ko nosaka īpašus pasākumus lauksaimniecībā par labu Egejas jūras nelielajām salām un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1405/2006 (OV L 78, 20.3.2013., 41. lpp.).

(142) Tā kā šīs regulas mērķus nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet, ņemot vērā lauku apvidu atšķirīgumu un ierobežotos dalībvalstu finanšu resursus, tos var labāk sasniegt Savienības līmenī ar Savienības finansējuma daudzgadu garantiju un koncentrējoties uz skaidri noteiktām prioritātēm, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.

(143) Tādēļ Regula (ES) Nr. 1305/2013 un (ES) Nr. 1307/2013 būtu jāatceļ.

(144) Lai nodrošinātu paredzēto pasākumu netraucētu īstenošanu un steidzamības dēļ, šai regulai būtu jāstājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I SADAĻA

PRIEKŠMETS UN DARBĪBAS JOMA, PIEMĒROJAMIE NOTEIKUMI UN DEFINĪCIJAS

1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Ar šo regulu paredz noteikumus par:

- vispārīgiem un konkrētiem mērķiem, ko jātiecas sasniegt ar Savienības atbalstu, kuru saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku (KLP) finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), kā arī ar minētajiem mērķiem saistītajiem rādītājiem;
- intervenču veidiem un kopējām prasībām, kas dalībvalstīm izvirzītas šo mērķu sasniegšanai, kā arī ar to saistīto finansēšanas kārtību;
- KLP stratēģiskajiem plāniem, kuri jāizstrādā dalībvalstīm un kuros saskaņā ar konkrētajiem mērķiem un konstatētajām vajadzībām nosaka mērķrādītājus, paredz konkrētus nosacījumus intervencēm un iedala finanšu resursus;
- koordinēšanu un pārvaldību, kā arī uzraudzību, ziņošanu un izvērtēšanu.

2. Šo regulu piemēro Savienības atbalstam, ar kuru no ELGF un ELFLA finansē intervences, kas paredzētas KLP stratēģiskajā plānā; kuru izstrādājusi dalībvalsts un apstiprinājusi Komisija, un kurš aptver laikposmu no 2023. gada 1. janvāra līdz 2027. gada 31. decembrim ("KLP stratēģiska plāna laikposms").

2. pants

Piemērojamie noteikumi

1. Atbalstam, kuru sniedz saskaņā ar šo regulu, piemēro Regulu (ES) 2021/2116 un saistībā ar to pieņemtos noteikumus.

2. Atbalstam, kuru ELFLA finansē saskaņā ar šo regulu, piemēro Regulas (ES) 2021/1060 19. pantu, III sadaļas II nodaļu, izņemot 28. panta pirmās daļas c) punktu, kā arī 46. un 48. pantu.

3. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) “lauksaimnieks” ir fiziska vai juridiska persona vai fizisku vai juridisku personu grupa neatkarīgi no šādai grupai un tās locekļiem valsts tiesību aktos piešķirtā juridiskā statusa, kuras saimniecība atrodas vietā, uz ko attiecas Līgumu teritoriālā piemērošanas joma, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienību 52. pantā saistībā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 349. un 355. pantu, un kura veic lauksaimniecisku darbību, kā to noteikusi dalībvalsts saskaņā ar šīs regulas 4. panta 2. punktu;
- 2) “saimniecība” ir visas lauksaimnieciskām darbībām izmantotās un lauksaimnieka apsaimniekotās vienības, kuras atrodas tās pašas dalībvalsts teritorijā;
- 3) “intervence” ir atbalsta instruments ar attiecīgajiem atbalsttiesīguma nosacījumiem, kuru dalībvalsts savā KLP stratēģiskajā plānā noteikusi pamatojoties uz šajā regulā paredzēto intervences veidu;
- 4) “darbība” ir:
 - a) projekts, līgums, rīcība vai projektu vai rīcību grupa, kas atlasīta saskaņā ar attiecīgo KLP stratēģisko plānu;
 - b) finanšu instrumentu kontekstā – kopējie attiecināmie publiskie izdevumi, kas piešķirti finanšu instrumentam, un sekojošais finansiālais atbalsts, kuru ar minētā finanšu instrumenta starpniecību sniedz galasaņēmējiem;
- 5) “publiskie izdevumi” ir jebkura tāda iemaksa darbību finansēšanai, kuras izcelsme ir valsts, reģionālo iestāžu vai vietējo pašvaldības iestāžu budžets, Savienības budžets, kas darīts pieejams ELGF un ELFLA, publisko tiesību subjektu budžets vai publisko iestāžu vai publisko tiesību subjektu apvienību budžets;
- 6) “starpposma mērķrādītāji” ir iepriekš noteikti starpposma parametri konkrētam finanšu gadam, kurus dalībvalstis noteikušas savās intervenču stratēģijās, kas minētas 107. panta 1. punkta b) apakšpunktā, un kuri zināmā KLP stratēģiskā plāna laikposma brīdī jāsasniedz, lai laikus nodrošinātu progresu attiecībā uz rezultātu rādītājiem;
- 7) “mērķrādītāji” ir iepriekš noteikti parametri, kurus dalībvalstis noteikušas savās intervenču stratēģijās, kas minētas 107. panta 1. punkta b) apakšpunktā, un kuri KLP stratēģiskā plāna laikposma beigās jāsasniedz attiecībā uz rezultātu rādītājiem;
- 8) “tālākie reģioni” ir tālākie reģioni, kas minēti LESD 349. pantā;
- 9) “LZIS” ir apvienotās organizatorisko aspektu un zināšanu plūsmas starp personām, organizācijām un iestādēm, kuras izmanto un rada zināšanas lauksaimniecībai un savstarpēji saistītām jomām (lauksaimniecisko zināšanu un inovācijas sistēma);
- 10) “Egejas jūras nelielās salas” ir Egejas jūras nelielās salas, kā definēts Regulas (ES) Nr. 229/2013 1. panta 2. punktā;
- 11) “kopfonds” ir shēma, ko dalībvalsts akreditējusi saskaņā ar saviem tiesību aktiem un kas paredz iesaistīto lauksaimnieku apdrošināšanos un kompensāciju izmaksāšanu, ja iesaistītie lauksaimnieki cieš ekonomiskus zaudējumus;
- 12) “mazāk attīstītie reģioni” ir mazāk attīstītie reģioni Regulas (ES) 2021/1060 108. panta 2. punkta pirmās daļas a) apakšpunkta nozīmē;
- 13) “labuma guvējs” attiecībā uz 69. pantā minēto lauku attīstības intervenču veidiem ir:
 - a) publisko tiesību vai privāttiesību struktūra, subjekts, kas ir vai nav juridiska persona, fiziska persona vai fizisku vai juridisku personu grupa, kas ir atbildīga par darbību sākšanu vai gan par darbību sākšanu, gan to īstenošanu;
 - b) valsts atbalsta shēmu kontekstā – atbalstu saņemošais uzņēmums;

- c) finanšu instrumentu kontekstā – līdzdalības fondu īstenojošā struktūra vai – ja tāda nav paredzēta – īpašo fondu īstenojošā struktūra, vai – ja finanšu instrumentu pārvalda vadošā iestāde, kas minēta 123. pantā (“vadošā iestāde”) – vadošā iestāde;
- 14) “atbalsta likme” ir darbībā ieguldīto publisko izdevumu likme; finanšu instrumentu kontekstā tā ir Komisijas Regulas (ES) Nr. 702/2014 ⁽³⁴⁾ 2. panta 20. punktā definētais atbalsta dotācijas bruto ekvivalents;
- 15) “LEADER” ir sabiedrības virzīta vietējā attīstība, kā minēts Regulas (ES) 2021/1060 31. pantā;
- 16) “starpniekstruktūra” ir publisko tiesību vai privāttiesību struktūra, tostarp reģionālās vai vietējās iestādes, reģionālās attīstības struktūras vai nevalstiskas organizācijas, kas darbojas nacionālās un reģionālās vadošās iestādes pakļautībā vai kas šādas iestādes vārdā veic noteiktus pienākumus;
- 17) “finanšu gads” ir lauksaimniecības finanšu gads saskaņā ar Regulas (ES) 2021/2116 35. pantu;

4. pants

Definīcijas un nosacījumi, kas jāparedz KLP stratēģiskajos plānos

1. Dalībvalstis savos KLP stratēģiskajos plānos definē, kas ir lauksaimnieciska darbība, lauksaimniecības platība, atbalsttiesīgs hektārs, aktīvs lauksaimnieks, gados jauns lauksaimnieks un jaunpienācējs, kā arī paredz attiecīgus nosacījumus saskaņā ar šo pantu.
2. “Lauksaimniecisku darbību” nosaka tā, lai tā dotu iespēju palīdzēt nodrošināt privāto un sabiedrisko labumu vienā vai abos turpmāk minētajos veidos:
- a) lauksaimniecības produktu ražošana, kas aptver tādas darbības kā dzīvnieku audzēšana vai augu audzēšana, tostarp audzējot paludikultūras, ar lauksaimniecības produktiem saprotot tos produktus, kas ir uzskaitīti LESD I pielikumā, izņēmumu veido zivsaimniecības produkti, kā arī kokvilna un īscirtmeta atvasāji;
 - b) lauksaimniecības zemes uzturēšana noganīšanai vai kultūraugu audzēšanai piemērotā stāvoklī, neveicot nekādus sagatavošanas darbus papildus parastu lauksaimniecības metožu un tehnikas izmantošanai.
3. “Lauksaimniecības platību” nosaka tā, ka tajā ietilpst aramzeme, ilggadīgie stādījumi, ilggadīgie zālāji, tostarp tad, kad tie šajā platībā veido agromežsaimniecības sistēmas. Terminus “aramzeme”, “ilggadīgie stādījumi” un “ilggadīgie zālāji” dalībvalstis sīkāk precizē pēc šādas sistēmas:
- a) “aramzeme” ir apstrādāta augkopības zeme vai augkopībai pieejamas papuves platības; turklāt tā saistību laikā ir apstrādāta augkopības zeme vai papuves platības, kas ir pieejamas augkopībai, bet atstātas atmatā saskaņā ar šīs regulas 31. pantu vai 70. pantu vai III pielikumā uzskaitīto 8. LLVS standartu, vai ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1257/1999 ⁽³⁵⁾ 22., 23. vai 24. pantu, vai Padomes Regulas (EK) Nr. 1698/2005 ⁽³⁶⁾ 39. pantu, vai ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1305/2013 ⁽³⁷⁾ 28. pantu;
 - b) “ilggadīgie stādījumi” ir kultūraugi, ko neaudzē augmaiņā un kas nav ilggadīgie zālāji un pastāvīgās ganības, un kas attiecīgajā zemē aug piecus gadus vai ilgāk un kas atkārtoti dod ražu, tostarp stādaudzētavas un īscirtmeta atvasāji;

⁽³⁴⁾ Komisijas Regula (ES) Nr. 702/2014 (2014. gada 25. jūnijs), ar kuru konkrētas atbalsta kategorijas lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. pantu (OV L 193, 1.7.2014., 1. lpp.).

⁽³⁵⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1257/1999 (1999. gada 17. maijs) par Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda (ELVGF) atbalstu lauku attīstībai un dažu regulu grozīšanu un atcelšanu (OV L 160, 26.6.1999., 80. lpp.).

⁽³⁶⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1698/2005 (2005. gada 20. septembris) par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) (OV L 277, 21.10.2005., 1. lpp.).

⁽³⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1305/2013 (2013. gada 17. decembris) par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1698/2005 (OV L 347, 20.12.2013., 487. lpp.).

- c) "ilggadīgie zālāji un pastāvīgās ganības" (kopā saukti par ilggadīgajiem zālājiem) ir zeme, kuru izmanto dabiskai zāles vai citu lopbarības zālaugu audzēšanai (pašējā) vai kultivējot (iesējot) un kura piecus gadus vai ilgāk nav iekļauta saimniecības augmaiņas sistēmā un kura, ja dalībvalstis tā nolemj, piecus gadus vai ilgāk nav apstrādāta vai nav atkal apsēta ar cita veida stiebrzāli. Tur var augt arī citi augi, piemēram, krūmi vai koki, kurus var noganīt, un, ja dalībvalstis tā nolemj, tādas citas sugas kā krūmi vai koki, kas ražo lopbarību, ar noteikumu, ka pārsvaru saglabā stiebrzāles un citi lopbarības zālaugi.

Dalībvalstis var arī nolemt, ka par ilggadīgajiem zālājiem ir uzskatāmi šādi zemes veidi:

- i) zeme, uz kuras aug kāda no šajā punktā minētajām augu sugām un kura veido daļu no izveidotajām vietējām praksēm, ja stiebrzāles un citi lopbarības zālaugi tradicionāli nav dominējoši ganību teritorijās;
- ii) zeme, uz kuras aug kāda no šajā punktā minētajām augu sugām, ja stiebrzāles un citi lopbarības zālaugi ganību teritorijās nav dominējoši vai nav sastopami.

4. Tiešo maksājumu intervenču veidu vajadzībām "atbalsttiesīgu hektāru" nosaka tā, ka tas aptver platības, kuras ir lauksaimnieka rīcībā un kuras veido:

- a) visas saimniecībā esošās lauksaimniecības platības, kas tā gada laikā, par kuru pieprasīts atbalsts, tika izmantotas lauksaimnieciskai darbībai vai – ja platību izmanto arī nelauksaimnieciskām darbībām – pārsvarā tika izmantotas lauksaimnieciskām darbībām; ja ir pienācīgi pamatoti, ar vidi, bioloģisko daudzveidību un klimatu saistīti iemesli, dalībvalstis var nolemt, ka atbalsttiesīgie hektāri var arī aptvert atsevišķas platības, ko lauksaimnieciskām darbībām izmanto tikai katru otro gadu;

b) visas saimniecībā esošās platības:

- i) kurās ir ainavas elementi, uz kuriem attiecas saglabāšanas pienākums saskaņā ar III pielikumā uzskaitīto 8. LLVS standartu;
- ii) kuras izmanto, lai sasniegtu minimālo aramzemes daļu, kas saskaņā ar III pielikumā izklāstīto 8. LLVS standartu ir atvēlēta ar ražošanu nesaistītām platībām, tostarp papuvē esošai zemei; vai
- iii) kuras lauksaimnieka attiecīgo saistību laikā ir izveidotas vai saglabātas 31. pantā minētās ekoshēmas rezultātā.

Ja dalībvalstis tā nolemj, "atbalsttiesīgs hektārs" var aptvert citus ainavas elementus ar noteikumu, ka lauksaimniecības zemes gabala aizņemtās platības dēļ tie nav dominējoši un būtiski nekaitē lauksaimnieciskās darbības sniegumam. Īstenojot šo principu, dalībvalstis var noteikt, kādu maksimālo lauksaimniecības zemes gabala daļu var klāt šie citi ainavas elementi.

Attiecībā uz ilggadīgajiem zālājiem ar izkaisītiem neattiecināmiem elementiem dalībvalstis var nolemt piemērot fiksētus samazinājuma koeficientus, lai noteiktu platību, ko uzskata par atbalsttiesīgu;

- c) visas saimniecībā esošās platības, par kurām bija tiesības saņemt maksājumus saskaņā ar šīs regulas III sadaļas II nodaļas 2. iedaļas 2. apakšiedaļu vai saskaņā ar pamata maksājuma shēmu vai vienoto platībmaksājuma shēmu, kas paredzētas Regulas (ES) Nr. 1307/2013 III sadaļā, un kuras nav "atbalsttiesīgs hektārs", kā noteikušas dalībvalstis, pamatojoties uz šā punkta a) un b) apakšpunktu:

- i) tā rezultātā, ka minētajām platībām piemēro Direktīvu 92/43/EEK, 2009/147/EK vai 2000/60/EK;
- ii) tā rezultātā, ka uz šajā regulā izklāstītajām platībatkarīgajām intervencēm attiecas Regulas (ES) 2021/2116 65. panta 1. punktā minētā integrētā sistēma, kas dod iespēju ražot produktus, kas nav uzskaitīti LESD I pielikumā, ja tiek audzētas paludikultūras vai valsts bioloģiskās daudzveidības vai siltumnīcefekta gāzu emisiju mazināšanas shēmas, kuru nosacījumi atbilst minētajām platībatkarīgajām intervencēm, ar noteikumu, ka minētās intervences un valsts shēmas palīdz sasniegt vienu vai vairākus konkrētos mērķus, kas ir noteikti šīs regulas 6. panta 1. punkta d), e) un f) apakšpunktā;

- iii) uz laiku, kad lauksaimnieks pilda apmežošanas saistības, ievērojot Regulas (EK) Nr. 1257/1999 31. pantu vai Regulas (EK) Nr. 1698/2005 43. pantu, vai Regulas (ES) Nr. 1305/2013 22. pantu, vai šīs regulas 70. vai 73. pantu, vai, saskaņā ar valsts shēmu, kuras nosacījumi atbilst Regulas (EK) Nr. 1698/2005 43. panta 1., 2. un 3. punktam vai Regulas (ES) Nr. 1305/2013 22. pantam, vai šīs regulas 70. vai 73. pantam;
- iv) uz laiku, kad lauksaimnieks pilda saistības, kuru rezultātā atmatā tiek atstāta platība, ievērojot Regulas (EK) Nr. 1257/1999 22., 23. un 24. pantu, Regulas (EK) Nr. 1698/2005 39. pantu, Regulas (ES) Nr. 1305/2013 28. pantu vai šīs regulas 70. pantu.

Kaņepju audzēšanas platības atbalsttiesīgas ir tikai tad, ja izmantoto šķirņu tetrahidrokanabinola saturs nepārsniedz 0,3 %.

5. "Aktīvu lauksaimnieku" nosaka tā, lai nodrošinātu atbalsta piešķiršanu tikai fiziskām vai juridiskām personām vai fizisku vai juridisku personu grupām, kuras vismaz minimālā līmenī ir iesaistītas lauksaimnieciskā darbībā, vienlaikus atbalsta piešķiršana nav obligāti jāliedz daudznazaru vai nepilna darba laika lauksaimniekiem.

Nosakot, kurš ir uzskatāms par "aktīvu lauksaimnieku", dalībvalstis piemēro tāds objektīvus un nediskriminējošus kritērijus kā: ienākumu pārbaudes, darbaspēka ieguldījums saimniecībā, saimnieciskās darbības mērķis un to lauksaimniecisko darbību iekļaušana valsts vai reģiona reģistros. Šādus kritērijus var ieviest vienā vai vairākos dalībvalstu izvēlētos veidos, tostarp, izmantojot negatīvo sarakstu, kas kādu lauksaimnieku liedz uzskatīt par aktīvu lauksaimnieku. Ja dalībvalsts par "aktīviem lauksaimniekiem" uzskata tāds lauksaimniekus, kuri par iepriekšējo gadu nav saņēmuši tiešos maksājumus, kas pārsniedz kādu konkrētu summu, tad šāda summa nav lielāka par 5 000 EUR.

6. "Gados jaunu lauksaimnieku" nosaka tā, lai paredzētu:

- a) maksimālo vecumu, kas noteikts kā vecums no 35 līdz 40 gadiem;
- b) nosacījumus, ar kuriem var būt par "lauku saimniecības vadītāju";
- c) pienācīgu apmācību vai prasmes, kas vajadzīgas, kā to ir noteikušas dalībvalstis.

7. "Jaunpienācēju" nosaka tā, lai tas attiektos uz lauksaimnieku, kas nav gados jauns lauksaimnieks un kas pirmo reizi ir kļuvis par "lauku saimniecības vadītāju". Dalībvalstis nosaka objektīvas un nediskriminējošas papildprasības attiecībā uz pienācīgu apmācību un prasmēm.

8. Lai nodrošinātu sabiedrības veselības aizsardzību, Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 152. pantu pieņemt deleģētos aktus, kas papildina šo regulu ar noteikumiem, ar kuriem par maksājumu piešķiršanas priekšnoteikumu nosaka sertificētu konkrētu kaņepju šķirņu sēklu izmantošanu, papildina šo regulu ar kaņepju šķirņu noteikšanas kārtību, kā arī ar šā panta 4. punkta otrajā daļā minētā tetrahidrokanabinola satura verificācijas kārtību.

II SADAĻA

MĒRĶI UN RĀDĪTĀJI

5. pants

Vispārīgie mērķi

Saskaņā ar LESD 39. pantā izklāstītajiem KLP mērķiem, uz mērķi saglabāt Savienībā iekšējā tirgus darbību un lauksaimniekiem vienlīdzīgas konkurences apstākļus un uz subsidiaritātes principu, par ELGF un ELFLA atbalsta mērķi izvirza turpmāku ilgtspējīgas lauksaimniecības, pārtikas un lauku apvidu attīstības uzlabošanu un ekonomikas, vides un sociālajā jomā palīdz sasniegt šādus vispārīgos mērķus, kas dod ieguldījumu ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam īstenošanā:

- a) attīstīt gudru, konkurētspējīgu, izturētspējīgu un daudzveidīgu lauksaimniecības nozari, kas garantē ilgtermiņa pārtikas nodrošinājumu;

- b) atbalstīt un stiprināt vides aizsardzību, tostarp bioloģisko daudzveidību, un rīcību klimata jomā un palīdzēt sasniegt ar vidi un klimatu saistītos Savienības mērķus, tostarp izpildīt saistības saskaņā ar Parīzes nolīgumu;
- c) stiprināt sociālekonomisko vidi lauku apvidos.

6. pants

Konkrētie mērķi

1. Vispārīgo mērķu sasniegšanu tuvina ar šādu konkrētu mērķu starpniecību:
 - a) atbalstīt lauku saimniecību ienākumu pietiekamību un lauksaimniecības nozares izturētspēju visā Savienībā, lai ilgtermiņā uzlabotu pārtikas nodrošinājumu un lauksaimniecības daudzveidību, kā arī Savienībā nodrošinātu lauksaimnieciskās ražošanas ekonomisko ilgtspēju;
 - b) pastiprināt orientēšanos uz tirgu un gan īstermiņā, gan ilgtermiņā uzlabot lauku saimniecību konkurētspēju, tostarp vairāk akcentējot pētniecību, tehnoloģijas un digitalizāciju;
 - c) uzlabot lauksaimnieku stāvokli vērtību ķēdē;
 - d) palīdzēt mazināt klimata pārmaiņas un pielāgoties tām, tostarp, samazinot siltumnīcefekta gāzu emisijas un veicinot oglekļa piesaisti, kā arī veicināt ilgtspējīgu enerģētiku;
 - e) veicināt ilgtspējīgu attīstību un efektīvu tādu dabas resursu pārvaldību kā ūdens, augsne un gaiss, tostarp, samazinot atkarību no ķīmikālijām;
 - f) palīdzēt apturēt un pavērst pretējā virzienā bioloģiskās daudzveidības zudumu, uzlabot ekosistēmu pakalpojumus un saglabāt biotopus un ainavas;
 - g) piesaistīt un noturēt gados jaunus lauksaimniekus un jaunpieņacējus un veicināt ilgtspējīgu darījumdarbības attīstību lauku apvidos;
 - h) veicināt nodarbinātību, izaugsmi, dzimumu līdztiesību, tostarp sieviešu līdzdalību lauksaimniecībā, sociālo iekļautību un vietējo attīstību lauku apvidos, veicināt arī aprītes bioekonomiku un ilgtspējīgu mežsaimniecību;
 - i) uzlabot Savienības lauksaimniecības spēju reaģēt uz sabiedrības prasībām pārtikas un veselības jomā, tostarp uz prasību pēc kvalitatīvas, nekaitīgas un uzturvielām bagātas pārtikas, kas ražota ilgtspējīgā veidā, prasību samazināt pārtikas atkritumus, panākt dzīvnieku labturību un apkarot rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem.
2. Šā panta 1. punktā izklāstītos mērķus papildina un savstarpēji sasaista horizontālais mērķis – modernizēt lauksaimniecības un lauku apvidu nozares, lauksaimniecībā un lauku apvidos sekmējot un kopīgojot zināšanas, inovāciju un digitalizāciju, un mudināt lauksaimniekus tās apgūt, šim nolūkam uzlabojot piekļuvi pētniecībai, inovācijai, zināšanu apmaiņai un apmācībai.
3. Īstenojot 1. un 2. punktā izklāstītos konkrētos mērķus, dalībvalstis ar Komisijas atbalstu veic vajadzīgos pasākumus, lai samazinātu administratīvo slogu un nodrošinātu KLP īstenošanas vienkāršošanu.

7. pants

Rādītāji

1. To, cik lielā mērā ir sasniegti 5. pantā un 6. panta 1. un 2. punktā minētie mērķi, novērtē, pamatojoties uz kopējiem rādītājiem, kas saistīti ar izlaidi, rezultātu, ietekmi un kontekstu, kā izklāstīts I pielikumā. Šajos kopējos rādītājos ietilpst:
 - a) izlaides rādītāji, kas uzrāda ar atbalstītajām intervencēm panākto izlaidi;

- b) rezultātu rādītāji, kas ir saistīti ar attiecīgajiem konkrētajiem mērķiem, kas minēti 6. panta 1. un 2. punktā, un ko izmanto, lai KLP stratēģiskajos plānos attiecībā uz minētajiem konkrētajiem mērķiem noteiktu skaitliskus mērķrādītājus un mērķus un lai novērtētu progresu virzībā uz minēto mērķu sasniegšanu; rezultātu rādītāji saistībā ar vidiskajiem un klimata mērķiem var attiekties uz intervencēm, kas sekmē to saistību izpildi, kuras izriet no Savienības tiesību aktiem, kas ir uzskaitīti XIII pielikumā;
- c) ietekmes rādītāji, kas ir saistīti ar 5. pantā un 6. panta 1. un 2. punktā minētajiem mērķiem un tiek izmantoti KLP stratēģisko plānu un pašas KLP kontekstā;
- d) konteksta rādītāji, kas minēti 115. panta 2. punktā un uzskaitīti I pielikumā.

2. Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 152. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar ko groza I pielikumu, lai koriģētu kopējos izlaides, rezultāta, ietekmes un konteksta rādītājus. Minētie deleģētie akti tiek šauri attiecināti tikai uz tādu tehnisku problēmu risināšanu, ar kurām saskārušās dalībvalstis saistībā ar minēto rādītāju piemērošanu.

III SADAĻA

KOPĒJĀS PRASĪBAS UN INTERVENČU VEIDI

I NODAĻA

KOPĒJĀS PRASĪBAS

1. iedaļa

Vispārējie principi

8. pants

Stratēģiskā pieeja

Dalībvalstis tiecas sasniegt II sadaļā izklāstītos mērķus, saskaņā ar savu vajadzību izvērtējumu un saskaņā ar šajā nodaļā izklāstītajām kopējām prasībām nosakot šīs sadaļas II, III un IV nodaļā aprakstītajiem intervenču veidiem atbilstošas intervences.

9. pants

Vispārējie principi

Savu KLP stratēģisko plānu intervences un 13. pantā minētos LLVS standartus dalībvalstis izstrādā saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un vispārējiem Savienības tiesību principiem.

Dalībvalstis nodrošina, lai intervences un 13. pantā minētie LLVS standarti tiktu izklāstīti, pamatojoties uz objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem, būtu saderīgi ar pareizu iekšējā tirgus darbību un nekropļotu konkurenci.

Dalībvalstis ievieš tiesisko regulējumu, kurš reglamentē Savienības atbalsta piešķiršanu lauksaimniekiem un citiem labuma guvējiem saskaņā ar KLP stratēģiskajiem plāniem, ko apstiprinājusi Komisija saskaņā ar šīs regulas 118. un 119. punktu un Regulā (ES) 2021/2116 izklāstītajiem principiem un prasībām. Tās īsteno minētos KLP stratēģiskos plānus, ko Komisija apstiprinājusi.

10. pants

PTO iekšzemes atbalsts

Dalībvalstis izstrādā intervences, balstoties uz šīs regulas II pielikumā uzskaitītajiem intervenču veidiem, tostarp definīcijām un nosacījumiem, kas noteikti 4. pantā, tādā veidā, lai tās kvalificētos saskaņā ar PTO Lauksaimniecības nolīguma 2. pielikuma kritērijiem.

Jo īpaši ilgtspēju sekmējošais ienākumu pamatatbalsts, ilgtspēju sekmējošais pārdalošais ienākumu papildatbalsts, ienākumu papildatbalsts gados jauniem lauksaimniekiem un klimata, vides un dzīvnieku labturības shēmas attiecīgajām intervencēm kvalificējas saskaņā ar PTO Lauksaimniecības nolīguma 2. pielikuma punktu kritērijiem, kas norādīti šīs regulas II pielikumā. Citām intervencēm indikatīvi ir tie PTO Lauksaimniecības nolīguma 2. pielikuma punkti, kas norādīti šīs regulas II pielikumā, un minētās intervences savukārt var atbilst kādam citam PTO Lauksaimniecības nolīguma 2. pielikuma punktam, ja tas ir precizēts un izskaidrots KLP stratēģiskajā plānā.

11. pants

Saprašanās memoranda par eļļas augiem īstenošana

1. Ja dalībvalstis paredz platībatkarīgas intervences, kas nav tādas platībatkarīgas intervences, kuras atbilst PTO Lauksaimniecības nolīguma 2. pielikuma noteikumiem, tostarp saistīto ienākumu atbalstu saskaņā ar šīs regulas III sadaļas II nodaļas 3. iedaļas 1. apakšdaļu, un ja šīs intervences attiecas uz vienu vai vairākiem eļļas augu veidiem, kas minēti pielikumā Eiropas Ekonomikas kopienas un Amerikas Savienoto Valstu saskaņā ar VVTT noslēgtajam Saprašanās memorandam par eļļas augiem, tad, lai nodrošinātu Savienības starptautisko saistību izpildi, kopējā atbalstplatība, kuru nosaka pēc attiecīgo dalībvalstu KLP stratēģiskajos plānos iekļautās plānotās izlaides, nepārsniedz maksimālo atbalstplatību, kas noteikta attiecībā uz visu Savienību.

2. Līdz 2022. gada 8. jūnijam Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem attiecībā uz katru dalībvalsti nosaka indikatīvu atsaucis atbalstplatību, kuru aprēķina, par pamatu ņemot katras dalībvalsts īpatsvaru audzēšanas vidējā platībā, kāda tā Savienībā bijusi 2016. – 2020. gada laikposmā. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 153. panta 2. punktā.

3. Katra dalībvalsts, kas plāno piešķirt šā panta 1. punktā minēto atbalstu, savā KLP stratēģiskā plāna priekšlikumā, kas minēts 118. panta 1. punktā, norāda attiecīgo plānoto izlaidi, kas izteikta hektāros.

Ja pēc tam, kad dalībvalstis ir paziņojušas visu plānoto izlaidi, izrādās, ka šā panta 1. punktā minētā Savienībai noteiktā maksimālā atbalstplatība ir pārsniegta, Komisija katrai dalībvalstij, kura paziņojusi vairāk nekā savai atsaucis platībai atbilstošu izlaidi, aprēķina plānotās izlaides pārsniegumam proporcionālu samazinājuma koeficientu, lai tiktu saglabāta Savienībai noteiktā maksimālā atbalstplatība. Katrai attiecīgajai dalībvalstij par šo samazinājuma koeficientu paziņo ar Komisijas apsvērumiem, kurus saskaņā ar 118. panta 3. punktu sniedz par KLP stratēģisko plānu. Samazinājuma koeficientu katrai dalībvalstij nosaka 118. panta 6. punktā minētajā īstenošanas lēmumā, ar kuru Komisija apstiprina KLP stratēģisko plānu.

Pēc 118. panta 1. punktā minētās dienas dalībvalstis vairs nedrīkst savu atbalstplatību grozīt pēc pašu iniciatīvas.

4. Ja dalībvalsts vēlas palielināt savu šā panta 1. punktā minēto plānoto izlaidi, kas norādīta tās KLP stratēģiskajā plānā, kuru apstiprinājusi Komisija, dalībvalsts līdz iepriekšējā pieprasījumu gada 1. janvārim (neieskaitot) paziņo Komisijai par pārskatīto plānoto izlaidi, pieprasot grozīt savu KLP stratēģisko plānu saskaņā ar 119. pantu.

5. Vajadzības gadījumā, lai novērstu to, ka tiek pārsniegta Savienībai noteiktā maksimālā atbalstplatība, kas minēta 1. punktā, Komisija nosaka samazinājuma koeficientus vai pārskata esošos samazinājuma koeficientus, ja šādi koeficienti ir noteikti saskaņā ar 3. punkta otro daļu, attiecībā uz visām dalībvalstīm, kuras savos KLP stratēģiskajos plānos ir pārsniegušas atsaucis atbalstplatību.

Komisija līdz iepriekšējā pieprasījumu gada 31. janvārim informē attiecīgās dalībvalstis par samazinājuma koeficientiem.

Katra attiecīgā dalībvalsts līdz iepriekšējā pieprasījumu gada 31. martam iesniedz atbilstošu prasījumu par KLP stratēģiskā plāna grozīšanu saskaņā ar otrajā daļā minēto samazinājuma koeficientu. Samazinājuma koeficientu attiecīgajai dalībvalstij nosaka 119. panta 10. punktā minētajā īstenošanas lēmumā, ar kuru Komisija apstiprina KLP stratēģiskā plāna grozījumu.

6. Saistībā ar eļļas augiem, uz kuriem attiecas šā panta 1. punktā minētais Saprašanās memorands, dalībvalstis 134. pantā minētajā gada snieguma ziņojumā informē Komisiju par to hektāru kopskaitu, kuri ir faktiski saņēmuši atbalstu.

7. Dalībvalstis no visām platībatkarīgajām intervencēm, kas minētas 1. punktā, izslēdz konditorejai paredzētu saulespuķu sēklu audzēšanu.

2. iedaļa

Nosacījumu sistēma

12. pants

Princips un darbības joma

1. Savos KLP stratēģiskajos plānos dalībvalstis iekļauj nosacījumu sistēmu, kurā lauksaimniekiem vai citiem labuma guvējiem, kas saņem tiešos maksājumus saskaņā ar II nodaļu vai ikgadējos maksājumus saskaņā ar 70., 71. un 72. pantu, administratīvo sodu piemēro tad, ja tie neievēro III pielikumā minētās Savienības tiesību aktos noteiktās pārvaldības prasības un KLP stratēģiskajā plānā noteiktos LLVS standartus šādās konkrētās jomās:

- a) klimats un vide, tostarp ūdens, augsne un ekosistēmu bioloģiskā daudzveidība;
- b) sabiedrības veselība un augu veselība;
- c) dzīvnieku labturība.

2. KLP stratēģiskajā plānā iekļauj noteikumus par efektīvu un samērīgu administratīvo sodu sistēmu. Minētie noteikumi tiek saskaņoti jo īpaši ar Regulas (ES) 2021/2116 IV sadaļas IV nodaļas prasībām.

3. Tiesību aktus, kas attiecībā uz tiesību aktos noteiktajām pārvaldības prasībām minēti III pielikumā, piemēro tajā redakcijā, kura ir piemērojama, bet direktīvas – tā, kā tās tiek īstenotas dalībvalstīs.

4. Šajā iedaļā "tiesību aktos noteikta pārvaldības prasība" ir katra atsevišķa Savienības tiesību aktos noteiktā pārvaldības prasība, kas ir uzskaitīta III pielikumā un kas kāda konkrēta tiesību akta ietvaros pēc būtības atšķiras no visām pārējām prasībām tajā pašā tiesību aktā.

13. pants

Dalībvalstu pienākumi attiecībā uz labu lauksaimniecības un vides stāvokli

1. Dalībvalstis nodrošina, lai visās lauksaimniecības platībās, tostarp attiecībā uz zemi, ko vairs neizmanto ražošanai, tiktu saglabāts labs lauksaimniecības un vides stāvoklis. Dalībvalstis lauksaimniekiem un citiem labuma guvējiem par katru III pielikumā uzskaitīto LLVS standartu valsts vai reģiona līmenī nosaka minimālos standartus saskaņā ar minēto standartu galveno mērķi, kā norādīts minētajā pielikumā. Nosakot savus standartus, dalībvalstis attiecīgā gadījumā ņem vērā specifiskās attiecīgo platību īpašības, tostarp augsnes un klimatiskos apstākļus, esošās lauksaimniecības sistēmas, lauksaimniecības praksi, lauku saimniecības izmēru un lauku saimniecības struktūras, zemes izmantojumu, kā arī tālāko reģionu īpatnības.

2. Papildus tiem standartiem, kas III pielikumā ir noteikti attiecībā uz minētajā pielikumā izklāstītajiem galvenajiem mērķiem, dalībvalstis var noteikt standartus attiecībā uz minētajiem galvenajiem mērķiem. Šādiem papildu standartiem ir jābūt nediskriminējošiem un samērīgiem un tiem ir jāatbilst apzinātajām vajadzībām.

Dalībvalstis minimālos standartus nosaka tikai tiem galvenajiem mērķiem, kas izklāstīti III pielikumā.

3. Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 152. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem šī regula tiek papildināta ar noteikumiem nolūkā nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus attiecībā uz LLVS 1. standarta koeficientu.

3. iedaļa

Sociālo nosacījumu sistēma

14. pants

Princips un darbības joma

1. Dalībvalstis savos KLP stratēģiskajos plānos norāda, ka vēlākais no 2025. gada 1. janvāra lauksaimniekiem un citiem labuma guvējiem, kas saņem tiešos maksājumus saskaņā ar II nodaļu vai ikgadējos maksājumus saskaņā ar 70., 71. un 72. pantu, piemēro administratīvu sodu, ja viņi neievēro prasības, kas saistītas ar piemērojamiem darba un nodarbinātības apstākļiem vai darba devēja pienākumiem, kuri izriet no IV pielikumā minētajiem tiesību aktiem.

2. Dalībvalstis, kas saskaņā ar saviem institucionālajiem noteikumiem, savos KLP stratēģiskajos plānos iekļauj administratīvo sodu sistēmu, kā minēts 1. punktā, apspriežas ar attiecīgajiem valsts sociālajiem partneriem, kas lauksaimniecības nozarē pārstāv darba devējus un darba ņēmējus, un pilnībā ievēro viņu autonomiju, kā arī viņu tiesības risināt sarunas un slēgt koplīgumus. Administratīvo sodu sistēma neietekmē sociālo partneru tiesības un pienākumus, ja saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu un darba koplīgumu slēgšanas sarunu sistēmu tie ir atbildīgi par IV pielikumā minēto tiesību aktu īstenošanu vai izpildi.

3. KLP stratēģiskajā plānā iekļauj noteikumus par efektīvu un samērīgu administratīvo sodu sistēmu. Minētie noteikumi tiek saskaņoti ar attiecīgajām Regulas (ES) 2021/2116 IV sadaļas IV nodaļas prasībām.

4. IV pielikumā minētos tiesību aktus, kuros ir noteikumi, uz ko attieksies šā panta 1. punktā minētā administratīvo sodu sistēma, piemēro tādā redakcijā, kāda ir piemērojama un kādā tos īsteno dalībvalstis.

4. iedaļa

Lauksaimniecisko konsultāciju pakalpojumi

15. pants

Lauksaimniecisko konsultāciju pakalpojumi

1. Dalībvalstis savos KLP stratēģiskajos plānos iekļauj pakalpojumu sistēmu, kura lauksaimniekiem un citiem KLP atbalsta labuma guvējiem nodrošina konsultācijas par zemes apsaimniekošanu un lauku saimniecības vadīšanu ("lauksaimniecisko konsultāciju pakalpojumi"). Dalībvalstis var balstīties uz pastāvošajām sistēmām.

2. Lauksaimniecisko konsultāciju pakalpojumi aptver ekonomisko, vides un sociālo dimensiju, ņemot vērā pastāvošo lauksaimniecības praksi, un sniedz pētniecības un inovācijas projektu rezultātā izstrādāto jaunāko tehnisko un zinātnisko informāciju, tostarp attiecībā uz sabiedriskā labuma nodrošināšanu.

Ar lauksaimniecisko konsultāciju pakalpojumiem visā lauku saimniecības attīstības ciklā tiek piedāvāta piemērota palīdzība, tostarp pirmajā izveides reizē, ražošanas modeļu pielāgošanā patērētāju pieprasījumam, inovatīvā praksē, lauksaimniecības paņēmienos, kas palīdz izturēt klimata pārmaiņas, tostarp agromežsaimniecības un agroekoloģijas jomā, dzīvnieku labturības uzlabošanā un vajadzības gadījumā drošības standartu un sociālā atbalsta nodrošināšanā.

Lauksaimniecisko konsultāciju pakalpojumus iestrādā savstarpēji saistītajā pakalpojumu struktūrā, kurā lauksaimniecības konsultanti, pētnieki, lauksaimnieku organizācijas un citas attiecīgas ieinteresētās personas kopā veido lauksaimniecisko zināšanu un inovācijas sistēmas (AKIS).

3. Dalībvalstis nodrošina, ka sniegtās konsultācijas ir objektīvas, lai konsultantiem būtu piemērota kvalifikācija un pienācīga izglītība un lai viņiem nebūtu interešu konflikta.

4. Lauksaimniecisko konsultāciju pakalpojumi ir pielāgoti dažādiem ražošanas un lauku saimniecību veidiem, un tajos ir ietverti vismaz šādi elementi:

- a) visas lauksaimniekiem un citiem KLP stratēģiskajā plānā noteiktajiem labuma guvējiem piemērojamās prasības, nosacījumi un pārvaldības saistības, tostarp nosacījumu sistēmās paredzētās prasības un standarti un intervenču nosacījumi, kā arī informācija par finanšu instrumentiem un darbījumbārbības plāniem, kas izveidoti saskaņā ar KLP stratēģisko plānu;
- b) prasības, ko dalībvalstis noteikušas Direktīvas 92/43/EEK, Direktīvas 2000/60/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1107/2009 ⁽³⁸⁾ 55. panta, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/50/EK ⁽³⁹⁾, Direktīvas 2009/128/EK, Direktīvas 2009/147/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/429 ⁽⁴⁰⁾, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/2031 ⁽⁴¹⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2016/2284 ⁽⁴²⁾ īstenošanai;
- c) lauksaimnieciskā prakse, kas novērš mikrobu rezistences veidošanos un ir minēta Komisijas 2017. gada 29. jūnija paziņojumā "Eiropas "Viena veselība" rīcības plāns pret antimikrobiālajiem līdzekļiem izveidojušās rezistences (AMR) apkarošanai";
- d) riska novēršana un pārvaldība;
- e) atbalsts inovācijai, jo īpaši 127. panta 3. punktā minētās EIP darbības grupu projektu sagatavošanai un īstenošanai;
- f) 114. panta b) punktā minētās digitālās tehnoloģijas lauksaimniecībā un lauku apvidos;
- g) ilgtspējīga barības vielu pārvaldība, tostarp vēlākais no 2024. gada sākt izmantot Lauku saimniecību ilgtspējas rīku attiecībā uz barības vielām, kurš ir jebkura digitālā lietojumprogramma, kas nodrošina vismaz:
 - i) galveno barības vielu līdzsvaru lauka mērogā;
 - ii) tiesiskās prasības uzturvielām;
 - iii) augsnes datus, kuru pamatā ir pieejamā informācija un analīze;
 - iv) barības vielu pārvaldībai būtiskus datus no integrētās administrācijas un kontroles sistēmas (IAKS);
- h) nodarbinātības apstākļi, darba devēju pienākumi, arodivesība, drošība un sociālais atbalsts lauksaimniecības kopienās.

⁽³⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1107/2009 (2009. gada 21. oktobris) par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū, ar ko atceļ Padomes Direktīvas 79/117/EEK un 91/414/EEK (OV L 309, 24.11.2009., 1. lpp.).

⁽³⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/50/EK (2008. gada 21. maijs) par gaisa kvalitāti un tīrāku gaisu Eiropai (OV L 152, 11.6.2008., 1. lpp.).

⁽⁴⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/429 (2016. gada 9. marts) par pārnēsājamām dzīvnieku slimībām un ar ko groza un atceļ konkrētus aktus dzīvnieku veselības jomā ("Dzīvnieku veselības tiesību akts") (OV L 84, 31.3.2016., 1. lpp.).

⁽⁴¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/2031 (2016. gada 26. oktobris) par aizsardzības pasākumiem pret augiem kaitīgajiem organismiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 652/2014 un (ES) Nr. 1143/2014 un atceļ Padomes Direktīvas 69/464/EEK, 74/647/EEK, 93/85/EEK, 98/57/EEK, 2000/29/EEK, 2006/91/EEK un 2007/33/EEK (OV L 317, 23.11.2016., 4. lpp.).

⁽⁴²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/2284 (2016. gada 14. decembris) par dažu gaisu piesārņojošo vielu valstu emisiju samazināšanu un ar ko groza Direktīvu 2003/35/EK un atceļ Direktīvu 2001/81/EK (OV L 344, 17.12.2016., 1. lpp.).

II NODAĻA

TIEŠO MAKSĀJUMU INTERVENČU VEIDI

1. iedaļa

Intervenču veidi, samazināšana un minimālās prasības

16. pants

Tiešo maksājumu intervenču veidi

1. Šajā nodaļā paredzētās intervences var izpausties kā atsaistītie un saistītie tiešie maksājumi.
2. Atsaistītie tiešie maksājumi ir šādi:
 - a) ilgtspēju sekmējošais ienākumu pamatatbalsts;
 - b) ilgtspēju sekmējošais pārdalošais ienākumu papildatbalsts;
 - c) ienākumu papildatbalsts gados jauniem lauksaimniekiem;
 - d) klimatiskās, vidiskās un dzīvnieku labturības shēmas.
3. Saistītie tiešie maksājumi ir šādi:
 - a) saistītais ienākumu atbalsts;
 - b) kultūratkarīgais maksājums par kokvilnu.

17. pants

Maksājumu maksimuma noteikšana un samazinājumi

1. Dalībvalstis var noteikt maksimumu attiecībā uz ilgtspēju sekmējoša ienākumu pamatatbalsta summu, kura konkrētā kalendārā gadā piešķirama lauksaimniekam. Dalībvalstis, kuras izvēlas ieviest maksimuma noteikšanu, par 100 % samazina summu, kura pārsniedz 100 000 EUR.
2. Konkrētā kalendārā gadā lauksaimniekam piešķiramo ilgtspēju sekmējoša ienākumu pamatatbalsta summu, kas pārsniedz 60 000 EUR, dalībvalstis var samazināt par maksimāli 85 %.

Dalībvalstis var noteikt papildu summu iedalījumus virs 60 000 EUR un šiem papildu iedalījumiem precizēt procentuālo samazinājumu. Tās nodrošina, lai katras iedaļas samazinājums būtu vienāds ar iepriekšējās iedaļas samazinājumu vai lielāks par to.

3. Pirms 1. vai 2. punkta piemērošanas dalībvalstis no ilgtspēju sekmējoša ienākumu pamatatbalsta summas, kura konkrētā kalendārā gadā ir piešķirama lauksaimniekam, var atskaitīt:
 - a) visas lauksaimnieka deklarētās, ar lauksaimniecisku darbību saistītās algas, tostarp ar nodarbināšanu saistītos nodokļus un sociālās iemaksas;
 - b) izmaksas, kas atbilst regulāram un neapmaksātam darbam, ko saistībā ar lauksaimniecisku darbību veic attiecīgajā lauku saimniecībā strādājošas personas, kuras algu nesāņem vai saņem atalgojumu, kas ir mazāks par to, ko parasti maksā par sniegtajiem pakalpojumiem, bet kurām tiek atlīdzināts ar lauksaimnieciskās darbības darījumu rezultātiem;
 - c) to darbaspēka izmaksu elementu, kas ārpalpojumu izmantošanas izmaksās ir saistīts ar lauksaimnieka deklarēto lauksaimniecisko darbību.

Lai aprēķinātu pirmās daļas a) apakšpunktā minētās summas, dalībvalstis izmanto tās algu izmaksas, kas faktiski ir radušās lauksaimniekam. Pienācīgi pamatotos gadījumos lauksaimnieki var lūgt, lai tiktu izmantotas standartizācijas maksas, kas attiecīgajai dalībvalstij ir jānosaka saskaņā ar tās KLP stratēģiskajā plānā sīkāk precizējamu metodi, par pamatu ņemot vidējās standartalgas, kuras valsts vai reģionālā līmenī ir saistītas ar lauksaimniecisku darbību, un reizinot ar attiecīgā lauksaimnieka deklarēto gada darba vienību skaitu.

Lai aprēķinātu šā punkta pirmās daļas b) apakšpunktā minētās summas, dalībvalstis izmanto standartizmaksas, kas attiecīgajai dalībvalstij ir jānosaka saskaņā ar tās KLP stratēģiskajā plānā sīkāk precizējamu metodi, par pamatu ņemot vidējās standartalgas, kuras valsts vai reģionālā līmenī ir saistītas ar lauksaimniecisku darbību, un reizīnot ar attiecīgā lauksaimnieka deklarēto gada darba vienību skaitu.

4. Juridiskas personas vai fizisku vai juridisku personu grupas gadījumā dalībvalstis 1. un 2. punktā minēto samazināšanu var piemērot minēto juridisko personu vai grupu locekļiem, ja valsts tiesību aktos ir paredzēts, ka atsevišķu locekļu tiesības un pienākumi ir salīdzināmi ar tiesībām un pienākumiem, kas noteikti atsevišķiem lauksaimniekiem, kuriem ir saimniecības vadītāja statuss, jo īpaši saistībā ar viņu ekonomisko, sociālo un nodokļa maksātāja statusu, – ar noteikumu, ka viņi ir palīdzējuši stiprināt attiecīgo juridisko personu vai grupu lauksaimniecības struktūras.

5. Maksājumu samazināšanas rezultātā iegūtās aplēstās summas, ja tas ir noteikts attiecīgajā KLP stratēģiskajā plānā, galvenokārt izlieto ilgtspēju sekmējošajam pārdalošajam ienākumu papildatbalstam un pēc tam – citām atsaistīto tiešo maksājumu intervencēm.

Minētās summas dalībvalstis drīkst arī pilnībā vai daļēji izmantot, lai ar pārvietojuma palīdzību finansētu IV nodaļā paredzētās intervences, kuras ir saistītas ar ELFLA. Šādu pārvietojumu uz ELFLA atspoguļo KLP stratēģiskā plāna finanšu tabulās, un 2025. gadā to var pārskatīt saskaņā ar 103. pantu. Uz minēto pārvietojumu neattiecas saskaņā ar minēto pantu noteiktais maksimālais apmērs, ko piemēro līdzekļu pārvietojumiem no ELGF uz ELFLA.

6. Lai paredzētu sīki izstrādātus noteikumus par līdzekļu sadali lauksaimniekiem, Komisija saskaņā ar 152. pantu ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus, kuri šo regulu papildina ar noteikumiem, kas veido saskaņotu pamatu šā panta 1. un 2. punktā izklāstītajam maksājumu samazinājuma aprēķinam.

18. pants

Minimālās prasības

1. Dalībvalstis nosaka minimālo platību un tiešos maksājumus nepiešķir tiem aktīvajiem lauksaimniekiem, kuru saimniecības atbalsttiesīgā platība, par ko tiek pieprasīti tiešie maksājumi, ir mazāka nekā minētā minimālā platība.

Kā alternatīvu dalībvalstis var arī noteikt minimālo tiešo maksājumu summu, ko var izmaksāt vienam lauksaimniekam.

2. Ja dalībvalsts ir nolēmusi saskaņā ar 1. punkta pirmo daļu noteikt minimālo platību, tā tomēr nosaka minimālo summu saskaņā ar 1. punkta otro daļu tiem lauksaimniekiem, kuri saņem atbalstu par dzīvniekiem, kas maksājams par katru dzīvnieku kā tiešais maksājums, un kuru saimniecībā ir mazāk hektāru nekā minētā minimālā platība.

Nosakot minimālo platību vai minimālo summu, dalībvalstis tiecas nodrošināt, lai tiešos maksājumus aktīvajiem lauksaimniekiem piešķir tikai tad, ja:

- attiecīgo maksājumu pārvaldība nerada pārmērīgu administratīvo slogu; un
- attiecīgie maksājumi dod lietderīgu pienesumu to 6. panta 1. punktā nosaukto konkrēto mērķu sasniegšanā, kuru labad tiešie maksājumi tiek piešķirti.

3. Grieķija var nolemt šo pantu nepiemērot Egejas jūras nelielajām salām.

19. pants

Iemaksa riska pārvaldības instrumentos

Atkāpjoties no Regulas (ES) 2021/2116 44. panta 1. punkta, dalībvalsts var nolemt, ka līdz 3 % no tiešajiem maksājumiem, kas ir maksājami lauksaimniekam, tiek novirzīti kā lauksaimnieka iemaksa riska pārvaldības instrumentā.

Dalībvalstis, kas nolemj izmantot šo noteikumu, to piemēro visiem lauksaimniekiem, kas attiecīgajā gadā saņem tiešos maksājumus.

2. iedaļa

Atsaistītie tiešie maksājumi

1. apakšiedaļa

Vispārīgi noteikumi

20. pants

Vispārējās prasības atsaistīto tiešo maksājumu saņemšanai

Atsaistītos tiešos maksājumus dalībvalstis piešķir aktīviem lauksaimniekiem saskaņā ar šīs iedaļas nosacījumiem un tā, kā dalībvalstis sīkāk precizējušas savos KLP stratēģiskajos plānos.

2. apakšiedaļa

Ilgspēju sekmējošs ienākumu pamatatbalsts

21. pants

Vispārīgi noteikumi

1. Ilgtspēju sekmējošu ienākumu pamatatbalstu ("ienākumu pamatatbalsts") dalībvalstis paredz saskaņā ar šīs apakšiedaļas nosacījumiem un tā, kā dalībvalstis sīkāk precizējušas savos KLP stratēģiskajos plānos.
2. Ienākumu pamatatbalstu dalībvalstis paredz par atbalsttiesīgu hektāru izmaksājama ikgadēja atsaistītā maksājuma veidā.
3. Neskarot 23.–27. pantu, ienākumu pamatatbalstu piešķir par katru aktīvā lauksaimnieka deklarēto atbalsttiesīgo hektāru.

22. pants

Atbalsta apjoms par hektāru

1. Ja vien dalībvalstis nenolemj ienākumu pamatatbalstu piešķirt, pamatojoties uz 23. pantā minētajām maksājumtiesībām, atbalstu izmaksā kā vienotu summu par hektāru.
2. Dalībvalstis var nolemt par hektāru izmaksājamā ienākumu pamatatbalsta summu diferencēt pa dažādām teritoriju grupām, kurās ir līdzīgi sociālekonomiski vai agronomiski apstākļi, tostarp tradicionālajiem lauksaimniecības veidiem, kādus dalībvalstis ir noteikušas, piemēram, ekstensīvām Alpu ganībām. Saskaņā ar 109. panta 2. punkta d) apakšpunktu ienākumu pamatatbalsta summu par hektāru var samazināt, ņemot vērā atbalstu, kas paredzēts citās attiecīgās KLP stratēģiskā plāna intervencēs.

23. pants

Maksājumtiesības

1. Dalībvalstis, kas ir piemērojušas Regulas (ES) Nr. 1307/2013 III sadaļas I nodaļas 1. iedaļā noteikto pamata maksājuma shēmu, var nolemt ienākumu pamatatbalstu piešķirt, pamatojoties uz maksājumtiesībām saskaņā ar šīs regulas 24.–27. pantu.

2. Ja dalībvalstis, kas ir piemērojušas Regulas (ES) Nr. 1307/2013 III sadaļas I nodaļas 1. iedaļā noteikto pamata maksājuma shēmu, nolemj vairs nepiešķirt ienākumu pamatatbalstu, pamatojoties uz maksājumtiesībām, tad maksājumtiesības, kas iedalītas saskaņā ar minēto regulu, zaudē spēku tā gada 31. decembrī, kas ir pirms gada, no kura šis lēmums ir jāpiemēro.

24. pants

Maksājumtiesību vērtība un konverģence

1. Pirms īstenot šajā pantā paredzēto konverģenci, dalībvalstis nosaka maksājumtiesību vienības vērtību, un to dara, maksājumtiesību vērtību precizējot atbilstoši šo tiesību vērtībai, kas par 2022. pieprasījumu gadu noteikta saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1307/2013, un radniecīgajam maksājumam, kas par klimatam un videi labvēlīgu lauksaimniecības praksi attiecībā uz 2022. pieprasījumu gadu paredzēts minētās regulas III sadaļas III nodaļā.

2. Dalībvalstis var nolemt maksājumtiesību vērtību diferencēt saskaņā ar 22. panta 2. punktu.

3. Katra dalībvalsts vēlākais līdz 2026. pieprasījumu gadam nosaka maksimālo atsevišķu maksājumtiesību vērtības līmeni dalībvalstī vai katrā 22. panta 2. punktā minētajā teritoriju grupā.

4. Ja maksājumtiesību vērtība, kas noteikta saskaņā ar 1. punktu, dalībvalsts robežās vai 22. panta 2. punktā minētajās teritoriju grupas robežās nav vienāda, attiecīgā dalībvalsts, vēlākais, līdz 2026. pieprasījumu gadam nodrošina maksājumtiesību vērtības konverģenci, tuvinoties vienotai vienības vērtībai.

5. Šā panta 4. punkta nolūkos katra dalībvalsts nodrošina, lai maksājumtiesību vērtība vēlākais, par 2026. pieprasījumu gadu visos gadījumos būtu vismaz 85 % no plānotās vidējās summas par vienību, kas minēta 102. panta 1. punktā attiecībā uz ienākumu pamatatbalstu par 2026. pieprasījumu gadu, kurš ir noteikts tās KLP stratēģiskajā plānā attiecībā uz dalībvalsti vai uz teritoriju grupu, kas minēta 22. panta 2. punktā.

6. Šā panta 4. un 5. punkta izpildei vajadzīgos maksājumtiesību vērtības pieaugumus dalībvalstis finansē, izmantojot visas iespējamās summas, kas kļuvušas pieejamas šā panta 3. punkta piemērošanas rezultātā, un vajadzības gadījumā samazinot atšķirību starp saskaņā ar šā panta 1. punktu noteikto maksājumtiesību vienības vērtību un to 102. panta 1. punktā minēto plānoto summu par vienību, attiecībā uz ienākumu pamatatbalstu par 2026. pieprasījumu gadu, kurš ir noteikts KLP stratēģiskajā plānā attiecībā uz dalībvalsti vai uz teritoriju grupu, kas minēta 22. panta 2. punktā.

Dalībvalstis var nolemt minēto samazinājumu piemērot visām maksājumtiesībām vai daļai maksājumtiesību, kuru vērtība noteikta saskaņā ar šā panta 1. punktu un pārsniedz 102. panta 1. punktā minēto plānoto summu par vienību attiecībā uz ienākumu pamatatbalstu par 2026. pieprasījumu gadu, kurš KLP stratēģiskajā plānā ir noteikts attiecībā uz dalībvalsti vai uz teritoriju grupu, kas minēta 22. panta 2. punktā.

7. Šā panta 6. punktā minēto samazināšanu veic, pamatojoties uz objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem. Neskarot saskaņā ar 5. punktu noteikto minimālo vērtību, šādos kritērijos var ietvert samazinājuma maksimuma noteikšanu, un tas nevar būt mazāks par 30 %.

8. Dalībvalstis nodrošina, lai maksājumtiesību vērtību korekcija saskaņā ar 3.–7. punktu sāktos no 2023. gada.

25. pants

Maksājumtiesību aktivizēšana

1. Tās dalībvalstis, kas ir nolēmušas piešķirt atbalstu, balstoties uz maksājumtiesībām, ienākumu pamatatbalstu aktīviem lauksaimniekiem, kuriem ir īpašumā esošas vai nomātas maksājumtiesības, piešķir pēc tam, kad šīs maksājumtiesības ir aktivizētas. Dalībvalstis nodrošina, lai maksājumtiesību aktivizēšanas nolūkā aktīvie lauksaimnieki deklarētu ar maksājumtiesībām saistītos atbalsttiesīgos hektārus.

2. Dalībvalstis nodrošina, lai maksājumtiesības, tostarp faktiskas vai paredzamas mantošanas gadījumā, būtu aktivizētas tikai tajā dalībvalstī vai 22. panta 2. punktā minētajā teritoriju grupā, kurā tās ir tikušas iedalītas.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka aktivizētas maksājumtiesības dod tiesības uz tajās noteiktās summas izmaksu.

26. pants

Maksājumtiesību rezerves

1. Katra dalībvalsts, kura nolemj ienākumu pamatatbalstu piešķirt, pamatojoties uz maksājumtiesībām, pārvalda valsts rezervi.
2. Atkāpjoties no šā panta 1. punkta, ja dalībvalsts nolemj ienākumu pamatatbalstu diferencēt saskaņā ar 22. panta 2. punktu, tā var nolemt izveidot rezervi katrai atsevišķai minētajā pantā minētajai teritoriju grupai.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka maksājumtiesības no rezerves tiek iedalītas tikai aktīviem lauksaimniekiem.
4. Dalībvalstis savu rezervi prioritāri izmanto, lai maksājumtiesības iedalītu šādiem lauksaimniekiem:
 - a) gados jauniem lauksaimniekiem, kuri nesen ir nodibinājuši savu pirmo saimniecību;
 - b) jaunpienācējiem.
5. Katra dalībvalsts iedala maksājumtiesības vai palielina esošo maksājumtiesību vērtību aktīviem lauksaimniekiem, kuri uz to ir tiesīgi saskaņā ar galīgu tiesas nolēmumu vai saskaņā ar dalībvalsts kompetentās iestādes pieņemtu galīgu administratīvu aktu. Tā nodrošina, ka minētie aktīvie lauksaimnieki ar minēto nolēmumu vai aktu noteiktās maksājumtiesības pienācīgā skaitā un vērtībā saņem termiņā, kuru nosaka attiecīgā dalībvalsts.
6. Ja rezerve izrādās nepietiekama, lai saskaņā ar 4. un 5. punktu varētu iedalīt maksājumtiesības, dalībvalstis nodrošina, ka rezerve tiek papildināta, lineāri samazinot visu maksājumtiesību vērtību.
7. Dalībvalstis var paredzēt papildu noteikumus par rezerves izmantošanu, tostarp papildu lauksaimnieku kategorijas, kurām ir tiesības izmantot rezervi, ar noteikumu, ka 4. un 5. punktā minētās prioritārās grupas ir saņēmušas savu daļu, un par gadījumiem, kuros sāktu darboties rezerves papildināšana. Ja rezervi papildina, lineāri samazinot maksājumtiesību vērtību, šādu lineāru samazinājumu piemēro visām maksājumtiesībām valsts līmenī vai, ja dalībvalsts piemēro 2. punktā paredzēto atkāpi, attiecīgās 22. panta 2. punktā minētās teritoriju grupas līmenī.
8. No rezerves iedalīto jauno maksājumtiesību vērtību dalībvalstis nosaka valsts vidējā līmenī, kāds maksājumtiesību vērtībai ir to iedalīšanas gadā, vai vidējā līmenī, kāds maksājumtiesību vērtībai to iedalīšanas gadā ir katrā 22. panta 2. punktā minētajā teritoriju grupā.
9. Dalībvalstis var nolemt esošo maksājumtiesību vērtību palielināt līdz valsts vidējam līmenim, kāds tas ir iedalīšanas gadā, vai līdz vidējam līmenim, kāds tas ir katrai 22. panta 2. punktā minētajai teritoriju grupai.

27. pants

Maksājumtiesību nodošana

1. Izņemot faktisku vai paredzamu mantošanu, maksājumtiesības nodod tikai aktīvam lauksaimniekam, kas iedibināts tajā pašā dalībvalstī.
2. Ja dalībvalstis nolemj ienākumu pamatatbalstu diferencēt saskaņā ar 22. panta 2. punktu, maksājumtiesības nodod tikai tās teritoriju grupas robežās, kurā šīs maksājumtiesības ir iedalītas.

28. pants

Maksājumi mazajiem lauksaimniekiem

Maksājumu pašu dalībvalstu definētiem mazajiem lauksaimniekiem dalībvalstis drīkst piešķirt fiksētas summas vai summu par hektāru veidā, tādējādi aizstājot šajā iedaļā un šīs nodaļas 3. iedaļā paredzētos tiešos maksājumus. Atbilstošo intervenci KLP stratēģiskajā plānā dalībvalstis izstrādā kā tādu, kas lauksaimniekiem ir fakultatīva.

Gada maksājums katram lauksaimniekam nepārsniedz 1 250 EUR.

Dalībvalstis var nolemt noteikt dažādas fiksētas summas vai summas par hektāru, kas saistītas ar atšķirīgām platību sliekšņvērtībām.

3. apakšiedaļa

Ienākumu papildatbalsts

29. pants

Ilgspēju sekmējošais pārdalošais ienākumu papildatbalsts

1. Ilgtspēju sekmējošo pārdalošo ienākumu papildatbalstu ("pārdalošais ienākumu atbalsts") dalībvalstis paredz saskaņā ar šajā pantā izklāstītajiem nosacījumiem un tā, kā dalībvalstis sīkāk precizējušas savos KLP stratēģiskajos plānos.

Atkāpjoties no šā punkta pirmās daļas vai no 98. panta, dalībvalstis vajadzību pārdalīt ienākumu atbalstu var risināt ar citu no ELGF finansētu instrumentu un intervenču palīdzību ar mērķi taisnīgāk sadalīt un efektīvāk un mērķtiecīgāk virzīt ienākumu atbalstu ar nosacījumu, ka tās savos KLP stratēģiskajos plānos var nodemonstrēt, ka šāda vajadzība ir pietiekamā mērā risināta.

2. Dalībvalstis nodrošina tiešo maksājumu pārdalīšanu no lielākām uz mazākām vai vidēji lielām saimniecībām, paredzot pārdalošu ienākumu atbalstu ikgadēju atsaistīto maksājumu veidā, kuru par atbalsttiesīgu hektāru izmaksā lauksaimniekiem, kas ir tiesīgi saņemt 21. pantā minēto ienākumu pamatatbalstu.

3. Dalībvalstis valsts līmenī vai reģionālā līmenī, kas var būt 22. panta 2. punktā minēto teritoriju grupu līmenis, nosaka summu par hektāru vai diferencē summu atkarībā no hektāru kopskaita, kā arī nosaka, kāds ir maksimālais hektāru skaits, par kuru lauksaimniekam ir iespējams saņemt pārdalošo ienākumu atbalstu.

4. Konkrētam pieprasījumu gadam plānotā summa par hektāru nepārsniedz tiešo maksājumu vidējo summu par hektāru, kuru valstī maksā attiecīgajā pieprasījumu gadā.

5. Valstī veikto tiešo maksājumu vidējo summu par hektāru nosaka kā attiecību starp valsts maksimālo apjomu, kas V pielikumā tiešajiem maksājumiem noteikts par konkrētu pieprasījumu gadu, un ienākumu pamatatbalsta hektāros izteiktu kopējo plānoto izlaidi par minēto pieprasījumu gadu.

6. Juridiskas personas vai fizisku vai juridisku personu grupas gadījumā dalībvalstis 3. punktā minēto maksimālo hektāru skaitu var piemērot minēto juridisko personu vai grupu locekļu līmenī, ja valsts tiesību aktos ir paredzēts, ka individuāliem locekļiem jāuzņemas tiesības un pienākumi, kas salīdzināmi ar tādu individuālu lauksaimnieku tiesībām un pienākumiem, kuriem ir saimniecības vadītāja statuss, jo īpaši saistībā ar viņu ekonomisko, sociālo un nodokļa maksātāja statusu, ar noteikumu, ka viņi ir palīdzējuši stiprināt attiecīgo juridisko personu vai grupu lauksaimniecības struktūras.

Ja lauksaimnieki ietilpst saistītu tiesību subjektu grupā, kā noteikušas dalībvalstis, dalībvalstis 3. punktā minēto maksimālo hektāru skaitu var piemērot šīs grupas līmenī saskaņā ar nosacījumiem, kas jānosaka dalībvalstīm.

30. pants

Ienākumu papildatbalsts gados jauniem lauksaimniekiem

1. Dalībvalstis var paredzēt ienākumu papildatbalstu gados jauniem lauksaimniekiem, kuri definēti saskaņā ar 4. panta 6. punktā noteiktajiem kritērijiem, un to dara saskaņā ar šā panta nosacījumiem un tā, kā dalībvalstis sīkāk precizējušas savos KLP stratēģiskajos plānos.

2. Pildot pienākumu piesaistīt gados jaunus lauksaimniekus saskaņā ar 6. panta 1. punkta g) apakšpunktā izklāstīto mērķi un pienākumu šā mērķa sasniegšanai saskaņā ar 95. pantu veltīt vismaz XII pielikumā minēto summu, dalībvalstis var paredzēt ienākumu papildatbalstu gados jauniem lauksaimniekiem, kuri nesen ir nodibinājuši savu pirmo saimniecību un kuri ir tiesīgi saņemt 21. pantā minēto ienākumu pamatatbalstu.

Dalībvalstis var nolemt piešķirt atbalstu saskaņā ar šo pantu lauksaimniekiem, kuri ir saņēmuši atbalstu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1307/2013 50. pantu līdz minētā panta 5. punktā norādītā laikposma beigām.

3. Ienākumu papildatbalstu gados jauniem lauksaimniekiem piešķir ilgākais uz pieciem gadiem, sākot no pirmā gada, kad iesniegts pieteikums maksājumam gados jauniem lauksaimniekiem, un gadījumos, kad piecu gadu periods turpinās pēc 2027. gada, saskaņā ar nosacījumiem, kas jānosaka KLP tiesiskajā regulējumā, kas piemērojams laikposmā pēc 2027. gada. Dalībvalstis nodrošina, ka labuma guvējiem netiek radīta tiesiskā palāvība attiecībā uz laikposmu pēc 2027. gada.

Šo atbalstu var piešķirt vai nu kā ikgadēju atsaistītu maksājumu par atbalsttiesīgu hektāru, vai kā vienreizēju maksājumu gados jaunam lauksaimniekam.

Dalībvalstis var nolemt piešķirt atbalstu saskaņā ar šo pantu tikai par maksimālo hektāru skaitu uz vienu gados jaunu lauksaimnieku.

4. Attiecībā uz juridisku personu vai fizisku vai juridisku personu grupu, piemēram, lauksaimnieku grupu, ražotāju organizācijām vai kooperatīviem dalībvalstis var piemērot 3. punktā minēto hektāru kopskaitu tādu minēto juridisko personu vai grupu dalībnieku līmenī:

- a) kas atbilst “gados jauna lauksaimnieka” definīcijai un nosacījumiem, kuri noteikti saskaņā ar 4. panta 6. punktu; un
- b) ja valsts tiesību akti paredz, ka individuāli locekļi uzņemas tiesības un pienākumus, kas ir salīdzināmi ar individuālu lauksaimnieku, kam ir saimniecības vadītāja statuss, tiesībām un pienākumiem, jo īpaši attiecībā uz to ekonomisko, sociālo un nodokļu statusu, ar nosacījumu, ka tie ir veicinājuši attiecīgo juridisko personu vai grupu lauksaimniecības struktūru stiprināšanu.

4. apakšdaļa

Klimatiskās, vidiskās un dzīvnieku labturības shēmas

31. pants

Klimatiskās, vidiskās un dzīvnieku labturības shēmas

1. Brīvprātīgu klimatisko, vidisko un dzīvnieku labturības shēmu (“ekoshēmas”) satvarā sniegtu atbalstu dalībvalstis izveido un paredz saskaņā ar šā panta nosacījumiem un tā, kā dalībvalstis sīkāk precizējušas savos KLP stratēģiskajos plānos.

2. Saskaņā ar šo pantu dalībvalstis atbalsta aktīvus lauksaimniekus vai aktīvu lauksaimnieku grupas, kas apņemas ievērot klimatam, videi un dzīvnieku labturībai labvēlīgu lauksaimniecības praksi un apkarot rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem.

3. Dalībvalstis izveido tādu lauksaimniecības prakses paņēmieni sarakstu, kas ir labvēlīgi klimatam, videi un dzīvnieku labturībai un palīdz apkarot 2. punktā minēto rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem. Minētos prakses paņēmienus izstrādā tā, lai tie atbilstu vienam vai vairākiem no konkrētajiem mērķiem, kas izklāstīti 6. panta 1. punkta d), e) un f) apakšpunktā un – attiecībā uz dzīvnieku labturības uzlabošanu un rezistences pret antimikrobiāliem līdzekļiem apkarošanu – 6. panta 1. punkta i) apakšpunktā.

4. Principā katra ekoshēma aptver vismaz divas no turpmākajām darbību jomām saistībā ar klimatu, vidi, dzīvnieku labturību un rezistences pret antimikrobiāliem līdzekļiem apkarošanu:

- a) klimata pārmaiņu mazināšana, tostarp siltumnīcefekta gāzu emisijas mazināšana no lauksaimniecības prakses, kā arī esošo oglekļa krātuvju uzturēšana un oglekļa sekvestrēšanas veicināšana;
- b) pielāgošanās klimata pārmaiņām, tostarp darbības, ar kurām uzlabo pārtikas ražošanas sistēmu izturētspēju un dzīvnieku un augu daudzveidību, lai tie kļūtu noturīgāki pret slimībām un klimata pārmaiņām;
- c) ūdens kvalitātes aizsardzība vai uzlabošana un ūdens resursu noslogojuma mazināšana;
- d) augsnes degradācijas novēršana, augsnes atjaunošana, augsnes auglības, barības vielu pārvaldības un augsnes biotas uzlabošana;
- e) bioloģiskās daudzveidības aizsardzība, dzīvotņu un sugu atjaunošana vai saglabāšana, tostarp ainavu iezīmju vai ar ražošanu nesaistītu platību pārvaldība un veidošana;
- f) darbības, ar kurām nodrošina pesticīdu ilgtspējīgu lietošanu un samazina to lietošanu, jo īpaši saistībā ar pesticīdiem, kas apdraud cilvēku veselību vai vidi;
- g) darbības, ar kurām uzlabo dzīvnieku labturību un apkaro rezistenci pret antimikrobiālajiem līdzekļiem.

5. Saskaņā ar šo pantu dalībvalstis maksājumus nodrošina tikai tām saistībām, kas:

- a) pārsniedz attiecīgās tiesību aktos noteiktās pārvaldības prasības un LLVS standartus, kas noteikti saskaņā ar I nodaļas 2. iedaļu;
- b) pārsniedz attiecīgo prasību minimumu, kas noteikts attiecībā uz mēslošanas līdzekļu un augu aizsardzības līdzekļu izmantošanu un dzīvnieku labturību, kā arī citas attiecīgās obligātās prasības, kas noteiktas ar valsts un Savienības tiesību aktiem;
- c) pārsniedz nosacījumus, kas saskaņā ar 4. panta 2. punkta b) apakšpunktu paredzēti attiecībā uz lauksaimniecības platības uzturēšanu noteiktā stāvoklī;
- d) atšķiras no saistībām, par kurām netiek piešķirti maksājumi saskaņā ar 70. pantu.

Attiecībā uz pirmās daļas b) punktā minētajām saistībām, ja ar valsts tiesību aktiem tiek noteiktas jaunas prasības, kas pārsniedz Savienības tiesību aktos noteiktās atbilstīgās minimālās prasības, atbalstu var nodrošināt tām saistībām, kas veicina minēto prasību ievērošanu, ne ilgāk kā 24 mēnešus kopš datuma, kad tās saimniecībai kļuva obligātas.

6. Saskaņā ar 5. punktu dalībvalstis, aprakstot saistības, kas jāizpilda šajā pantā minēto ekoshēmu labuma guvējiem, var balstīties uz vienu vai vairākām I nodaļas 2. iedaļā noteiktajām prasībām un standartiem ar nosacījumu, ka ekoshēmu pienākumi pārsniedz attiecīgās tiesību aktos noteiktās pārvaldības prasības un minimālos standartus labam zemes lauksaimnieciskajam un vidiskajam stāvoklim, ko dalībvalstis noteikušas saskaņā ar I nodaļas 2. iedaļu.

Neskarot Regulas (ES) 2021/2116 87. panta 1. punktu, tiks uzskatīts, ka aktīvi lauksaimnieki vai aktīvu lauksaimnieku grupas, kas piedalās saskaņā ar pirmo daļu izveidotajās ekoshēmās, izpilda attiecīgās III pielikumā minētās prasības un standartus ar nosacījumu, ka viņi izpilda saistības saskaņā ar attiecīgo ekoshēmu.

Dalībvalstis, kuras izveido ekoshēmas saskaņā ar šā punkta pirmo daļu, var nodrošināt, ka to pārvaldības un kontroles sistēmas nedublē pārbaudes, ja tās pašas prasības un standarti tiek piemēroti gan saskaņā ar minētajām ekoshēmām, gan III pielikumā izklāstītajiem pienākumiem.

7. Atbalsts konkrētai ekoshēmai izpaužas kā ikgadējs maksājums par visiem atbalsttiesīgajiem, saistību aptvertajiem hektāriem. Maksājumus piešķir vai nu kā:

- a) maksājumus, kuri papildina 2. apakšiedaļā noteikto ienākumu pamatatbalstu; vai
- b) maksājumus, ar kuriem aktīviem lauksaimniekiem vai aktīvu lauksaimnieku grupām pilnībā vai daļēji kompensē saistību rezultātā radušās papildu izmaksas un negūtos ienākumus, kurus aprēķina saskaņā ar 82. pantu un ņemot vērā ekoshēmu mērķus; šie maksājumi var segt arī darījuma izmaksas.

Atkāpjoties no pirmās daļas, maksājumi, ko piešķir saskaņā ar šīs daļas b) punktu par dzīvnieku labturības saistībām, saistībām, ar kurām apkaro rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem, un – pienācīgi pamatotos gadījumos – saistībām par klimatam labvēlīgu lauksaimniecības praksi, var būt arī ikgadējs maksājums par liellopu vienībām.

8. Dalībvalstis parāda, kā saskaņā ar ekoshēmām piekoptā lauksaimniecības prakse apmierina 108. pantā minētās vajadzības un kā tā sniedz ieguldījumu 109. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētajā vidiskajā un klimatiskajā struktūrā un dzīvnieku labturībā un rezistences pret antimikrobiāliem līdzekļiem apkarošanā. Tās izmanto reitinga vai vērtēšanas sistēmu vai jebkādu citu piemērotu metodi, lai nodrošinātu ekoshēmu spēju efektīvi un iedarbīgi sasniegt nospraustos mērķus. Nosakot maksājumu līmeni par dažādām saistībām saskaņā ar ekoshēmām, atbilstīgi šā panta 7. punkta pirmās daļas a) punktam, dalībvalstis, balstoties uz objektīviem un pārredzamiem kritērijiem, ņem vērā katras ekoshēmas ilgtspējības un vērīguma līmeni.

9. Dalībvalstis nodrošina, lai šā panta intervences būtu saskaņā ar tām, kas pamatojas uz 70. pantu.

3. iedaļa

Saistītie tiešie maksājumi

1. apakšiedaļa

Saistītais ienākumu atbalsts

32. pants

Vispārīgi noteikumi

1. Dalībvalstis var piešķirt saistīto ienākumu atbalstu aktīviem lauksaimniekiem, un to dara saskaņā ar šīs apakšiedaļas nosacījumiem un tā, kā dalībvalstis sīkāk precizējušas savos KLP stratēģiskajos plānos.
2. Dalībvalstu intervences 33. pantā uzskaitītajām atbalstāmajām nozarēm un produktiem vai īpašajiem saimniekošanas veidiem palīdz risināt grūtības, ar kurām tās saskaras, uzlabojot konkurētspēju, ilgtspēju vai kvalitāti. Dalībvalstīm nav jāizklāsta grūtības, ar kurām tās saskaras, attiecībā uz proteīnaugiem.
3. Saistīto ienākumu atbalstu paredz par hektāru vai par dzīvnieku piešķirama ikgadēja maksājuma veidā.

33. pants

Darbības joma

Saistīto ienākumu atbalstu drīkst piešķirt tikai šādām nozarēm, kuru produkcijas un īpašo saimniekošanas veidu uzturēšanai ir svarīgi sociālekonomiski vai vidiski iemesli:

- a) labība;
- b) eļļas augi, izņemot konditorejai paredzētas saulespuķu sēklas, kā noteikts 11. panta 7. punktā;

- c) proteīnaugi, tostarp arī pākšaugi un pākšaugu un stiebrzāļu maisījumi ar noteikumu, ka pākšaugi šajā maisījumā ir pārsvarā;
- d) lini;
- e) kaņepes;
- f) rīsi;
- g) rieksti;
- h) cietes kartupeļi;
- i) piens un piena produkti;
- j) sēklas;
- k) aitas gaļa un kazas gaļa;
- l) liellopu un teļa gaļa;
- m) olīveļļa un galda olīvas;
- n) zīdītārpiņi;
- o) sausā lopbarība;
- p) apiņi;
- q) cukurbietes, cukurniedres un cigoriņu saknes;
- r) augļi un dārzeņi;
- s) īsircimeta atvasāji.

34. pants

Atbalsttiesīgums

1. Saistīto ienākumu atbalstu par hektāru veicama maksājuma veidā dalībvalstis var piešķirt tikai par tādām platībām, kuras atbilstoši dalībvalstu noteiktajam ir atbalsttiesīgi hektāri.
2. Ja saistītais ienākumu atbalsts ir par liellopiem vai aitām un kazām, dalībvalstis kā atbalsttiesīguma nosacījumus paredz prasības dzīvniekus identificēt un reģistrēt saskaņā ar Regulas (ES) 2016/429 IV daļas I sadaļas 2. nodaļas 1. iedaļu. Tomēr, neskarot citus piemērojamos atbalsttiesīguma nosacījumus, liellopus vai aitas un kazas uzskata par atbalsttiesīgām arī tad, ja identificēšanas un reģistrēšanas prasības tiek izpildītas līdz konkrētai attiecīgā pieprasījumu gada dienai, kura jānosaka dalībvalstīm.

35. pants

Deleģētās pilnvaras strukturālu nozares tirgus traucējumu gadījumā

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 152. pantu, ar kuriem papildina šo regulu ar pasākumiem, kuru mērķis ir nodrošināt, lai brīvprātīga saistītā atbalsta labuma guvēji neciestu no strukturāliem nozares tirgus traucējumiem. Ar minētajiem deleģētajiem aktiem dalībvalstīm var atļaut nolemt, ka saistītā ienākumu atbalsta izmaksāšanu, pamatojoties uz ražošanas vienībām, par kurām šāds atbalsts bijis piešķirts iepriekšējā atsaucē laikposmā, var turpināt līdz 2027. gadam.

2. apakšsiedaļa

Kultūratkarīgais maksājums par kokvilnu

36. pants

Darbības joma

Aktīviem lauksaimniekiem, kuri audzē kokvilnu ar KN kodu 5201 00, Bulgārija, Grieķija, Spānija un Portugāle ar šīs apakšsiedaļas nosacījumiem piešķir kultūratkarīgu maksājumu par kokvilnu.

37. pants

Vispārīgi noteikumi

1. Kultūratkarīgo maksājumu par kokvilnu piešķir par atbalsttiesīgas kokvilnas platības hektāru. Platība ir atbalsttiesīga tikai tad, ja tā atrodas lauksaimniecības zemē, ko dalībvalsts atļāvusi izmantot kokvilnas audzēšanai; tai jābūt apsētai ar dalībvalsts atļautām šķirnēm un faktiski novāktai normālos audzēšanas apstākļos.
2. Kultūratkarīgo maksājumu par kokvilnu piešķir par labas, stabilas un tirdzniecības prasībām atbilstīgas kvalitātes kokvilnu.
3. Bulgārija, Grieķija, Spānija un Portugāle 1. punktā minēto zemes un šķirņu izmantošanu atļauj saskaņā ar jebkuriem noteikumiem un nosacījumiem, kas pieņemti, ievērojot 5. punktu.
4. Attiecībā uz intervencēm, kas aptvertas šajā apakšsiedaļā:
 - a) radušos izdevumu attiecināmību nosaka, pamatojoties uz 37. panta a) punktu Regulā (ES) 2021/2116;
 - b) Regulas (ES) 2021/2116 12. panta 2. punkta nolūkos atzinums, kas sertifikācijas struktūrām ir jāsniedz, attiecas uz minētā punkta a), b) un d) apakšpunktu, kā arī pārvaldības deklarāciju.
5. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 152. pantu, ar kuriem šo regulu papildina ar noteikumiem un nosacījumiem par konkrētas zemes un šķirņu izmantošanas atļaušanu saistībā ar kultūratkarīgo maksājumu par kokvilnu.
6. Komisija pieņem īstenošanas aktus, kuros izklāstīts, kādā kārtībā piešķirama ar kultūratkarīgo kokvilnas maksājumu saistītā konkrētas zemes un šķirņu izmantošanas atļauja un kādi ir ar šo atļauju saistītie paziņojumi ražotājiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 153. panta 2. punktā.

38. pants

Bāzes platības, fiksētā ražība un atsaucē summas

1. Tiek noteiktas šādas nacionālās bāzes platības:
 - Bulgārija: 3 342 ha,
 - Grieķija: 250 000 ha,
 - Spānija: 48 000 ha,
 - Portugāle: 360 ha.
2. Tiek noteikta šāda fiksētā ražība atsaucē laikposmā:
 - Bulgārija: 1,2 tonnas/ha;
 - Grieķija: 3,2 tonnas/ha;
 - Spānija: 3,5 tonnas/ha;
 - Portugāle: 2,2 tonnas/ha.

3. Kultūratkarīgā maksājuma summu par atbalsttiesīgas platības hektāru aprēķina, 2. punktā noteikto ražību reizinot ar šādām atsaucēs summām:

- Bulgārija: 636,13 EUR,
- Grieķija: 229,37 EUR,
- Spānija: 354,73 EUR,
- Portugāle: 223,32 EUR.

4. Ja kādā gadā kādā dalībvalstī atbalsttiesīgā kokvilnas platība pārsniedz 1. punktā noteikto bāzes platību, 3. punktā minēto summu šai dalībvalstij samazina proporcionāli bāzes platības pārsniegumam.

5. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 152. pantu, ar kuriem šo regulu papildina ar noteikumiem par kultūratkarīgā maksājuma par kokvilnu piešķiršanas nosacījumiem, par atbalsttiesīguma prasībām un par agronomisko praksi.

6. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, kuros izklāstīts, kā aprēķināms 4. punktā paredzētais samazinājums. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 153. panta 2. punktā.

39. pants

Apstiprinātas starpnozaru organizācijas

1. Šajā apakšiedaļā "apstiprināta starpnozaru organizācija" ir juridiska persona, ko veido kokvilnas audzētāji un vismaz viens kokvilnas attīrītājs un kas, piemēram:

- a) palīdz labāk koordinēt kokvilnas laišanu tirgū, jo īpaši veicot pētniecisko darbu un tirgus izpēti;
- b) izstrādā Savienības noteikumiem atbilstošus standartlīgumus;
- c) orientē ražošanu uz tādiem produktiem, kas ir labāk piemēroti tirgus vajadzībām un patērētāju pieprasījumam, jo īpaši attiecībā uz kvalitāti un patērētāju tiesību aizsardzību;
- d) modernizē produkta kvalitātes uzlabošanas metodes un līdzekļus;
- e) izstrādā tirdzniecības stratēģijas, kuru mērķis ir veicināt kokvilnas noietu, izmantojot kvalitātes sertifikācijas shēmas.

2. Starpnozaru organizācijām, kas atbilst jebkuriem, ievērojot 3. punktu noteiktiem, kritērijiem, apstiprinājumu dod dalībvalsts, kurā kokvilnas attīrītāji ir iedibināti.

3. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 152. pantu, ar kuriem šo regulu papildina ar noteikumiem par:

- a) starpnozaru organizāciju apstiprināšanas kritērijiem;
- b) audzētāju pienākumiem;
- c) sekām, kas iestājas, ja apstiprinātā starpnozaru organizācija neatbilst a) apakšpunkta kritērijiem.

40. pants

Maksājuma piešķiršana

1. Kultūratkarīgo maksājumu par kokvilnu lauksaimniekiem piešķir par atbalsttiesīgajiem hektāriem, kā noteikts saskaņā ar 38. pantu.

2. To lauksaimnieku gadījumā, kas ir apstiprinātas starpnozaru organizācijas dalībnieki, 38. panta 1. punktā noteiktās bāzes platības robežās piešķirto kultūratkarīgo maksājumu par kokvilnu par atbalsttiesīgajiem hektāriem palielina par 2 EUR.

41. pants

Atkāpes

1. Regulas 101. un 102. pantu un VII sadaļu, izņemot tās III nodaļu, nepiemēro kultūratkarīgajam maksājumam par kokvilnu, kas paredzēts šajā apakšiedaļā.
2. Kultūratkarīgo maksājumu par kokvilnu neiekļauj nevienā no KLP stratēģiskā plāna daļām, kas minētas 108.–114. pantā, izņemot attiecībā uz 112. panta 2. punkta a) apakšpunktu, kas saistīts ar finanšu plānu.
3. Regulas (ES) 2021/2116 55. panta 1. punkta otro un trešo daļu nepiemēro šajā apakšiedaļā minētajām intervencēm.

III NODAĻA

INTERVENČU VEIDI KONKRĒTĀS NOZARĒS

1. iedaļa

Vispārēji noteikumi

42. pants

Darbības joma

Šajā nodaļā paredz noteikumus par intervenču veidiem:

- a) augļu un dārzeņu nozarē, kā minēts Regulas (ES) Nr. 1308/2013 1. panta 2. punkta i) apakšpunktā;
- b) biškopības produktu nozarē, kā minēts Regulas (ES) Nr. 1308/2013 1. panta 2. punkta v) apakšpunktā ("biškopības nozare");
- c) vīna nozarē, kā minēts Regulas (ES) Nr. 1308/2013 1. panta 2. punkta l) apakšpunktā;
- d) apiņu nozarē, kā minēts Regulas (ES) Nr. 1308/2013 1. panta 2. punkta f) apakšpunktā;
- e) olīveļļas un galda olīvu nozarē, kā minēts Regulas (ES) Nr. 1308/2013 1. panta 2. punkta g) apakšpunktā;
- f) citās nozarēs, kas minētas Regulas (ES) Nr. 1308/2013 1. panta 2. punkta a)–h), k), m), o)–t) un w) apakšpunktā, un nozarēs, kas attiecas uz šīs regulas VI pielikumā uzskaitītajiem produktiem.

43. pants

Obligāto un fakultatīvo intervenču veidi

1. Intervenču veidi augļu un dārzeņu nozarē, kas minēta 42. panta a) punktā, ir obligāti tām dalībvalstīm, kurās minētajā nozarē ir ražotāju organizācijas, kas atzītas saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013.

Ja dalībvalstis, kurās KLP stratēģiskā plāna iesniegšanas brīdī nav atzītu ražotāju organizāciju augļu un dārzeņu nozarē, KLP stratēģiskā plāna periodā atzīst ražotāju organizāciju šajā nozarē saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013, šī dalībvalsts iesniedz lūgumu grozīt KLP stratēģisko plānu saskaņā ar 119. pantu, lai iekļautu intervences augļu un dārzeņu nozarē.

2. Intervenču veidi biškopības nozarē, kas minēta 42. panta b) punktā, ir obligāti visām dalībvalstīm.
3. Intervenču veidi vīna nozarē, kas minēta 42. panta c) punktā, ir obligāti VII pielikumā uzskaitītajām dalībvalstīm.

4. Dalībvalstis savos KLP stratēģiskajos plānos var izvēlēties, vai īstenot 42. panta d), e) un f) punktā minētos intervenču veidus.
5. Vācija intervenču veidus apiņu nozarē, kas minēta 42. panta f) punktā, var īstenot tikai tad, ja tā savā KLP stratēģiskajā plānā ir izvēlējusies neīstenot 42. panta d) punktā minētos intervenču veidus.
6. Grieķija, Francija un Itālija var olīveļļas un galda olīvu nozarē īstenot 42. panta f) punktā minētos intervenču veidus tikai tad, ja tās nolemj savos KLP stratēģiskajos plānos neīstenot 42. panta e) punktā minētos intervenču veidus.

44. pants

Atbalsta veidi

1. Regulas 42. pantā minētajās nozarēs atbalstu var sniegt jebkurā no šādiem veidiem:
 - a) labuma guvējam faktiski radušos un apmaksāto attiecināmo izmaksu atlīdzināšana;
 - b) izmaksas par vienību;
 - c) fiksētas summas;
 - d) vienotas likmes finansējums.
2. Šā panta 1. punkta b), c) un d) apakšpunktā minēto atbalsta veidu summas nosaka ar vienu no šādiem paņēmieniem:
 - a) saskaņā ar taisnīgu, godīgu un verificējamu aprēķina metodi, kuras pamatā ir:
 - i) statistikas dati, cita objektīva informācija vai eksperta atzinums;
 - ii) verificēti labuma guvēju vēsturiskie dati; vai
 - iii) labuma guvēju parastā izmaksu uzskaites prakse;
 - b) budžeta projekti, kuri veidoti, ņemot vērā katru gadījumu atsevišķi, un par kuriem *ex ante* vienojusies struktūra, kas atlasa darbību, intervenču gadījumā vīna un biškopības nozarēs, vai struktūra, kura apstiprina 50. pantā minētās darbības programmas, intervenču gadījumā citās attiecināmās nozarēs;
 - c) saskaņā ar noteikumiem par to, kā atbilstošas izmaksas par vienību, fiksētas summas un vienotas likmes finansējums Savienības politikās piemērojams līdzīga veida intervencei;
 - d) saskaņā ar noteikumiem par to, kā atbilstošas izmaksas par vienību, fiksētas summas un vienotas likmes finansējums saskaņā ar atbalsta shēmām, kuras pilnībā finansē dalībvalsts, piemērojams līdzīga veida intervencei.

45. pants

Deleģētās pilnvaras attiecībā uz papildu prasībām intervenču veidiem

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētus aktus saskaņā ar 152. pantu, ar kuriem šo regulu papildina ar prasībām papildus šajā nodaļā noteiktajām prasībām, par:

- a) pareizu šajā nodaļā paredzēto intervenču veidu darbību nodrošināšanu, jo īpaši novēršot konkurences izkropļojumus iekšējā tirgū;
- b) izdevumu veidiem, kas ietverti šajā nodaļā ietvertajās intervencēs, tostarp, atkāpjoties no Regulas (ES) 2021/2116 22. panta, ražotāju organizāciju vai citu labuma guvēju administratīvo un personāla izmaksu attiecināmību, īstenojot šīs intervences;
- c) šajā nodaļā minētās Savienības finansiālās palīdzības aprēķināšanu, tostarp atsaucies laikposmiem, un to, kā aprēķināma tirgū laistās produkcijas vērtība, un ražotāju organizācijas pakāpes aprēķināšanu 53. pantā minētās valsts finansiālās palīdzības nolūkā;

- d) Savienības finansālās palīdzības maksimālo līmeni attiecībā uz 47. panta 2. punkta a), c), f), g), h) un i) apakšpunktā minētajiem intervenču veidiem un attiecībā uz 58. panta 1. punkta pirmās daļas c), d) un l) punktā minētajiem intervenču veidiem, tostarp bezmaksas izplatīšanai no tirgus izņemto produktu pakošanas un pārvadāšanas izmaksu likmēm un izmaksām, kas saistītas ar produktu pārstrādi pirms to nodošanas minētajam mērķim;
- e) noteikumiem, saskaņā ar kuriem nosakāms izdevumu maksimālais apjoms, un noteikumiem attiecināmās platības mērīšanai 47. panta 2. punkta d) apakšpunktā un 58. panta 1. punkta pirmās daļas a) punktā minēto intervenču veidu nolūkos;
- f) noteikumiem, saskaņā ar kuriem ražotājiem jāizņem no tirgus vīndarības blakusprodukti, noteikumiem par izņēmumiem no minētā pienākuma, kurus nosaka, lai neradītu papildu administratīvo slogu, un noteikumiem par destilētāju brīvprātīgu sertificēšanos;
- g) nosacījumiem, kas jāpiemēro 44. panta 1. punktā uzskaitīto atbalsta veidu izmantošanai;
- h) noteikumiem par minimālā ilglaicīguma prasību attiecībā uz ienesīgajām un neienesīgajām investīcijām, ko atbalsta ar šajā nodaļā ietvertajām intervencēm;
- i) noteikumiem par finansējuma kombinēšanu attiecībā uz investīcijām, ievērojot 58. panta 1. punkta pirmās daļas b) punktu, un attiecībā uz noieta veicināšanu, ievērojot 58. panta 1. punkta pirmās daļas k) punktu.

46. pants

Mērķi augļu un dārzeņu nozarē, apiņu nozarē, olīveļļas un galda olīvu nozarē un citās, 42. panta f) punktā minētajās, nozarēs

Regulas 42. panta a), d), e) un f) punktā minēto nozaru mērķi ir šādi:

- a) plānot un organizēt ražošanu, salāgot ražošanu ar pieprasījumu, jo īpaši attiecībā uz kvalitāti un daudzumu, optimizēt ražošanas izmaksas un peļņu no investētā kapitāla un stabilizēt ražotāju noteiktās cenas; minētie mērķi ir saistīti ar 6. panta 1. punkta a), b), c) un i) apakšpunktā izklāstītajiem konkrētajiem mērķiem;
- b) koncentrēt produkcijas piedāvājumu un laišanu tirgū, tostarp, izmantojot tiešo pārdošanu; minētie mērķi ir saistīti ar 6. panta 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā izklāstītajiem konkrētajiem mērķiem;
- c) uzlabot vidēja termiņa un ilgtermiņa konkurētspēju, jo īpaši modernizācijas ceļā; minētais mērķis ir saistīts ar 6. panta 1. punkta c) apakšpunktā izklāstīto konkrēto mērķi;
- d) veikt pētniecisko un izstrādes darbu ilgtspējīgu ražošanas metožu jomā, tostarp par kultūru izturētspēju pret kaitīgajiem organismiem, noturību pret dzīvnieku slimībām, klimata pārmaiņu mazināšanu un centienus pielāgoties tām, inovatīvu praksi un ražošanas paņēmieniem, kas palielina ekonomisko konkurētspēju un veicina tirgus attīstību; minētie mērķi ir saistīti ar 6. panta 1. punkta a), b), c) un i) apakšpunktā izklāstītajiem konkrētajiem mērķiem;
- e) veicināt, izstrādāt un ieviest:
 - i) ražošanas metodes un paņēmienus, kas ir vidi saudzējoši;
 - ii) ražošanas prakses, kas ir noturīgas pret kaitīgiem organismiem un slimībām;
 - iii) dzīvnieku veselības un labturības standartus, kas pārsniedz Savienības un valsts tiesību aktos noteiktās minimālās prasības;
 - iv) atkritumu samazināšanu un videi nekaitīgu blakusproduktu izmantošanu un pārvaldīšanu, tostarp to vēlreizēju izmantošanu un valorizāciju;
 - v) bioloģiskās daudzveidības aizsargāšanu un veicināšanu un dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, jo īpaši ūdens, augsnes un gaisa aizsardzību.

Minētie mērķi ir saistīti ar 6. panta 1. punkta e), f) un i) apakšpunktā izklāstītajiem konkrētajiem mērķiem;

- f) dot ieguldījumu klimata pārmaiņu mazināšanā un centienos pielāgoties tām, kā izklāstīts 6. panta 1. punkta d) apakšpunktā;
- g) paaugstināt produkcijas komerciālo vērtību un kvalitāti, tostarp uzlabot produktu kvalitāti un izstrādāt produktus satvarā, ko regulē ar aizsargātiem cilmes vietas nosaukumiem vai aizsargātām ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, vai ar dalībvalstu atzītām Savienības vai valsts kvalitātes shēmām; minētie mērķi ir saistīti ar 6. panta 1. punkta b) apakšpunktā izklāstīto konkrēto mērķi;

- h) veicināt produkcijas noietu un laist produkciju tirgū; minētie mērķi ir saistīti ar 6. panta 1. punkta b), c) un i) apakšpunktā izklāstītajiem konkrētajiem mērķiem;
- i) palielināt svaigas vai pārstrādātas augļu un dārzeņu produkcijas patēriņu; minētais mērķis ir saistīts ar 6. panta 1. punkta i) apakšpunktā izklāstīto konkrēto mērķi;
- j) likt lietā krīžu novēršanas un riska pārvaldības instrumentus, lai nepieļautu un novērstu attiecīgo nozaru tirgu traucējumus; minētie mērķi ir saistīti ar 6. panta 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā izklāstītajiem konkrētajiem mērķiem;
- k) uzlabot nodarbinātības apstākļus un nodrošināt darba devēju pienākumu izpildi, kā arī darba higiēnu un drošību saskaņā ar Direktīvām 89/391/EEK, 2009/104/EK un (ES) 2019/1152.

47. pants

Intervenču veidi augļu un dārzeņu nozarē, apiņu nozarē, olīveļļas un galda olīvu nozarē un citās, 42. panta f) punktā minētajās, nozarēs

1. Attiecībā uz katru mērķi, kas izvēlēts no 46. panta a)–i) un k) punktā minētajiem, dalībvalstis savos KLP stratēģiskajos plānos 42. panta a), d), e) un f) punktā minētajās nozarēs izvēlas vienu vai vairākus no šādiem intervenču veidiem:
 - a) investīcijas materiālos un nemateriālos aktīvos, pētniecībā un eksperimentālās un inovatīvās ražošanas metodēs un citos pasākumos, piemēram, šādās jomās:
 - i) augsnes saglabāšanai, tostarp augsnes oglekļa krājumu vairošanai un augsnes struktūras uzlabošanai, un piesārņotāju samazināšanai;
 - ii) ūdens resursu izmantošanas un pareizas apsaimniekošanas, tostarp ūdens ekonomijas, ūdens resursu saglabāšanas un ūdens nosusināšanas uzlabošanai;
 - iii) nelabvēlīgu klimatisko apstākļu nodarīta kaitējuma novēršanai un mainīgajiem klimatiskajiem apstākļiem piemērotu šķirņu un apsaimniekošanas prakšu izstrādes un izmantošanas veicināšanai;
 - iv) energotaupības, energoefektivitātes un atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanas palielināšanai;
 - v) ekoiepakojumam tikai pētniecības un eksperimentālās ražošanas jomā;
 - vi) bioloģiskajai drošībai, dzīvnieku veselībai un labturībai;
 - vii) emisiju un atkritumu samazināšanai, blakusproduktu izmantošanas uzlabošanai, tostarp to vērtējības izmantošanas un valorizācijas un atkritumu pārvaldīšanas uzlabošanai;
 - viii) izturētspējas pret kaitīgajiem organismiem uzlabošanai un pesticīdu lietošanas radīto risku un ietekmējuma samazināšanai, tostarp integrētās augu aizsardzības paņēmieni īstenošanai;
 - ix) noturības pret dzīvnieku slimībām uzlabošanai un veterināro zāļu, tostarp antibiotiku, izmantošanas samazināšanai;
 - x) bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgu dzīvotņu veidošanai un uzturēšanai;
 - xi) produktu kvalitātes uzlabošanai;
 - xii) ģenētisko resursu uzlabošanai;
 - xiii) nodarbinātības apstākļu uzlabošanai un darba devēju pienākumu, kā arī darba higiēnas un drošības nodrošināšanai saskaņā ar Direktīvām 89/391/EEK, 2009/104/EK un (ES) 2019/1152;
 - b) konsultāciju pakalpojumi un tehniskā palīdzība, īpaši attiecībā uz ilgtspējīgām kaitīgo organismu un slimību kontroles metodēm, augu aizsardzības un dzīvnieku veselības produktu ilgtspējīgu lietošanu un pielāgošanos klimata pārmaiņām un to seku mazināšanu, nodarbinātības apstākļiem, darba devēju pienākumiem un darba higiēnu un drošību;

- a) kopfondu izveide, piepildīšana un papildināšana, ko veic saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013 vai saskaņā ar šīs regulas 67. panta 7. punktu atzītas ražotāju organizācijas un ražotāju organizāciju apvienības;
- b) tirgū laisto apjomu pārvaldības efektivitāti uzlabojošas investīcijas materiālos un nemateriālos aktīvos, tostarp kolektīvā uzglabāšanā;
- c) ražotāju organizācijas vai tās locekļu saražotās produkcijas kopīga uzglabāšana, tostarp vajadzības gadījumā kopīga apstrāde, lai atvieglotu šādu uzglabāšanu;
- d) vajadzības gadījumā augļu vai olīvu dārzu vēltreizēja apstādīšana pēc tam, kad tie pēc dalībvalsts kompetentās iestādes rīkojuma obligātā kārtā tikuši izarti veselības vai fitosanitāru apsvērumu dēļ vai tālab, lai pielāgotos klimata pārmaiņām;
- e) ganāmpulka atjaunošana pēc piespiedu kaušanas veselības apsvērumu dēļ vai dabas katastrofu izraisītu zaudējumu dēļ;
- f) produktu izņemšana no tirgus, lai tos izplatītu bez maksas, vai citiem mērķiem, tostarp vajadzības gadījumā to apstrāde, lai atvieglotu šādu izņemšanu;
- g) priekšlaicīga ražas novākšana, proti, tādu negatavu, netirgojamu produktu ražas pilnīga novākšana noteiktā zonā, kuri pirms priekšlaicīgās novākšanas nav bijuši bojāti ne klimatisku apstākļu dēļ, ne slimības dēļ, ne kaut kā citādi;
- h) ražas nenovākšana, proti, kārtējā ražošanas cikla izbeigšana attiecīgajā zonā, kad produkts ir labi attīstījies un ir labā, tirdzniecībai atbilstīgā kvalitātē, izņemot tad, ja produkciju iznīcina klimatiskie apstākļi vai slimība;
- i) ražas un ražošanas apdrošināšana, kas palīdz aizsargāt ražotāju ienākumus gadījumos, kad tie cieš zaudējumus sakarā ar dabas katastrofām, nelabvēlīgiem klimatiskajiem apstākļiem, slimībām vai kaitīgo organismu invāziju, vienlaikus gādāšana par to, lai labuma guvēji veiktu vajadzīgos riska novēršanas pasākumus;
- j) padomdošana citām saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013 vai saskaņā ar šīs regulas 67. panta 7. punktu atzītām ražotāju organizācijām un ražotāju organizāciju apvienībām, vai individuāliem ražotājiem;
- k) trešo valstu sanitāro un fitosanitāro prasību ieviešana un pārvaldība Savienības teritorijā, lai atvieglotu piekļuvi trešo valstu tirgiem;
- l) komunikācijas pasākumi, kuru mērķis ir palielināt informētību un informēt patērētājus.

48. pants

Plānošana, ziņošana un snieguma noskaidrošana darbības programmas līmenī

Attiecībā uz intervenču veidiem 42. panta a), d), e) un f) punktā minētajās nozarēs, 7. panta 1. punkta a) apakšpunktu, 102. pantu, 111. panta g) un h) punktu, 112. panta 3. punkta b) apakšpunktu un 134. pantu piemēro darbības programmu līmenī, nevis intervences līmenī. Arī plānošanu, ziņošanu un snieguma noskaidrošanu attiecībā uz minētajiem intervenču veidiem veic darbības programmu līmenī.

2. iedaļa

Augļu un dārzeņu nozare

49. pants

Augļu un dārzeņu nozares mērķi

Dalībvalstis tiecas sasniegt vienu vai vairākus no 46. pantā izklāstītajiem mērķiem 42. panta a) punktā minētajā augļu un dārzeņu nozarē. 46. panta g), h), i) un k) punktā izklāstītie mērķi attiecas uz produktiem gan svaigā, gan pārstrādātā veidā, savukārt citos minētā panta punktos izklāstītie mērķi attiecas tikai uz svaigiem produktiem.

Dalībvalstis nodrošina, ka intervences atbilst intervenču veidiem, kas izvēlēti saskaņā ar 47. pantu.

50. pants

Darbības programmas

1. Šīs regulas 46. pantā minētos mērķus un intervences augļu un dārzeņu nozarē, kuras dalībvalstis noteikušas savos KLP stratēģiskajos plānos, īsteno ar apstiprinātu darbības programmu palīdzību un saskaņā ar šā panta nosacījumiem; minēto programmu izstrādātājas ir saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013 atzītas ražotāju organizācijas vai vai ražotāju organizāciju apvienības, vai abas.

2. Darbības programmas ilgst vismaz trīs gadus un ne vairāk kā septiņus gadus.

3. Ar darbības programmām tiecas sasniegt vismaz 46. panta b), e) un f) punktā minētos mērķus.

4. Attiecībā uz katru izvēlēto mērķi darbības programmās apraksta atlasītas intervences no tām, ko dalībvalstis noteikušas savos KLP stratēģiskajos plānos.

5. Ražotāju organizācijas vai ražotāju organizāciju apvienības, kas atzītas saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013, iesniedz darbības programmas dalībvalstīm apstiprināšanai un, ja tās tiek apstiprinātas, īsteno tās.

6. Ražotāju organizāciju apvienības darbības programmās neiekļauj tādas pašas intervences, kādas paredzētas dalībniekorganizāciju darbības programmās. Ražotāju organizāciju apvienības darbības programmas dalībvalstis izskata kopā ar dalībniekorganizāciju darbības programmām.

Tāpēc dalībvalstis nodrošina, ka:

- a) ražotāju organizāciju apvienības darbības programmu intervences tiek pilnībā finansētas, neskarot 51. panta 1. punkta b) apakšpunktu, no minēto dalībniekorganizāciju iemaksām un šādu finansējumu iegūst no minēto dalībniekorganizāciju darbības fondiem;
- b) intervences un tām atbilstošā finansējuma daļa tiek norādīta katras dalībniekorganizācijas darbības programmā;

c) nav finansējuma dublēšanās.

7. Dalībvalstis nodrošina, ka attiecībā uz katru darbības programmu:

- a) vismaz 15 % no izdevumiem ir par intervencēm, kuras ir saistītas ar 46. panta e) un f) punktā minētajiem mērķiem;
- b) darbības programma ietver trīs vai vairāk darbības, kas saistītas ar 46. panta e) un f) punktā izvirzītajiem mērķiem;
- c) vismaz 2 % no izdevumiem ir par intervenci, kura ir saistīta ar 46. panta d) punktā minētajiem mērķiem; un
- d) izdevumi par intervencēm, kas atbilst 47. panta 2. punkta f), g) un h) apakšpunktā minētajiem intervenču veidiem, nepārsniedz vienu trešdaļu no paredzētajiem kopējiem izdevumiem.

Ja uz vismaz 80 % ražotāju organizācijas locekļu attiecas viena vai vairākas identiskas agrovides un klimata vai bioloģiskās lauksaimniecības saistības, kas paredzētas IV nodaļā, katru no šīm saistībām uzskata par vienu no pirmās daļas b) apakšpunktā minētajām vismaz trim darbībām.

8. Darbības programmās var izklāstīt darbības, kas ierosinātas, lai nodrošinātu, ka darba ņēmējiem attiecīgajā nozarē ir taisnīgi un droši darba apstākļi.

51. pants

Darbības fondi

1. Jebkura augļu un dārzeņu ražotāju organizācija vai šādu ražotāju organizāciju apvienība var izveidot darbības fondu. Šo fondu finansē ar:

- a) finansiālām iemaksām, ko veikuši:
 - i) ražotāju organizācijas locekļi vai pati ražotāju organizācija, vai abi; vai
 - ii) ražotāju organizāciju apvienība ar minētās apvienības locekļu starpniecību;
- b) Savienības finansiālo palīdzību, ko var piešķirt ražotāju organizācijām vai to apvienībām, ja šīs organizācijas vai apvienības iesniedz darbības programmu.

2. Darbības fondus izmanto tikai tādu darbības programmu finansēšanai, kuras ir saņēmušas dalībvalstu apstiprinājumu.

52. pants

Savienības finansiālā palīdzība augļu un dārzeņu nozarei

1. Savienības finansiālās palīdzības apjoms ir tikpat liels kā 51. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētās finansiālās iemaksas, kuras ir faktiski izdarītas, un nepārsniedz 50 % no faktiskajiem izdevumiem.

2. Savienības finansiālā palīdzība nepārsniedz:

- a) 4,1 % no katras ražotāju organizācijas tirgū laistās produkcijas vērtības;
- b) 4,5 % no katras ražotāju organizāciju apvienības tirgū laistās produkcijas vērtības;
- c) 5 % no katras transnacionālas ražotāju organizācijas vai transnacionālas ražotāju organizāciju apvienības tirgū laistās produkcijas vērtības.

Minētos ierobežojumus var palielināt par 0,5 procentpunktiem, ar noteikumu, ka summu, kas pārsniedz pirmajā daļā noteikto attiecīgo procentuālo daļu, izmanto tikai vienai vai vairākām intervencēm, kas saistītas ar 46. panta d), e), f), h), i) un j) punktā minētajiem mērķiem. Ražotāju organizāciju apvienību, tostarp transnacionālu ražotāju organizāciju apvienību, gadījumā apvienība minētās intervences var īstenot savu locekļu vārdā.

3. Pēc ražotāju organizācijas vai ražotāju organizāciju apvienības lūguma 1. punktā noteikto 50 % ierobežojumu palielina līdz 60 % darbības programmai vai darbības programmas daļai, ja ir piemērojams vismaz viens no turpmāk minētajiem pamatojumiem:

- a) starpvalstu ražotāju organizācijas divās vai vairākās dalībvalstīs īsteno intervences, kuras ir saistītas ar 46. panta b), e) un f) punktā minētajiem mērķiem;
- b) viena vai vairākas ražotāju organizācijas vai ražotāju organizāciju apvienības ir iesaistītas starpnozaru intervencēs;
- c) darbības programma attiecas vienīgi uz īpašu atbalstu tādu bioloģisko produktu ražošanai, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2018/848;
- d) darbības programmu pirmo reizi īsteno saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013 atzīta ražotāju organizācija vai ražotāju organizāciju apvienība;
- e) ražotāju organizācijas laiž tirgū mazāk nekā 20 % no dalībvalsts augļu un dārzeņu produkcijas;
- f) ražotāju organizācija darbojas kādā no tālākajiem reģioniem;
- g) darbības programma ietver intervences, kuras ir saistītas ar 46. panta d), e), f), i) un j) punktā minētajiem mērķiem;
- h) darbības programmu pirmo reizi īsteno atzīta ražotāju organizācija, kas izveidojusies, apvienojoties divām vai vairākām atzītām ražotāju organizācijām.

4. Šā panta 1. punktā noteikto 50 % ierobežojumu palielina līdz 80 % attiecībā uz izdevumiem, kas saistīti ar 46. panta d) punktā minēto mērķi, ja šie izdevumi sedz vismaz 5 % no darbības programmas izdevumiem.

5. Šā panta 1. punktā noteikto 50 % ierobežojumu palielina līdz 80 % attiecībā uz izdevumiem, kas saistīti ar 46. panta e) un f) punktā minētajiem mērķiem, ja šie izdevumi sedz vismaz 20 % no darbības programmas izdevumiem.

6. Šā panta 1. punktā noteikto 50 % ierobežojumu palielina līdz 100 % šādos gadījumos:

- a) kad no tirgus tiek izņemti augļi un dārzeņi, kuru daudzums nepārsniedz 5 % katras ražotāju organizācijas tirgū laistās produkcijas apjoma un kurus realizē:
 - i) bez maksas izplatot labdarības organizācijām un fondiem, ko dalībvalstis apstiprinājušas palīdzības sniegšanai personām, kuru tiesības uz valsts palīdzību ir noteiktas attiecīgās valsts tiesību aktos galvenokārt tāpēc, ka tām trūkst vajadzīgo iztikas līdzekļu;
 - ii) bez maksas izplatot brīvības atņemšanas iestādēm, skolām un valsts izglītības iestādēm, Regulas (ES) Nr. 1308/2013 22. pantā minētajām iestādēm un bērnu atpūtas nometnēm, kā arī slimnīcām un veco ļaužu pansionātiem, ko izraudzījušās dalībvalstis, kuras veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka šādi izplatītie produktu daudzumi papildina daudzumus, kurus parasti iepērk šīs iestādes;
- b) kad notiek padomdošana citām saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013 atzītām ražotāju organizācijām, ar noteikumu, ka minētās ražotāju organizācijas ir no šīs regulas 53. panta 2. punktā minētajiem dalībvalstu reģioniem, vai padomdošana individuāliem ražotājiem.

53. pants

Valsts finansiālā palīdzība

1. Dalībvalstu reģionos, kur augļu un dārzeņu audzētāju pašorganizācijas pakāpe ir ievērojami zemāka par Savienības vidējo rādītāju, dalībvalstis ražotāju organizācijām, kas ir atzītas saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013, var piešķirt valsts finansiālo palīdzību, kuras apjoms nepārsniedz 80 % no šīs regulas 51. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajām finansiālajām iemaksām un līdz 10 % no jebkuras šādas ražotāju organizācijas tirgū laistās produkcijas vērtības. Valsts finansiālā palīdzība papildina darbības fondu.

2. Uzskata, ka ražotāju pašorganizācijas pakāpe kādā dalībvalsts reģionā ir ievērojami zemāka par Savienības vidējo rādītāju tad, ja vidējā pašorganizācijas pakāpe trijos secīgos gados pirms darbības programmas īstenošanas ir bijusi zemāka par 20 %. Pašorganizācijas pakāpi aprēķina, tās augļu un dārzeņu produkcijas vērtību, kuru attiecīgajā reģionā ieguvušas un tirgū laidušas saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013 atzītas ražotāju organizācijas un ražotāju organizāciju apvienības, dalot ar minētajā reģionā iegūtās augļu un dārzeņu produkcijas kopējo vērtību.

3. Dalībvalstis, kas saskaņā ar šā panta 1. punktu piešķir valsts finansiālo palīdzību, informē Komisiju par reģioniem, kuri atbilst šā panta 2. punktā minētajiem kritērijiem, un par valsts finansiālo palīdzību, kas piešķirta ražotāju organizācijām minētajos reģionos.

3. iedaļa

Biškopības nozare

54. pants

Biškopības nozares mērķi

Biškopības nozarē dalībvalstis tiecas sasniegt vismaz vienu no 6. panta 1. punktā noteiktajiem attiecīgajiem konkrētajiem mērķiem.

55. pants

Intervenču veidi biškopības nozarē un Savienības finansiālā palīdzība

1. Attiecībā uz katru izvēlēto konkrēto mērķi, kas izklāstīts 6. panta 1. punktā, dalībvalstis savos KLP stratēģiskajos plānos izvēlas vienu vai vairākus no šādiem intervenču veidiem biškopības nozarē:

- a) konsultāciju pakalpojumi, tehniskā palīdzība, apmācība, informācijas un paraugprakses apmaiņa, tostarp ar tīklošanas palīdzību, biškopjiem un biškopju organizācijām;
- b) investīcijas materiālos un nemateriālos aktīvos, kā arī citi pasākumi, kas cita starpā vērsti uz:
 - i) bišu parazītu un slimību, jo īpaši varrozes, apkarošanu;
 - ii) nelabvēlīgu klimatisko apstākļu nodarīta kaitējuma novēršanu un mainīgajiem klimatiskajiem apstākļiem piemērotu apsaimniekošanas prakšu izstrādes un izmantošanas veicināšanu;
 - iii) bišu skaita atjaunināšanu stropos Savienībā, tostarp bišu audzēšanu;
 - iv) veida, kādā notiek ceļojošā dravniecība, racionalizāciju;
- c) pasākumi biškopības produktus analizējošo laboratoriju atbalstam, attiecībā uz bišu zaudēšanu vai produktivitātes samazināšanos un būtēm potenciāli toksiskām vielām;
- d) pasākumi nolūkā saglabāt vai palielināt līdzšinējo stropu skaitu Savienībā, tostarp bišu audzēšanu;
- e) sadarbība ar specializētām struktūrām, lai īstenotu pētnieciskās programmas biškopības un biškopības produktu jomā;
- f) noieta veicināšanas, saziņas un mārketinga, tostarp tirgus uzraudzības, pasākumi un aktivitātes, kuru mērķis jo īpaši ir uzlabot patērētāju informētību par biškopības produktu kvalitāti;
- g) produktu kvalitāti uzlabojoši pasākumi.

2. Dalībvalstis savos KLP stratēģiskajos plānos pamato, kāpēc tās izvēlējušās konkrētus mērķus un intervenču veidus. Izvēlētajiem intervenču veidiem tās precizē intervences.

3. Dalībvalstis savos KLP stratēģiskajos plānos norāda, kādu finansējumu tās piešķir par savos KLP stratēģiskajos plānos ietvertajiem intervenču veidiem.
4. Dalībvalstis nodrošina vismaz tādu pašu finansējuma summu kā Savienības finansiālā palīdzība, ko tās, pamatojoties uz 88. panta 2. punktu, izmanto šā panta 2. punktā minēto intervenču veidu atbalstam.
5. Savienības un dalībvalstu nodrošinātā kopējā finansiālā palīdzība nepārsniedz labuma guvējam radušos izdevumus.
6. Dalībvalstis, izstrādājot savus KLP stratēģiskos plānus, sadarbojas ar biškopības jomas organizāciju pārstāvjiem.
7. Dalībvalstis katru gadu paziņo Komisijai, kāds ir bišu stropu skaits to teritorijā.

56. pants

Papildu deleģētās pilnvaras intervenču veidiem biškopības nozarē

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētus aktus saskaņā ar 152. pantu, ar kuriem šo regulu papildina ar prasībām papildus šajā iedaļā noteiktajām prasībām:

- a) par 55. panta 7. punktā noteikto pienākumu dalībvalstīm katru gadu paziņot Komisijai, kāds ir bišu stropu skaits to teritorijā;
- b) par to, kāda ir bišu stropa definīcija un kā aprēķināms bišu stropu skaits;
- c) par minimālo Savienības iemaksu, kas piešķirama, lai segtu 55. pantā minēto intervenču veidu un intervenču īstenošanas izdevumus.

4. iedaļa

Vīna nozare

57. pants

Vīna nozares mērķi

Vīna nozarē 88. panta 1. punktā minētās dalībvalstis tiecas sasniegt vienu vai vairākus no šādiem mērķiem:

- a) uzlabot Savienības vīna ražotāju ekonomisko ilgtspēju un konkurētspēju; minētais mērķis ir saistīts ar 6. panta 1. punkta a), b), c) un h) apakšpunktā izklāstītajiem konkrētajiem mērķiem;
- b) dot ieguldījumu klimata pārmaiņu mazināšanā un centienos pielāgoties tām un palīdzēt uzlabot ilgtspējīgas ražošanas sistēmas un samazināt Savienības vīna nozares ietekmi uz vidi, tostarp palīdzot vīnkopjiem samazināt ražošanas līdzekļu izmantojumu un īstenot vidiski ilgtspējīgākas metodes un audzēšanas paņēmienus; minētie mērķi ir saistīti ar 6. panta 1. punkta d)–f) un i) apakšpunktā izklāstītajiem konkrētajiem mērķiem;
- c) uzlabot nodarbinātības apstākļus un nodrošināt darba devēju pienākumu, kā arī darba higiēnas un drošības prasību izpildi saskaņā ar Direktīvām 89/391/EEK, 2009/104/EK un (ES) 2019/1152;
- d) uzlabot Savienības vīna uzņēmumu sniegumu un spēju pielāgoties tirgus prasībām, kā arī palielināt to ilgtermiņa konkurētspēju vīnkopības produktu ražošanas un tirdzniecības jomā, tostarp attiecībā uz energotaupību, vispārējo energoefektivitāti un procesu ilgtspējīgumu; minētie mērķi ir saistīti ar 6. panta 1. punkta a)–e), g) un h) apakšpunktā izklāstītajiem konkrētajiem mērķiem;

- e) palīdzēt atjaunot piedāvājuma un pieprasījuma līdzsvaru Savienības vīna tirgū, lai novērstu tirgus krīzes; minētais mērķis ir saistīts ar 6. panta 1. punkta a) apakšpunktā izklāstīto konkrēto mērķi;
- f) palīdzēt aizsargāt Savienības ražotāju ienākumus, ja tie cieš zaudējumus dabas katastrofu, nelabvēlīgu klimatisko apstākļu, dzīvnieku, slimību vai kaitīgo organismu invāzijas dēļ; minētais mērķis ir saistīts ar 6. panta 1. punkta a) apakšpunktā izklāstīto konkrēto mērķi;
- g) palielināt Savienības vīnkopības produktu tirgspēju un konkurētspēju, jo īpaši, izstrādājot inovatīvus produktus, procesus un tehnoloģijas un palielinot pievienoto vērtību kādā no piegādes ķēdes posmiem; minētais mērķis var aptvert zināšanu pārnesi un tas ir saistīts ar 6. panta 1. punkta a), b), c), e) un i) apakšpunktā izklāstītajiem konkrētajiem mērķiem;
- h) saglabāt vīndarīšanas blakusproduktu izmantošanu rūpnieciskām un enerģētiskām vajadzībām, lai nodrošinātu Savienības vīna kvalitāti un vienlaikus aizsargātu vidi; minētais mērķis ir saistīts ar 6. panta 1. punkta d) un e) apakšpunktos izklāstītajiem konkrētajiem mērķiem;
- i) veicināt patērētāju informētību par to, cik svarīgi ir vīnu lietot atbildīgi, un par Savienības kvalitātes shēmām attiecībā uz vīnu; minētais mērķis ir saistīts ar 6. panta 1. punkta b) un i) apakšpunktos izklāstītajiem konkrētajiem mērķiem;
- j) uzlabot Savienības vīnkopības produktu konkurētspēju trešās valstīs, tostarp vīna tirgu atvēršanu un dažādošanu; minētais mērķis ir saistīts ar 6. panta 1. punkta b) un h) apakšpunktos izklāstītajiem konkrētajiem mērķiem;
- k) palīdzēt palielināt ražotāju izturētspēju pret tirgus svārstībām; minētais mērķis ir saistīts ar 6. panta 1. punkta a) apakšpunktā izklāstītajiem konkrētajiem mērķiem.

58. pants

Intervenču veidi vīna nozarē

1. Attiecībā uz katru no 57. pantā izklāstītajiem izvēlēto mērķi 88. panta 1. punktā minētās dalībvalstis savos KLP stratēģiskajos plānos atlasa vienu vai vairākus no šādiem intervenču veidiem:
 - a) vīnadārzu pārstrukturēšana un pārveidošana, kas ir process, kurš ietver vienu vai vairākus no šādiem elementiem:
 - i) šķirņu nomaiņa, arī izmantojot potēšanu ar starppoti, tostarp lai uzlabotu kvalitāti vai vides ilgtspēju saistībā ar pielāgošanos klimata pārmaiņām un ģenētiskās daudzveidības uzlabošanai;
 - ii) vīnadārzu vietas maiņa;
 - iii) vajadzības gadījumā vīnadārzu vēlētie apstādīšana pēc tam, kad tie pēc dalībvalsts kompetentās iestādes rīkojuma obligātā kārtā tikuši izarti veselības vai fitosanitāru apsvērumu dēļ;
 - iv) vīnadārzu apsaimniekošanas paņēmieni uzlabošana, jo īpaši modernu ilgtspējīgas ražošanas sistēmu ieviešana, tostarp pesticīdu izmantošanas samazināšana, bet tas neietver parasto vīnadārzu atjaunošanu, kad, beidzoties vīnogulāju dabīgajam dzīves ciklam, tos no jauna apstāda ar tās pašas vīnogu šķirnes vīnogulājiem saskaņā ar to pašu audzēšanas sistēmu;
 - b) investīcijas materiālos un nemateriālos aktīvos vīnogu audzēšanas lauksaimniecības sistēmās, izņemot darbības, uz kurām attiecas a) apakšpunktā minētais intervences veids, pārstrādes iekārtās un vīndarītavas infrastruktūrā, kā arī tirgvedības struktūrās un rīkos;
 - c) priekšlaicīga ražas novākšana, ar to saprotot nenogatavojušos vīnogu ķekaru pilnīgu iznīcināšanu vai nolasīšanu, tādējādi attiecīgās platības ražu samazinot līdz nullei, bet ne ražas nenovākšanu, kas izpaužas kā tirgojamu vīnogu nenolasīšana parastā audzēšanas cikla beigās;
 - d) ražas apdrošināšana pret ienākumu zaudēšanu, kas rodas no nelabvēlīgiem klimatiskajiem apstākļiem, ko var pielīdzināt dabas katastrofai, nelabvēlīgiem klimatiskajiem apstākļiem, dzīvnieku, augu slimību vai kaitīgo organismu invāzijas nodarītiem postījumiem;

- e) materiālas un nemateriālas investīcijas inovācijā, kas ietver inovatīvu vīndarības produktu, tostarp vīndarības produktu un blakusproduktu, inovatīvu vīndarības procesu un tehnoloģiju izstrādi, minēto procesu un tehnoloģiju digitalizāciju, kā arī citas investīcijas, kas palielina pievienoto vērtību kādā no piegādes ķēdes posmiem, tostarp zināšanu apmaiņas ceļā, un palīdz pielāgoties klimata pārmaiņām;
- f) konsultāciju pakalpojumi, jo īpaši attiecībā uz nodarbinātības apstākļiem, darba devēju pienākumiem un darba higiēnu un drošību;
- g) vīndarības blakusproduktu destilēšana, ko veic, ievērojot Regulas (ES) Nr. 1308/2013 VIII pielikuma II daļas D iedaļā noteiktos ierobežojumus;
- h) dalībvalstīs veikti informatīvi pasākumi par Savienības vīniem, ar ko aicina vīnu lietot atbildīgi vai popularizē Savienības kvalitātes shēmas, kas attiecas uz cilmes vietas nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm;
- i) darbības, ko saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013 vīna nozarē veic dalībvalstu atzītas starpnozaru organizācijas ar mērķi uzlabot Savienības vīnadāru reputāciju, popularizējot vīna tūrisma ražošanas reģionos;
- j) darbības, ko saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013 vīna nozarē veic dalībvalstu atzītas starpnozaru organizācijas nolūkā uzlabot zināšanas par tirgiem;
- k) noieta veicināšana un komunikācija trešās valstīs, ietverot vienu vai vairākas no šādām darbībām un pasākumiem nolūkā uzlabot vīna nozares konkurētspēju un atvērt, diversificēt un konsolidēt tirgus:
 - i) sabiedrisko attiecību, noieta veicināšanas vai reklāmas pasākumi, kas jo īpaši izceļ Savienības produktu augstos standartus, īpaši kvalitātes, pārtikas nekaitīguma vai vides ziņā;
 - ii) dalība starptautiski nozīmīgos pasākumos, gadatirgos vai izstādēs;
 - iii) informatīvas kampaņas, jo īpaši par Savienības kvalitātes shēmām, kas attiecas uz cilmes vietas nosaukumiem, ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm un bioloģisko ražošanu;
 - iv) jaunu vai tagadējo tirgu izpēti, kas vajadzīga jaunu noieta tirgu apgūšanai un konsolidēšanai;
 - v) pētījumi, kurus veic, lai izvērtētu informācijas un noieta veicināšanas darbību rezultātus;
 - vi) tehniskās dokumentācijas, tostarp laboratorisko analīžu un novērtējumu sagatavošana par vīndarības metodēm, fitosanitārijiem un higiēnas noteikumiem, kā arī citām trešo valstu prasībām attiecībā uz vīna nozares produktu importēšanu; dokumentācijas gatavošanas nolūks ir novērst piekļuves ierobežojumus vai nodrošināt piekļuvi trešo valstu tirgiem;
- l) ar kopfondu izveidi saistītās administratīvās izmaksas sedzoša pagaidu palīdzība, kuras apmērs ar laiku samazinās;
- m) investīcijas materiālajos un nemateriālajos aktīvos, kuru mērķis ir uzlabot vīna ražošanas ilgtspēju:
 - i) uzlabojot ūdens resursu izmantošanu un apsaimniekošanu;
 - ii) pārejot uz bioloģisko ražošanu;
 - iii) ieviešot integrētas ražošanas paņēmienus;
 - iv) iepērkot iekārtas precīzas vai digitalizētas ražošanas metodēm;
 - v) veicinot augsnes saglabāšanu un oglekļa piesaistes uzlabošanu augsnē;
 - vi) izveidojot vai uzturot bioloģiskai daudzveidībai vai ainavas saglabāšanai labvēlīgas dzīvotnes, tostarp saglabājot ainavas vēsturiskās vērtības; vai
 - vii) samazinot atkritumu radīšanu un uzlabojot atkritumu apsaimniekošanu.

Pirmās daļas k) punkts attiecas tikai uz vīniem ar aizsargātu cilmes vietas nosaukumu vai aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norādi vai uz vīniem ar norādi uz vīnogu šķirni. Pārdošanas veicināšanas un komunikācijas darbības, kuru mērķis ir noieta tirgu konsolidēšana, ierobežo līdz maksimāli trīs gadu laikposmam, kas nav pagarināms, un tie attiecas vienīgi uz Savienības kvalitātes shēmām, kas aptver cilmes vietas nosaukumus un ģeogrāfiskās izcelsmes norādes.

2. Šīs regulas 88. panta 1. punktā minētās dalībvalstis savos KLP stratēģiskajos plānos pamato, kāpēc tās izvēlējušās attiecīgus mērķus un intervenču veidus vīna nozarē. Izvēlētajiem intervenču veidiem tās precizē atbilstošās intervences.

Dalībvalstis, kuras izvēlas šā panta 1. punkta pirmās daļas k) punktā paredzētos intervenču veidus, nosaka konkrētus noteikumus attiecībā uz informēšanas un reklāmas veicināšanas darbībām un pasākumiem, jo īpaši attiecībā uz to maksimālo ilgumu.

3. Papildus V sadaļas prasībām 88. panta 1. punktā minētās dalībvalstis savos KLP stratēģiskajos plānos iekļauj arī izvēlēto intervenču veidu īstenošanas grafiku, norāda konkrētās intervences un iekļauj vispārēju finansiālu tabulu, kurā uzrāda izmantojamos resursus un to, kāds saskaņā ar VII pielikumā noteiktajiem finanšu piešķirumiem ir paredzētais resursu iedalījums pa izvēlētajiem intervenču veidiem un konkrētajām intervencēm.

59. pants

Savienības finansiālā palīdzība vīna nozarei

1. Savienības finansiālā palīdzība attiecībā uz 58. panta 1. punkta pirmās daļas a) punktā minēto vīnadārzu pārstrukturēšanu un pārveidošanu nepārsniedz 50 % no vīnadārzu pārstrukturēšanas un pārveidošanas faktiskajām izmaksām vai 75 % no vīnadārzu pārstrukturēšanas un pārveidošanas faktiskajām izmaksām mazāk attīstītajos reģionos.

Tomēr minēto finansiālo palīdzību attiecībā uz stāvām nogāzēm un terasēm zonās, kur slīpums pārsniedz 40 %, var palielināt līdz 60 % no vīnadārzu pārstrukturēšanas un pārveidošanas faktiskajām izmaksām vai mazāk attīstītajos reģionos – līdz 80 % no vīnadārzu pārstrukturēšanas un pārveidošanas faktiskajām izmaksām.

Šo palīdzību var piešķirt tikai kā kompensāciju ražotājiem par ienākumu zaudējumu, kas radies sakarā ar konkrētās intervences īstenošanu, un kā ieguldījumu pārstrukturēšanas un pārveidošanas izmaksās. Kompensācija, ko ražotājiem piešķir par ienākumu zaudējumu, kas radies sakarā ar konkrētās intervences īstenošanu, var segt līdz 100 % no attiecīgā zaudējuma un to var īstenot vienā no šādiem veidiem:

- a) atļaujot gan veco, gan jauno vīnogulāju līdzāspastāvēšanu, taču ne ilgāk kā trīs gadus;
- b) izmaksājot finansiālu kompensāciju par maksimālo laikposmu, kas nepārsniedz trīs gadus.

2. Savienības finansiālā palīdzība par 58. panta 1. punkta pirmās daļas b) punktā minētajām investīcijām nepārsniedz:

- a) 50 % no attiecināmajām investīciju izmaksām mazāk attīstītajos reģionos;
- b) 40 % no attiecināmajām investīciju izmaksām visos reģionos, izņemot mazāk attīstītos reģionos;
- c) 75 % no attiecināmajām investīciju izmaksām tālākajos reģionos;
- d) 65 % no attiecināmajām investīciju izmaksām Egejas jūras nelielajās salās.

Savienības finansiālo palīdzību tās maksimālajā apmērā, kas paredzēts pirmajā daļā, piešķir tikai mikrouzņēmumiem, mazajiem un vidējiem uzņēmumiem tādā nozīmē, kādā tie definēti Komisijas lēmumā 2003/361/EK⁽⁴³⁾. Tomēr to var piešķirt jebkuram uzņēmumam tālākajos reģionos un Egejas jūras nelielajās salās.

Attiecībā uz uzņēmumiem, uz kuriem neattiecas lēmuma 2003/361/EK pielikuma 2. panta 1. punkts un kuros ir mazāk nekā 750 darbinieku vai kuru gada apgrozījums ir mazāks par 200 miljoniem EUR, šā punkta pirmajā daļā noteikto Savienības finansiālās palīdzības maksimālo apmēru samazina uz pusi.

⁽⁴³⁾ Komisijas lēmums 2003/361/EK (2003. gada 6. maijs) par mikrouzņēmumu, mazo uzņēmumu un vidējo uzņēmumu definīciju (OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.).

Savienības finansiālo palīdzību nepiešķir grūtībās nonākušiem uzņēmumiem tādā nozīmē, kādā tie definēti Komisijas paziņojumā "Pamatnostādnes par valsts atbalstu grūtībās nonākušu nefinanšu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai" ⁽⁴⁴⁾.

3. Savienības finansiālā palīdzība par 58. panta 1. punkta pirmās daļas c) punktā minēto priekšlaicīgo ražas novākšanu nepārsniedz 50 % no kopsummas, kuru veido vīnogu ķekaru iznīcināšanas vai nolasīšanas tiešās izmaksas un ar šādu iznīcināšanu vai nolasīšanu saistītais ienākumu zaudējums.

4. Savienības finansiālā palīdzība par 58. panta 1. punkta pirmās daļas i), j) un m) punktā minētajām intervencēm nepārsniedz 50 % no tiešajām vai attiecināmajām izmaksām.

5. Savienības finansiālā palīdzība par 58. panta 1. punkta pirmās daļas d) punktā minēto ražas apdrošināšanu nepārsniedz:

- a) 80 % no apdrošināšanas prēmiju izmaksām, ko ražotāji maksājuši par apdrošināšanu pret zaudējumiem, kurus radījuši nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, ko var pielīdzināt dabas katastrofai;
- b) 50 % no apdrošināšanas prēmiju izmaksām, ko ražotāji maksājuši par apdrošināšanu pret:
 - i) a) apakšpunktā minētajiem zaudējumiem un zaudējumiem, ko radījuši citi nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi;
 - ii) zaudējumiem, ko izraisījuši dzīvnieki, augu slimības vai kaitīgo organismu invāzija.

Savienības finansiālo palīdzību par ražas apdrošināšanu var piešķirt tad, ja – ņemot vērā jebkuru kompensāciju, ko ražotāji varētu būt saņēmuši no citām atbalsta shēmām, kas saistītas ar apdrošināto risku, – attiecīgie apdrošinātāju maksājumi ražotājiem nekompensē vairāk par 100 % no ienākumu zaudējuma. Apdrošināšanas līgumos tiek prasīts, lai labuma guvēji veiktu vajadzīgos riska novēršanas pasākumus.

6. Savienības finansiālā palīdzība par 58. panta 1. punkta pirmās daļas e) punktā minētajām inovācijām nepārsniedz:

- a) 50 % no attiecināmajām investīciju izmaksām mazāk attīstītajos reģionos;
- b) 40 % no attiecināmajām investīciju izmaksām visos reģionos, izņemot mazāk attīstītos reģionos;
- c) 80 % no attiecināmajām investīciju izmaksām tālākajos reģionos;
- d) 65 % no attiecināmajām investīciju izmaksām Egejas jūras nelielajās salās.

Savienības finansiālo palīdzību tās maksimālajā apmērā, kas noteikts pirmajā daļā, piešķir tikai mikrouzņēmumiem, mazajiem un vidējiem uzņēmumiem tādā nozīmē, kādā tie definēti Ieteikumā 2003/361/EK; tomēr to var piešķirt jebkuram uzņēmumam tālākajos reģionos un Egejas jūras nelielajās salās.

Attiecībā uz uzņēmumiem, uz kuriem neattiecas Ieteikuma 2003/361/EK pielikuma 2. panta 1. punkts un kuros ir mazāk nekā 750 darbinieku vai kuru gada apgrozījums ir mazāks par 200 miljoniem EUR, šā punkta pirmajā daļā noteikto Savienības finansiālās palīdzības maksimālo apmēru samazina uz pusi.

7. Savienības finansiālā palīdzība attiecībā uz 58. panta 1. punkta pirmās daļas h) un k) punktā minētajiem informatīvajiem pasākumiem un noieta veicināšanu nepārsniedz 50 % no attiecināmajiem izdevumiem.

Turklāt 88. panta 1. punktā minētās dalībvalstis var piešķirt valsts maksājumus – līdz 30 % no attiecināmajiem izdevumiem –, taču Savienības finansiālā palīdzība un dalībvalstu maksājumi kopā nepārsniedz 80 % no attiecināmajiem izdevumiem.

8. Komisija pieņem īstenošanas aktus, lai noteiktu to, cik liela ir Savienības finansiālā palīdzība par 58. panta 1. punkta pirmās daļas g) punktā minēto vīndarības blakusproduktu destilēšanu saskaņā ar 60. panta 3. punkta īpašajiem noteikumiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 153. panta 2. punktā.

⁽⁴⁴⁾ OV C 249, 31.7.2014., 1. lpp.

60. pants

Īpaši noteikumi par Savienības finansiālo palīdzību vīna nozarei

1. Regulas 88. panta 1. punktā minētās dalībvalstis nodrošina, ka Savienības finansiālā palīdzība par ražas apdrošināšanu neizkropļo konkurenci apdrošināšanas tirgū.
2. Regulas 88. panta 1. punktā minētās dalībvalstis izveido uz objektīviem kritērijiem balstītu sistēmu, lai nodrošinātu, ka individuāliem ražotājiem izmaksātā kompensācija par priekšlaicīgu ražas novākšanu nepārsniedz 59. panta 3. punktā noteikto ierobežojumu.
3. Savienības palīdzības apjomu 58. panta 1. punkta pirmās daļas g) punktā minētās vīndarības blakusproduktu destilācijas gadījumā nosaka par tilpumkoncentrācijas procentu un par hektolitru saražotā spirta. Savienības finansiālā palīdzība nepienākas par tādu spirta tilpumkoncentrāciju destilējamās blakusproduktos, kas pārsniedz 10 % no spirta tilpumkoncentrācijas saražotajā vīnā.

Regulas 88. panta 1. punktā minētās dalībvalstis nodrošina, ka Savienības finansiālo palīdzību par vīndarības blakusproduktu destilāciju saņem destilētāji, kuri pārstrādā vīndarības blakusproduktus, kas piegādāti destilācijai jēlspirtā ar spirta tilpumkoncentrāciju vismaz 92 %.

Savienības finansiālā palīdzība ietver fiksētu summu, ar kuru kompensē vīndarības blakusproduktu savākšanas izmaksas. Minēto summu destilētājs pārskaita ražotājam, gadījumos, kad attiecīgās izmaksas sedz pēdējais.

Regulas 88. panta 1. punktā minētās dalībvalstis nodrošina, ka vīndarības blakusproduktu destilēšanā iegūtais spirts, par kuru ir piešķirta Savienības finansiālā palīdzība, tiek izmantots vienīgi rūpnieciskām vai enerģētiskām vajadzībām, kuras nekropļo konkurenci.

4. Regulas 88. panta 1. punktā minētās dalībvalstis savos KLP stratēģiskajos plānos nodrošina, ka vismaz 5 % no izdevumiem piešķir vai vismaz vienu pasākumu pieņem, lai saskaņā ar 57. panta b), d) un h) punktā noteiktajiem mērķiem sasniegtu mērķus, kas sekmē vides aizsardzību, pielāgošanos klimata pārmaiņām, ražošanas sistēmu un procesu ilgtspējas uzlabošanu, Savienības vīna nozares vidiskās ietekmes samazināšanu, enerģijas ietaupīšanu un vispārējās energoefektivitātes uzlabošanu vīna nozarē.

5. iedaļa

Apiņu nozare

61. pants

Mērķi un intervenču veidi apiņu nozarē

1. Vācija tiecas apiņu nozarē sasniegt vienu vai vairākus no mērķiem, kas izklāstīti 46. panta a)–h), j) un k) punktā.
2. Vācija savā KLP stratēģiskajā plānā izvēlas vienu vai vairākus no 47. pantā minētajiem intervenču veidiem, lai sasniegtu mērķus, kurus tā izraudzījusi no šā panta 1. punkta piedāvājuma. Izvēlētajiem intervenču veidiem Vācija precizē atbilstošās intervences. Tā savā KLP stratēģiskajā plānā pamato, kāpēc tā izvēlējusies konkrētos mērķus, intervenču veidus un minēto mērķu sasniegšanai vajadzīgās intervences.
3. Intervences, kuras precizējusi Vācija, īsteno izmantojot apstiprinātas ražotāju organizāciju vai to asociāciju darbības programmas, kuras ir atzītas saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013.
4. Šā panta 3. punktā minētās darbības programmas atbilst šīs regulas 50. panta 2., 4., 5., 6. un 8. punktā izklāstītajiem nosacījumiem.

5. Vācija nodrošina, ka Savienības finansiālā palīdzība, kas saskaņā ar šo pantu piešķirta katrai ražotāju organizācijai vai ražotāju organizāciju apvienībai par 47. panta 2. punkta f), g) un h) apakšpunktā minētajiem intervenču veidiem, vidēji trijos secīgos gados nepārsniedz vienu trešdaļu no Savienības kopējās finansiālās palīdzības, kas tajā pašā laikposmā saņemta par tās darbības programmu.

62. pants

Savienības finansiālā palīdzība

1. Šīs regulas 88. panta 3. punktā izklāstītā finanšu piešķiruma ietvaros Vācija piešķir maksimālo Savienības finansiālo palīdzību ražotāju organizācijām vai to apvienībām, kuras īsteno 61. panta 3. punktā minētās darbības programmas, proporcionāli hektāru skaitam, kur tiek audzēti apiņi, ko pārstāv katra ražotāju organizācija.
2. Katrai ražotāju organizācijai vai ražotāju organizāciju apvienībai saskaņā ar 1. punktu piešķirto maksimālo summu ietvaros Savienības finansiālā palīdzība 61. pantā minētajām darbības programmām nepārsniedz 50 % no faktiskajiem izdevumiem, kas radušies par minētajā pantā minētajiem intervenču veidiem. Atlikušo izdevumu daļu sedz ražotāju organizācija vai ražotāju organizāciju apvienība, kas gūst labumu no Savienības finansiālās palīdzības.

Savienības finansiālo palīdzību izmaksā darbības fondiem, ko izveidojušas saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013 atzītas ražotāju organizācijas vai to apvienības, kas īsteno darbības programmas. Šajā nolūkā šīs regulas 51. pantu piemēro *mutatis mutandis*.

3. Šā panta 2. punktā noteikto 50 % ierobežojumu palielina līdz 100 %:
 - a) intervenču veidiem, kuri ir saistīti ar vienu vai vairākiem no 46. panta d), e), f) un h) punktā minētajiem mērķiem;
 - b) kopīgas uzglabāšanas, konsultāciju pakalpojumu, tehniskās palīdzības, apmācības un paraugpraksi apmaiņas intervencēm, kas saistītas ar vienu vai abiem 46. panta a) un j) punktā minētajiem mērķiem.

6. iedaļa

Olīveļļas un galda olīvu nozare

63. pants

Olīveļļas un galda olīvu nozares mērķi

Grieķija, Francija un Itālija tiecas olīveļļas un galda olīvu nozarē sasniegt vienu vai vairākus nomērķiem, kas izklāstīti 46. panta a) līdz h), j) un k) punktā.

64. pants

Intervenču veidi olīveļļas un galda olīvu nozarē

1. Lai tiektos sasniegt 63. pantā minētos mērķus, Grieķija, Francija un Itālija savos KLP stratēģiskajos plānos izvēlas vienu vai vairākus no 47. pantā minētajiem intervences veidiem. Izvēlētajiem intervenču veidiem tās nosaka atbilstošās intervences.
2. Intervences, ko noteikušas Grieķija, Francija un Itālija, īsteno ar tādu apstiprinātu darbības programmu palīdzību, kuras izstrādājušas saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013 atzītas ražotāju organizācijas vai ražotāju organizāciju apvienības. Šajā nolūkā, neskarot 65. panta 3. punktu, *mutatis mutandis* piemēro šīs regulas 50. panta 2., 4., 5., 6. un 8. punktu un 51. pantu.

65. pants

Savienības finansiālā palīdzība

1. Savienības finansiālā palīdzība saistībā ar attiecināmajām izmaksām nepārsniedz:
 - a) 75 % no faktiskajiem izdevumiem par intervencēm, kas saistītas ar 46. panta a) līdz f), h) un k) punktā minētajiem mērķiem;
 - b) 75 % no faktiskajām izmaksām par investīcijām pamatlīdzekļos un 50 % par citām intervencēm, kas saistītas ar 46. panta g) punktā minēto mērķi;
 - c) 50 % no faktiskajiem izdevumiem par intervencēm, kas saistītas ar 46. panta j) punktā minēto mērķi;
 - d) 75 % no faktiskajiem izdevumiem attiecībā uz 47. panta 1. punkta f) un h) apakšpunktā minētajiem intervenču veidiem, ja darbības programmu īsteno vismaz trijās trešās valstīs vai neražotājdalībvalstīs un ja to dara ražotāju organizācijas vai ražotāju organizāciju apvienības no vismaz divām ražotājdalībvalstīm vai 50 %, ja šis nosacījums nav izpildīts.
2. Savienības finansiālā palīdzība nepārsniedz 30 % no katras ražotāju organizācijas vai ražotāju organizāciju apvienības tirgū laistās produkcijas vērtības 2023. un 2024. gadā, 15 % 2025. un 2026. gadā un 10 %, sākot no 2027. gada.
3. Grieķija, Francija un Itālija var sniegt 51. pantā minēto darbības fondu papildu finansējumu, kura apjoms ir līdz 50 % no izmaksām, kas netiek segtas ar Savienības finansiālo palīdzību.
4. Grieķija, Francija un Itālija nodrošina to, ka izdevumi par 47. panta 2. punkta f), g) un h) apakšpunktā minētajiem intervenču veidiem nepārsniedz vienu trešdaļu no kopējiem izdevumiem, kas paredzēti katrā darbības programmā, kā izklāstīts to KLP stratēģiskajos plānos.

7. iedaļa

Citas nozares

66. pants

Citu nozaru mērķi

Dalībvalstis savos KLP stratēģiskajos plānos var izvēlēties tās 42. panta f) punktā minētās nozares, kurās tās īsteno 47. pantā noteiktos intervenču veidus. Katrā nozarē, ko dalībvalstis izvēlas, tās tiecas sasniegt vienu vai vairākus no 46. panta a)–h), j) un k) punktā minētajiem mērķiem. Dalībvalstis pamato savu izvēli attiecībā uz nozarēm un mērķiem.

67. pants

Intervenču veidi citās nozarēs

1. Katrai nozarei, kas izvēlēta saskaņā ar 66. pantu, dalībvalstis izvēlas vienu vai vairākus no 47. pantā minētajiem intervenču veidiem, kas īstenojami ar apstiprinātām darbības programmām, kuras ir izstrādājušas:
 - a) saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013 vai saskaņā ar šā panta 7. punktu atzītas ražotāju organizācijas un to apvienības; vai
 - b) kooperatīvi, kā arī citi ražotāju sadarbības veidi, kuri izveidoti pēc ražotāju iniciatīvas un kurus tie kontrolē, un kurus dalībvalsts kompetentā iestāde ir noteikusi par ražotāju grupu, pārejas laikā līdz četriem gadiem no dienas, kad stājas spēkā apstiprināta darbības programma, kurš beidzas ne vēlāk kā 2027. gada 31. decembrī.

2. Dalībvalstis izveido kritērijus, saskaņā ar kuriem nosaka par ražotāju grupu, un nosaka 1. punkta b) apakšpunktā minēto ražotāju grupu darbības un mērķus, lai minētās ražotāju grupas varētu izpildīt prasības atzīšanai par ražotāju organizācijām saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1308/2013 152.–154. vai 161. pantu vai saskaņā ar šā panta 7. punktu.

3. Šā panta 1. punkta b) apakšpunktā minētās ražotāju grupas papildus darbības programmai izstrādā un iesniedz atzīšanas plānu, lai minētajā punktā norādītajā pārejas laikā izpildītu Regulas (ES) Nr. 1308/2013 152.–154. vai 161. pantā vai šā panta 7. punktā noteiktās prasības atzīšanai par ražotāju organizācijām.

Atzīšanas plānā nosaka darbības un mērķus, ar kuriem nodrošina virzību uz šādas atzīšanas iegūšanu.

Atbalstu, kas piešķirts ražotāju grupai, kura līdz pārejas laika beigām nav atzīta par ražotāju organizāciju, atgūst.

4. Dalībvalstis pamato savu izvēli attiecībā uz 1. punktā minētajiem intervenču veidiem.

Dalībvalstis, kuras nolemj īstenot šajā iedaļā paredzētās intervences attiecībā uz VI pielikumā uzskaitītajiem produktiem, katrai to izvēlētajai nozarei norāda minētās nozares aptverto produktu sarakstu.

5. Šīs regulas 47. panta 2. punkta c) un f)–i) apakšpunktā minētie intervenču veidi neattiecas uz VI pielikumā iekļauto kokvilnu, rapšu un rīpu sēklām, saulespuķu sēklām un sojas pupām.

6. Šā panta 1. punktā minētās darbības programmas atbilst 50. panta 2., 4., 5., 6. un 8. punktā izklāstītajiem nosacījumiem.

7. Dalībvalstis, kas izvēlas īstenot 42. panta f) punktā minētos intervenču veidus kokvilnas nozarē, atzīst ražotāju organizācijas minētajā nozarē un šādu ražotāju organizāciju apvienības saskaņā ar prasībām un izmantojot procedūras, kas noteiktas Regulas (ES) Nr. 1308/2013 152. panta 1. punktā un 153.–156. pantā. Kokvilnas ražotāju grupas un šādu ražotāju grupu federācijas, ko dalībvalstis atzinušas saskaņā ar 1979. gada Grieķijas Republikas pievienošanās akta 4. protokolu, pirms šīs regulas piemērošanas sākuma, šīs iedaļas nolūkos, tiek uzskatītas attiecīgi par ražotāju organizācijām vai ražotāju organizāciju apvienībām.

8. Dalībvalstis nodrošina, ka izdevumi par 47. panta 2. punkta f), g) un h) apakšpunktā minētajiem intervenču veidiem nepārsniedz vienu trešdaļu no kopējiem izdevumiem, kas paredzēti katrā darbības programmā, kā izklāstīts to KLP stratēģiskajos plānos.

68. pants

Savienības finansiālā palīdzība

1. Savienības finansiālās palīdzības apjoms nepārsniedz 50 % no faktiskajiem izdevumiem, kas radušies attiecībā uz 67. pantā minētajiem intervenču veidiem. Atlikušo izdevumu daļu sedz labuma guvēji.

Savienības finansiālo palīdzību izmaksā darbības fondiem, ko izveidojušas saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013 vai saskaņā ar šīs regulas 67. panta 7. punktu atzītas ražotāju organizācijas vai to apvienības, vai šīs regulas 67. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētās ražotāju grupas. Šajā nolūkā piemēro 51. pantu un šīs regulas 52. panta 1. punktu *mutatis mutandis*.

2. Šā panta 1. punktā paredzēto 50 % ierobežojumu palielina līdz 60 % saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013 vai saskaņā ar šīs regulas 67. panta 7. punktu atzītām ražotāju organizācijām vai ražotāju organizāciju apvienībām pirmos piecus gadus pēc gada, kad notikusi atzīšana.

3. Savienības finansiālā palīdzība nepārsniedz 6 % no produkcijas vērtības, ko tirgū laidusi:
- a) katra 67. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētā ražotāju organizācija vai ražotāju organizāciju apvienība; vai
 - b) katra 67. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētā ražotāju grupa.

IV NODAĻA

LAUKU ATTĪSTĪBAS INTERVENČU VEIDI

1. iedaļa

Intervenču veidi

69. pants

Lauku attīstības intervenču veidi

Šajā nodaļā paredzētos intervenču veidus veido maksājumi vai atbalsts attiecībā uz:

- a) vides, klimata un citām pārvaldības saistībām;
- b) dabas vai citiem platībatkarīgiem ierobežojumiem;
- c) platībatkarīgajiem traucēkļiem, kas izriet no noteiktām obligātajām prasībām;
- d) investīcijām, tostarp investīcijām apūdeņošanā;
- e) gados jaunu lauksaimnieku un jaunpieņacēju, un lauku jaunuzņēmumu darbīgas darbības uzsākšanai;
- f) riska pārvaldības instrumentiem;
- g) sadarbību;
- h) zināšanu apmaiņu un informācijas izplatīšanu.

70. pants

Vides, klimata un citas pārvaldības saistības

1. Dalībvalstis savos KLP stratēģiskajos plānos starp intervencēm iekļauj agrovides un klimata saistības un var tajos ietvert citas pārvaldības saistības. Maksājumus attiecībā uz minētajām saistībām piešķir saskaņā ar šā panta nosacījumiem un tā, kā sīkāk precizēts KLP stratēģiskajos plānos.
2. Maksājumus dalībvalstis piešķir tikai tiem lauksaimniekiem vai citiem labuma guvējiem, kuri brīvprātīgi uzņemas pildīt pārvaldības saistības, kas tiek uzskatītas par labvēlīgām viena vai vairāku 6. panta 1. un 2. punktā izklāstīto konkrēto mērķu sasniegšanai.
3. Saskaņā ar šo pantu dalībvalstis maksājumus nodrošina tikai tām saistībām, kas:
 - a) pārsniedz attiecīgās tiesību aktos noteiktās pārvaldības prasības un LLVS standartus, kas noteikti saskaņā ar I nodaļas 2. iedaļu;
 - b) pārsniedz attiecīgo prasību minimumu, kas noteikts attiecībā uz mēslošanas līdzekļu un augu aizsardzības līdzekļu izmantošanu vai attiecībā uz dzīvnieku labturību, kā arī citas attiecīgās obligātās prasības, kas noteiktas ar valsts un Savienības tiesību aktiem; minētā prasība neattiecas uz saistībām, kas saistītas ar agromežsaimniecības sistēmām un apmežotu platību uzturēšanu;
 - c) pārsniedz nosacījumus, kas saskaņā ar 4. panta 2. punktu paredzēti attiecībā uz lauksaimniecības platības uzturēšanu noteiktā stāvoklī;
 - d) atšķiras no saistībām, par kurām tiek piešķirti maksājumi saskaņā ar 31. pantu.

Attiecībā uz pirmās daļas b) punktā minētajām saistībām, ja ar valsts tiesību aktiem tiek noteiktas jaunas prasības, kas pārsniedz Savienības tiesību aktos noteiktās atbilstīgās minimālās prasības, atbalstu var nodrošināt tām saistībām, kas veicina minēto prasību ievērošanu, ne ilgāk kā 24 mēnešus kopš datuma, kad tās saimniecībai kļuva obligātas.

4. Maksājumus, kas jāizmaksā, dalībvalstis nosaka, pamatojoties uz papildu izmaksām, kas radušās, un uzņemto saistību izpildes rezultātā negūtajiem ienākumiem, ņemot vērā nospraustos mērķus. Minētos maksājumus piešķir reizi gadā, un ar tiem var segt arī darījuma izmaksas. Pienācīgi pamatotos gadījumos dalībvalstis atbalstu var piešķirt kā vienreizēju maksājumu par vienību.

5. Dalībvalstis var veicināt un atbalstīt kolektīvas shēmas un rezultātnoteiktu maksājumu shēmas, lai stimulētu lauksaimniekus vai citus labuma guvējus ievērojami uzlabot vides kvalitāti lielākā mērogā vai izmērāmā veidā.

6. Saistības uzņemas uz piecu līdz septiņu gadu ilgu laikposmu.

Tomēr dalībvalstis savos KLP stratēģiskajos plānos var noteikt:

- a) ilgāku laikposmu konkrētiem saistību veidiem, tostarp paredzot ikgadējas saistību pagarināšanas iespēju pēc sākotnējā laikposma beigām, ja šāds ilgāks laikposms ir nepieciešams, lai sasniegtu vai saglabātu noteiktus vēlamus vidisko vai dzīvnieku labturības ieguvumus;
- b) īsāku laikposmu, kas ilgst vismaz vienu gadu, attiecībā uz dzīvnieku labturības saistībām, attiecībā uz ģenētisko resursu saglabāšanas, ilgtspējīgas izmantošanas un attīstības saistībām, attiecībā uz pāreju uz bioloģisko lauksaimniecību, attiecībā uz jaunām saistībām, kuras uzņemas tūlīt pēc saistību izpildes sākotnējā laikposmā, vai citos pienācīgi pamatotos gadījumos.

7. Dalībvalstis nodrošina, ka attiecībā uz darbībām, kas īstenotas saskaņā ar šajā pantā minētā veida intervenci, ir paredzēta pārskatīšanas klauzula, lai nodrošinātu to pielāgošanu, ja tiek grozīti 3. punktā minētie attiecīgie obligātie standarti, prasības vai pienākumi, kuri šīm saistībām jāpārsniedz, vai lai nodrošinātu minētā punkta pirmās daļas d) punkta noteikumu ievērošanu. Ja labuma guvējs nepiekrīt šādi pielāgošanai, saistību piemērošanu pārtrauc, un par laikposmu, kurā saistības bija spēkā, maksājumi, kas veikti saskaņā ar šo pantu, nav jāatmaksā.

Dalībvalstis nodrošina arī to, ka darbībām, kas īstenotas saskaņā ar tādu intervences veidu, kurš minēts šajā pantā, un kas pārsniedz KLP stratēģiskā plāna periodu, ir paredzēta pārskatīšanas klauzula, lai ļautu tās pielāgot nākamajā periodā piemērojamajam tiesiskajam regulējumam.

8. Ja atbalstu saskaņā ar šo pantu piešķir par agrovides un klimata saistībām vai par apņemšanos pāriet uz Regulā (ES) 2018/848 noteiktu bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm vai turpināt to izmantošanu, atbalsta summu dalībvalstis nosaka par hektāru. Attiecībā uz citām saistībām dalībvalstis var piemērot vienības, kas nav hektāri. Pienācīgi pamatotos gadījumos dalībvalstis var piešķirt atbalstu saskaņā ar šo pantu kā fiksētu summu.

9. Dalībvalstis nodrošina, lai personām, kuras darbojas ar šā veida intervencēm, būtu pieejamas šādu darbību īstenošanai vajadzīgās attiecīgās zināšanas un informācija un lai personām, kam tas nepieciešams, būtu pieejama atbilstīga apmācība, kā arī piekļuve īpašām zināšanām ar mērķi palīdzēt lauksaimniekiem, kuri apņemas mainīt savas ražošanas sistēmas.

10. Dalībvalstis nodrošina, ka šā panta intervences ir intervencēm, kuras pamatojas uz 31. pantu.

71. pants

Dabas vai citi platībatkarīgi ierobežojumi

1. Lai palīdzētu sasniegt vienu vai vairākus no 6. panta 1. un 2. punktā minētajiem konkrētajiem mērķiem, dalībvalstis var piešķirt maksājumus attiecībā uz apgabaliem, kuros ir dabas vai citi platībatkarīgi ierobežojumi, saskaņā ar šā panta nosacījumiem un tā, kā dalībvalstis sīkāk precizējušas savos KLP stratēģiskajos plānos.

2. Maksājumus saskaņā ar šo pantu aktīviem lauksaimniekiem piešķir attiecībā uz apgabaliem, kuri noteikti, ievērojot Regulas (ES) Nr. 1305/2013 32. pantu.
3. Dalībvalstis var veikt precizēšanu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1305/2013 32. panta 3. punkta trešajā daļā paredzētajiem nosacījumiem.
4. Dalībvalstis maksājumus saskaņā ar šo pantu var piešķirt tikai tālab, lai labuma guvējiem pilnībā vai daļēji kompensētu papildu izmaksas un negūtos ienākumus saistībā ar dabas vai citiem platībatkarīgiem ierobežojumiem attiecīgajā apgabalā.
5. Šā panta 4. punktā minētās papildu izmaksas un negūtos ienākumus saistībā ar dabas vai citiem platībatkarīgiem ierobežojumiem apgabalā aprēķina, salīdzinot ar apgabaliem, kur dabas vai citu specifisku ierobežojumu nav.
6. Maksājumus saskaņā ar šo pantu piešķir reizi gadā par lauksaimniecības platības hektāru.

72. pants

Platībatkarīgie traucēkļi, kas izriet no noteiktām obligātajām prasībām

1. Lai palīdzētu sasniegt vienu vai vairākus no 6. panta 1. un 2. punktā izklāstītajiem konkrētajiem mērķiem, dalībvalstis var piešķirt maksājumus saistībā ar platībatkarīgiem traucēkļiem, kuri ir Direktīvas 92/43/EEK, Direktīvas 2009/147/EK vai Direktīvas 2000/60/EK īstenošanas rezultāts, un to dara saskaņā ar šā panta nosacījumiem un tā, kā dalībvalstis sīkāk precizējušas savos KLP stratēģiskajos plānos.
2. Maksājumus saskaņā ar šo pantu piešķir lauksaimniekiem, meža īpašniekiem un to apvienībām, kā arī citiem zemes apsaimniekotājiem.
3. Kad dalībvalstis nosaka, kurās platībās ir traucēkļi, tās var ietvert vienu vai vairākas šādas platības:
 - a) *Natura 2000* lauksaimniecības un meža teritorijas, kas noteiktas, ievērojot Direktīvu 92/43/EEK un Direktīvu 2009/147/EK;
 - b) citas norobežotas dabas aizsardzības teritorijas, kuru vidiskie ierobežojumi, kas palīdz īstenot Direktīvas 92/43/EEK 10. pantu, attiecas uz lauksaimniecību vai uz mežsaimniecību, bet ar noteikumu, ka šādas platības neaizņem vairāk kā 5 % no *Natura 2000* teritorijām, kuras ietilpst katra KLP stratēģiskā plāna teritoriālajā darbības jomā;
 - c) lauksaimniecības platības, kas iekļautas upes baseinu apsaimniekošanas plānos, kuri izstrādāti, ievērojot Direktīvu 2000/60/EK.
4. Dalībvalstis maksājumus saskaņā ar šo pantu var piešķirt tikai tālab, lai labuma guvējiem pilnībā vai daļēji kompensētu papildu izmaksas un negūtos ienākumus saistībā ar attiecīgās platības platībatkarīgajiem traucēkļiem, tostarp darījuma izmaksas.
5. Šā panta 4. punktā minētās papildu izmaksas un negūtos ienākumus aprēķina:
 - a) attiecībā uz ierobežojumiem, kuri izriet no Direktīvas 92/43/EEK un Direktīvas 2009/147/EK, samērīgi ar traucēkļiem, kas ir to prasību rezultāts, kuras pārsniedz attiecīgos LLVS standartus, kas noteikti saskaņā ar šīs sadaļas I nodaļas 2. iedaļu, kā arī to nosacījumu rezultāts, kuri liek lauksaimniecības platību uzturēt noteiktā stāvoklī saskaņā ar šīs regulas 4. panta 2. punktu;
 - b) (attiecībā uz ierobežojumiem, kuri izriet no Direktīvas 2000/60/EK) samērīgi ar traucēkļiem, kas ir to prasību rezultāts, kuras pārsniedz attiecīgās tiesību aktos noteiktās pārvaldības prasības, izņemot šīs regulas III pielikumā uzskaitīto TANPP 1, un LLVS standartus, kas noteikti saskaņā ar šīs sadaļas I nodaļas 2. iedaļu, kā arī to nosacījumu rezultāts, kuri liek lauksaimniecības platību uzturēt noteiktā stāvoklī saskaņā ar šīs regulas 4. panta 2. punktu.

6. Maksājumus saskaņā ar šo pantu piešķir reizi gadā par hektāru.

73. pants

Investīcijas

1. Dalībvalstis var finansiāli atbalstīt investīcijas saskaņā ar šā panta nosacījumiem un tā, kā dalībvalstis to sīkāk precizējušas savos KLP stratēģiskajos plānos.
2. Dalībvalstis atbalstu saskaņā ar šo pantu var piešķirt tikai attiecībā uz tām investīcijām materiālajos un nemateriālajos aktīvos, kuras palīdz sasniegt vienu vai vairākus no 6. panta 1. un 2. punktā izklāstītajiem konkrētajiem mērķiem.

Saimniecībām, kuras pārsniedz noteiktu lielumu, kas dalībvalstīm jānosaka savos KLP stratēģiskajos plānos, atbalstu mežsaimniecības nozarei piešķir ar nosacījumu, ka ir iesniegta attiecīga informācija, kura iekļauta meža apsaimniekošanas plānā vai līdzvērtīgā instrumentā, kas ir saskaņā ar ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu, kā definēts Vispārējās pamatnostādnēs par mežu ilgtspējīgu apsaimniekošanu Eiropā, kas pieņemtas otrajā ministru konferencē par mežu aizsardzību Eiropā, kura norisinājās Helsinkos 1993. gada. 16.–17. jūnijā.

3. Dalībvalstis izveido to investīciju un izdevumu kategoriju sarakstu, kuras ir neattiecināmas; sarakstā iekļauj vismaz šādus elementus:

- a) lauksaimnieciskās ražošanas tiesību iegāde;
- b) maksājumtiesību iegāde;
- c) zemes iegāde par summu, kas pārsniedz 10 % no kopējiem attiecināmajiem izdevumiem attiecīgajai darbībai, izņemot zemes iegādi vides saglabāšanas un ar oglekli bagātas augsnes saglabāšanas vajadzībām vai zemes iegādi, ko gados jauni lauksaimnieki veic ar finanšu instrumentu starpniecību; attiecībā uz finanšu instrumentiem minēto maksimālo apjomu piemēro attiecināmiem publiskajiem izdevumiem, kuri izmaksāti galasaņēmējam, vai garantiju gadījumā – pamatā esošā aizdevuma summai;
- d) dzīvnieku iegāde, un viengadīgu augu iegāde un stādīšana nolūkā, kas nav:
 - i) lauksaimnieciskā vai mežsaimnieciskā potenciāla atjaunošana pēc dabas katastrofas, nelabvēlīgiem klimatiskiem apstākļiem vai katastrofāla notikuma;
 - ii) lauksaimniecības dzīvnieku aizsardzība pret lielajiem plēsējiem vai izmantošana mežsaimniecībā mašīnu vietā;
 - iii) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/1012 ⁽⁴⁵⁾ 2. panta 24. punktā definēto apdraudēto šķirņu audzēšana saskaņā ar 70. pantā minētajām saistībām; vai
 - iv) augu pasugu, ko apdraud ģenētiskā erozija, saglabāšana saskaņā ar 70. pantā minētajām saistībām;
- e) parāda procenti, izņemot attiecībā uz dotācijām, kas piešķirtas kā procentu likmes subsīdijas vai garantijas maksas subsīdijas;
- f) investīcijas lielapjoma infrastruktūrā, kā dalībvalstis to noteikušas savos KLP stratēģiskajos plānos, kuras nav daļa no sabiedrības virzītām vietējās attīstības stratēģijām, kas izklāstītas Regulas (ES) 2021/1060 32. pantā, izņemot attiecībā uz platjoslu un plūdu vai piekrastes aizsardzības preventīvu rīcību, kuras mērķis ir mazināt iespējamo dabas katastrofu, nelabvēlīgu klimatisko apstākļu vai katastrofālo notikumu sekas;
- g) investīcijas apmežošanā, kas nav saistītas ar vides un klimata mērķu sasniegšanu saskaņā ar ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas principiem, kuri izstrādāti Eiropas mēroga Pamatnostādnēs par apmežošanu un meža atjaunošanu.

Ja atbalstu sniedz ar finanšu instrumentu starpniecību, pirmās daļas a), b), d) un f) punktu nepiemēro.

⁽⁴⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/1012 (2016. gada 8. jūnijs) par zootehniskajiem un ģeoloģiskajiem nosacījumiem dzīvnieku audzēšanai, tīršķirnes vaislas dzīvnieku, krustojuma vaislas cūku un to reproduktīvo produktu tirdzniecībai Savienībā un ieviešanai tajā, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 652/2014, Padomes Direktīvas 89/608/EEK un 90/425/EEK un atceļ konkrētus aktus dzīvnieku audzēšanas jomā ("Dzīvnieku audzēšanas regula") (OV L 171, 29.6.2016., 66. lpp.).

4. Dalībvalstis atbalstam nosaka vienu vai vairākas likmes, kas nepārsniedz 65 % no attiecināmajām izmaksām.

Maksimālās atbalsta likmes var palielināt:

- a) līdz 80 % attiecībā uz šādām investīcijām:
 - i) investīcijas, kas saistītas ar vienu vai vairākiem konkrētajiem mērķiem, kas noteikti 6. panta 1. punkta d), e) un f) apakšpunktā un attiecībā uz dzīvnieku labturību – 6. panta 1. punkta i) apakšpunktā;
 - ii) tādu gadu jaunu lauksaimnieku investīcijas, kuri atbilst dalībvalstu KLP stratēģiskajos plānos saskaņā ar 4. panta 6. punktu paredzētajiem nosacījumiem;
 - iii) investīcijas tālākajos reģionos vai Egejas jūras nelielajās salās;
- b) līdz 85 % attiecībā uz mazo lauku saimniecību investīcijām, kā to noteikušas dalībvalstis;
- c) līdz 100 % attiecībā uz šādām investīcijām:
 - i) ar vienu vai vairākiem 6. panta 1. punkta d), e) un f) apakšpunktā minētajiem konkrētajiem mērķiem saistītā apmežošanas, agromežsaimniecības sistēmu ierīkošana un reģenerācija, zemes konsolidācija mežsaimniecībā un neienesīgās investīcijas, tostarp neienesīgās investīcijas, kuru mērķis ir aizsargāt lauksaimniecības dzīvniekus un kultūraugus pret kaitējumu, ko rada savvaļas dzīvnieki;
 - ii) investīcijas pamatpakalpojumos lauku apvidos un lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūrā, kā to noteikušas dalībvalstis;
 - iii) investīcijas lauksaimnieciskā vai mežsaimnieciskā potenciāla atjaunošanā pēc dabas katastrofām, nelabvēlīgiem klimatiskajiem apstākļiem vai katastrofāliem notikumiem un investīcijas piemērotā preventīvā rīcībā, kā arī investīcijas mežu veselības saglabāšanā;
 - iv) neienesīgās investīcijas, ko atbalsta, izmantojot sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas, kas noteiktas Regulas (ES) 2021/1060 32. pantā, un EIP darbības grupu projektus, kā minēts šīs regulas 127. panta 3. punkta a) apakšpunktā.

5. Ja Savienības tiesību aktu rezultātā tiek noteiktas jaunas prasības attiecībā uz lauksaimniekiem, atbalstu var piešķirt saistībā ar investīcijām, lai panāktu atbilstību minētajām prasībām, ilgākais, 24 mēnešus no dienas, kad tās kļuva obligātas saimniecībai.

74. pants

Investīcijas apūdeņošanā

1. Dalībvalstis var piešķirt atbalstu investīcijām apūdeņošanā jaunās un esošās apūdeņotajās platībās ar noteikumu, ka ir izpildīti 73. pantā un šajā pantā paredzētie nosacījumi.

2. Investīcijas apūdeņošanā atbalsta tikai tad, ja attiecīgā dalībvalsts Komisijai ir nosūtījusi upes baseina apsaimniekošanas plānu, kā noteikts Direktīvā 2000/60/EK, par visu teritoriju, kurā jāveic investīcija, kā arī par visām citām teritorijām, kuru vidi investīcija varētu ietekmēt. Pasākumi, kuru atbilstīgi minētās direktīvas 11. pantam piemēro saskaņā ar upes baseina apsaimniekošanas plānu un kuriem ir saikne ar lauksaimniecības nozari, tiek precizēti attiecīgajā pasākumu programmā.

3. Ir ieviesta vai kā daļa no investīcijas tiks ieviesta ūdens patēriņa mērīšanas sistēma, kas dod iespēju atbalstītās investīcijas līmenī mērīt ūdens izmantošanu.

4. Dalībvalstis var piešķirt atbalstu investīcijai esošās apūdeņošanas iekārtas vai apūdeņošanas infrastruktūras elementa uzlabošanā tikai tad, ja:

- a) atbilstīgi *ex ante* novērtējumam tā, ņemot vērā esošās iekārtas vai infrastruktūras tehniskos parametrus, sniedz iespēju potenciāli ietaupīt ūdens resursus;
- b) ja investīcija ietekmē gruntsūdens tilpes vai virszemes ūdenstilpes, kurām attiecīgajā upes baseina apsaimniekošanas plānā ar ūdens kvantitāti saistīto iemeslu dēļ noteiktais statuss ir mazāks par labu, panāk ūdens patēriņa efektīvu samazinājumu, sekmējot laba ūdensobjektu stāvokļa sasniegšanu atbilstīgi Direktīvas 2000/60/EK 4. panta 1. punktam.

Dalībvalstis potenciālo ūdens resursu ietaupījumu un ūdens patēriņa efektīva samazinājuma procentuālos lielumus nosaka par atbalsttiesīguma nosacījumu savos KLP stratēģiskajos plānos saskaņā ar 111. panta d) punktu. Šādi ūdens ietaupījumi atspoguļo vajadzības, kas uzskaitītas šīs regulas XIII pielikumā minētajos upju baseinu apsaimniekošanas plānos, kuri izriet no Direktīvas 2000/60/EK.

Nevienu no šā punkta nosacījumiem nepiemēro tādai investīcijai esošā iekārtā, kas ietekmē tikai energoefektivitāti, vai investīcijai rezervuāra izveidē, vai investīcijai pārgūta ūdens izmantošanā, kas neietekmē gruntsūdens tilpi vai virszemes ūdenstilpi.

5. Dalībvalstis var piešķirt atbalstu investīcijām pārgūta ūdens izmantošanā par alternatīvu ūdensapgādi tikai tad, ja šāda ūdens piegāde un izmantošana atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) 2020/741 ⁽⁴⁶⁾.

6. Dalībvalstis var piešķirt atbalstu investīcijai, kuras rezultātā rodas apūdeņotās platības neto pieaugums, kas ietekmē attiecīgo gruntsūdens tilpi vai virszemes ūdenstilpi, tikai tad, ja:

- a) attiecīgajā upes baseina apsaimniekošanas plānā ar ūdens kvantitāti saistīto iemeslu dēļ ūdenstilpei noteiktais statuss nav zemāks par labu; un
- b) ietekmes uz vidi analīze rāda, ka investīcijas rezultātā nebūs ievērojamas negatīvas ietekmes uz vidi; minēto ietekmes uz vidi analīzi veic vai apstiprina kompetentā iestāde, un tā var attiekties arī uz saimniecību grupām.

7. Dalībvalstis var atbalstu investīcijai rezervuāra izveidē vai paplašināšanā apūdeņošanas nolūkiem piešķirt tikai tad, ja tas nerada būtisku negatīvu ietekmi uz vidi.

8. Dalībvalstis atbalstam nosaka vienu vai vairākas likmes, kas nepārsniedz:

- a) 80 % no attiecināmajām izmaksām par investīcijām apūdeņošanā lauku saimniecībā, kas veiktas saskaņā ar 4. punktu;
- b) 100 % no attiecināmajām izmaksām par investīcijām lauksaimniecības infrastruktūrā ārpus lauku saimniecības, ko paredzēts izmantot apūdeņošanai;
- c) 65 % no attiecināmajām izmaksām par citām lauku saimniecības investīcijām apūdeņošanā.

75. pants

Gados jaunu lauksaimnieku un jaunpīnācēju, un lauku jaunuzņēmumu darījumdarbības uzsākšana

1. Lai palīdzētu sasniegt vienu vai vairākus no 6. panta 1. un 2. punktā izklāstītajiem konkrētajiem mērķiem, dalībvalstis var piešķirt atbalstu gados jaunu lauksaimnieku saimniecības nodibināšanai un lauku jaunuzņēmumu darījumdarbības uzsākšanai, tostarp jaunpīnācēju saimniecības nodibināšanai, un to dara saskaņā ar šā panta nosacījumiem un tā, kā dalībvalstis sīkāk precizējušas savos KLP stratēģiskajos plānos.

2. Dalībvalstis atbalstu saskaņā ar šo pantu var piešķirt tikai tālab, lai palīdzētu:

- a) gados jauniem lauksaimniekiem, kuri atbilst dalībvalstu KLP stratēģiskajos plānos saskaņā ar 4. panta 6. punktu noteiktajiem nosacījumiem, nodibināt saimniecību;
- b) lauku jaunuzņēmumiem uzsākt darījumdarbību, kas saistīta ar lauksaimniecību vai mežsaimniecību, tostarp uzsākt jaunpīnācēju saimniekošanu vai dažādot lauku saimniecību mājsaimniecības ienākumus, veicot nelauksaimnieciskas darbības;
- c) jaunuzņēmumiem uzsākt ar Regulas (ES) 2021/1060 32. pantā izklāstīto sabiedrības virzītu vietējo attīstības stratēģiju saistītu nelauksaimniecisku darījumdarbību lauku apvidos.

3. Dalībvalstis nosaka darījumdarbības plāna saturiskos elementus un iesniegšanas nosacījumus, kas labuma guvējiem jāizpilda, lai varētu saņemt atbalstu saskaņā ar šo pantu.

4. Atbalstu dalībvalstis piešķir fiksētu summu vai finanšu instrumentu, vai to abu kombinācijas veidā. Atbalsta maksimālā summa nepārsniedz palīdzību 100 000 EUR apjomā, un to var diferencēt saskaņā ar objektīviem kritērijiem.

⁽⁴⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/741 (2020. gada 25. maijs) par ūdens atkalizmantošanas minimālajām prasībām (OV L 177, 5.6.2020., 32. lpp.).

76. pants

Riska pārvaldības instrumenti

1. Dalībvalstis var piešķirt atbalstu par riska pārvaldības instrumentiem, un to dara saskaņā ar šā panta nosacījumiem un tā, kā dalībvalstis sīkāk precizējušas savos KLP stratēģiskajos plānos.
 2. Šajā pantā noteikto atbalstu var piešķirt tādu riska pārvaldības instrumentu izmantošanas sekmēšanai, kuri aktīviem lauksaimniekiem palīdz pārvaldīt ar konkrēto lauksaimniecisko darbību saistītos ražošanas un ienākumu riskus, kas ir ārpus lauksaimnieka kontroles, un kuri palīdz sasniegt vienu vai vairākus 6. panta 1. un 2. punktā noteiktos konkrētos mērķus.
 3. Dalībvalstis saskaņā ar to vajadzību novērtējumu var piešķirt atbalstu dažāda veida riska pārvaldības instrumentiem, tostarp ienākumu stabilizācijas instrumentiem, un konkrēti:
 - a) finansiālas iemaksas par apdrošināšanas shēmu prēmijām;
 - b) finansiālas iemaksas kopfondos, tostarp, lai segtu administratīvās izmaksas par to izveidošanu.
 4. Sniedzot 3. punktā minēto atbalstu, dalībvalstis nosaka šādus atbalsttiesīguma nosacījumus:
 - a) attiecināmo riska pārvaldības instrumentu veidi un darbības joma;
 - b) zaudējumu aprēķināšanas metodika un kompensācijas mehānismu iedarbinošie faktori;
 - c) kopfondu izveides un pārvaldīšanas noteikumi un, attiecīgā gadījumā, citi attiecināmi riska pārvaldības instrumenti.
 5. Dalībvalstis nodrošina, ka ar atbalstu sedz vienīgi tādus zaudējumus, kuri pārsniedz sliekšņvērtību, proti, vismaz 20 % no lauksaimnieka gada vidējās produkcijas vai ienākumiem iepriekšējo triju gadu laikposmā vai no trīs gadu vidējās vērtības iepriekšējo piecu gadu laikposmā, no kura izslēgti augstākā un zemākā rādītāja gadi. Nozariskie ražošanas riska pārvaldības instrumenti aprēķina zaudējumus vai nu saimniecības līmenī, vai saimniecības darbības līmenī attiecīgajā nozarē.
- Dalībvalstis var paredzēt atbalstu atsevišķa apgrozāmā kapitāla finansējuma veidā saskaņā ar 80. panta 3. punktā minētajiem finanšu instrumentiem, lai kompensētu šā punkta pirmajā daļā minētos zaudējumus lauksaimniekiem, kuri nepedalās riska pārvaldības instrumentā.
6. Dalībvalstis atbalstam nosaka vienu vai vairākas likmes, kas nepārsniedz 70 % no attiecināmajām izmaksām.
- Šo punktu nepiemēro 19. pantā minētajām iemaksām.
7. Dalībvalstis nodrošina, ka netiek pieļauta pārmērīga kompensēšana, kas rodas, ja intervences saskaņā ar šo pantu kombinē ar citām publiskām vai privātām riska pārvaldības shēmām.

77. pants

Sadarbība

1. Dalībvalstis var piešķirt atbalstu sadarbībai saskaņā ar šā panta nosacījumiem un tā, kā dalībvalstis sīkāk precizējušas savos KLP stratēģiskajos plānos, lai:
 - a) sagatavotu un īstenotu 127. panta 3. punktā minēto EIP darbības grupu projektus;
 - b) sagatavotu un īstenotu LEADER;
 - c) veicinātu un atbalstītu kvalitātes shēmas, kuras atzinusi Savienība vai dalībvalstis, un to, lai lauksaimnieki tās izmantotu;
 - d) atbalstītu ražotāju grupas, ražotāju organizācijas vai starpnozaru organizācijas;
 - e) sagatavotu un īstenotu viedo ciematu stratēģijas, kā noteikušas dalībvalstis;
 - f) atbalstītu citus sadarbības veidus.

2. Dalībvalstis atbalstu saskaņā ar šo pantu var piešķirt tikai tālab, lai veicinātu jaunus sadarbības veidus, tostarp esošos, ja tiek sāta jauna aktivitāte. Sadarbība ietver vismaz divus dalībniekus un palīdz sasniegt vienu vai vairākus no 6. panta 1. un 2. punktā minētajiem konkrētajiem mērķiem.

3. Dalībvalstis saskaņā ar šo pantu var segt ar visiem sadarbības aspektiem saistītās izmaksas.

4. Dalībvalstis var piešķirt atbalstu vai nu kā kopēju summu saskaņā ar šo pantu, kura sedz sadarbības izmaksas un īstenoto darbību izmaksas, tostarp investīciju izmaksas, vai segt tikai sadarbības izmaksas un darbību īstenošanas izmaksu segšanai piesaistīt līdzekļus no citiem intervencu veidiem lauku attīstībai, vai no citiem valsts vai Savienības atbalsta instrumentiem.

Ja atbalstu izmaksā kā kopēju summu, dalībvalstis nodrošina, ka ar īstenoto darbību tiek ievēroti attiecīgie noteikumi un prasības, kā noteikts 70. līdz 76. un 78. pantā.

Attiecībā uz *LEADER*, atkāpjoties no šā punkta pirmās daļas:

- a) atbalstu attiecībā uz visām izmaksām, par kurām ir tiesības saņemt sagatavošanas atbalstu saskaņā ar Regulas (ES) 2021/1060 34. panta 1. punkta a) apakšpunktu, un attiecībā uz atlasīto stratēģiju īstenošanu saskaņā ar minētā punkta b) un c) apakšpunktu – saskaņā ar šo pantu piešķir tikai kā kopēju summu; un
- b) dalībvalstis nodrošina, ka ar īstenotajām darbībām, kas ietver investīcijas, tiek ievēroti attiecīgie Savienības noteikumi un prasības attiecībā uz konkrētā intervences veida investīcijām, kā noteikts šīs regulas 73. pantā.

5. Dalībvalstis saskaņā ar šo pantu neatbalsta tādu sadarbību, kurā visi partneri ir pētnieciskas struktūras.

6. Ja sadarbība norisinās lauku saimniecības pārņemšanas kontekstā, jo īpaši saistībā ar paaudžu maiņu lauku saimniecību līmenī, atbalstu dalībvalstis var piešķirt tikai lauksaimniekiem, kuri ir sasnieguši attiecīgajā dalībvalstī saskaņā ar tās tiesību aktiem noteikto pensionēšanās vecumu, vai kuri šo vecumu sasniegs līdz darbības beigām.

7. Dalībvalstu atbalsta ilgums nepārsniedz septiņus gadus. Minētais nosacījums netiek piemērots attiecībā uz *LEADER* un pienācīgi pamatotos gadījumos attiecībā uz kolektīviem vides un klimata pasākumiem, kuri nepieciešami, lai sasniegtu 6. panta 1. punkta d), e) un f) apakšpunktā izklāstītos konkrētos mērķus.

8. Dalībvalstis atbalstam nosaka:

- a) informēšanas un reklāmas pasākumiem saistībā ar kvalitātes shēmām – vienu vai vairākas likmes, kas nepārsniedz 70 % no attiecināmajām izmaksām;
- b) ražotāju grupu, ražotāju organizāciju vai starpnozaru organizāciju izveidei – 10 % no grupas vai organizācijas gadā pārdotās produkcijas, nepārsniedzot 100 000 EUR gadā; minētais atbalsts pakāpeniski samazinās un tiek sniegts vienīgi pirmos piecus gadus pēc atzīšanas.

78. pants

Zināšanu apmaiņa un informācijas izplatīšana

1. Dalībvalstis var piešķirt atbalstu par zināšanu apmaiņu un informācijas izplatīšanu saskaņā ar nosacījumiem, kas izklāstīti šajā pantā un sīkāk precizēti to KLP stratēģiskajos plānos, nolūkā sekmēt viena vai vairāku 6. panta 1. un 2. punktā izklāstīto konkrēto mērķu sasniegšanu, vienlaikus īpaši orientējoties uz dabas aizsardzības, vides un klimata jautājumiem, tostarp vides izglītības un izpratnes veicināšanas darbībām un lauku uzņēmumu un kopienu attīstību.

2. Atbalsts saskaņā ar šo pantu var segt izmaksas saistībā ar jebkādu attiecīgu rīcību inovācijas veicināšanai, apmācībai un konsultācijām un cita veida zināšanu apmaiņu un informācijas izplatīšanu, tostarp plānu un pētījumu izstrādi un atjaunināšanu zināšanu apmaiņas un informācijas izplatīšanas nolūkā. Šāda rīcība palīdz sasniegt vienu vai vairākus no 6. panta 1. un 2. punktā izklāstītajiem konkrētajiem mērķiem.

3. Atbalstu attiecībā uz konsultāciju pakalpojumiem piešķir tikai konsultāciju pakalpojumiem, kas atbilst 15. panta 3. punktā noteiktajam.
4. Konsultāciju pakalpojumu uzsākšanai dalībvalstis atbalstu var piešķirt fiksētas summas veidā, kuras maksimālais apjoms ir 200 000 EUR. Tās nodrošina, ka atbalsts ir ierobežots laikā.
5. Dalībvalstis nodrošina, lai ar šā intervenču veida atbalstītā rīcība būtu pamatota ar LZIS aprakstu, kurš saskaņā ar 114. panta a) punkta i) apakšpunktu sniegts to KLP stratēģiskajos plānos, un būtu ar to saskanīga.

2. iedaļa

Vairāku intervenču veidu kopīgi elementi

79. pants

Darbību atlasīšana

1. Pēc apspriešanās ar 124. pantā minēto uzraudzības komiteju ("uzraudzības komiteja") valsts vadošā iestāde, reģionālās vadošās iestādes – attiecīgā gadījumā – vai izraudzītas starpniekstruktūras nosaka intervenču atlases kritērijus attiecībā uz šādiem intervenču veidiem: investīcijas, gados jaunu lauksaimnieku un jaunpieņacēju, un lauku jaunuzņēmumu darbīdarbības uzsākšana, sadarbība un zināšanu apmaiņa un informācijas izplatīšana. Minēto atlases kritēriju mērķis ir nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi pret pieteikuma iesniedzējiem, finanšu resursu labāku izmantošanu un atbalsta orientēšanu uz intervences mērķi.

Dalībvalstis var nolemt atlases kritērijus nepiemērot investīciju intervencēm, kuras ir nepārprotami orientētas uz vides mērķiem vai tiek īstenotas saistībā ar atjaunošanas darbībām.

Atkāpjoties no šā punkta pirmās daļas, pienācīgi pamatotos gadījumos pēc apspriešanās ar uzraudzības komiteju var noteikt citu atlases metodi.

2. Vadošās iestādes vai izraudzītu starpniekstruktūru pienākums, kas noteikts 1. punktā, neskar Regulas (ES) 2021/1060 33. pantā minētos vietējo rīcības grupu uzdevumus.

3. Šā panta 1. punktu nepiemēro, ja atbalstu sniedz finanšu instrumentu veidā.

4. Dalībvalstis var nolemt nepiemērot 1. punktā minētos atlases kritērijus attiecībā uz darbībām, kas ir saņemušas programmas "Apvārsnis 2020", kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1291/2013⁽⁴⁷⁾, "Apvārsnis Eiropa" vai vides un klimata pasākumu programmas (LIFE), kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/783⁽⁴⁸⁾, izcilības zīmogu, ar noteikumu, ka minētās darbības ir saskanīgas ar KLP stratēģisko plānu.

5. Visu darbību vai tās daļu var īstenot ārpus attiecīgās dalībvalsts, tostarp ārpus Savienības, ar noteikumu, ka šī darbība veicina KLP stratēģiskā plāna mērķu īstenošanu.

⁽⁴⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1291/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1982/2006/EK (OV L 347, 20.12.2013., 104. lpp.).

⁽⁴⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/783 (2021. gada 29. aprīlis), ar ko izveido vides un klimata pasākumu programmu (LIFE) un atceļ Regulu (ES) Nr. 1293/2013 (OV L 172, 17.5.2021., 53. lpp.).

80. pants

Konkrēti noteikumi par finanšu instrumentiem

1. Atbalstu Regulas (ES) 2021/1060 58. pantā minēto finanšu instrumentu veidā var piešķirt saskaņā ar tiem intervenču veidiem, kas minēti šīs regulas 73. līdz 78. pantā.

2. Ja atbalstu piešķir finanšu instrumentu veidā, piemēro "finanšu instrumenta", "finanšu produkta", "galasaņēmēja", "līdzdalības fonda", "īpašā fonda", "sviras efekta", "multiplikatora koeficienta", "pārvaldības izmaksu" un "pārvaldības maksu" definīcijas, kas izklāstītas Regulas (ES) 2021/1060 2. pantā, un noteikumus, kas izklāstīti minētās regulas V sadaļas II nodaļas 2. iedaļā.

Papildus piemēro šā panta 3., 4. un 5. punktu.

3. Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/1060 58. panta 2. punktu apgrozāmais kapitāls, tostarp atsevišķs apgrozāmais kapitāls, var tikt uzskatīts par attiecināmiem izdevumiem saskaņā ar šīs regulas 73., 74., 76., 77. un 78. pantu, ja tas palīdz sasniegt vismaz vienu konkrēto mērķi, kas attiecas uz konkrēto intervenci. Atsevišķa apgrozāmā kapitāla finansējuma atbalstu saskaņā ar jebkuru no minētajiem pantiem var sniegt, uz to neattiecinot prasību, ka galasaņēmējs saņem atbalstu par citiem izdevumiem saskaņā ar to pašu pantu.

LESD 42. panta darbības jomā ietilpstošām darbībām galasaņēmējam izmaksātā apgrozāmā kapitāla atbalsta kopējā summa nepārsniedz dotācijas bruto ekvivalentu 200 000 EUR jebkurā trīs fiskālo gadu laikposmā.

4. Atkāpjoties no 73., 74., 76., 77. un 78. panta, minētajos pantos paredzētās atbalsta likmes nepiemēro atsevišķam apgrozāmā kapitāla finansējumam.

5. Finanšu instrumenta attiecināmie izdevumi ir attiecināmo publisko izdevumu kopsumma, kas, izņemot 115. panta 5. punktā minēto valsts papildfinansējumu, izmaksāta ar finanšu instrumenta starpniecību attiecināmības perioda laikā vai – garantiju gadījumā – rezervēta garantijas līgumiem. Minētā summa atbilst:

- a) maksājumiem galasaņēmējiem aizdevumu, kapitālieguldījumu un kvazikapitāla ieguldījumu gadījumā;
- b) resursiem – neatkarīgi no tā, vai tie ir nesamaksāti vai jau ir iestājies to samaksas termiņš –, kas garantijas līgumiem rezervēti, lai apmaksātu iespējamus garantijas prasījumus par zaudējumiem, un kas aprēķināti, pamatojoties uz multiplikatora koeficientu, kurš noteikts attiecīgajiem pamatā esošajiem galasaņēmējiem izsniegtajiem jaunajiem aizdevumiem un kapitālieguldījumiem galasaņēmējos;
- c) maksājumiem galasaņēmējiem vai maksājumiem galasaņēmēju labā, ja finanšu instrumentus un citu Savienības ieguldījumu apvieno vienā finanšu instrumenta darbībā saskaņā ar Regulas (ES) 2021/1060 58. panta 5. punktu;
- d) to pārvaldības maksu maksājumiem un to pārvaldības izmaksu atlīdzināšanai, kuras radušās finanšu instrumentu īstenojošajām struktūrām.

Ja finanšu instrumentu īsteno vairākos secīgos plānošanas periodos, atbalstu – tostarp pārvaldības izmaksas un maksas – galasaņēmējiem vai galasaņēmēju labā var sniegt, pamatojoties uz nolīgumiem, kas apstiprināti iepriekšējā plānošanas periodā, ar noteikumu, ka šāds atbalsts atbilst nākamā plānošanas perioda attiecināmības noteikumiem. Šādos gadījumos izdevumu deklarācijās iesniegto izdevumu attiecināmību nosaka saskaņā ar attiecīgā plānošanas perioda noteikumiem.

Šā punkta pirmās daļas b) punkta nolūkos, ja subjekts, kas gūst labumu no garantijām, nav izmaksājis jaunu aizdevumu, kapitālieguldījumu vai kvazikapitāla ieguldījumu plānoto summu galasaņēmējiem saskaņā ar multiplikatora koeficientu, attiecināmos izdevumus proporcionāli samazina. Ja tirgus apstākļu izmaiņas to prasa, multiplikatora koeficientu var pārskatīt. Šādai pārskatīšanai nav atpakaļejoša spēka.

Šā punkta pirmās daļas d) punkta vajadzībām pārvaldības maksas tiek noteiktas, pamatojoties uz sniegumu. Ja struktūras, kas īsteno līdzdalības fondu, tiek izvēlētas līguma tiešas piešķiršanas kārtībā, ievērojot Regulas (ES) 2021/1060 59. panta 3. punktu, minētajām struktūrām izmaksāto pārvaldības izmaksu un maksu summai, ko var deklarēt kā attiecināmos izdevumus, piemēro robežvērtību līdz 5 % no attiecināmo publisko izdevumu kopējās summas, kas izmaksāta galasaņēmējiem aizdevumos vai rezervēta garantijas līgumiem, un līdz 7 % no attiecināmo publisko izdevumu kopējās summas, kas izmaksāta galasaņēmējiem kapitālieguldījumos un kvazikapitāla ieguldījumos.

Ja struktūras, kas īsteno īpašu fondu, tiek izvēlētas līguma tiešas piešķiršanas kārtībā, ievērojot Regulas (ES) 2021/1060 59. panta 3. punktu, minētajām struktūrām izmaksāto pārvaldības izmaksu un maksu summai, ko var deklarēt kā attiecināmos izdevumus, piemēro robežvērtību līdz 7 % no attiecināmo publisko izdevumu kopējās summas, kas izmaksāta galasaņēmējiem aizdevumos vai rezervēta garantijas līgumos, un līdz 15 % no attiecināmo publisko izdevumu kopējās summas, kas izmaksāta galasaņēmējiem kapitālieguldījumos vai kvazikapitāla ieguldījumos.

Pirmās daļas d) punkta nolūkos, ja struktūras, kas īsteno līdzdalības fondu vai īpašus fondus, tiek izvēlētas piedāvājumu konkursa kārtībā saskaņā ar piemērojamajiem tiesību aktiem, pārvaldības izmaksu un maksu summu nosaka finansēšanas nolīgumā un tā atspoguļo piedāvājumu konkursa rezultātu.

Ja galasaņēmējiem prasa segt administrēšanas maksu vai tās daļu, to neuzrāda kā attiecināmos izdevumus.

81. pants

ELFLA izmantošana ar *InvestEU* starpniecību

1. Dalībvalstis 118. pantā minētajā KLP stratēģiskā plāna priekšlikumā vai 119. pantā minētajā KLP stratēģiskā plāna grozīšanas pieprasījumā var iedalīt summu līdz 3 % no sākotnējā ELFLA kopējā piešķiruma KLP stratēģiskajam plānam, kas iemaksājama *InvestEU* un apgūstama ar ES garantijas un konsultāciju centra *InvestEU* starpniecību. KLP stratēģiskajā plānā iekļauj pamatojumu *InvestEU* izmantošanai un tās ieguldījumu viena vai vairāku 6. panta 1. un 2. punktā izklāstīto un saskaņā ar KLP stratēģisko plānu izvēlētu konkrēto mērķu sasniegšanā.

Invest EU iemaksāto summu īsteno saskaņā ar Regulā (ES) 2021/523 paredzētajiem noteikumiem.

2. Dalībvalstis nosaka kopējo iemaksājamo summu katram gadam. Gadījumā, ja tiek pieprasīts KLP stratēģiskā plāna grozījums, minētās summas attiecas tikai uz turpmākajiem gadiem.

3. Summu, kas minēta 1. punktā, izmanto, lai nodrošinātu ES garantijas daļu dalībvalsts nodalījumā un konsultāciju centram *InvestEU*, kad ir noslēgts Regulas (ES) 2021/523 10. panta 3. punktā minētais iemaksu nolīgums. Savienības budžeta saistības attiecībā uz katru iemaksu nolīgumu Komisija var uzņemties gada maksājumu veidā laikposmā no 2023. gada 1. janvāra līdz 2027. gada 31. decembrim.

4. Ja Regulas (ES) 2021/523 10. panta 2. punktā minētais iemaksu nolīgums par šā panta 1. punktā minēto summu, kura iedalīta KLP stratēģiskajā plānā, nav noslēgts četru mēnešu laikā pēc tam, kad Komisija pieņēmusi īstenošanas lēmumu, ar ko minēto KLP stratēģisko plānu apstiprina saskaņā ar šīs regulas 118. pantu, KLP stratēģiskajā plānā atbilstošu summu iedala pēc tam, kad ir apstiprināts grozīšanas pieprasījums, ko dalībvalsts iesniegusi saskaņā ar šīs regulas 119. pantu.

Iemaksu nolīgumu par šā panta 1. punktā minēto summu, kas iedalīta KLP stratēģiskā plāna grozīšanas pieprasījumā, kurš iesniegts saskaņā ar šīs regulas 119. pantu, noslēdz vienlaikus ar Komisijas īstenošanas lēmuma pieņemšanu, ar ko apstiprina minēto KLP stratēģiskā plāna grozīšanu.

5. Ja Regulas (ES) 2021/523 10. panta 4. punkta otrajā daļā minētais garantijas nolīgums nav noslēgts deviņu mēnešu laikā pēc iemaksu nolīguma apstiprināšanas, iemaksu nolīgumu izbeidz vai pagarina pēc savstarpējas vienošanās.

Ja dalībvalsts neturpina dalību *InvestEU*, kopējā uzkrājumu fondā iemaksātās attiecīgās uzkrājuma summas tiek atgūtas kā iekšējie piešķirtie ieņēmumi, ievērojot Finanšu regulas 21. panta 5. punktu, un dalībvalsts iesniedz sava KLP stratēģiskā plāna grozīšanas pieprasījumu, lai varētu izmantot atgūtās summas un summas, kas piešķirtas turpmākajiem kalendārajiem gadiem saskaņā ar šā panta 2. punktu.

Iemaksu nolīguma izbeigšanu vai grozīšanu noslēdz vienlaikus ar Komisijas īstenošanas lēmuma pieņemšanu, ar ko apstiprina attiecīgā KLP stratēģiskā plāna grozīšanu un to noslēdz vēlākais, 2026. gada 31. decembrī.

6. Ja Regulas (ES) 2021/523 10. panta 4. punkta trešajā daļā minētais garantijas nolīgums nav ticis pienācīgi īstenots laikposmā, par kuru panākta vienošanās iemaksu nolīgumā, bet ne vairāk kā četros gados no garantijas nolīguma parakstīšanas, iemaksu nolīgumu groza. Dalībvalsts var pieprasīt, lai summas, kas iemaksātas ES garantijā saskaņā ar šā panta 1. punktu un paredzētas garantijas nolīgumā, bet neattiecas uz pamatā esošajiem aizdevumiem, kapitālieguldījumiem vai citiem riska instrumentiem, tiktu administrētas saskaņā ar šā panta 5. punktu.

7. Resursus, kuri radīti no vai attiecināmi uz ES garantijā iemaksātajām summām, dara pieejamus dalībvalstij saskaņā ar Regulas (ES) 2021/523 10. panta 5. punkta a) apakšpunktu un finanšu instrumentu vai budžeta garantiju veidā izmanto atbalstam saskaņā ar to pašu mērķi vai mērķiem, kas minēti šā panta 1. punktā.

8. Regulas (ES) 2021/2116 34. pantā paredzētais automātiskas saistību atcelšanas laikposms attiecībā uz summām, ko paredzēts atkārtoti izmantot KLP stratēģiskajā plānā saskaņā ar šā panta 4., 5. un 6. pantu, sākas gadā, kurā uzņemas atbilstošās budžeta saistības.

82. pants

Maksājumu aprēķināšanas atbilstība un pareizība

Ja maksājumi tiek piešķirti, saskaņā ar 70., 71. un 72. pantu pamatojoties uz papildu izmaksām un negūtajiem ienākumiem, dalībvalstis nodrošina to, ka attiecīgie aprēķini ir atbilstīgi, pareizi un iepriekš noteikti pēc taisnīgas, objektīvas un verificējamās aprēķina metodes. Tālāk aprēķinus veic vai aprēķinu atbilstību un pareizību apstiprina struktūras, kas ir funkcionāli neatkarīgas no iestādēm, kuras atbild par KLP stratēģiskā plāna īstenošanu un kurām ir atbilstīga kompetence.

83. pants

Dotāciju veidi

1. Neskarot 70., 71., 72. un 75. pantu, dotācijas, ko piešķir saskaņā ar šo nodaļu, var izpausties jebkurā no šādiem veidiem:

- a) labuma guvējam faktiski radušos un apmaksāto attiecināmo izmaksu atlīdzināšana;
- b) vienības izmaksas;
- c) fiksētas summas maksājumi;
- d) vienotas likmes finansējums.

2. Šā panta 1. punkta b), c) un d) apakšpunktā minēto atbalsta veidu summas nosaka ar vienu no šādiem paņēmieniem:

- a) saskaņā ar taisnīgu, godīgu un verificējamu aprēķina metodi, kuras pamatā ir:
 - i) statistikas dati, cita objektīva informācija vai eksperta atzinums;

- ii) verificēti individuālu labuma guvēju vēsturiskie dati; vai
 - iii) individuālu labuma guvēju parastā izmaksu uzskaites prakse;
 - b) budžeta projektus veido, ņemot vērā katru gadījumu atsevišķi, un par tiem struktūra, kas atlasa darbību, vienojas *ex ante*;
 - c) saskaņā ar noteikumiem par to, kā atbilstošas izmaksas par vienību, fiksētas summas un vienotas likmes finansējums Savienības politikās piemērojams līdzīga veida darbībai;
 - d) saskaņā ar noteikumiem par to, kā atbilstošas izmaksas par vienību, fiksētas summas un vienotas likmes finansējums saskaņā ar dotāciju shēmām, kuras pilnībā finansē dalībvalsts, piemērojams līdzīga veida darbībai.
3. Dalībvalstis labuma guvējiem var piešķirt tādas dotācijas ar nosacījumiem, kas ir pilnībā vai daļēji atmaksājamas, kā norādīts dokumentā, kurā izklāstīti atbalsta saņemšanas nosacījumi un saskaņā ar šādiem nosacījumiem:
- a) labuma guvēji atmaksāšanu veic, ievērojot nosacījumus, par kuriem vienojusies vadošā iestāde un labuma guvējs;
 - b) dalībvalstis labuma guvēja atmaksātos resursus izmanto atkārtoti tam pašam konkrētajam KLP stratēģiskā plāna mērķim līdz 2029. gada 31. decembrim – vai nu dotāciju ar nosacījumiem veidā, finanšu instrumenta veidā, vai citā atbalsta veidā; atmaksātās summas un informāciju par to atkārtotu izmantošanu iekļauj pēdējā gada snieguma ziņojumā;
 - c) dalībvalstis pieņem pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka resursi tiek turēti atsevišķos kontos vai zem atbilstošiem uzskaites kodiem;
 - d) Savienības līdzekļus, ko jebkurā laikā atmaksājuši labuma guvēji, bet kas nav atkārtoti izmantoti līdz 2029. gada 31. decembrim, saskaņā ar Regulas (ES) 2021/2116 34. pantu atmaksā Savienības budžetā.

84. pants

Deleģētās pilnvaras attiecībā uz papildu prasību noteikšanu lauku attīstības intervencu veidiem

Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 152. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem šo regulu papildina ar prasībām papildus šajā nodaļā noteiktajām, attiecībā uz nosacījumiem, ar kādiem piešķir atbalstu:

- a) 70. pantā minētajām pārvaldības saistībām attiecībā uz ģenētiskajiem resursiem un dzīvnieku labturību;
- b) 77. pantā minētajām kvalitātes shēmām attiecībā uz galaprodukta specifiku, piekļuvi shēmai, saistošo produkta specifikāciju pārbaudi, shēmas pārredzamību un produktu izsekojamību, kā arī to, kā dalībvalstis atzīst brīvprātīgas sertifikācijas shēmas.

IV SADAĻA

FINANŠU NOTEIKUMI

85. pants

ELGF un ELFLA izdevumi

- 1. No ELGF finansē tādas intervencu veidus, kas ir saistīti ar:
 - a) tiešajiem maksājumiem, kas noteikti 16. pantā;
 - b) intervencēm konkrētās nozarēs, kas noteiktas III sadaļas III nodaļā.

2. No ELFLA finansē intervenču veidus, kas minēti III sadaļas IV nodaļā, un 94. pantā minēto tehnisko palīdzību pēc dalībvalstu ierosmes.

86. pants

Izdevumu attiecināmība

1. Izdevumi ir attiecināmi:

- a) attiecībā uz ELGF iemaksām – no nākamā gada 1. janvāra pēc tam, kad Komisija ir apstiprinājusi KLP stratēģisko plānu;
- b) attiecībā uz ELFLA iemaksām – no KLP stratēģiskā plāna iesniegšanas dienas, bet ne agrāk par 2023. gada 1. janvāri.

2. Izdevumi, kuri par attiecināmiem kļūst KLP stratēģiskā plāna grozīšanas rezultātā, uz ELGF iemaksu ir attiecināmi pēc tam, kad Komisija ir apstiprinājusi minēto grozīšanu, un no dienas, kad grozīšana stājas spēkā, kā to noteikusi attiecīgā dalībvalsts saskaņā ar 119. panta 8. punktu.

3. Izdevumi, kuri par attiecināmiem kļūst KLP stratēģiskā plāna grozīšanas rezultātā, uz ELFLA iemaksām ir attiecināmi no dienas, kurā grozīšanas pieprasījums iesniegts Komisijai, vai no 119. panta 9. punktā minētās grozīšanas paziņošanas dienas.

Atkāpjoties no šā punkta pirmās daļas un 4. punkta otrās daļas, KLP stratēģiskais plāns var paredzēt, ka ārkārtas pasākumu gadījumā, kurus iedarbina dabas katastrofas, katastrofāli notikumi vai nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi vai arī tas, ka ir būtiski un pēkšņi mainījušies dalībvalsts vai reģiona sociālekonomiskie apstākļi, ka ELFLA finansēto un ar KLP stratēģiskā plāna grozījumiem saistīto izdevumu attiecināmība var sākt darboties no notikuma dienas.

4. Izdevumi uz ELFLA iemaksām attiecināmi ir tad, ja tie radušies labuma guvējam un samaksāti līdz 2029. gada 31. decembrim. Turklāt, lai izdevumi būtu attiecināmi uz ELFLA iemaksām, maksājumu aģentūrai attiecīgo atbalstu jābūt faktiski izmaksājušai līdz 2029. gada 31. decembrim.

Dalībvalstis nosaka labuma guvējam radušos izmaksu attiecināmības sākuma datumu. Sākuma datumu nenosaka agrāk kā 2023. gada 1. janvāris.

Darbības, kuras ir fiziski pabeigtas vai pilnībā īstenotas, pirms vadošajai iestādei iesniedz pieteikumu par atbalstu, neatkarīgi no tā, vai visi saistītie maksājumi jau ir izdarīti, nav atbalsttiesīgas.

Taču uz atbalstu var pretendēt darbības, kas saistītas ar stādu audžu kopšanu un jaunaudžu kopšanu saskaņā ar ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas principiem un pievēršoties vienam vai vairākiem konkrētiem mērķiem, kas izklāstīti 6. panta 1. punkta d), e) un f) apakšpunktā, kā noteikusi dalībvalsts, pat ja šīs darbības ir fiziski pabeigtas pirms finansēšanas pieteikuma iesniegšanas vadošajai iestādei.

5. Ieguldījumi natūrā un amortizācijas izmaksas var pretendēt uz atbalstu no ELFLA, ievērojot nosacījumus, kurus nosaka dalībvalstis.

87. pants

Finanšu piešķirumi par tiešo maksājumu intervenču veidiem

1. Neskarot Regulas (ES) 2021/2116 17. pantu, tiešo maksājumu intervenču veidu kopsumma, kuru dalībvalstī par kalendāro gadu var piešķirt, ievērojot šīs regulas III sadaļas II nodaļu, nepārsniedz V pielikumā noteikto minētās dalībvalsts finanšu piešķirumu.

Neskarot Regulas (ES) 2021/2116 17. pantu, maksimālā summa, kuru dalībvalstī kalendārajā gadā var piešķirt, ievērojot šīs regulas III sadaļas II nodaļas 3. iedaļas 2. apakšiedaļu un pirms tiek piemērots šīs regulas 17. pants, nepārsniedz VIII pielikumā noteikto minētās dalībvalsts finanšu piešķirumu.

V pielikumā noteiktais dalībvalstu finanšu piešķirums pēc VIII pielikumā noteikto summu atskaitīšanas un pirms summu pārvietošanas, ko veic ievērojot 17. pantu, šīs regulas 96., 97. un 98. pantu nolūkā ir noteikts IX pielikumā.

2. Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 152. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem dalībvalstu piešķirumus, kas noteikti V un IX pielikumā, groza, lai ņemtu vērā to, kā – tostarp 17. un 103. pantā minēto pārvietošanu, 88. panta 5. punktā minēto finanšu piešķirumu pārvietošanu un 88. panta 6. punktā minēto citu produktu nozarisko intervenču finansēšanai vajadzīgo atskaitījumu ietekmē – ir mainījusies tiešo maksājumu maksimālā kopsumma, kuru var piešķirt.

Tomēr IX pielikumu korigē, neņemot vērā pārvietojumus, kas izdarīti saskaņā ar 17. pantu.

3. Katrai intervencei paredzēto, 101. pantā minēto indikatīvo finanšu piešķirumu summa, kas par 16. pantā noteiktajiem tiešo maksājumu intervenču veidiem dalībvalstī piešķirama attiecībā uz kādu kalendāro gadu, V pielikumā noteikto minētās dalībvalsts piešķirumu var pārsniegt par tik lielu apjomu, cik liela ir maksājumu samazinājumam atbilstošā aplēstā summa, kas KLP stratēģiskajā plānā uzņemta saskaņā ar 112. panta 3. punkta a) apakšpunkta otro daļu.

88. pants

Finanšu piešķirumi par noteiktiem intervenču veidiem konkrētās nozarēs

1. Savienības finansiālā palīdzība, kuru dalībvalstīm iedala par vīna nozares intervenču veidiem, ir norādīta VII pielikumā.
2. Savienības finansiālā palīdzība, kuru dalībvalstīm iedala par biškopības nozares intervenču veidiem, ir norādīta X pielikumā.
3. Savienības finansiālā palīdzība, kuru par apiņu nozares intervenču veidiem iedala Vācijai, ir 2 188 000 EUR finanšu gadā.
4. Savienības finansiālā palīdzība finanšu gadā par olīveļļas un galda olīvu nozares intervenču veidiem tiek iedalīta šādi:
 - a) Grieķijai 10 666 000 EUR;
 - b) Francijai 554 000 EUR; un
 - c) Itālijai 34 590 000 EUR.
5. Attiecīgās dalībvalstis KLP stratēģiskajos plānos var nolemt sava 3. un 4. punktā minētā finanšu piešķiruma kopsummā pārvietot uz saviem piešķirumiem, kas paredzēti tiešajiem maksājumiem. Šo lēmumu nevar pārskatīt.

Dalībvalstu finanšu piešķiruma summas, kas pārvietotas uz tiešajiem maksājumiem paredzētajiem piešķirumiem, vairs nav pieejamas 3. un 4. punktā minētajiem intervenču veidiem.

6. Dalībvalstis savos KLP stratēģiskajos plānos var nolemt līdz 3 % no saviem piešķirumiem, kas paredzēti tiešajiem maksājumiem un noteikti V pielikumā, un no kuriem attiecīgā gadījumā atskaitīti piešķirumi kokvilnai, kas noteikti VIII pielikumā, izmantot III sadaļas III nodaļas 7. iedaļas aptverto citu nozaru intervenču veidiem.

Dalībvalstis var nolemt palielināt pirmajā daļā minēto procentuālo daļu līdz 5 %. Šādā gadījumā summu, kas atbilst šim palielinājumam, atskaita no maksimālās summas, kas noteikta 96. panta 1., 2. vai 5. punktā, un tā vairs nav pieejama iedalīšanai saistīto ieņēmumu atbalsta intervencēm, kas minētas III daļas II nodaļas 3. iedaļas 1. apakšiedaļā.

Summu, kas atbilst šā punkta pirmajā un otrajā daļā minētajai dalībvalstu tiešajiem maksājumiem paredzēto piešķirumu procentuālajai daļai, un kuru konkrētā finanšu gadā izmanto citu nozaru intervenču veidiem, uzskata par dalībvalstu piešķirumiem katram finanšu gadam attiecībā uz citu nozaru intervenču veidiem.

7. 2025. gadā dalībvalstis var pārskatīt savu 6. punktā minēto lēmumu, saskaņā ar 119. pantu pieprasot grozīt KLP stratēģiskā plānu.

8. Apstiprinātajā KLP stratēģiskajā plānā norādītās summas, kuras izriet no 6. un 7. punkta piemērošanas, attiecīgajām dalībvalstīm ir saistošas.

89. pants

Finanšu piešķirumi par lauku attīstības intervenču veidiem

1. Saskaņā ar daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam, kas izklāstīta Regulā (ES, Euratom) 2020/2093, kopējais Savienības atbalsta apjoms šīs regulas paredzētajiem lauku attīstības intervenču veidiem laikposmam no 2023. gada 1. janvāra līdz 2027. gada 31. decembrim ir 60 544 439 600 EUR faktiskajās cenās.

2. No 1. punktā minētajiem resursiem 0,25 % atvēl, lai saskaņā ar Regulas (ES) 2021/2116 7. pantu pēc Komisijas ierosmes finansētu tehniskās palīdzības aktivitātes, tostarp šīs regulas 126. panta 2. punktā minēto Eiropas KLP tīklu un šīs regulas 127. pantā minēto EIP. Šīs aktivitātes var attiekties gan uz iepriekšējiem plānošanas periodiem, gan uz turpmākajiem KLP stratēģiskā plāna laikposmiem.

3. Šā panta 1. punktā minētās summas sadalījums pa gadiem katrai dalībvalstij pēc tam, kad ir atskaitīta 2. punktā minētā summa, ir noteikts XI pielikumā.

4. Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 152. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem XI pielikumu groza, lai pārskatītu minēto sadalījumu pa gadiem katrai dalībvalstij un ņemtu vērā attiecīgās izmaiņas – tostarp 17. un 103. pantā minētos pārvietojumus –, veiktu tehniskus pielāgojumus, nemainot piešķirumu kopainu, vai ņemtu vērā citas izmaiņas, kuras ar tiesību aktu paredzētas pēc šīs regulas pieņemšanas.

90. pants

ELFLA iemaksas

Komisijas īstenošanas lēmumā, ar ko, ievērojot 118. panta 6. punktu, apstiprina KLP stratēģisko plānu, nosaka arī ELFLA maksimālās iemaksas plānā. ELFLA iemaksu apjomu aprēķina, pamatojoties uz attiecināmo publisko izdevumu summu, izņemot 115. panta 5. punktā minēto valsts papildfinansējumu.

91. pants

ELFLA iemaksu likmes

1. KLP stratēģiskajos plānos reģionālā vai valsts līmenī nosaka visām intervencēm vienu ELFLA iemaksu likmi.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, ELFLA iemaksu maksimālā likme ir:

- 85 % no attiecināmajiem publiskajiem izdevumiem mazāk attīstītajos reģionos;
- 80 % no attiecināmajiem publiskajiem izdevumiem tālākajos reģionos un Egejas jūras nelielajās salās;
- 60 % no attiecināmajiem publiskajiem izdevumiem pārejas reģionos Regulas (ES) 2021/1060 108. panta 2. punkta pirmās daļas b) punkta nozīmē;
- 43 % no attiecināmajiem publiskajiem izdevumiem pārējos reģionos.

3. Atkāpjoties no 1. un 2. punkta, ELFLA iemaksu maksimālā likme, ja saskaņā ar 2. punktu KLP stratēģiskajā plānā noteiktā likme ir zemāka, ir:
- a) 65 % no attiecināmajiem publiskajiem izdevumiem attiecībā uz maksājumiem par dabas vai citiem platībatkarīgajiem ierobežojumiem saskaņā ar 71. pantu;
 - b) 80 % no attiecināmajiem publiskajiem izdevumiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar 70. pantu, maksājumiem, kurus veic saskaņā ar 72. pantu, atbalstam 73. pantā minētajām neienesīgajām investīcijām, EIP darbības grupu projektu atbalstam, ko piešķir saskaņā ar 77. panta 1. punkta a) apakšpunktu, un LEADER saskaņā ar 77. panta 1. punkta b) apakšpunktu;
 - c) 100 % no attiecināmajiem publiskajiem izdevumiem darbībām, kas finansējumu saņem no līdzekļiem, kuri uz ELFLA pārvietoti saskaņā ar 17. un 103. pantu.
4. Minimālā ELFLA ieguldījuma likme ir 20 % no attiecināmajiem publiskajiem izdevumiem.
5. Šā panta 2., 3. un 4. punktā minētajos attiecināmajos publiskajos izdevumos nav iekļauts 115. panta 5. punktā minētais valsts papildfinansējums.

92. pants

Minimālie finanšu piešķirumi attiecībā uz LEADER

1. Vismaz 5 % no IX pielikumā norādītās kopējās ELFLA iemaksas KLP stratēģiskajā plānā tiek rezervēti LEADER.
2. Visā KLP stratēģiskā plāna laikposmā kopējie ELFLA izdevumi lauku attīstībai, kas nav izdevumi LEADER vajadzībām, kā noteikts finanšu plānā saskaņā ar 112. panta 2. punkta a) apakšpunktu, nepārsniedz 95 % no kopējās ELFLA iemaksas KLP stratēģiskajā plānā, kas noteikta XI pielikumā. Šis maksimālais finansiālais apjoms, ko Komisija apstiprinājusi saskaņā ar 118. vai 119. pantu, ir Savienības tiesību aktos noteiktais maksimālais finansiālais apjoms.

93. pants

Minimālie finanšu piešķirumi attiecībā uz intervencēm, ar ko tiecas sasniegt ar vidi un klimatu saistītos konkrētos mērķus

1. Vismaz 35 % no IX pielikumā norādītās kopējās ELFLA iemaksas KLP stratēģiskajā plānā tiek rezervēti intervencēm, ar ko tiecas sasniegt 6. panta 1. punkta d), e) un f) apakšpunktā minētos konkrētos mērķus un attiecībā uz dzīvnieku labturību – 6. panta 1. punkta i) apakšpunktā minētos konkrētos mērķus.
2. Lai noteiktu iemaksu 1. punktā noteiktās procentuālās daļas sasniegšanai, dalībvalstis iekļauj izdevumus par šādām intervencēm:
- a) 100% par pārvaldības saistībām, kas minētas 70. pantā;
 - b) 50 % par 71. pantā minētajiem dabas vai citiem platībatkarīgajiem ierobežojumiem;
 - c) 100% par 72. pantā minētajiem platībatkarīgajiem traucēkļiem;
 - d) 100 % par 73. un 74. panta investīcijām, kas saistītas ar vienu vai vairākiem 6. panta 1. punkta d), e) un f) apakšpunktā minētajiem konkrētajiem mērķiem vai – attiecībā uz dzīvnieku labturību – ar 6. panta 1. punkta i) apakšpunktā minētajiem konkrētajiem mērķiem.
3. Visā KLP stratēģiskā plāna laikposmā kopējie ELFLA izdevumi lauku attīstībai, kas nav izdevumi šā panta 2. punktā minēto intervencu vajadzībām, kā noteikts finanšu plānā saskaņā ar 112. panta 2. punkta a) apakšpunktu, nepārsniedz 65 % no kopējās ELFLA iemaksas KLP stratēģiskajā plānā, kas noteikta XI pielikumā. Šis maksimālais finansiālais apjoms, līdzko to Komisija apstiprinājusi saskaņā ar 118. vai 119. pantu, ir Savienības tiesību aktos noteiktais maksimālais finansiālais apjoms.
4. Šo pantu nepiemēro attiecībā uz izdevumiem tālākajos reģionos.

94. pants

Maksimālie finanšu piešķirumi attiecībā uz tehnisko palīdzību

1. Ne vairāk kā 4 % no XI pielikumā norādītās kopējās ELFLA iemaksas KLP stratēģiskajā plānā var izmantot, lai finansētu pēc dalībvalsts ierosmes īstenotu tehniskās palīdzības rīcību, kā minēts 125. pantā.

Ja Savienības lauku attīstības atbalsta kopapjoms nepārsniedz 1,1 miljardu EUR, ELFLA iemaksas proporciju KLP stratēģiskajā plānā var palielināt līdz 6 %.

2. Tehnisko palīdzību atlīdzina ar vienotas likmes finansējumu saskaņā ar Finanšu regulas 125. panta 1. punkta e) apakšpunktu un saskaņā ar starpmaksājumu sistēmu, kas izklāstīta Regulas (ES) 2021/2116 32. pantā. Minētā vienotā likme atbilst kopējo deklarēto izdevumu procentuālajai daļai, kas KLP stratēģiskajā plānā noteikta attiecībā uz tehnisko palīdzību.

95. pants

Minimālie finanšu piešķirumi attiecībā uz atbalstu gados jauniem lauksaimniekiem

1. Minimālā summa, kas attiecībā uz katru dalībvalsti ir norādīta šīs regulas XII pielikumā, tiek rezervēta, lai sniegtu ieguldījumu 6. panta 1. punkta g) apakšpunktā minētā konkrētā mērķa sasniegšanai. Pamatojoties uz stāvokļa analīzi stipro un vājo pušu, iespēju un draudu izteiksmē (SVID analīze) un uz apzinātajām vajadzībām, minēto summu izmanto viena vai abu turpmāk minēto veidu intervencēm:

- a) 30. pantā paredzētais ienākumu papildatbalsts gados jaunajiem lauksaimniekiem;
- b) 75. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētā gados jaunu lauksaimnieku darījumdarbības uzsākšana.

2. Papildus šā panta 1. punktā minētajiem intervences veidiem dalībvalstis minētajā punktā noteikto minimālo summu var izmantot 73. pantā minētajām investīciju intervencēm attiecībā uz gados jauniem lauksaimniekiem ar noteikumu, ka tiem piemēro augstāku atbalsta likmi saskaņā ar 73. panta 4. punkta otrās daļas a) apakšpunkta ii) punktu. Ja tiek izmantota šī iespēja, tad no rezervējamās minimālās summas atskaita ne vairāk kā 50 % no izdevumiem par investīcijām, kas minētas pirmajā teikumā.

3. Katrā kalendārajā gadā kopējie izdevumi tiešo maksājumu intervenču veidiem, kas nav ienākumu papildatbalsts gados jaunajiem lauksaimniekiem, kā noteikts 30. pantā, nepārsniedz V pielikumā noteikto tiešo maksājumu finanšu piešķirumu attiecīgajam kalendārajam gadam, no kura tiek atskaitīta XII pielikumā minētā daļa, kas attiecīgajā kalendārajā gadā ir rezervēta kā ienākumu papildatbalsts gados jaunajiem lauksaimniekiem, kā dalībvalstis to ir noteikušas savā finanšu plānā saskaņā ar 112. panta 2. punkta a) apakšpunktu un kā to ir apstiprinājusi Komisija saskaņā ar 118. vai 119. pantu. Minētais maksimālais finanšu apjoms ir Savienības tiesību aktos noteiktais maksimālais finanšu apjoms.

4. Visā KLP plāna laikposmā kopējie ELFLA izdevumi lauku attīstībai, kas nav paredzēti 75. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētajai gados jaunu lauksaimnieku darījumdarbības uzsākšanai, nepārsniedz XI pielikumā noteikto kopējo ELFLA iemaksu KLP stratēģiskajā plānā, kura tiek samazināta par XII pielikumā minēto daļu, kas ir rezervēta 75. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētajai gados jaunu lauksaimnieku darījumdarbības uzsākšanai, attiecībā uz visu KLP stratēģiskā plāna laikposmu, kā dalībvalstis to ir noteikušas savos finanšu plānos saskaņā ar 112. panta 2. punkta a) apakšpunktu un kā to ir apstiprinājusi Komisija saskaņā ar 118. vai 119. pantu. Minētais maksimālais finanšu apjoms ir Savienības tiesību aktos noteiktais maksimālais finanšu apjoms.

5. Ja dalībvalsts nolemj izmantot šā panta 2. punktā paredzēto iespēju, tad šā panta 4. punktā minētā maksimālā finanšu apjoma noteikšanai ņem vērā to izdevumu daļu, kas paredzēta investīciju intervencēm gados jaunajiem lauksaimniekiem, kuru atbalsta likme saskaņā ar 73. panta 4. punkta otrās daļas a) apakšpunkta ii) punktu nepārsniedz 50 %, kā minētā dalībvalsts to ir noteikusi savā finanšu plānā saskaņā ar 112. panta 2. punkta a) apakšpunktu un kā to ir apstiprinājusi Komisija saskaņā ar 118. vai 119. pantu.

96. pants

Maksimālie finanšu piešķirumi attiecībā uz saistīto ienākumu atbalstu

1. Šīs regulas III sadaļas II nodaļas 3. iedaļas 1. apakšiedaļā minētajām saistītā ienākumu atbalsta intervencēm atbilstošie indikatīvie finanšu piešķirumi nepārsniedz 13 % no IX pielikumā norādītajām summām.
2. Atkāpjoties no 1. punkta, dalībvalstis, kuras saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1307/2013 53. panta 4. punktu brīvprātīgā saistītā atbalsta vajadzībām ir izmantojušas vairāk nekā 13 % no minētās regulas II pielikumā noteiktā valsts gada maksimālā apjoma, var nolemt saistītā ienākumu atbalsta vajadzībām izmantot vairāk nekā 13 % no šīs regulas IX pielikumā noteiktās summas. Izmantotais procentuālais daudzums nepārsniedz to, kuru Komisija attiecībā uz brīvprātīgo saistīto atbalstu ir apstiprinājusi par 2018. pieprasījumu gadu.
3. 1. punktā minēto procentuālo daudzumu var palielināt par ne vairāk kā 2 procentpunktiem ar noteikumu, ka summa, kas atbilst procentuālajam daudzumam, kurš pārsniedz 13 %, tiek iedalīta III sadaļas II nodaļas 3. iedaļas 1. apakšiedaļā paredzētajam atbalstam par proteīnaugiem.
4. Apstiprinātajā KLP stratēģiskajā plānā iekļautā summa, kas izriet no 1., 2. un 3. punkta piemērošanas, nevar tikt pārsniegta.
5. Atkāpjoties no 1. un 2. punkta, dalībvalstis var izvēlēties saistītā ienākumu atbalsta finansēšanai izmantot līdz 3 miljoniem EUR gadā.
6. Neskarot Regulas (ES) 2021/2116 17. pantu, maksimālā summa, kuru dalībvalstī kalendārajā gadā var piešķirt pirms šīs regulas 17. panta piemērošanas, ievērojot šīs regulas III sadaļas II nodaļas 3. iedaļas 1. apakšiedaļu, nepārsniedz summas, kas KLP stratēģiskajā plānā noteiktas saskaņā ar šo pantu.

97. pants

Minimālie finanšu piešķirumi attiecībā uz ekoshēmām

1. No 2023. līdz 2027. gadam katru kalendāro gadu vismaz 25 % no IX pielikumā noteiktajiem piešķirumiem rezervē ekoshēmām, kas minētas III sadaļas II nodaļas 2. iedaļas 4. apakšiedaļā.
2. Ja kopējā ELFLA iemaksas summa, ko dalībvalsts saskaņā ar 70., 72., 73. un 74. pantu ir rezervējusi intervencēm, ciktāl ar šīm intervencēm cenšas sasniegt 6. panta 1. punkta d), e) un f) apakšpunktā minētos konkrētos mērķus un – attiecībā uz dzīvnieku labturību – 6. panta 1. punkta i) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi, pārsniedz 30 % no XI pielikumā noteiktās kopējās ELFLA iemaksas KLP stratēģiskā plāna laikposmam, tad dalībvalstis var samazināt kopējo summu, kas rezervējama saskaņā ar šā panta 1. punktu. Kopējais samazinājums nepārsniedz to summu, ar ko tiek pārsniegti pirmajā teikumā minētās procentuālās daļas.
3. Šā panta 2. punktā minētā samazinājuma rezultātā par vairāk nekā 50 % nevar sarukt tā ikgadējā summa, kura, ievērojot 1. punktu, ir rezervējama ekoshēmām KLP stratēģiskajā plāna laikposmā.
4. Atkāpjoties no 3. punkta, dalībvalstis var samazināt saskaņā ar 1. punktu rezervējamo ikgadējo summu par ne vairāk kā 75 %, ja kopējā summa, kas saskaņā ar 70. pantu tiek plānota intervencēm attiecīgajā KLP stratēģiskā plāna laikposmā, pirms 2. punkta piemērošanas pārsniedz 150 % no summas, kas rezervējama saskaņā ar šā panta 1. punktu.
5. Dalībvalstis 2023. un 2024. kalendārajā gadā saskaņā ar 101. panta 3. punktu var izmantot summas, kas saskaņā ar šo pantu ir rezervētas ekoshēmām, lai minētajā gadā finansētu citas III sadaļas II nodaļas 2. iedaļā minētas intervences, ar noteikumu, ka ir izsmeltas visas iespējas izmantot līdzekļus ekoshēmām,
 - a) kas nepārsniedz 5 % maksimumu no IX pielikumā attiecīgajam kalendārajam gadam noteiktajām summām;

- b) kas pārsniedz 5 % maksimumu no IX pielikumā attiecīgajam kalendārajam gadam noteiktajām summām, ar noteikumu, ka ir izpildīti 6. punkta nosacījumi.

6. Piemērojot 5. punkta b) apakšpunktu, dalībvalstis groza to KLP stratēģiskos plānus saskaņā ar 119. pantu, lai:

- a) summas, kas saskaņā ar šo pantu uz atlikušajiem KLP stratēģiskā plāna laikposma gadiem ir rezervētas ekoshēmām, saskaņā ar šā panta 5. punkta b) apakšpunktu palielinātu par summu, kas ir vismaz vienāda ar to summu, ko izmanto citu III sadaļas II nodaļas 2. iedaļā minēto intervenču finansēšanai; vai
- b) summas, kas saskaņā ar 70., 72., 73. un 74. pantu ir rezervētas intervencēm, ciktāl ar šīm intervencēm cenšas sasniegt 6. panta 1. punkta d), e) un f) apakšpunktā minētos konkrētos mērķus un – attiecībā uz dzīvnieku labturību – 6. panta 1. punkta i) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi, saskaņā ar šā panta 5. punkta b) apakšpunktu palielinātu par summu, kas ir vismaz vienāda ar to summu, ko izmanto, lai finansētu citas III sadaļas II nodaļas 2. iedaļā minētās intervences. Papildu summas, kas saskaņā ar šo punktu ir rezervētas intervencēm saskaņā ar 70., 72., 73. un 74. pantu, neņem vērā, ja dalībvalsts izmanto šā panta 2. punktā minēto iespēju.

7. Ja dalībvalsts, piemērojot 5. punkta a) apakšpunktu, visam 2023.–2024. gada laikposmam izmanto summu, kas pārsniedz 2,5 % no IX pielikumā 2023. un 2024. gadam noteikto piešķirumu summas, lai finansētu citas III sadaļas II nodaļas 2. iedaļā minētās intervences, tad attiecīgā dalībvalsts summas, kas pārsniedz 2,5 % no IX pielikumā 2023. un 2024. gadam noteikto piešķirumu summas un ko izmanto, lai minētajos gados finansētu citas III sadaļas II nodaļas 2. iedaļā minētās intervences, kompensē, saskaņā ar 119. pantu grozot savu KLP stratēģisko plānu, lai:

- a) summas, kas saskaņā ar šo pantu uz atlikušajiem KLP stratēģiskā plāna laikposma gadiem ir rezervētas ekoshēmām, palielinātu par summu, kas ir vismaz vienāda ar summām, ar kurām tiek pārsniegti 2,5 % no IX pielikuma minēto piešķirumu summas 2023. un 2024. gadam; vai
- b) summas, kas saskaņā ar 70., 72., 73. un 74. pantu ir rezervētas intervencēm, ciktāl ar šīm intervencēm cenšas sasniegt 6. panta 1. punkta d), e) un f) apakšpunktā minētos konkrētos mērķus un – attiecībā uz dzīvnieku labturību – 6. panta 1. punkta i) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi, saskaņā ar šo pantu palielinātu par summu, kas ir vismaz vienāda ar to summu, ar ko tiek pārsniegti 2,5 % no IX pielikuma minēto piešķirumu summas 2023. un 2024. gadam. Papildu summas, kas saskaņā ar šo punktu ir rezervētas intervencēm saskaņā ar 70., 72., 73. un 74. pantu, neņem vērā, ja dalībvalsts izmanto šā panta 2. punktā minēto iespēju.

8. Dalībvalstis 2025. un 2026. kalendārajā gadā saskaņā ar 101. panta 3. punktu var izmantot summu, kas nepārsniedz 2 % maksimumu no IX pielikumā attiecīgajam kalendārajam gadam noteiktajām summām un kas saskaņā ar šo pantu ir rezervēta ekoshēmām, lai tajā pašā gadā finansētu citas III sadaļas II nodaļas 2. iedaļā minētās intervences, ar noteikumu, ka ir izsmeltas visas iespējas izmantot līdzekļus ekoshēmām un ir izpildīti 9. punktā minētie nosacījumi.

9. Piemērojot šā panta 8. punktu, dalībvalstis groza savus KLP stratēģisko plānus saskaņā ar 119. pantu, lai:

- a) summas, kas saskaņā ar šo pantu uz atlikušajiem KLP stratēģiskā plāna laikposma gadiem ir rezervētas ekoshēmām, saskaņā ar šā panta 8. punktu palielinātu par summu, kas ir vismaz vienāda ar to summu, ko izmanto citu III sadaļas II nodaļas 2. iedaļā minēto intervenču finansēšanai; vai
- b) summas, kas saskaņā ar 70., 72., 73. un 74. pantu ir rezervētas intervencēm, ciktāl ar šīm intervencēm cenšas sasniegt 6. panta 1. punkta d), e) un f) apakšpunktā minētos konkrētos mērķus un – attiecībā uz dzīvnieku labturību – 6. panta 1. punkta i) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi, saskaņā ar šā panta 8. punktu palielinātu par summu, kas ir vismaz vienāda ar to summu, ko izmanto, lai finansētu citas III sadaļas II nodaļas 2. iedaļā minētās intervences. Papildu summas, kas saskaņā ar šo pantu ir rezervētas intervencēm saskaņā ar 70., 72., 73. un 74. pantu, neņem vērā, ja dalībvalsts izmanto šā panta 2. punktu minēto iespēju.

10. Katrā kalendārajā gadā, sākot no 2025. kalendārā gada, kopējie izdevumi, kas ir paredzēti tiešo maksājumu intervenču veidiem un kas nav ekoshēmas, attiecīgajā kalendārajā gadā nepārsniedz V pielikumā noteikto tiešajiem maksājumiem paredzēto finanšu piešķirumu, ko samazina par summu, kura atbilst 23 % no IX pielikumā minētās summas, kas saskaņā ar šo punktu 2025. un 2026. kalendārajam gadam ir rezervēta ekoshēmām, un kura atbilst 25 % no IX pielikumā minētās summas, kas saskaņā ar šo punktu 2027. kalendārajam gadam ir rezervēta ekoshēmām un attiecīgā gadījumā koriģēta par summu, kura izriet no šā panta 2., 3., 4., 6., 7. un 9. punkta piemērošanas, kā dalībvalstis saskaņā ar 112. panta 2. punkta a) apakšpunktu to ir noteikušas savos finanšu plānos un kā to ir apstiprinājusi Komisija saskaņā ar 118. vai 119. pantu. Šis maksimālais finanšu apjoms ir Savienības tiesību aktos noteiktais maksimālais finanšu apjoms.

11. Ja dalībvalstis piemēro šā panta 2., 3., 4., 6., 7. un 9. punktu, attiecībā uz visu KLP stratēģiskā plāna laikposmu kopējie ELFLA izdevumi lauku attīstībai, izņemot summas, kas saskaņā ar 70., 72., 73. un 74. pantu ir rezervētas intervencēm, ciktāl ar šīm intervencēm cenšas sasniegt 6. panta 1. punkta d), e) un f) apakšpunktā minētos konkrētos mērķus un – attiecībā uz dzīvnieku labturību – 6. panta 1. punkta i) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi, nepārsniedz XI pielikumā minēto kopējo ELFLA iemaksu lauku attīstībai visam KLP stratēģiskā plāna laikposmam, no kuras pēc šā panta 2., 6., 7. un 9. punkta piemērošanas tiek atskaitītas summas, kas saskaņā ar 70., 72., 73. un 74. pantu ir rezervētas intervencēm, ciktāl ar šīm intervencēm cenšas sasniegt 6. panta 1. punkta d), e) un f) apakšpunktā minētos konkrētos mērķus un – attiecībā uz dzīvnieku labturību – 6. panta 1. punkta i) apakšpunktā minēto konkrēto mērķi, kā dalībvalstis to ir noteikušas savos finanšu plānos saskaņā ar 112. panta 2. punkta a) apakšpunktu un kā to ir apstiprinājusi Komisija saskaņā ar 118. vai 119. pantu. Šis maksimālais finanšu apjoms ir Savienības tiesību aktos noteiktais maksimālais finanšu apjoms.

98. pants

Minimālie finanšu piešķirumi attiecībā uz pārdalošo ienākumu atbalstu

1. Vismaz 10 % no IX pielikumā noteiktajiem piešķirumiem rezervē 29. pantā minētajam pārdalošajam ienākumu atbalstam.

2. Katrā kalendārajā gadā kopējie izdevumi tiešo maksājumu intervenču veidiem, kas nav pārdalošais ienākumu atbalsts, nepārsniedz V pielikumā noteikto tiešo maksājumu finanšu piešķirumu attiecīgajam kalendārajam gadam, no kura tiek atskaitīta summa, kas atbilst 10 % no IX pielikumā minētā tiešo maksājumu finanšu piešķirumu attiecīgajam kalendārajam gadam, un kurš vajadzības gadījumā pēc 29. panta 1. punkta otrās daļas piemērošanas tiek koriģēts, kā dalībvalstis to ir noteikušas savos finanšu plānos saskaņā ar 112. panta 2. punkta a) apakšpunktu un kā to ir apstiprinājusi Komisija saskaņā ar 118. vai 119. pantu. Minētais maksimālais finanšu apjoms ir Savienības tiesību aktos noteiktais maksimālais finanšu apjoms.

99. pants

Brīvprātīga iemaksa no ELFLA piešķiruma LIFE un Erasmus+ pasākumiem

Dalībvalstis var nolemt savos KLP stratēģiskajos plānos zināmu ELFLA piešķiruma daļu izmantot, lai piesaistītu atbalstu un plašāk izvērstu stratēģiskos dabas projektus, kas dod ieguvumus lauksaimnieku kopienām, kā paredzēts saskaņā ar Regulu (ES) 2021/783, un lai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/817⁽⁴⁹⁾ finansētu darbības transnacionāli to personu mācību mobilitātei, kuras darbojas lauksaimniecības un lauku attīstības jomā, ar īpašu akcentu uz gados jauniem lauksaimniekiem un sievietēm lauku apvidos.

⁽⁴⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/817 (2021. gada 20. maijs), ar ko izveido Savienības programmu izglītības un mācību, jaunatnes un sporta jomās Erasmus+ un atceļ Regulu (ES) Nr. 1288/2013 (OV L 189, 28.5.2021., 1. lpp.).

100. pants

Klimata izdevumu izsekošana

1. Pamatojoties uz dalībvalstu sniegto informāciju un izmantojot vienkāršu un kopēju metodiku, Komisija izvērtē politikas ieguldījumu ar klimata pārmaiņām saistīto mērķu sasniegšanā.
2. Šādu ieguldījumu, kas dots izdevumu mērķrādītāja sasniegšanā, aplēs, piemērojot konkrētus svērumus, kurus diferencē atkarībā no tā, kādu ieguldījumu – ievērojamu vai mērenu – atbalsts ir devis ar klimata pārmaiņām saistīto mērķu sasniegšanā. Minētie svērumi ir šādi:
 - a) 40 % attiecībā uz izdevumiem par ienākumu pamatatbalstu un ienākumu papildatbalstu, kas attiecīgi minēti III sadaļas II nodaļas 2. iedaļas 2. un 3. apakšiedaļā;
 - b) 100 % attiecībā uz izdevumiem par ekoshēmām, kas minētas III sadaļas II nodaļas 2. iedaļas 4. apakšiedaļā;
 - c) 100 % attiecībā uz izdevumiem par 93. panta 1. punktā minētajām intervencēm, izņemot tos, kuri minēti šā punkta d) apakšpunktā;
 - d) 40 % attiecībā uz izdevumiem par 71. pantā minētajiem dabas vai citiem platībatkarīgajiem ierobežojumiem.
3. Komisija tiek pilnvarota pēc 2025. gada 31. decembra pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 152. panta 2. punktu, lai grozītu šā panta 2. punktu nolūkā mainīt tajā minētos svērumus, ja šādas izmaiņas ir pamatotas, lai precīzāk izsekotu izdevumus vides un klimata mērķiem.

101. pants

Indikatīvie finanšu piešķirumi

1. Dalībvalstis savos KLP stratēģiskajos plānos katrai atsevišķai intervencei un katram gadam nosaka indikatīvu finanšu piešķirumu. Šis indikatīvais finanšu piešķirums saskaņā ar KLP stratēģisko plānu atbilst gaidāmajam maksājumu līmenim intervencei attiecīgajā finanšu gadā, neieskaitot gaidāmos maksājumus, ko izdara, pamatojoties uz 115. panta 5. punktā minēto valsts papildfinansējumu.
2. Atkāpjoties no šā panta 1. punkta attiecībā uz intervencu veidiem 42. panta a), d), e) un f) punktā minētajās nozarēs, dalībvalstis savos KLP stratēģiskajos plānos katrai nozarei un katram gadam norāda indikatīvo finanšu piešķirumu, kas izsaka intervencēm paredzēto gaidāmo maksājumu līmeni attiecīgajā nozarē un katram finanšu gadam, neieskaitot maksājumus, kas gaidāmi uz 53. pantā minētās valsts finansiālā palīdzības pamata.
3. Indikatīvie finanšu piešķirumi, ko dalībvalstis noteikušas saskaņā ar 1. un 2. punktu, neliedz šīm dalībvalstīm izmantot līdzekļus no šiem indikatīvajiem finanšu piešķirumiem kā līdzekļus citām intervencēm, negrozot savus KLP stratēģiskos plānus saskaņā ar 119. pantu, ja ir ievērota šī regula un jo īpaši tās 87., 88., 89., 90., 92.–98. un 102. pants, un Regula (ES) 2021/2116 un jo īpaši tās 32. panta 6. punkta b) apakšpunkts, kā arī, ja ir ievēroti šādi nosacījumi:
 - a) finanšu piešķirumus intervencēm tiešo maksājumu veidā izmanto citām intervencēm tiešo maksājumu veidā;
 - b) finanšu piešķirumus lauku attīstības intervencēm izmanto cita veida intervencēm lauku attīstībai;
 - c) finanšu piešķirumus intervencēm biškopības nozarē un vīna nozarē izmanto tikai citām intervencēm tajā pašā nozarē;
 - d) finanšu piešķirumus par intervencēm citās nozarēs, kas minētas 42. panta f) punktā, izmanto intervencēm citās nozarēs, kas minētas minētajā punktā un norādītas KLP stratēģiskajā plānā, un šāda izmantošana neietekmē apstiprinātās darbības programmas.

Piemērojot pirmās daļas a) apakšpunktu, dalībvalstis, kuras ir nolēmušas piešķirt ienākumu pamatatbalstu, ņemot vērā maksājumtiesības saskaņā ar 23. pantu, var lineāri palielināt vai samazināt izmaksājamās summas, pamatojoties uz kalendārajā gadā aktivizēto maksājumtiesību vērtību, nepārsniedzot plānotās minimālās un maksimālās summas par vienību, kas saskaņā ar 102. panta 2. punktu noteiktas intervencēm saistībā ar ienākumu pamatatbalstu.

102. pants

Plānotās summas par vienību un plānotās izlaides

1. Dalībvalstis katrai intervenci, kas iekļauta to KLP stratēģiskajos plānos, nosaka vienu vai vairākas plānotās summas par vienību. Plānotās summas par vienību var būt vienotās vai vidējās summas, kā noteikušas dalībvalstis. Plānotā vienotā summa par vienību ir vērtība, kuru, kā gaidāms, maksās par katru saistīto izlaidi. Plānotā vidējā summa par vienību ir dažādo summu par vienību tā vidējā vērtība, kuru, kā gaidāms, maksās par saistītajām izlaidēm.

Attiecībā uz intervencēm, uz kurām attiecas Regulas (ES) 2021/2116 65. panta 2. punktā minētā integrētā sistēma, nosaka vienotās summas par vienību, izņemot gadījumus, kad vienotās summas par vienību nav iespējamas vai pienācīgas, ņemot vērā intervences izstrādi vai darbības jomu. Tādā gadījumā nosaka vidējās summas par vienību.

2. Attiecībā uz tiešo maksājumu intervences veidiem dalībvalstis var noteikt plānotās maksimālās vai minimālās summas par vienību vai gan vienu, gan otru katrai summai par vienību, kas plānota katrai intervencei.

Plānotā maksimālā summa par vienību un plānotā minimālā summa par vienību ir maksimālā un minimālā summa par vienību, kuras, kā gaidāms, maksās par saistītajām izlaidēm.

Nosakot plānotās maksimālās vai minimālās summas par vienību vai nosakot abas, dalībvalstis minētās vērtības var pamatot ar nepieciešamo elastību veikt pārdali, lai izvairītos no līdzekļu neizlietošanas.

Faktiskā summa par vienību, kas minēta 134. panta 5. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā, var būt mazāka par plānoto summu par vienību vai plānoto minimālo summu par vienību, ja šāda summa ir noteikta, lai novērstu pārmērīgus finanšu piešķirumus tiešo maksājumu intervenču veidiem, kā minēts 87. panta 1. punktā.

3. Lauku attīstības intervenču veidiem, kad tiek izmantotas plānotās vidējās summas par vienību, dalībvalstis var noteikt maksimāli plānoto vidējo summu par vienību.

Maksimāli plānotā vidējā summa par vienību ir maksimālā summa, kuru, kā gaidāms, vidēji maksās par saistītajām izlaidēm.

4. Ja intervencei tiek noteiktas atšķirīgas summas ar vienību, katrai attiecīgajai minētās intervences summai par vienību piemēro 2. un 3. punktu.

5. Dalībvalstis katrai intervencei nosaka gada plānotās izlaides, kas kvantificētas katrai plānotajai vienotajai vai vidējai summai par vienību. Vienas intervences ietvaros gada plānotās izlaides var būt paredzētas apkopotā veidā attiecībā uz visām summām par vienību vai par vienību noteikto summu grupām.

103. pants

Tiešo maksājumu piešķirumu un ELFLA piešķirumu savstarpējā elastība

1. Savā KLP stratēģiskā plāna priekšlikumā, kas minēts 118. panta 1. punktā, dalībvalsts var nolemt:

- līdz 25 % no sava piešķiruma, kas paredzēts tiešajiem maksājumiem un noteikts V pielikumā, attiecīgā gadījumā pēc tam, kad atskaitīti 2023.–2026. kalendārā gada piešķirumi par kokvilnu, kas noteikti VIII pielikumā, pārvietot uz savu ELFLA piešķirumu 2024.–2027. finanšu gadā; vai
- līdz 25 % no sava ELFLA piešķiruma par 2024.–2027. finanšu gadu pārvietot uz savu piešķirumu par 2023.–2026. kalendāro gadu, kas paredzēts tiešajiem maksājumiem un noteikts V pielikumā.

2. Panta 1. punkta a) apakšpunktā minēto pārvietojumu, ko veic no tiešajiem maksājumiem paredzētā dalībvalsts piešķiruma uz tās pašas dalībvalsts ELFLA piešķirumu, procentuālā izteiksmē var palielināt:

- a) nepārsniedzot 15 procentpunktus, ja atbilstošo palielinājumu dalībvalsts izmanto no ELFLA finansētām intervencēm, ar kurām cenšas sasniegt 6. panta 1. punkta d), e) un f) apakšpunktā noteiktos konkrētos mērķus;
- b) nepārsniedzot 2 procentpunktus, ja atbilstošo palielinājumu dalībvalsts izmanto saskaņā ar 95. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

3. Pārvietojumu, ko veic no dalībvalsts ELFLA piešķiruma uz tiešajiem maksājumiem paredzēto piešķirumu, kā minēts 1. punkta b) apakšpunktā, procentuālā izteiksmē var palielināt līdz 30 % tām dalībvalstīm, kuru tiešie maksājumi par hektāru nesasniedz 90 % no Savienības vidējā rādītāja. Šis nosacījums ir izpildīts Bulgārijas, Igaunijas, Latvijas, Lietuvas, Polijas, Portugāles, Rumānijas, Slovākijas, Somijas, Spānijas un Zviedrijas gadījumā.

4. Šā panta 1. punktā minētajos lēmumos nosaka 1., 2. un 3. punktā minēto procentuālo daudzumu, kas katrā kalendārajā gadā var būt atšķirīgs.

5. 2025. gadā, izmantojot 119. pantā minēto KLP stratēģiskā plāna grozīšanas iespēju, dalībvalstis savu 1. punktā minēto lēmumu var pārskatīt.

V SADAĻA

KLP STRATĒGISKAIS PLĀNS

I NODAĻA

VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS

104. pants

KLP stratēģiskie plāni

1. Lai, īstenojot no ELGF un ELFLA finansētu Savienības atbalstu, sasniegtu 6. panta 1. un 2. punktā nosauktos konkrētos mērķus, dalībvalstis saskaņā ar šo regulu izveido KLP stratēģiskos plānus.

2. Katra dalībvalsts izveido vienu KLP stratēģisko plānu visai savai teritorijai, ņemot vērā savus konstitucionālos un institucionālos noteikumus.

Ja dažus KLP stratēģiskā plāna elementus veido reģionālā līmenī, dalībvalsts nodrošina šo elementu saskaņotību un konsekveni ar valsts līmenī izveidotajiem KLP stratēģiskā plāna elementiem. Reģionālā līmenī noteiktos elementus pienācīgi atspoguļo attiecīgajās KLP stratēģiskā plāna iedaļās, kas norādītas 107. pantā.

3. Pamatojoties uz 115. panta 2. punktā minēto SVID analīzi un 108. pantā minēto vajadzību novērtējumu, dalībvalsts KLP stratēģiskajos plānos iestrādā 109. pantā minēto intervences stratēģiju, kurā 6. panta 1. un 2. punktā izklāstīto konkrēto mērķu sasniegšanai nosaka skaitliskus mērķrādītājus un starpposma mērķrādītājus. Mērķrādītājus nosaka, izmantojot kopējus rezultātu rādītājus, kas izklāstīti I pielikumā.

Lai minētos mērķrādītājus sasniegtu, dalībvalstis, pamatojamās uz III sadaļā paredzētajiem intervenču veidiem, nosaka konkrētas intervences.

4. Katrs KLP stratēģiskais plāns attiecas uz laikposmu no 2023. gada 1. janvāra līdz 2027. gada 31. decembrim.

*105. pants***Vērienīgāki ar vidi un klimatu saistīti mērķi**

1. Ar saviem KLP stratēģiskajiem plāniem un jo īpaši ar 109. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētajiem intervences stratēģijas elementiem dalībvalstis cenšas dot tādu kopējo ieguldījumu 6. panta 1. punkta d), e) un f) apakšpunktā izklāstīto konkrēto mērķu sasniegšanā, kas ir lielāks par 2014.–2020. gada laikposmā doto kopējo ieguldījumu Regulas (ES) Nr. 1306/2013 110. panta 2. punkta pirmās daļas b) apakšpunkta mērķa sasniegšanā ar ELGF un ELFLA atbalsta palīdzību.
2. Pamatojoties uz pieejamo informāciju, savos KLP stratēģiskajos plānos dalībvalstis izskaidro, kā tās gatavojas sasniegt lielāku kopējo ieguldījumu, kas minēts 1. punktā. Minētā skaidrojuma pamatā ir attiecīgā informācija, piemēram, tādi elementi, kas minēti 107. panta 1. punkta a)–f) apakšpunktā un 107. panta 2. punkta b) apakšpunktā, kā arī gaidāmie uzlabojumi salīdzinājumā ar attiecīgajiem I pielikumā izklāstītajiem ietekmes rādītājiem.

*106. pants***Procedūras noteikumi**

1. Dalībvalstis savu KLP stratēģisko plānu izstrādā, pamatodamās uz pārredzamām procedūrām, attiecīgā gadījumā sadarbībā ar saviem reģioniem un saskaņā ar savu institucionālo un tiesisko regulējumu.
2. Par KLP stratēģiskā plāna izstrādi atbildīgā dalībvalsts struktūra nodrošina, ka:
 - a) attiecīgā gadījumā attiecīgās reģionālā līmeņa iestādes tiek efektīvi iesaistītas KLP stratēģiskā plāna sagatavošanā; un
 - b) vides un klimata jautājumos kompetentās publiskās iestādes ir efektīvi iesaistītas KLP stratēģiskā plāna vides un klimata aspektu sagatavošanā.
3. Katra dalībvalsts veido partnerību ar kompetentajām reģionālajām un vietējām iestādēm. Partnerībā iesaista vismaz šādus partnerus:
 - a) attiecīgās iestādes reģionālā un vietējā līmenī, kā arī citas publiskas iestādes, tostarp vides un klimata jautājumos kompetentās iestādes;
 - b) ekonomiskie un sociālie partneri, tostarp lauksaimniecības nozares pārstāvji;
 - c) attiecīgās struktūras, kas pārstāv pilsonisko sabiedrību un – vajadzības gadījumā – struktūras, kas ir atbildīgas par sociālās iekļautības veicināšanu, pamattiesību ievērošanu, dzimumu līdztiesības veicināšanu un diskriminācijas novēršanu.

Dalībvalstis minētos partnerus efektīvi iesaista KLP stratēģisko plānu sagatavošanā un attiecīgā gadījumā apspriežas ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, tostarp par 13. pantā minētajiem minimālajiem standartiem.

4. Dalībvalstis, tostarp attiecīgā gadījumā to reģioni, un Komisija sadarbojas, lai efektīvi koordinētu KLP stratēģisko plānu īstenošanu, ņemot vērā proporcionalitātes un dalītās pārvaldības principus.
5. Partnerības organizēšanu un īstenošanu veic saskaņā ar deleģēto aktu, kas pieņemts, pamatojoties uz Regulas (ES) Nr. 1303/2013 5. panta 3. punktu.

II NODAĻA

KLP STRATĒGISKĀ PLĀNA SATURS

107. pants

KLP stratēģisko plāna saturs

1. Katrā KLP stratēģiskajā plānā ir iedaļas par šādiem aspektiem:
 - a) vajadzību novērtējums;
 - b) intervences stratēģija;
 - c) vairāku veidu intervencēm kopīgie elementi;
 - d) stratēģijā norādītās tiešo maksājumu intervences, intervences konkrētās nozarēs un lauku attīstības intervences;
 - e) mērķrādītāju un finanšu plāni;
 - f) pārvaldības un koordinācijas sistēma;
 - g) elementi, kas nodrošina KLP modernizāciju;
 - h) ja KLP stratēģiskā plāna elementus izstrādā reģionālā līmenī, – īss dalībvalstu nacionālo un reģionālo struktūru apraksts un jo īpaši skaidrojums, kuri elementi ir izveidoti valsts un kuri – reģionālā līmenī.
2. Katram KLP stratēģiskajam plānam ir šādi pielikumi:
 - a) I pielikums – *ex ante* izvērtējums un stratēģiskais vides novērtējums (SEA), kas minēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2001/42/EK ⁽⁵⁰⁾;
 - b) II pielikums – SVID analīze;
 - c) III pielikums – apspriešanās ar partneriem;
 - d) attiecīgā gadījumā IV pielikums – kultūratkarīgais maksājums par kokvilnu;
 - e) V pielikums – valsts papildfinansējums, kas piešķirts KLP stratēģiskā plāna satvarā;
 - f) attiecīgā gadījumā VI pielikums par pārejas posma valsts atbalstu.
3. Regulas 108.–115. pantā ir sīkāk izklāstīti noteikumi par 1. un 2. punktā minēto KLP stratēģiskā plāna iedaļu un pielikumu saturu.

108. pants

Vajadzību novērtējums

Regulas 107. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajā vajadzību novērtējumā:

- a) iekļauj SVID analīzes kopsavilkumu, kā minēts 115. panta 2. punktā;
- b) identificē vajadzības attiecībā uz katru 6. panta 1. un 2. punktā noteikto konkrēto mērķi, pamatojoties uz pierādījumiem no SVID analīzes; visas vajadzības, kas izriet no SVID analīzes, tiek aprakstītas neatkarīgi no tā, vai tās tiks iekļautas KLP stratēģiskajā plānā vai netiks;
- c) attiecībā uz 6. panta 1. punkta a) apakšpunktā nosaukto konkrēto mērķi atbalstīt lauku saimniecību ienākumu pietiekamību un saimniecību izturētspēju iekļauj vajadzību novērtējumu saistībā ar taisnīgāku tiešo maksājumu sadali un efektīvāku un lietderīgāku to orientēšanu uz mērķi, attiecīgā gadījumā ņemot vērā lauku saimniecību struktūru, un saistībā ar riska pārvaldību;

⁽⁵⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/42/EK (2001. gada 27. jūnijs) par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 197, 21.7.2001., 30. lpp.).

- d) attiecīgā gadījumā iekļauj to vajadzību analīzi, kādas ir konkrētos ģeogrāfiskajos apgabalos, piemēram, tālākajos reģionos, kā arī kalnu un salu reģionos;
- e) norāda vajadzību prioritāti, tostarp argumentēti pamato izdarīto izvēli, attiecīgā gadījumā izklāstot iemeslus, kāpēc dažas no identificētajām vajadzībām nav iekļautas vai ir tikai daļēji iekļautas KLP stratēģiskajā plānā.

Attiecībā uz 6. panta 1. punkta d), e) un f) punktā noteiktajiem konkrētajiem mērķiem vajadzību novērtējumā ņem vērā valsts vides un klimata plānus, kas sagatavoti saskaņā ar XIII pielikumā uzskaitītajiem tiesību aktiem.

Savam vajadzību novērtējumam dalībvalstis izmanto jaunākos un uzticamus datus un – ja tādi ir pieejami – pēc dzimuma sadalītus datus.

109. pants

Intervences stratēģija

1. Regulas 107. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētajā intervences stratēģijā katram konkrētajam mērķim, kas nosaukts 6. panta 1. un 2. punktā un iekļauts KLP stratēģiskajā plānā:

- a) attiecīgajiem rezultātu rādītājiem, ko dalībvalsts izmanto, pamatojoties uz 108. pantā minēto savu vajadzību novērtējumu, norāda mērķrādītājus un ar tiem saistītos starpposma mērķrādītājus. Šo mērķrādītāju vērtību pamato, balstoties uz minēto vajadzību novērtējumu. Mērķrādītāji, kuri attiecas uz 6. panta 1. punkta d), e) un f) apakšpunktā izklāstītajiem konkrētajiem mērķiem, tiek iegūti no šā panta 2. punkta a) apakšpunktā sniegto skaidrojumu elementiem;
- b) intervences, kuru pamatā ir III sadaļā uzskaitītie intervenču veidi un kuras tiek izstrādātas konkrētas situācijas risināšanai attiecīgajā apgabalā, pamatojoties uz skaidru intervences loģiku, ko pamato 139. pantā minētais *ex ante* izvērtējums, 115. panta 2. punktā minētā SVID analīze un 108. pantā minētais vajadzības novērtējums;
- c) elementus, kas parāda to, kā ar intervencēm var sasniegt mērķrādītājus un kādā mērā tās ir savstarpēji saskaņotas un saderīgas;
- d) elementus, kas pierāda, ka finanšu līdzekļu piešķirums KLP stratēģiskajā plānā iekļautajām intervencēm ir pamatots un piemērots, lai sasniegtu attiecīgos mērķrādītājus, kā arī atbilst finanšu plānam, kas minēts 112. pantā.

2. Intervences stratēģija parāda, ka stratēģija ir konsekventa un ka 6. panta 1. un 2. punktā izklāstīto konkrēto mērķu sasniegšanā intervences ir savstarpēji papildinošas, un sniedz:

- a) pārskatu par KLP stratēģiskajā plānā videi un klimatam paredzēto struktūru, kurā ir aprakstīti šādi aspekti:
 - i) attiecībā uz katru III pielikumā uzskaitīto LLVS standartu – veids, kā Savienības standarts tiek ieviests, tostarp šādi elementi: kopsavilkums par praksi lauku saimniecībā, teritoriālā piemērošanas joma, standartam pakļauto lauksaimnieku un citu labuma guvēju veidi un vajadzības gadījumā apraksts, kā prakse palīdz sasniegt galveno LLVS standarta mērķi;
 - ii) tas, kā nosacījumu sistēma kopumā palīdz sasniegt 6. panta 1. punkta d), e) un f) apakšpunktā noteiktos konkrētos mērķus;
 - iii) tas, kā attiecīgie 31. panta 5. punktā un 70. panta 3. punktā minētie pamatnosacījumi cits citu papildina, kāda ir nosacījumu sistēma un dažādās intervences, tostarp atbalsts bioloģiskajai lauksaimniecībai, ar ko cenšas sasniegt 6. panta 1. punkta d), e) un f) punktā izklāstītos konkrētos mērķus;
 - iv) veids, kā panākt lielāku vispārējo ieguldījumu, kā noteikts 105. pantā;
 - v) skaidrojums, kā ar KLP stratēģiskajā plānā videi un klimatam paredzēto struktūru ir iecerēts veicināt to valsts ilgtermiņa mērķrādītāju sasniegšanu, kas ir izklāstīti XIII pielikumā uzskaitītajos tiesību aktos vai no ar tiem izriet, vai panākt saskaņu ar minētajiem mērķrādītājiem;

- b) attiecībā uz 6. panta 1. punkta g) apakšpunktā izklāstīto konkrēto mērķi – pārskatu par attiecīgajām KLP stratēģiskajā plānā iekļautajām intervencēm un konkrētajiem nosacījumiem attiecībā uz gados jauniem lauksaimniekiem, piemēram, tiem, kas minēti 26. panta 4. punkta a) apakšpunktā, 30., 73. pantā un 75. pantā un 77. panta 6. punktā. Iesniedzot finanšu plānu attiecībā uz 30., 73. un 75. punktā minētajiem intervenču veidiem, dalībvalstis jo īpaši atsaucas uz 95. pantu. Pārskatā arī ir vispārīgi jāpaskaidro mijiedarbība ar valsts instrumentiem, kuras mērķis ir uzlabot saskaņotību starp Savienības rīcību un dalībvalstu rīcību šajā jomā;
- c) paskaidrojumu, kā III sadaļas II nodaļas 3. iedaļas 1. apakšiedaļā minētās saistītā ienākumu atbalsta intervences atbilst Direktīvai 2000/60/EK;
- d) attiecībā uz 6. panta 1. punkta a) apakšpunktā nosaukto konkrēto mērķi – pārskatu par to, kā tiek panākts mērķis, proti, taisnīgāk sadalīt un efektīvāk un lietderīgāk orientēt saskaņā ar KLP stratēģisko plānu lauksaimniekiem piešķiramo ienākumu atbalstu, tostarp attiecīgā gadījumā informāciju, kas pamato 29. panta 1. punkta otrajā daļā paredzētās atkāpes izmantošanu. Šajā pārskatā attiecīgā gadījumā pievēršas arī jautājumam, cik konsekventa un papildinoša ir 22. panta 2. punktā minētā ienākumu pamatatbalsta teritorializācija attiecībā uz atbalstu saskaņā ar citām intervencēm, jo īpaši 71. pantā minētajiem maksājumiem par dabas vai citiem platībatkarīgiem ierobežojumiem;
- e) tādu ar nozarēm saistītu intervenču pārskatu, tai skaitā pārskatu par III sadaļas II nodaļas 3. iedaļas 1. apakšiedaļā minēto saistīto ienākumu atbalstu un par III sadaļas III nodaļā minētajām intervencēm konkrētās nozarēs, kurā sniegts pamatojums, kāpēc to orientē tieši uz attiecīgajām nozarēm, intervenču saraksts pa nozarēm un intervenču papildināmība;
- f) attiecīgā gadījumā skaidrojumu par to, ar kurām intervencēm ir paredzēts palīdzēt riska pārvaldībā nodrošināt saskaņotu un integrētu pieeju;
- g) attiecīgā gadījumā valsts un reģionālo intervenču mijiedarbības aprakstu, ietverot finanšu piešķirumu sadalījumu pa intervencēm un pa fondiem;
- h) pārskatu par to, kā KLP stratēģiskais plāns palīdz sasniegt 6. panta 1. punkta i) apakšpunktā noteikto konkrēto mērķi uzlabot dzīvnieku labturību un apkarot rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem, tostarp par pamatnosacījumiem un papildināmību starp nosacījumiem un dažādajām intervencēm;
- i) skaidrojums, kā intervences un vairākām intervencēm kopīgi elementi palīdz panākt vienkāršošanu galīgajiem labuma guvējiem un mazināt administratīvo slogu.

3. Ja daži KLP stratēģiskā plāna elementi ir noteikti reģionālā līmenī, intervences stratēģija nodrošina šo elementu saskaņotību un konsekveni ar valsts līmenī noteiktajiem KLP stratēģiskā plāna elementiem.

110. pants

Vairākām intervencēm kopīgie elementi

Regulas 107. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajā iedaļā par vairākām intervencēm kopīgajiem elementiem iekļauj:

- a) definīcijas un nosacījumus, ko dalībvalstis paziņojušas saskaņā ar 4. pantu, kā arī minimālās prasības tiešo maksājumu intervencēm, ievērojot 18. pantu;
- b) aprakstu, kā tiek izmantota tehniskā palīdzība, kas minēta 94. un 125. pantā, un 126. pantā minētā KLP valsts tīkla aprakstu;
- c) attiecībā uz 6. panta 1. punktā izklāstītajiem konkrētajiem mērķiem – “lauku apvidu” definīcija, kura tiek izmantot KLP stratēģiskajā plānā, kā noteikušas dalībvalstis;
- d) citu informāciju par īstenošanu, jo īpaši:
 - i) īsu aprakstu par to, kā noteikta maksājumtiesību vērtība un kā darbojas rezerve (attiecīgā gadījumā);
 - ii) attiecīgā gadījumā aprakstu par to, kā izmantota 17. pantā minētā tiešo maksājumu samazināšanas rezultātā iegūtā aplēstā summa;
 - iii) lēmumu un tā pamatojumu attiecībā uz šīs regulas 17. panta 4. punkta, 29. panta 6. punkta un 30. panta 4. punkta un Regulas (ES) 2021/2116 17. panta 1. punkta otrās daļas īstenošanu;

- iv) attiecīgā gadījumā lēmumu un galveno lēmuma elementu aprakstu attiecībā uz 19. panta īstenošanu;
- v) pārskatu par ELFLA un citu lauku apvidos darbojošos Savienības fondu koordinēšanu, nošķirumu un papildināmību.

111. pants

Intervences

Iedaļā par katru intervenci, kas norādīta 107. panta 1. punkta d) apakšpunktā minētajā stratēģijā, tostarp par reģionālā līmenī noteikto intervenci, tiek iekļauts:

- a) intervences veids, ar kuru tā pamatota;
- b) teritoriālā piemērošanas joma;
- c) minētās intervences koncepcija vai prasības, kas nodrošina efektīvu ieguldījumu 6. panta 1. un 2. punktā izklāstīto konkrēto mērķu sasniegšanā; attiecībā uz intervencēm vides un klimata jomā informācija par atbilstību nosacījumu sistēmas prasībām parāda, ka prakses ir papildinošas un nepārklājas;
- d) atbalsttiesīguma nosacījumi;
- e) I pielikumā noteiktie rezultātu rādītāji, kuri ar intervenci būtu jāpanāk tiešā un būtiskā veidā;
- f) par katru intervenci, kuras pamatā ir kāds no šīs regulas II pielikumā uzskaitītajiem intervenču veidiem, – skaidrojums, kā ar to tiek ievēroti attiecīgie noteikumi PTO nolīguma par lauksaimniecību 2. pielikumā (kā noteikts šīs regulas 10. pantā un šīs regulas II pielikumā), un par katru intervenci, kas neatbilst šīs regulas II pielikumā uzskaitītajiem intervences veidiem, – informācija par to, vai un, ja jā, tad, kā tiek ievēroti attiecīgie PTO nolīguma par lauksaimniecību 6.5. panta vai 2. pielikuma noteikumi;
- g) viens izlaides rādītājs un gada plānotā 102. panta 5. punktā minētā intervences izlaide;
- h) gada plānotās vienotās vai vidējās summas par vienību, kas minēta 102. panta 1. punktā, un attiecīgā gadījumā plānotās maksimālās vai minimālās summas par vienību, kas minēta 102. panta 2. un 3. punktā;
- i) skaidrojums, kā tika noteiktas summas, kas minētas šā punkta h) apakšpunktā;
- j) attiecīgā gadījumā:
 - i) atbalsta veids un likme;
 - ii) metode, kā aprēķina plānoto atbalsta summu par vienību, un tās sertifikācija saskaņā ar 82. pantu;
- k) gada finanšu piešķirums intervencei, kas minēta 101. panta 1. punktā, vai attiecībā uz 42. panta a), d), e) un f) punktā minētajām nozarēm – gada finanšu piešķirumu attiecīgajai nozarei, kas minēta 101. panta 2. punktā, tostarp vajadzības gadījumā sadalījums pa summām, kas plānotas dotācijām, un pa summām, kas plānotas finanšu instrumentiem;
- l) norāde par to, vai uz intervenci neattiecas LESD 42. panta piemērošanas joma un vai uz to attiecas valsts atbalsta novērtējums.

Pirmās daļas e) apakšpunktu nepiemēro 55. panta 1. punkta a) apakšpunktā un c) līdz g) apakšpunktā minēto intervenču veidu biškopības nozarē intervencēm, 58. panta 1. punkta h) līdz k) apakšpunktā minēto intervenču veidu vīna nozarē intervencēm un 77. pantā minēto sadarbības intervenču veidu informēšanas un reklāmas pasākumiem saistībā ar kvalitātes shēmām

112. pants

Mērķrādītāju un finanšu plāni

1. Regulas 107. panta 1. punkta e) apakšpunktā minētais mērķrādītāju plāns sastāv no kopsavilkuma tabulas, kurā norādīti mērķrādītāji un starpposma mērķrādītāji, kā minēts 109. panta 1. punkta a) apakšpunktā.

2. Regulas 107. panta 1. punkta e) apakšpunktā minētajā finanšu plānā ietver pārskata tabulu, kurā ir paredzēti:
- a) dalībvalsts piešķirumi tiešo maksājumu intervenču veidiem, kas minēti 87. panta 1. punktā, intervenču veidiem vīna nozarē, kas minēti 88. panta 1. punktā, intervenču veidiem biškopībā, kas minēti 88. panta 2. punktā, un lauku attīstības intervenču veidiem, kas minēti 89. panta 3. punktā, ar norādi par ikgadējām un kopējām summām, ko dalībvalstis rezervējušas, lai izpildītu prasības par 92.–98. pantā noteiktajiem minimālajiem finanšu piešķirumiem;
 - b) šā punkta a) apakšpunktā minēto summu pārvedumi starp tiešo maksājumu intervenču veidiem un lauku attīstības intervenču veidiem saskaņā ar 103. pantu un visi atskaitījumi no dalībvalsts piešķirumiem, kas paredzēti tiešo maksājumu intervenču veidiem, lai summas saskaņā ar 88. panta 6. punktu darītu pieejamas intervenču veidiem citās nozarēs, kā minēts III sadaļas III nodaļas 7. iedaļā;
 - c) dalībvalstu piešķirumus intervenču veidiem apiņu nozarē, kas minēti 88. panta 3. punktā un intervenču veidiem olīveļļas un galda olīvu nozarē, kas minēti 88. panta 4. punktā, un ja šo veidu intervences nav tikušas īstenotas, iekļauj lēmumu par attiecīgo piešķirumu iekļaušanu dalībvalsts tiešo maksājumu piešķirumā saskaņā ar 88. panta 5. punktu;
 - d) attiecīgā gadījumā – dalībvalsts piešķirumu pārvietojumi no ELFLA atbalstam *InvestEU* ietvaros saskaņā ar šīs regulas 81. pantu, atbilstīgi Regulai (ES) 2021/783 vai Regulai (ES) 2021/817 saskaņā ar šīs regulas 99. pantu.
 - e) attiecīgā gadījumā – summas, kas plānotas tālākajiem reģioniem;
3. Papildus 2. punktā minētajam detalizētā finanšu plānā – katram finanšu gadam un izteiktas kā dalībvalsts prognozes par maksājumu izpildi – tiek paredzētas šādas tabulas, kas atbilst 111. panta g) un k) punktam:

- a) tiešo maksājumu intervenču veidiem paredzēto dalībvalsts piešķirumu sadalījums (kas izdarīts pēc 2. punkta b) un c) apakšpunktā noteiktajiem pārvietojumiem), pamatojoties uz indikatīviem finanšu piešķirumiem katram intervences veidam un katrai intervencei un norādot plānotās izlaides, plānotās vidējās vai vienotās summas par vienību, kas minētas 102. panta 1. punktā, un attiecīgā gadījumā katrai intervencei plānotās maksimālās vai minimālās summas par vienību vai abas, kā minēts 102. panta 2. punktā. Attiecīgā gadījumā sadalījumā iekļauj maksājumtiesību rezerves summu.

Norāda maksājumu samazināšanas rezultātā iegūto kopējo aplēsto summu, kas minēta 17. pantā.

Ņemot vērā maksājumu samazināšanas rezultātā iegūtās aplēstās summas izmantojumu, kas minēts 17. pantā un 87. panta 3. punktā, minētos indikatīvos finanšu piešķirumus, attiecīgo plānoto izlaidi un attiecīgās plānotās vidējās vai vienotās summas par vienību tiek noteiktas pirms maksājumu samazināšanas;

- b) III sadaļas III nodaļā minētajiem intervenču veidiem paredzēto piešķirumu sadalījums pa intervencēm, norādot plānoto izlaidi, vai attiecībā uz 42. panta a), d), e) un f) punktā minētajām nozarēm – indikatīvais finanšu piešķirums pa nozarēm ar norādi par plānoto izlaidi, kas izteikta kā darbības programmu skaits pa nozarēm;
- c) lauku attīstībai paredzēto dalībvalsts piešķirumu sadalījums (kas izdarīts pēc b) apakšpunktā noteiktajiem pārvietojumiem uz tiešajiem maksājumiem un no tiem) pa intervences veidiem un intervencēm (ar kopsummām par KLP stratēģiskā plāna periodu), norādot arī piemērojamo ELFLA iemaksu likmi; attiecīgā gadījumā – piešķirumu sadalījumu pa intervencēm un reģionu veidiem. Ja līdzekļi pārvietoti no tiešajiem maksājumiem, norāda ar attiecīgo pārvietojumu finansēto(-ās) intervenci(-es) vai intervences daļu. Šajā tabulā norāda arī plānoto izlaidi par katru intervenci un plānotās vidējās vai vienotās summas par vienību, kas minētas 102. panta 1. punktā, kā arī attiecīgā gadījumā maksimālās plānotās vidējās summas par vienību, kas minēta 102. panta 3. punktā. Attiecīgā gadījumā tabulā arī iekļauj finanšu instrumentiem plānoto dotāciju un summu sadalījumu. Norāda arī tehniskajai palīdzībai paredzētās summas.

113. pants

Pārvaldības un koordinācijas sistēmas

Regulas 107. panta 1. punkta f) apakšpunktā minētajā iedaļā par pārvaldības un koordinācijas sistēmām:

- a) norāda visas Regulas (ES) 2021/2116 II sadaļas II nodaļā minētās pārvaldības struktūras, kā arī valsts vadošo iestādi un attiecīgā gadījumā reģionālās vadošās iestādes;
- b) norāda tās starpniekstruktūras un to funkcijas, kas minētas šīs regulas 123. panta 4. punktā;
- c) ietver informāciju par Regulas (ES) 2021/2116 IV sadaļā minētajām kontroles sistēmām un sodiem, tostarp informāciju par:
 - i) Regulas (ES) 2021/2116 IV sadaļas II nodaļā minēto integrēto administrācijas un kontroles sistēmu;
 - ii) Regulas (ES) 2021/2116 IV sadaļas IV un V nodaļā minēto kontroles un sodu sistēmu saistībā ar nosacījumu sistēmu;
 - iii) kompetentajām kontroles struktūrām, kuras atbildīgas par pārbaudēm;
- d) ietver pārskatu par uzraudzības un ziņošanas struktūru.

114. pants

Modernizācija

Iedaļā par elementiem, kas nodrošina 107. panta 1. punkta g) apakšpunktā minēto KLP modernizāciju, jo īpaši izceļ KLP stratēģiskajā plānā iekļautos lauksaimniecības un lauku apvidu nozares un KLP modernizāciju atbalstošos elementus un jo īpaši ietver:

- a) pārskatu par to, kā KLP stratēģiskais plāns palīdzēs sasniegt 6. panta 2. punktā noteikto horizontālo mērķi, jo īpaši:
 - i) aprakstu par LZIS organizatorisko uzbūvi;
 - ii) aprakstu par to, kā 15. pantā minētie konsultāciju dienesti, 126. pantā minētais pētniecības un KLP valsts tīkls sadarbosies nolūkā sniegt konsultācijas, nodrošināt zināšanu plūsmas un inovācijas pakalpojumus un kā saskaņā ar 78. pantu atbalstītās darbības vai citas atbilstīgas intervences tiek integrētas LZIS;
- b) aprakstu, kurā izklāstīta stratēģija gan digitālo tehnoloģiju attīstībai lauksaimniecībā un lauku apvidos, gan arī šo tehnoloģiju izmantošanai, lai uzlabotu KLP stratēģiskajā plānā iekļauto intervenču lietderību un efektivitāti.

115. pants

Pielikumi

1. Regulas 107. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētā KLP stratēģiskā plāna I pielikumā ietver 139. pantā minētā *ex ante* izvērtējuma galveno rezultātu kopsavilkumu un SIVN, kā minēts Direktīvā 2001/42/EK, un to, kā tie ir tikuši ņemti vērā, vai pamatojumu, kāpēc tie nav tikuši ņemti vērā, un saiti uz pilnīgu *ex ante* izvērtējuma ziņojumu un SIVN ziņojumu.

2. Regulas 107. panta 2. punkta b) apakšpunktā minētā KLP stratēģiskā plāna II pielikumā ietver SVID analīzi par pašreizējo situāciju apgabalā, uz kuru attiecas KLP stratēģiskais plāns.

SVID analīze pamatojas uz pašreizējo situāciju apgabalā, uz kuru attiecas KLP stratēģiskais plāns, un attiecībā uz katru 6. panta 1. un 2. punktā izklāstīto konkrēto mērķi ietver vispārīgu aprakstu par pašreizējo situāciju apgabalā, uz kuru attiecas KLP stratēģiskais plāns, balstoties uz kopējiem konteksta rādītājiem un citu jaunāko kvantitatīvo un kvalitatīvo informāciju, tādu kā pētījumi, iepriekšēji novērtējuma ziņojumi, nozariskā analīze un līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas.

Attiecīgā gadījumā SVID analīze ietver analīzi par teritoriāliem aspektiem, tostarp reģionālo specifiku, izceļot teritorijas, uz kurām konkrēti ir vērstas intervences, un analīzi par nozariskiem aspektiem, jo īpaši nozarēm, uz kurām attiecas konkrētas intervences vai programmas.

Turklāt attiecībā uz katru 5. pantā un 6. panta 1. un 2. punktā nosaukto vispārējo un konkrēto mērķi minētajā aprakstā jo īpaši norāda:

- a) stiprās puses apgabalā, uz kuru attiecas KLP stratēģiskais plāns;
- b) vājās puses apgabalā, uz kuru attiecas KLP stratēģiskais plāns;
- c) iespējas apgabalā, uz kuru attiecas KLP stratēģiskais plāns;
- d) draudus apgabalā, uz kuru attiecas KLP stratēģiskais plāns.

Attiecībā uz 6. panta 1. punkta d), e) un f) apakšpunktā izklāstītajiem mērķiem SVID analīzē ir atsauce uz valsts plāniem, kas sagatavoti saskaņā ar XIII pielikumā uzskaitītajiem tiesību aktiem.

Attiecībā uz 6. panta 1. punkta g) apakšpunktā izklāstīto konkrēto mērķi SVID analīzē iekļauj īsu analīzi attiecībā uz zemes pieejamību, zemes mobilitāti, zemes pārstrukturēšanu, piekļuvi finansējumam un kredītiem un piekļuvi zināšanām un konsultācijām.

Attiecībā uz 6. panta 2. punktā izklāstīto horizontālo mērķi SVID analīzē sniedz arī attiecīgo informāciju par LZIS un saistīto struktūru darbību.

3. Regulas 107. panta 2. punkta c) apakšpunktā minētā KLP stratēģiskā plāna III pielikumā norāda ar partneriem, un jo īpaši ar attiecīgām iestādēm reģionālā un vietējā līmenī, veiktās apspriešanās iznākumu un iekļauj īsu aprakstu par to, kā notika apspriešanās.

4. Regulas 107. panta 2. punkta d) apakšpunktā minētajā KLP stratēģiskā plāna IV pielikumā īsi apraksta kultūratkarīgo maksājumu par kokvilnu un tā papildināmību ar citām KLP stratēģiskā plāna intervencēm.

5. Regulas 107. panta 2. punkta e) apakšpunktā minētajā KLP stratēģiskā plāna V pielikumā iekļauj:

- a) īsu aprakstu par valsts papildfinansējumu III sadaļas IV nodaļā izklāstītajām intervencēm lauku attīstībā, kas sniegts KLP stratēģiskā plāna piemērošanas jomas ietvaros, norādot summas par katru intervenci un informāciju par atbilstību šīs regulas prasībām;
- b) skaidrojumu par komplementaritāti ar citām KLP stratēģiskajā plānā iekļautajām intervencēm;
- c) norādi par to, vai uz valsts papildfinansējumu neattiecas LESD 42. panta darbības joma un vai uz to attiecas valsts atbalsta novērtējums; un
- d) valsts finansiālo palīdzību augļu un dārzeņu nozarē, kas minēta 53. pantā.

6. Regulas 107. panta 2. punkta f) apakšpunktā minētajā KLP stratēģiskā plāna VI pielikumā iekļauj šādu informāciju par pārejas posma valsts atbalstu:

- a) ikgadējo nozares finansējuma apjomu katrai nozarei, kurā tiek piešķirts pārejas posma valsts atbalsts;
- b) attiecīgā gadījumā maksimālo atbalsta vienības likmi katrā laikposma gadā;
- c) attiecīgā gadījumā informāciju par atsaucē laikposmu, kas mainīts saskaņā ar 147. panta 2. punkta otrā daļu;
- d) īsu aprakstu par pārejas posma valsts atbalsta komplementaritāti ar KLP stratēģiskā plāna intervencēm.

116. pants

Deleģētās pilnvaras attiecībā uz KLP stratēģiskā plāna saturu

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 152. pantu līdz 2023. gada 31. decembrim, ar kuriem šo nodaļu groza attiecībā uz KLP stratēģiskā plāna un tā pielikumu saturu. Minētie deleģētie akti attiecas tikai un vienīgi uz tādu problēmu risināšanu, ar kādām saskaras dalībvalstis.

117. pants

Īstenošanas pilnvaras attiecībā uz KLP stratēģiskā plāna saturu

Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem paredz 108.–115. pantā izklāstīto KLP stratēģiskā plāna elementu sniegšanas noteikumus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 153. panta 2. punktā.

III NODAĻA

KLP STRATĒĢISKĀ PLĀNA APSTIPRINĀŠANA UN GROZĪŠANA

118. pants

KLP stratēģiskā plāna apstiprināšana

1. Katra dalībvalsts ne vēlāk kā 2022. gada 1. janvārī Komisijai iesniedz KLP stratēģiskā plāna priekšlikumu ar saturu, kas minēts 107. pantā.
2. Komisija novērtē ierosināto KLP stratēģisko plānu attiecībā uz tā pilnīgumu, konsekvenci un saskaņotību ar Savienības tiesību vispārējiem principiem, šo regulu un deleģētiem un īstenošanas aktiem, kas pieņemti, ievērojot šo regulu, un Regulu (ES) 2021/2116, plāna faktisko ieguldījumu 6. panta 1. un 2. punktā izklāstīto konkrēto mērķu sasniegšanā un tā ietekmi uz iekšējā tirgus pareizu darbību un konkurences izkropļošanu un administratīvā sloga līmeni labuma guvējiem un iestādēm. Novērtējumā jo īpaši aplūko KLP stratēģiskā plāna stratēģijas piemērotību, attiecīgos konkrētos mērķus, mērķrādītājus, intervences un budžeta līdzekļu piešķirumu, kas vajadzīgi, lai sasniegtu KLP stratēģiskā plāna konkrētos mērķus, kuru izpildes nodrošināšana paredzēta ar ierosināto intervencu komplektu, pamatojoties uz SVID analīzi un *ex ante* izvērtējumu.
3. Atkarībā no 2. punktā minētā novērtējuma rezultātiem Komisija trīs mēnešu laikā no dienas, kad KLP stratēģiskais plāns ir iesniegts, var dalībvalstij izteikt apsvērumus.

Dalībvalsts iesniedz Komisijai visu vajadzīgo papildinformāciju un vajadzības gadījumā pārskata ierosināto plānu.

4. Komisija apstiprina ierosināto KLP stratēģisko plānu ar noteikumu, ka ir iesniegta vajadzīgā informācija un ka plāns ir saderīgs ar 9. pantu un pārējām šajā regulā un Regulā (ES) 2021/2116 izklāstītajām prasībām, kā arī ar deleģētajiem un īstenošanas aktiem, kas pieņemti, ievērojot minētās regulas. Apstiprinājums ir balstīts tikai un vienīgi uz tiesību aktiem, kas dalībvalstīm ir juridiski saistoši.
5. Katru KLP stratēģisko plānu apstiprina ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc tam, kad to iesniegusi attiecīgā dalībvalsts.

Apstiprinājums neattiecas uz informāciju, kas minēta 113. panta c) punktā un KLP stratēģiskā plāna I–IV pielikumā, kuri minēti 107. panta 2. punkta a)–d) apakšpunktā.

Pienācīgi pamatotos gadījumos dalībvalsts var Komisijai lūgt apstiprināt KLP stratēģisko plānu, kurā nav ietverti visi elementi. Šādā gadījumā attiecīgā dalībvalsts norāda, kādas KLP stratēģiskā plāna daļas trūkst, un, lai pierādītu kopējo plāna konsekvenci un saskaņotību, attiecībā uz visu KLP stratēģisko plānu sniedz indikatīvus mērķrādītājus un finanšu plānus, kā minēts 112. pantā. KLP stratēģiskā plāna trūkstošie elementi Komisijai tiek iesniegti kā plāna grozījumi saskaņā ar 119. pantu termiņā, kas nedrīkst būt ilgāks par trijiem mēnešiem no KLP stratēģiskā plāna apstiprinājuma dienas.

6. Katru KLP stratēģisko plānu apstiprina Komisija ar īstenošanas lēmumu, nepiemērojot 153. pantā minēto komiteju procedūru.

7. KLP stratēģiskie plāni juridiskas sekas rada tikai pēc tam, kad tos apstiprinājusi Komisija.

119. pants

KLP stratēģiskā plāna grozīšana

1. Dalībvalstis var iesniegt Komisijai pieprasījumus grozīt savus KLP stratēģiskos plānus.

2. KLP stratēģisko plānu grozījuma pieprasījumus pienācīgi pamato un tajos jo īpaši izklāsta plāna izmaiņu paredzamo ietekmi uz 6. panta 1. un 2. punktā izklāstīto konkrēto mērķu sasniegšanu. Pieprasījumiem pievieno grozītos plānus un attiecīgos atjauninātos pielikumus.

3. Komisija novērtē grozījuma saskanību ar šo regulu un deleģētajiem un īstenošanas aktiem, kas pieņemti, ievērojot šo regulu, un Regulu (ES) 2021/2116, turklāt Komisija novērtē grozījuma faktisko ieguldījumu konkrēto mērķu sasniegšanā.

4. Komisija apstiprina pieprasīto KLP stratēģiskā plāna grozījumu ar noteikumu, ka ir iesniegta vajadzīgā informācija un ka grozītais plāns ir saderīgs ar 9. pantu un pārējām šajā regulā un Regulā (ES) 2021/2116 izklāstītajām prasībām, kā arī ar deleģētajiem un īstenošanas aktiem, kas pieņemti, ievērojot minētās regulas.

5. Komisija var paust apsvērumus 30 darba dienu laikā no KLP stratēģiskā plāna grozījuma pieprasījuma iesniegšanas. Dalībvalsts sniedz Komisijai visu vajadzīgo papildinformāciju.

6. KLP stratēģiskā plāna grozīšanas pieprasījumu apstiprina ne vēlāk kā trīs mēnešus pēc tam, kad to iesniegusi attiecīgā dalībvalsts.

7. KLP stratēģiskā plāna grozīšanas pieprasījumu var iesniegt vienu reizi kalendārajā gadā, ja vien šajā regulā nav noteikti izņēmumi vai Komisija saskaņā ar 122. pantu nav noteikusi izņēmumus. Turklāt KLP stratēģiskā plāna laikposma gaitā var iesniegt vēl trīs KLP stratēģiskā plāna grozīšanas pieprasījumus. Šis punkts netiek piemērots grozīšanas pieprasījumiem, ar kuriem iesniedz trūkstošos elementus saskaņā ar 118. panta 5. punktu.

Uz KLP stratēģiskā plāna grozīšanas pieprasījumu, kas saistīts ar 17. panta 5. punktu, 88. panta 7. punktu, 103. panta 5. punktu vai 120. pantu, šā punkta pirmajā daļā izklāstītais ierobežojums neattiecas.

8. KLP stratēģiskā plāna grozījums, kas saistīts ar 17. panta 5. punktu, 88. panta 7. punktu vai 103. panta 1. punktu, attiecībā uz ELGF stājas spēkā 1. janvārī tajā kalendārajā gadā, kas seko gadam, kad Komisija apstiprinājusi grozīšanas pieprasījumu, un pēc attiecīga piešķirumu grozījuma saskaņā ar 87. panta 2. punktu.

KLP stratēģiskā plāna grozījums, kas saistīts ar 103. panta 1. punktu, attiecībā uz ELFLA stājas spēkā pēc tam, kad Komisija apstiprinājusi grozīšanas pieprasījumu, un pēc attiecīga piešķirumu grozījuma saskaņā ar 89. panta 4. punktu.

KLP stratēģiskā plāna grozījums, kas saistīts ar ELGF, izņemot šā punkta pirmajā daļā minētos grozījumus, stājas spēkā dienā, kas jānosaka dalībvalstij un kas ir vēlāka nekā diena, kad Komisija apstiprinājusi grozīšanas pieprasījumu. Dalībvalstis var noteikt atšķirīgu vai atšķirīgas spēkā stāšanās dienas dažādiem grozījuma elementiem. Nosakot šo dienu, dalībvalstis ņem vērā šajā pantā izklāstītos apstiprināšanas procedūras laika ierobežojumus un to, ka lauksaimniekiem un citiem labuma guvējiem nepieciešams pietiekami daudz laika, lai ņemtu vērā grozījumu. Plānoto dienu dalībvalsts norāda kopā ar lūgumu grozīt KLP stratēģisko plānu, un to apstiprina Komisija saskaņā ar šā panta 10. punktu.

9. Atkāpjoties no šā panta 2.–8. punkta, 10. un 11. punkta, dalībvalstis jebkurā laikā var veikt un piemērot izmaiņas sava KLP stratēģisko plānu elementos, kuri attiecas uz III sadaļas IV nodaļā paredzētajām intervencēm, – tostarp šādu intervenču atbalsttiesīguma nosacījumus, – kā rezultātā nerodas izmaiņas 109. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajos mērķrādītājos. Dalībvalstis par šādiem grozījumiem paziņo Komisijai līdz brīdim, kad tās sāk tos piemērot, un tos iekļauj nākamajā KLP stratēģiskā plāna grozīšanas pieprasījumā saskaņā ar šā panta 1. punktu.

10. Katru KLP stratēģiskā plāna grozījumu apstiprina ar Komisijas īstenošanas lēmumu, nepiemērojot 153. pantā minēto komiteju procedūru.

11. Neskarot 86. pantu, KLP stratēģisko plānu grozījumi juridiskas sekas rada tikai pēc tam, kad tos apstiprinājusi Komisija.

12. Pareizrakstības vai acīmredzamu kļūdu labojumi vai redakcionāli labojumi, kuri neietekmē politikas un intervenču īstenošanu, nav uzskatāmi par grozīšanas pieprasījumu saskaņā ar šo pantu. Par šādiem labojumiem dalībvalstis informē Komisiju.

120. pants

KLP stratēģisko plānu pārskatīšana

Kad tiek izdarīts grozījums jebkurā no XIII pielikumā uzskaitītajiem tiesību aktiem, katra dalībvalsts izvērtē, vai būtu attiecīgi jāgroza tās KLP stratēģiskais plāns, jo īpaši 109. panta 2. punkta a) apakšpunkta v) punktā minētais skaidrojums un citi šajā skaidrojumā minētie KLP stratēģiskā plāna elementi. Sešu mēnešu laikā pēc grozījuma transponēšanas beigu termiņa XIII pielikumā uzskaitītas direktīvas gadījumā vai sešu mēnešu laikā pēc grozījuma piemērošanas dienas XIII pielikumā uzskaitītas regulas gadījumā katra dalībvalsts paziņo Komisijai par sava novērtējuma iznākumu, pievienojot skaidrojumu, un vajadzības gadījumā iesniedz lūgumu grozīt tās KLP stratēģisko plānu saskaņā ar 119. panta 2. punktu.

121. pants

Komisijas rīcības termiņu aprēķināšana

Šīs nodaļas nolūkos Komisijas rīcībai paredzētais termiņš sākas tad, kad ir iesniegta visa vajadzīgā informācija, kura atbilst šajā regulā noteiktajām prasībām un noteikumiem, kas pieņemti, ievērojot šo regulu.

Minētajā termiņā nav ietverts laikposms:

- kas sākas nākamajā dienā pēc dienas, kad Komisija nosūta savus apsvērumus vai pieprasījumu, kurā dalībvalstij lūgts iesniegt pārskatītus dokumentus, un ilgst līdz dienai, kad dalībvalsts sniedz Komisijai attiecīgo atbildi;
- grozījumiem attiecībā uz 17. panta 5. punktu, 88. panta 7. punktu un 103. panta 5. punktu – laikposms deleģētā akta pieņemšanai piešķirumu grozījumam saskaņā ar 87. panta 2. punktu.

122. pants

Deleģētās pilnvaras attiecībā uz KLP stratēģisko plānu grozīšanu

Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 152. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem šo nodaļu papildina:

- attiecībā uz KLP stratēģisko plānu grozīšanas pieprasījumu iesniegšanas procedūrām un termiņiem;
- attiecībā uz tādu turpmāku gadījumu noteikšanu, kuros 119. panta 7. punktā minēto maksimālo grozījumu skaitu neņem vērā.

VI SADAĻA

KOORDINĒŠANA UN PĀRVALDĪBA

123. pants

Vadošā iestāde

1. Katra dalībvalsts izraugās valsts vadošo iestādi savam KLP stratēģiskajam plānam.

Dalībvalstis, ņemot vērā savus konstitucionālos un institucionālos noteikumus, var izraudzīties tādas reģionālās vadības iestādes, kuras būs atbildīgas par dažiem vai visiem 2. punktā minētajiem uzdevumiem.

Dalībvalstis nodrošina, ka tiek izveidota tāda attiecīga pārvaldības un kontroles sistēma, kas nodrošina skaidru funkciju sadali un to nošķirumu starp valsts vadošo iestādi un attiecīgā gadījumā reģionālajām vadības iestādēm un citām struktūrām. Dalībvalstis ir atbildīgas par to, ka sistēma darbojas efektīvi visā KLP stratēģiskā plāna laikposmā.

2. Vadošā iestāde ir atbildīga par KLP stratēģiskā plāna lietderīgu, efektīvu un pareizu pārvaldību un īstenošanu. Tā jo īpaši nodrošina, ka:

- a) ir elektroniska informācijas sistēma, kā minēts 130. pantā;
- b) intervenču īstenošanā iesaistītie lauksaimnieki, citi labuma guvēji un citas struktūras:
 - i) tiek informētas par saviem pienākumiem, ko uzliek piešķirtais atbalsts, un visiem darījumiem, kas saistīti ar attiecīgo darbību, attiecīgā gadījumā vai nu uztur atsevišķu grāmatvedības uzskaites sistēmu, vai norāda piemērotu grāmatvedības kodu;
 - ii) apzinās prasības, kas saistītas ar datu sniegšanu vadošajai iestādei un izlaides un rezultātu reģistrēšanu;
- c) attiecīgajiem lauksaimniekiem un citiem labuma guvējiem – attiecīgā gadījumā izmantojot elektroniskos līdzekļus – tiek nodrošināta skaidra un precīza informācija par tiesību aktos noteiktajām pārvaldības prasībām un minimālajiem LLVS standartiem, kas noteikti, ievērojot III sadaļas I nodaļas 2. iedaļu, kā arī par prasībām, kas saistītas ar III sadaļas I nodaļas 3. iedaļā izveidoto sociālo nosacījumu sistēmu, un kas jāpiemēro lauku saimniecības līmenī;
- d) *ex ante* izvērtējums, kas minēts 139. pantā, atbilst izvērtēšanas un uzraudzības sistēmai un tiek iesniegts Komisijai;
- e) tiek ieviests 140. panta 4. punktā minētais izvērtēšanas plāns un minētajā pantā norādītās *ex post* izvērtēšanas tiek veiktas šajā regulā noteiktajos termiņos, nodrošinot, ka šādi izvērtējumi atbilst uzraudzības un izvērtēšanas sistēmai un tiek iesniegti uzraudzības komitejai un Komisijai;
- f) uzraudzības komiteja tiek nodrošināta ar informāciju un dokumentiem, kas vajadzīgi, lai uzraudzītu KLP stratēģiskā plāna īstenošanu, ņemot vērā tā konkrētos mērķus un prioritātes;
- g) gada snieguma ziņojums, tostarp apkopotās uzraudzības tabulas, tiek sagatavots un pēc tam, kad ziņojums iesniegts uzraudzības komitejai atzinuma sniegšanai, tiek iesniegts Komisijai saskaņā ar Regulas (ES) 2021/2116 9. panta 3. punkta pirmās daļas b) apakšpunktu;
- h) ņemot vērā Komisijas apsvērumus par gada snieguma ziņojumu, tiek veikti attiecīgie pēcpasākumi;
- i) maksājumu aģentūra pirms maksājumu apstiprināšanas saņem visu vajadzīgo informāciju, jo īpaši par procedūrām un kontrolēm, kas veiktas attiecībā uz finansēšanai izraudzītajām intervencēm;
- j) labuma guvēji, kuriem atbalsts sniegts saskaņā ar tādām ELFLA finansētajām intervencēm, kas nav platībatkarīgās un dzīvniekatkarīgās intervences, apstiprina, ka ir saņēmuši finansiālo atbalstu, tostarp, pareizā veidā izmantojot Savienības emblēmu saskaņā ar noteikumiem, ko Komisija paredzējusi saskaņā ar 5. punktu;

- k) KLP stratēģiskajam plānam tiek nodrošināta publicitāte, tostarp ar KLP valsts tīkla palīdzību, informējot:
- i) iespējamus labuma guvējus, profesionālās organizācijas, sociālekonomiskos partnerus, struktūras, kas iesaistītas vīriešu un sieviešu līdztiesības veicināšanā, un attiecīgās nevalstiskās organizācijas, tostarp vides organizācijas, par iespējām, ko sniedz KLP stratēģiskais plāns, un noteikumiem par piekļuvi KLP stratēģiskā plāna finansējumam; un
 - ii) lauksaimniekus, citus labuma guvējus un plašu sabiedrību par Savienības atbalstu lauksaimniecībai un lauku attīstībai, kas tiek sniegts, izmantojot KLP stratēģisko plānu.

ELGF finansētam atbalstam dalībvalstis attiecīgā gadījumā nodrošina to, ka vadošā iestāde var izmantot tos redzamības un saziņas rīkus un struktūras, ko izmanto ELFLA.

3. Ja 1. punkta otrajā daļā minētās reģionālās vadības iestādes ir atbildīgas par 2. punktā minētajiem uzdevumiem, valsts vadošā iestāde nodrošina attiecīgu koordināciju starp šīm iestādēm nolūkā garantēt KLP stratēģiskā plāna izstrādes un īstenošanas saskaņotību un konsekveni.

4. Vadošā valsts iestāde vai attiecīgā gadījumā reģionālās vadības iestādes var deleģēt uzdevumus starpniekstruktūrām. Minētajā gadījumā deleģējošā vadošā iestāde uzņemas pilnu atbildību par minēto uzdevumu pārvaldības un īstenošanas efektivitāti un pareizību un nodrošina, ka tiek ieviesti attiecīgi noteikumi, kas ļauj starpniekstruktūrai saņemt visus minēto uzdevumu izpildei vajadzīgos datus un informāciju.

5. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, ar ko paredz vienādus nosacījumus 2. punkta j) un k) apakšpunktā minēto informācijas, publicitātes un atpazīstamības prasību piemērošanai. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 153. panta 2. punktā.

124. pants

Uzraudzības komiteja

1. Lai uzraudzītu KLP stratēģiskā plāna īstenošanu, katra dalībvalsts trīs mēnešu laikā no dienas, kad dalībvalsti informē par Komisijas īstenošanas lēmumu, ar ko apstiprina KLP stratēģisko plānu, izveido valsts komiteju.

Katra uzraudzības komiteja pieņem savu reglamentu, kurā paredz noteikumus par koordināciju ar reģionālām uzraudzības komitejām, ja tādas izveidotas saskaņā ar 5. punktu, un noteikumus par interešu konfliktu novēršanu un pārredzamības principa piemērošanu.

Uzraudzības komiteja sanāk vismaz reizi gadā un izskata visus jautājumus, kas ietekmē KLP stratēģiskā plāna progresu tā mērķrādītāju sasniegšanā.

Katra dalībvalsts publicē uzraudzības komitejas reglamentu un atzinumus.

2. Katra dalībvalsts lemj par uzraudzības komitejas sastāvu un nodrošina 106. panta 3. punktā minēto attiecīgo publisko iestāžu un starpniekstruktūru, kā arī partneru pārstāvju līdzsvarotu pārstāvību.

Katram uzraudzības komitejas loceklim ir balsstiesības.

Dalībvalsts tiešaistē publicē uzraudzības komitejas locekļu sarakstu.

Komisijas pārstāvji piedalās uzraudzības komitejas darbā kā konsultanti.

3. Uzraudzības komiteja jo īpaši pārbauda:

- a) progresu KLP stratēģiskā plāna īstenošanā un starpposma mērķrādītāju un mērķrādītāju sasniegšanā;

- b) jebkuras problēmas, kas ietekmē KLP stratēģiskā plāna sniegumu, un pasākumus, kas veikti šo problēmu risināšanai, tostarp progresu, kas panākts virzībā uz vienkāršošanu un administratīvā sloga samazināšanu galīgajiem labuma guvējiem;
 - c) elementus, kas sniegti Regulas (ES) 2021/1060 58. panta 3. punktā minētajā *ex ante* novērtējumā un minētās regulas 59. panta 1. punktā minētajā stratēģijas dokumentā;
 - d) izvērtējumu veikšanā panākto progresu, izvērtējumu kopsavilkumus un pēcpasākumus, kas veikti saistībā attiecīgajiem konstatējumiem;
 - e) attiecīgu informāciju, kas saistīta ar KLP stratēģiskā plāna sniegumu un ko sniedz valsts KLP tīkls;
 - f) komunikācijas un atpazīstamības veicinošas rīcības īstenošanu;
 - g) attiecīgā gadījumā – publisko iestāžu un lauksaimnieku un citu labuma guvēju administratīvo spēju veidošanu.
4. Uzraudzības komiteja sniedz atzinumu par:
- a) metodoloģiju un kritērijiem, kas izmantoti darbību atlasē;
 - b) gada snieguma ziņojumiem;
 - c) izvērtēšanas plānu un tā grozījumiem;
 - d) ikvienu vadošās iestādes priekšlikumu par KLP stratēģiskā plāna grozījumiem.
5. Ja elementus nosaka reģionālā līmenī, attiecīgā dalībvalsts var izveidot reģionālas uzraudzības komitejas, lai uzraudzītu reģionālo elementu īstenošanu un sniegtu valsts uzraudzības komitejai informāciju šajā sakarā. Šo pantu šīm reģionālajām uzraudzības komitejām *mutatis mutandis* piemēro attiecībā uz reģionālā līmenī noteiktiem elementiem.

125. pants

Tehniskā palīdzība pēc dalībvalstu iniciatīvas

1. Pēc dalībvalsts iniciatīvas ar ELFLA līdzekļiem var atbalstīt darbības, kas saistībā ar KLP stratēģisko plānu ir vajadzīgas efektīvai atbalsta administrēšanai un īstenošanai, tostarp 126. panta 1. punktā minēto KLP valsts tīklu izveidei un darbībai. Šajā punktā minētās darbības var attiekties uz iepriekšējiem plānošanas laikposmiem un turpmākiem KLP stratēģiskā plāna laikposmiem.
2. Var atbalstīt arī galvenā fonda iestādes darbības saskaņā ar Regulas (ES) 2021/1060 31. panta 4., 5. un 6. punktu, ar noteikumu, ka LEADER ietver atbalstu no ELFLA.
3. Tehniskā palīdzība pēc dalībvalstu iniciatīvas nefinansē sertifikācijas struktūras, kas minētas Regulas (ES) 2021/2116 12. pantā.

126. pants

KLP valsts un Eiropas tīkli

1. Katra dalībvalsts vēlākais 12 mēnešus pēc tam, kad Komisija apstiprinājusi tās KLP stratēģisko plānu, izveido kopējās lauksaimniecības politikas valsts tīklu (KLP valsts tīklu), lai valsts līmenī nodrošinātu tīklošanu starp lauksaimniecības un lauku attīstības jomā strādājošajām organizācijām, iestādēm, konsultantiem, pētniekiem un citiem inovācijas jomas dalībniekiem, un citiem dalībniekiem. KLP valsts tīklus veido, pamatojoties uz dalībvalstīs jau pastāvošo tīklošanas pieredzi un praksi.
2. Komisija izveido kopējās lauksaimniecības politikas Eiropas tīklu (KLP Eiropas tīklu), lai Savienības līmenī nodrošinātu tīklošanu starp valstu tīkliem, lauksaimniecības un lauku attīstības jomā strādājošajām organizācijām un iestādēm.

3. Tīklošanai KLP valsts un Eiropas tīklos ir šādi mērķi:

- a) palielināt visu attiecīgo ieinteresēto personu iesaistīšanos KLP stratēģisko plānu īstenošanā un attiecīgā gadījumā to izstrādē;
- b) palīdzēt dalībvalstu iestādēm KLP stratēģiskā plāna īstenošanā un pāriešanā uz tādu īstenošanas modeli, kas pamatojas uz sniegumu;
- c) uzlabot KLP stratēģisko plānu īstenošanas kvalitāti;
- d) sekmēt sabiedrības un iespējamo labuma guvēju informēšanu par KLP un finansēšanas iespējām;
- e) veicināt inovāciju lauksaimniecībā un lauku attīstībā un atbalstīt savstarpēju mācīšanos un visu ieinteresēto personu iekļaušanu zināšanu apmaiņas un uzkrāšanas procesā un mijiedarbību starp tām;
- f) atbalstīt uzraudzības un izvērtēšanas spējas un darbības;
- g) sekmēt KLP stratēģisko plānu rezultātu izplatīšanu.

Pirmās daļas d) apakšpunktā izklāstīto mērķi izskata, jo īpaši, izmantojot KLP valstu tīklus.

4. Lai sasniegtu 3. punktā uzskaitītos mērķus, KLP valsts un Eiropas tīklu uzdevumi ir šādi:

- a) vākt, analizēt un izplatīt informāciju par pasākumiem un labo praksi, kas īstenota vai atbalstīta saskaņā ar KLP stratēģiskajiem plāniem, kā arī analizēt tādas norises lauksaimniecībā un lauku apvidos, kuras attiecas uz 6. panta 1. un 2. punktā izvirzītajiem konkrētajiem mērķiem;
- b) sekmēt dalībvalstu iestāžu un citu KLP stratēģisko plānu īstenošanā iesaistīto dalībnieku spēju veidošanu, tostarp attiecībā uz uzraudzības un izvērtēšanas procesiem;
- c) veidot platformas, forumus un pasākumus, kas veicina pieredzes apmaiņu starp ieinteresētajām personām un savstarpēju mācīšanos, tostarp attiecīgā gadījumā apmaiņu ar trešo valstu tīkliem;
- d) vākt informāciju un vienkāršot tās izplatīšanu, kā arī tīklošanu starp tādām finansētām struktūrām un projektiem kā Regulas (ES) 2021/1060 33. pantā minētās vietējās rīcības grupas, šīs regulas 127. panta 3. punktā minētās EIP darbības grupas un līdzvērtīgas struktūras un projekti;
- e) atbalstīt sadarbības projektus, tostarp transnacionālu sadarbību, starp EIP darbības grupām, kas minētas šīs regulas 127. panta 3. punktā, Regulas (ES) 2021/1060 33. pantā minētajām vietējām rīcības grupām vai līdzīgām vietējām attīstības struktūrām;
- f) izveidot saites uz citām Savienības finansētām stratēģijām vai tīkliem;
- g) dot ieguldījumu KLP turpmākajā attīstībā un KLP stratēģiskā plāna sagatavošanā nākamajam laikposmam;
- h) attiecībā uz KLP valsts tīkliem – piedalīties KLP Eiropas tīkla darbībā un sekmēt to;
- i) attiecībā uz KLP Eiropas tīklu – sadarboties ar valstu KLP tīkliem un sekmēt to pasākumus.

5. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka KLP Eiropas tīkla organizatorisko struktūru un darbību. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 153. panta 2. punktā.

127. pants

Eiropas inovācijas partnerība “Lauksaimniecības ražīgums un ilgtspēja”

1. Eiropas inovācijas partnerības “Lauksaimniecības ražīgums un ilgtspēja” (EIP) mērķis ir stimulēt inovāciju un uzlabot apmaiņu ar zināšanām.

Lai paātrinātu inovāciju, EIP atbalsta LZIS, radot saikni starp politikas virzieniem un instrumentiem.

2. EIP palīdz sasniegt 6. panta 1. un 2. punktā izklāstītos konkrētos mērķus.

EIP jo īpaši:

- a) rada pievienoto vērtību, nodrošinot labāku pētniecības sasaisti ar lauksaimniecības praksi un veicinot pieejamo inovācijas pasākumu plašāku izmantojumu;
- b) savieno inovācijas jomas dalībniekus un projektus;
- c) veicina inovatīvu risinājumu ātrāku un plašāku ieviešanu praksē, tostarp zināšanu apmaiņu lauksaimnieku starpā; un
- d) informē zinātnieku aprindas par lauksaimniecības prakses pētniecības vajadzībām.

3. EIP darbības grupas, kuras atbalsta saskaņā ar sadarbības veida intervenci, kas minēta 77. pantā, ir EIP daļa. Katra EIP darbības grupa izstrādā plānu inovatīvam projektam, kurš jāattīsta vai jāīsteno. Šādu inovatīvo projektu balsta uz interaktīvu inovācijas modeļi, kuram ir šādi galvenie principi:

- a) izstrādāt inovatīvus risinājumus, īpašu uzmanību pievēršot lauksaimnieku vai mežsaimnieku vajadzībām un vienlaikus arī risinot mijiedarbību visā piegādes ķēdē, ja tas ir lietderīgi;
- b) apvienot partnerus, kuriem ir papildinošas zināšanas, piemēram, lauksaimniekus, konsultantus, pētniekus, uzņēmumus vai nevalstiskas organizācijas, savienojot tos tādās kombinācijās, kas vislabāk palīdz sasniegt projekta mērķus; un
- c) visā projekta laikā lemt un veidot kopīgi.

EIP darbības grupas var darboties transnacionālā, tostarp pārrobežu, līmenī. Iecerēto inovāciju var balstīt ne tikai uz jaunu praksi, bet arī tradicionālu praksi jaunā ģeogrāfiskā vai vides kontekstā.

EIP darbības grupas izplata savu projektu plānu un rezultātu kopsavilkumu, jo īpaši, izmantojot KLP valsts un Eiropas tīklus.

VII SADAĻA

UZRAUDZĪBA, ZIŅOŠANA UN IZVĒRTĒŠANA

I NODAĻA

SNIEGUMA SATVARS

128. pants

Snieguma satvara izveide

1. Dalībvalstīm un Komisijai uzņemoties kopīgu atbildību, tiek izveidots snieguma satvars. Snieguma satvars KLP stratēģiskā plāna īstenošanas laikā ļauj ziņot par tā sniegumu un uzraudzīt un izvērtēt tā sniegumu.

2. Snieguma satvars ietver šādus elementus:

- a) kopējo izlaides, rezultātu, ietekmes un konteksta rādītāju kopumu, kas minēts 7. pantā, kurus kā pamatu izmantos uzraudzībā, izvērtēšanā un gada snieguma ziņojumu sagatavošanā;
- b) mērķrādītājus un gada starpposma mērķrādītājus, kuri noteikti attiecīgajam konkrētajam mērķim, izmantojot attiecīgos rezultātu rādītājus;
- c) datu vākšanu, glabāšanu un pārsūtīšanu;

- d) regulāru ziņošanu par sniegumu un uzraudzības un izvērtēšanas darbībām;
- e) *ex ante*, starpposma un *ex post* izvērtēšanu un visas citas izvērtēšanas darbības, kas saistītas ar KLP stratēģisko plānu.

129. pants

Snieguma satvara mērķi

Snieguma satvara mērķi ir tādi, lai:

- a) novērtētu KLP ietekmi, lietderīgumu, efektivitāti, nozīmīgumu, saskaņotību un Savienības pievienoto vērtību;
- b) uzraudzītu progresu KLP stratēģisko plānu mērķrādītāju sasniegšanā;
- c) novērtētu KLP stratēģiskajos plānos iekļauto intervenču ietekmi, lietderīgumu, efektivitāti, nozīmīgumu un saskaņotību;
- d) atbalstītu kopīgas mācīšanās procesu, kas saistīts ar uzraudzību un izvērtēšanu.

130. pants

Elektroniskā informācijas sistēma

Dalībvalstis izveido vai lieto jau esošu drošu elektronisku informācijas sistēmu, kurā tās reģistrē un glabā tādu svarīgāko informāciju par KLP stratēģiskā plāna īstenošanu, kas vajadzīga uzraudzībai un izvērtēšanai, jo īpaši, lai uzraudzītu progresu virzībā uz izvirzītajiem mērķiem un mērķrādītājiem, tostarp informāciju par katru labuma guvēju un darbību.

131. pants

Informācijas sniegšana

Dalībvalstis nodrošina, ka labuma guvēji, kas saņem atbalstu saskaņā ar KLP stratēģiskajā plānā iekļautajām intervencēm, un Regulas (ES) 2021/1060 33. pantā minētās vietējās rīcības grupas sniedz vadošajai iestādei vai citām struktūrām, kam deleģēts veikt funkcijas tās vārdā, visu informāciju, kas vajadzīga, lai uzraudzītu un izvērtētu KLP stratēģisko plānu.

Dalībvalstis nodrošina, ka ir visaptveroši, savlaicīgi un ticami datu avoti, kas, izmantojot izlaidis, rezultātu un ietekmes rādītājus, ļauj efektīvi pārbaudīt politikas progresu virzībā uz mērķu sasniegšanu.

132. pants

Uzraudzības procedūras

Pamatojoties uz izlaidis un rezultātu rādītājiem, vadošā iestāde un uzraudzības komiteja uzrauga KLP stratēģiskā plāna īstenošanu un progresu, kas panākts KLP stratēģiskā plāna mērķrādītāju izpildē.

133. pants

Īstenošanas pilnvaras attiecībā uz snieguma satvaru

Komisija pieņem īstenošanas aktus par snieguma satvara saturu. Šādos aktos ietver rādītājus, kas nav I pielikumā iekļautie rādītāji un kas vajadzīgi atbilstīgai politikas uzraudzīšanai un izvērtēšanai, rādītāju aprēķināšanas metodes, kas izklāstītas I pielikumā un citur, un noteikumus, kas vajadzīgi, lai garantētu dalībvalstu savāktu datu precizitāti un ticamību. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 153. panta 2. punktā.

II NODAĻA

GADA SNIEGUMA ZIŅOJUMI

134. pants

Gada snieguma ziņojumi

1. Dalībvalstis saskaņā Regulas (ES) 2021/2116 9. panta 3. punktu un 10. pantu sniedz gada snieguma ziņojumu par KLP stratēģiskā plāna īstenošanu iepriekšējā finanšu gadā.

2. Pēdējā gada snieguma ziņojumā, kas jāiesniedz saskaņā ar Regulas (ES) 2021/2116 9. panta 3. punktu un 10. pantu, ietver īstenošanas periodā veikto izvērtējumu kopsavilkumu.

3. Lai gada snieguma ziņojums būtu pieņemams, tajā iekļauj visu 4., 5., 7., 8., 9. un 10. punktā un attiecīgā gadījumā 6. punktā prasīto informāciju. Neskarot ikgadējās noskaidrošanas procedūras, kas paredzētas Regulā (ES) 2021/2116, ja gada snieguma ziņojums nav pieņemams, Komisija 15 darba dienās no tā iesniegšanas par to informē attiecīgo dalībvalsti; pretējā gadījumā to uzskata par pieņemamu.

4. Gada snieguma ziņojumos izklāsta svarīgāko kvalitatīvo un kvantitatīvo informāciju par KLP stratēģiskā plāna īstenošanu, atsaucoties uz finanšu datiem un izlaidis un rezultātu rādītājiem, tostarp attiecīgā gadījumā reģionālā līmenī.

5. Šā panta 4. punktā minētajā kvantitatīvajā informācijā ietver:

- a) realizēto izlaidi;
- b) izdevumus, kas deklarēti gada pārskatos un attiecas uz a) apakšpunktā minētajām izlaidēm pirms jebkādu sodu vai citu samazinājumu piemērošanas, un attiecībā uz ELFLA, ņemot vērā anulēto vai atgūto līdzekļu pārdali, ievērojot Regulas (ES) 2021/2116 57. pantu;
- c) proporciju starp b) apakšpunktā minētajiem izdevumiem un a) punktā minētajām attiecīgajām izlaidēm ("realizētā summa par vienību");
- d) rezultātus un informāciju par to, kas vēl veicams, lai sasniegtu atbilstošus starpposma mērķrādītājus, kas noteikti saskaņā ar 109. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

Pirmās daļas a), b) un c) apakšpunktā minēto informāciju snieguma noskaidrošanas vajadzībām uzrāda sadalījumā pa summām par vienību, kā noteikts KLP stratēģiskajā plānā saskaņā ar 111. panta h) punktu. Attiecībā uz izlaidis rādītājiem, kas ir atzīmēti I pielikumā un ko izmanto tikai uzraudzībai, iekļauj tikai to informāciju, kas minēta šā punkta pirmās daļas a) apakšpunktā.

6. Attiecībā uz intervenci, kuru neaptver Regulas (ES) 2021/2116 65. panta 2. punktā minētā integrētā sistēma, dalībvalstis papildus informācijai, ko sniedz saskaņā ar šā panta 5. punktu, var nolemt katrā gada snieguma ziņojumā norādīt:

- a) vai nu vidējās summas par vienību iepriekšējā finanšu gadā izvēlētajām darbībām un attiecīgo izlaižu skaitu un izdevumus; vai arī
- b) proporciju starp kopējiem publiskajiem izdevumiem, no kā atskaita 115. panta 5. punktā minēto valsts papildfinansējumu, kas paredzēts darbībām, par kurām maksājumi tika veikti iepriekšējā finanšu gadā, un realizēto izlaidi, kā arī attiecīgo izlaižu skaitu un izdevumus.

Komisija izmanto minēto informāciju Regulas (ES) 2021/2116 40. un 54. panta nolūkos par katru gadu, kad tiek veikti maksājumi par saistītajām darbībām.

7. Šā panta 4. punktā minētajā kvalitatīvajā informācijā ietver:

- a) kopsavilkumu par KLP stratēģiskā plāna īstenošanu attiecībā uz iepriekšējo finanšu gadu;

b) attiecīgā gadījumā jebkuras problēmas, kas ietekmē KLP stratēģiskā plāna sniegumu, jo īpaši attiecībā uz novirzēm no starpposma mērķrādītājiem, minot attiecīgos iemeslus un vajadzības gadījumā aprakstot veiktos pasākumus.

8. Regulas (ES) 2021/2116 54. panta 2. punkta nolūkos dalībvalstis var nolemt šā panta 4. punktā minētajā kvalitatīvajā informācijā iekļaut arī:

- a) pamatojumu jebkādam realizētās summas par vienību pārsniegumam salīdzinājumā ar attiecīgo plānoto summu par vienību vai attiecīgā gadījumā šīs regulas 102. pantā minēto maksimālo plānoto summu par vienību; vai
- b) ja dalībvalsts nolemj izmantot kādu no šā panta 6. punktā paredzētajām iespējām, atkarībā no dalībvalsts izvēles – pamatojumu jebkādam realizētās summas par vienību pārsniegumam salīdzinājumā ar attiecīgo vidējo summu par vienību par izvēlētajām darbībām vai ar proporciju starp kopējiem publiskajiem izdevumiem, no kā atskaita 115. panta 5. punktā minēto valsts papildfinansējumu, kas paredzēts darbībām, par kurām maksājumi tika veikti iepriekšējā finanšu gadā, un saistīto realizēto izlaidi.

9. Pamatojumu iekļauj Regulas (ES) 2021/2116 40. panta 2. punkta nolūkā, ja šā panta 8. punkta a) apakšpunktā minētais pārsniegums pārsniedz 50 %.

Savukārt, ja dalībvalsts nolemj izmantot 6. punktā paredzēto iespēju, pamatojumu iekļauj tikai tad, ja 8. punkta b) apakšpunktā minētais pārsniegums pārsniedz 50 %.

10. Attiecībā uz finanšu instrumentiem – papildus datiem, kas jāsniedz saskaņā ar 4. punktu, sniedz arī informāciju par:

- a) attiecināmajiem izdevumiem par katru finanšu produkta veidu;
- b) pārvaldības izmaksu un maksu summu, kas deklarēta kā attiecināmie izdevumi;
- c) papildus ELFLA līdzekļiem izmantoto privātā un publiskā sektora līdzekļu summu par katru finanšu produkta veidu;
- d) procentiem un citiem ieņēmumiem, kas radīti no ELFLA iemaksu atbalsta, kurš paredzēts finanšu instrumentiem saskaņā ar Regulas (ES) 2021/1060 60. pantu, un atpakaļ iemaksātajiem līdzekļiem, kas attiecināmi uz atbalstu no ELFLA saskaņā ar minētās regulas 62. pantu;
- e) to aizdevumu, pašu kapitāla vai kvazikapitāla ieguldījumu galasaņēmējiem kopsummu, kuri tika garantēti ar attiecināmajiem publiskajiem izdevumiem, no kā atskaita šīs regulas 115. panta 5. punktā minēto valsts papildfinansējumu, un kuri tika faktiski izmaksāti galasaņēmējiem.

Ja dalībvalstis nolemj finanšu instrumentiem piemērot šā panta 6. punktu, minētajā punktā norādīto informāciju sniedz galasaņēmēju līmenī.

11. Snieguma divgadu izskatīšanas, kas minēta 135. pantā, vajadzībām gada snieguma ziņojumā iekļauj informāciju par 115. panta 5. punkta a) un d) apakšpunktā minēto valsts papildfinansējumu. Minēto finansējumu ņem vērā snieguma divgadu izskatīšanas vajadzībām.

12. Gada snieguma ziņojumus, kā arī to saturu kopsavilkumus, kas paredzēti iedzīvotājiem, dara publiski pieejamus.

13. Neskarot ikgadējās noskaidrošanas procedūras, kas paredzētas Regulā (ES) 2021/2116, Komisija var izteikt apsvērumus par pieņemamiem gada snieguma ziņojumiem viena mēneša laikā pēc to iesniegšanas. Ja Komisija minētajā termiņā nekādus apsvērumus nesniedz, ziņojumus uzskata par pieņemtiem. *Mutatis mutandis* piemēro šīs regulas 121. pantu par laiku, no kura skaita Komisijas rīcībai paredzēto termiņu.

14. Komisija pieņem īstenošanas aktus, kuros paredz gada snieguma ziņojuma satura sagatavošanas noteikumus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 153. panta 2. punktā.

135. pants

Snieguma divgadu izskatīšana

1. Komisija, pamatojoties uz gada snieguma ziņojumos sniegto informāciju, veic snieguma divgadu izskatīšanu.
2. Ja viena vai vairāku saskaņā ar 134. pantu paziņotā rezultātu rādītāju vērtība, ko attiecīgā dalībvalsts saskaņā ar I pielikumu izmanto KLP stratēģiskā plāna snieguma izskatīšanā, uzrāda deficītu par vairāk nekā 35 % no attiecīgā starpposma mērķrādītāja 2024. finanšu gadam un 25 % 2026. finanšu gadam, attiecīgā dalībvalstis iesniedz šīs atšķirības pamatojumu. Pēc minētā pamatojuma izvērtēšanas vajadzības gadījumā Komisija var prasīt attiecīgajai dalībvalstij saskaņā ar Regulas (ES) 2021/2116 41. panta 1. punktu iesniegt rīcības plānu, kurā izklāstītas iecerētās korektīvās darbības un paredzamais termiņš.
3. 2026. gadā Komisija izskata informāciju, kas sniegta snieguma ziņojumos par 2025. finanšu gadu. Ja viena vai vairāku saskaņā ar 134. pantu paziņotā rezultātu rādītāju vērtība, ko attiecīgā dalībvalsts saskaņā ar I pielikumu izmanto KLP stratēģiskā plāna snieguma izskatīšanā, uzrāda deficītu par vairāk nekā 35 % no attiecīgā starpposma mērķrādītāja 2025. finanšu gadam Komisija var prasīt attiecīgajai dalībvalstij veikt korektīvās darbības.

136. pants

Ikgadējas izskatīšanas sanāksmes

1. Katru gadu dalībvalstis organizē izskatīšanas sanāksmi ar Komisiju. Izskatīšanas sanāksmi vada kopīgi vai arī to vada Komisija, un tā notiek ne agrāk kā divus mēnešus pēc gada snieguma ziņojuma iesniegšanas.
2. Izskatīšanas sanāksmes mērķis ir izskatīt katra plāna sniegumu, tostarp progresu, kas panākts izvirzīto mērķrādītāju sasniegšanā, un pieejamo informāciju par attiecīgiem ietekmējošiem faktoriem, kā arī jebkuras problēmas, kas ietekmē sniegumu, un to risināšanai agrāk veiktās un turpmāk veicamās darbības.

III NODAĻA

ZIŅOŠANA SAISTĪBĀ AR KULTŪRATKARĪGO MAKSĀJUMU PAR KOKVILNU UN PĀREJAS POSMA VALSTS ATBALSTU

137. pants

Ikgadējā ziņošana

Līdz 2025. gada 15. februārim un katra nākamā gada 15. februārim līdz 2030. gadam, to ieskaitot, dalībvalstis, kuras piešķir III sadaļas II nodaļas 3. iedaļas 2. apakšiedaļā noteikto kultūratkarīgo maksājumu par kokvilnu īstenošanu, sniedz Komisijai šādu informāciju par minētā maksājuma īstenošanu iepriekšējā finanšu gadā:

- a) labuma guvēju skaitu;
- b) maksājuma summu par hektāru; un
- c) hektāru skaitu, par kuru piešķirts maksājums.

138. pants

Ikgadējā ziņošana par pārejas posma valsts atbalstu

Līdz 2025. gada 15. februārim un katra nākamā gada 15. februārim līdz pat 2030. gadam un to ieskaitot dalībvalstis, kas piešķir 147. pantā noteikto pārejas posma valsts atbalstu, sniedz Komisijai šādu informāciju par minētā atbalsta īstenošanu iepriekšējā finanšu gadā katrai attiecīgajai nozarei:

- a) labuma guvēju skaits;
- b) piešķirtā pārejas posma valsts atbalsta kopsumma; un
- c) to hektāru, dzīvnieku vai citu vienību skaits, par kurām piešķirts minētais atbalsts.

IV NODAĻA

KLP STRATĒGISKĀ PLĀNA IZVERTĒŠANA

139. pants

Ex ante izvērtējumi

1. Dalībvalstis veic *ex ante* izvērtēšanu, lai uzlabotu savu KLP stratēgisko plānu izstrādes kvalitāti.
2. *Ex ante* izvērtēšanu veic tās iestādes pārziņā, kura ir atbildīga par KLP stratēgiskā plāna sagatavošanu.
3. *Ex ante* izvērtēšanā novērtē:
 - a) KLP stratēgiskā plāna ieguldījumu 6. panta 1. un 2. punktā izklāstīto konkrēto mērķu sasniegšanā, ņemot vērā valsts un reģionālās vajadzības un attīstības potenciālu, kā arī pieredzi, kas KLP īstenošanā gūta iepriekšējos plānošanas periodos;
 - b) ierosinātā KLP stratēgiskā plāna iekšējo saskaņotību un tā saistību ar citiem attiecīgajiem instrumentiem;
 - c) budžeta līdzekļu piešķiruma saskaņotību ar tiem 6. panta 1. un 2. punktā izklāstītajiem konkrētajiem mērķiem, kas izskatīti KLP stratēgiskajā plānā;
 - d) to, kā paredzamā izlaide veicinās rezultātu sasniegšanu;
 - e) to, vai rezultātiem noteiktās skaitliski izteiktās mērķrādītāju un starpposma mērķrādītāju vērtības ir piemērotas un reālistiskas, ņemot vērā plānoto atbalstu no ELGF un ELFLA;
 - f) lauksaimniekiem un citiem labuma guvējiem radītā administratīvā sloga samazināšanai plānotos pasākumus;
 - g) attiecīgā gadījumā – pamatojumu ELFLA finansēto finanšu instrumentu izmantojumam.
4. *Ex ante* izvērtējumā, ņemot vērā klimata pārmaiņu mazināšanas vajadzības, var iekļaut prasības, kas SIVN noteiktas Direktīvā 2001/42/EK.

140. pants

KLP stratēgisko plānu izvērtēšana īstenošanas periodā un ex post kārtā

1. Dalībvalstis veic savu KLP stratēgisko plānu izvērtēšanu īstenošanas laikā un *ex post* kārtā, lai uzlabotu plānu izstrādes un īstenošanas kvalitāti. Dalībvalstis novērtē savu KLP stratēgisko plānu lietderīgumu, efektivitāti, nozīmīgumu, saskaņotību, Savienības pievienoto vērtību un ietekmi attiecībā uz to ieguldījumu KLP vispārējo mērķu sasniegšanā, kas noteikti 5. pantā, un to konkrēto mērķu sasniegšanā, kas izklāstīti 6. panta 1. un 2. punktā un izskatīti attiecīgajā KLP stratēgiskajā plānā. KLP stratēgiskā plāna kopējo ietekmi novērtē tikai *ex post* izvērtējumā.

2. Dalībvalstis uztic izvērtēšanu funkcionāli neatkarīgiem ekspertiem.
3. Lai sagatavotu un vāktu izvērtēšanai vajadzīgos datus, dalībvalstis nodrošina, ka ir ieviestas attiecīgās procedūras.
4. Dalībvalstis izstrādā izvērtēšanas plānu, kurā sniegtas norādes par izvērtēšanas darbībām, kas plānotas īstenošanas periodā.
5. Ne vēlāk kā vienu gadu pēc KLP stratēģiskā plāna pieņemšanas dalībvalstis iesniedz izvērtēšanas plānu uzraudzības komitejai.
6. Vadošā iestāde ir atbildīga par to, ka KLP stratēģiskā plāna visaptverošu *ex post* izvērtējumu pabeidz līdz 2031. gada 31. decembrim.
7. Dalībvalstis visus izvērtējumus dara publiski pieejamus.

V NODAĻA

SNIEGUMA NOVĒRTĒJUMS, KO IZDARA KOMISIJA

141. pants

Snieguma novērtēšana un izvērtēšana

1. Komisija izstrādā KLP daudzgadu izvērtēšanas plānu, kas jāīsteno tās atbildībā. Minētais izvērtēšanas plāns aptver arī pasākumus saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013.
2. Komisija līdz 2023. gada 31. decembrim iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei kopsavilkuma ziņojumu par dalībvalstu KLP stratēģiskajiem plāniem. Ziņojumā iekļauj analīzi par dalībvalstu kopīgajiem centieniem un kopējiem mērķiem sasniegt 6. panta 1. un 2. punktā izklāstītos konkrētos mērķus, jo īpaši tos, kas minēti 6. panta 1. punkta d), e), f) un i) apakšpunktā.
3. Komisija līdz 2025. gada 31. decembrim iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei, lai novērtētu dalībvalstu jaunā īstenošanas modeļa darbību un dalībvalstu stratēģisko plānu intervenču saskaņotību un apvienoto ieguldījumu Savienības vides un klimata saistību izpildē. Vajadzības gadījumā Komisija sniedz ieteikumus dalībvalstīm, lai atvieglotu šo saistību izpildi.
4. Komisija veic starpposma izvērtēšanu, lai, ņemot vērā I pielikumā noteiktos rādītājus, līdz 2026. gada 31. decembrim izskatītu ELGF un ELFLA lietderīgumu, efektivitāti, nozīmīgumu, saskaņotību, un Savienības pievienoto vērtību. Komisija var izmantot visu attiecīgo informāciju, kas jau ir pieejama saskaņā ar Finanšu regulas 128. pantu.
5. Komisija veic *ex post* izvērtēšanu, lai izskatītu ELGF un ELFLA lietderīgumu, efektivitāti, nozīmīgumu, saskaņotību, un Savienības pievienoto vērtību.
6. Pamatojoties uz pierādījumiem, kas sniegti KLP izvērtējumos, tostarp KLP stratēģisko plānu izvērtējumos, kā arī uz citiem attiecīgiem informācijas avotiem, Komisija līdz 2027. gada 31. decembrim iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par starpposma izvērtējumu, tostarp par KLP snieguma pirmajiem rezultātiem. Otro ziņojumu, kurā iekļauts KLP snieguma novērtējums, iesniedz līdz 2031. gada 31. decembrim.

142. pants

Uz rādītāju pamatkopumu balstīta ziņošana

Komisija saskaņā ar ziņošanas prasībām, ievērojot Finanšu regulas 41. panta 3. punkta h) apakšpunkta iii) punktu, iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei minētajā pantā noteikto snieguma informāciju, kas novērtēta, izmantojot šīs regulas XIV pielikumā noteikto rādītāju pamatkopumu.

143. pants

Vispārīgi noteikumi

1. Dalībvalstis iesniedz Komisijai pieejamo informāciju, kas vajadzīga, lai tā varētu veikt 141. pantā minēto KLP uzraudzību un izvērtēšanu.
2. Konteksta un ietekmes rādītājiem vajadzīgos datus iegūst galvenokārt no tādiem vispāratzītiem datu avotiem kā lauku saimniecību grāmatvedības datu tīkls un *Eurostat*. Ja dati par šiem rādītājiem nav pieejami vai nav pilnīgi, trūkstošos datus cenšas iegūt, izmantojot Eiropas Statistikas programmu, kas izveidota saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 223/2009 ⁽⁵¹⁾, Lauku saimniecību grāmatvedības datu tīklu, kas izveidots ar Padomes Regulu (EK) 1217/2009 ⁽⁵²⁾ vai oficiālus nolīgumus ar citiem datu sniedzējiem, tādiem kā Kopīgais pētniecības centrs un Eiropas Vides aģentūra.
3. Statistikas nolūkos izmanto arī administratīvo reģistru datus, piemēram, Regulas (ES) 2021/2116 65. panta 2. punktā minēto integrēto sistēmu, minētās regulas 68. pantā minēto lauksaimniecībā izmantojamo zemes gabalu identifikācijas sistēmu un dzīvnieku un vīna dārzu reģistrus, sadarbojoties ar dalībvalstu statistikas iestādēm un *Eurostat*.
4. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, ar ko, ņemot vērā nepieciešamību neradīt lieku administratīvo slogu, paredz noteikumus par informāciju, kuras nosūtīšana jāveic dalībvalstīm, kā arī par vajadzīgajiem datiem un sinerģiju starp potenciālajiem datu avotiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 153. panta 2. punktā.

VIII SADAĻA

KONKURENCES NOTEIKUMI

144. pants

Noteikumi, ko piemēro uzņēmumiem

Ja saskaņā ar šīs regulas III sadaļu paredzētais atbalsts attiecas uz tādas sadarbības veidiem, kura noris starp uzņēmumiem, šo atbalstu var piešķirt tikai par tādiem sadarbības veidiem, kas atbilst konkurences noteikumiem, ko piemēro saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1308/2013 206.–210. pantu.

145. pants

Valsts atbalsts

1. Ja vien šajā sadaļā nav paredzēts citādi, atbalstam, kuru sniedz saskaņā ar šo regulu, piemēro LESD 107., 108. un 109. pantu.
2. LESD 107., 108. un 109. pantu nepiemēro atbalstam, ko dalībvalstis sniedz, ievērojot šo regulu un saskaņā ar to, vai šīs regulas 146. pantā minētajam valsts papildfinansējumam, uz ko attiecas LESD 42. panta piemērošanas joma.

⁽⁵¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 223/2009 (2009. gada 11. marts) par Eiropas statistiku un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 1101/2008 par tādas statistikas informācijas nosūtīšanu Eiropas Kopienas Statistikas birojam, uz kuru attiecas konfidencialitāte, Padomes Regulu (EK) Nr. 322/97 par Kopienas statistiku un Padomes Lēmumu 89/382/EEK, Euratom, ar ko nodibina Eiropas Kopienas Statistikas programmu komiteju (OV L 87, 31.3.2009., 164. lpp.).

⁽⁵²⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1217/2009 (2009. gada 30. novembris), ar ko izveido tīklu grāmatvedības datu savākšanai par ienākumiem un saimniecisko darbību lauku saimniecībās Eiropas Kopienā (OV L 328, 15.12.2009., 27. lpp.).

146. pants

Valsts papildfinansējums

Dalībvalstu sniegto atbalstu, kas saistīts ar darbībām, uz kurām attiecas LESD 42. panta piemērošanas joma, un kas ir paredzēts, lai nodrošinātu papildfinansējumu lauku attīstības intervencēm, kā minēts šīs regulas III sadaļas IV nodaļā, kurām Savienības atbalsts ir piešķirts jebkurā KLP stratēģiskā plāna laikposmā, var veikt tikai tad, ja tas atbilst šai regulai un ir iekļauts Komisijas apstiprināto KLP stratēģisko plānu V pielikumā.

Dalībvalstis nesniedz atbalstu intervencēm nozarēs, kas minētas šīs regulas III sadaļas III nodaļā, izņemot gadījumus, kad tas ir skaidri paredzēts minētajā nodaļā.

147. pants

Pārejas posma valsts atbalsts

1. Dalībvalstis, kuras 2015.–2022. gada periodā ir piešķirušas pārejas posma valsts atbalstu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1307/2013 37. pantu, var turpināt piešķirt pārejas posma valsts atbalstu lauksaimniekiem.
2. Pārejas posma valsts atbalsta piešķiršanas nosacījumi ir identiski Regulas (ES) Nr. 1307/2013 37. panta 3. punktā minētajiem nosacījumiem.

Atkāpjoties no šā punkta pirmās daļas, ja nosacījumi pārejas posma valsts atbalsta piešķiršanai, kas minēti pirmajā daļā, attiecas uz pārskata laikposmu, dalībvalstis var nolemt mainīt pārskata laikposmu uz ne vēlāk kā 2018. gadu.

3. Pārejas posma valsts atbalsta kopsumma, ko var piešķirt vienai nozarei, nepārsniedz turpmāk norādīto procentuālo daļu no maksājumu līmeņa katrā no nozaru finansējuma apjomiem, ko Komisija apstiprinājusi 2013. gadā saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 73/2009 ⁽³³⁾ 132. panta 7. punktu vai 133.a panta 5. punktu:

- 50 % – 2023. gadā,
- 45 % – 2024. gadā,
- 40 % – 2025. gadā,
- 35 % – 2026. gadā,
- 30 % – 2027. gadā.

Kiprai šo procentuālo daļu aprēķina, pamatojoties uz finansējumu konkrētām nozarēm, kas noteikts Regulas (EK) Nr. 73/2009 XVIIa pielikumā.

⁽³³⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 73/2009 (2009. gada 19. janvāris), ar ko paredz kopējus noteikumus tiešā atbalsta shēmām saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, kā arī groza Regulas (EK) Nr. 1290/2005, (EK) Nr. 247/2006, (EK) Nr. 378/2007 un atceļ Regulu (EK) Nr. 1782/2003 (OV L 30, 31.1.2009., 16. lpp.).

IX SADAĻA

VISPĀRĪGI UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

148. pants

Pasākumi īpašu problēmu risināšanai

1. Lai risinātu īpašas problēmas, Komisija pieņem īstenošanas aktus, kas ir gan vajadzīgi, gan pamatoti ārkārtas gadījumos. Šādos īstenošanas aktos var izdarīt atkāpes no šīs regulas noteikumiem tādā apjomā un tādām laikposmam, kādam tas noteikti nepieciešams. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 153. panta 2. punktā.
2. Pienācīgi pamatotu, nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ un lai risinātu īpašas problēmas, kā minēts 1. punktā, Komisija, ārkārtēju apstākļu gadījumā nodrošinot KLP stratēģiskā plāna nepārtrauktību, pieņem tūlītēji piemērojamus īstenošanas aktus saskaņā ar 153. panta 3. punktā minēto procedūru.
3. Pasākumi, kas pieņemti saskaņā ar 1. vai 2. punktu, paliek spēkā ne ilgāk kā divpadsmit mēnešus. Ja pēc šā laikposma minētajos punktos minētās īpašās problēmas joprojām nav novērstas, Komisija, lai rastu pastāvīgu risinājumu, var iesniegt atbilstīgu tiesību akta priekšlikumu.
4. Par visiem pasākumiem, kas pieņemti saskaņā ar 1. vai 2. punktu, Komisija divu darba dienu laikā pēc to pieņemšanas informē Eiropas Parlamentu un Padomi.

149. pants

Piemērošana tālākajiem reģioniem un Egejas jūras nelielajām salām

1. III sadaļas II nodaļu nepiemēro tālākajiem reģioniem.
2. Tiešajiem maksājumiem, kas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 228/2013 IV nodaļu piešķirti Savienības tālākajiem reģioniem un saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 229/2013 IV nodaļu Egejas jūras nelielajām salām, piemēro šīs regulas 3. panta 1. un 2. punktu, 4. panta 2., 3. un 5. punktu, 4. panta 4. punkta otro daļu, III sadaļas I nodaļas 2. un 3. iedaļu un IX sadaļu. Regulas 4. panta 2., 3. un 5. punktu un III sadaļas I nodaļas 2. iedaļu piemēro bez jebkādiem pienākumiem, kas saistīti ar KLP stratēģisko plānu.

II NODAĻA

INFORMĀCIJAS SISTĒMA UN PERSONAS DATU AIZSARDZĪBA

150. pants

Informācijas un dokumentu apmaiņa

1. Komisija, sadarbojoties ar dalībvalstīm, izveido informācijas sistēmu, lai nodrošinātu vispārējas nozīmes datu drošu apmaiņu starp Komisiju un katru dalībvalsti.
2. Komisija nodrošina, ka ir piemērota droša elektroniskā sistēma, kurā var reģistrēt, uzturēt un pārvaldīt svarīgāko informāciju un ziņot par uzraudzību un izvērtēšanu.

3. Komisija pieņem īstenošanas aktus, kuros paredz noteikumus par 1. punktā minēto sistēmas darbību. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 153. panta 2. punktā.

151. pants

Personas datu apstrāde un aizsardzība

1. Neskarot Regulas (ES) 2021/2116 98., 99. un 100. pantu, dalībvalstis un Komisija vāc personas datus ar nolūku veikt savus attiecīgos pārvaldības, kontroles, uzraudzības un izvērtēšanas pienākumus saskaņā ar šo regulu un jo īpaši tos, kas paredzēti VI un VII sadaļā, un neapstrādā šos datus veidā, kas nav saderīgs ar šo nolūku.

2. Kad personas dati tiek apstrādāti uzraudzības un izvērtēšanas nolūkos saskaņā ar VII sadaļu, izmantojot 150. pantā minēto drošo elektronisko sistēmu, šos datus padara anonīmus.

3. Personas datus, tostarp, ja tos apstrādā 15. pantā minētie lauksaimniecisko konsultāciju pakalpojumu sniedzēji, apstrādā saskaņā ar Regulām (ES) 2016/679 un (ES) 2018/1725. Konkrētāk, šādus datus neglabā veidā, kas ļauj identificēt datu subjektus, un ilgāku laiku nekā tas ir vajadzīgs mērķiem, kādiem tie ir vākti vai kādiem tie tiek turpmāk apstrādāti, ņemot vērā minimālos uzglabāšanas laikposmus, kas noteikti piemērojamos valsts un Savienības tiesību aktos.

4. Dalībvalstis informē datu subjektus, ka to personas datus var apstrādāt valsts un Savienības struktūrās saskaņā ar 1. punktu un ka šajā ziņā datu subjektiem ir tiesības uz datu aizsardzību, kas izklāstītas Regulās (ES) 2016/679 un (ES) 2018/1725.

III NODAĻA

DELEĢĒTIE AKTI UN ĪSTENOŠANAS AKTI

152. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 4. panta 8. punktā, 7. panta 2. punktā, 13. panta 3. punktā, 17. panta 6. punktā, 35. pantā, 37. panta 5. punktā, 38. panta 5. punktā, 39. panta 3. punktā, 45., 56. un 84. pantā, 87. panta 2. punktā, 89. panta 4. punktā, 100. panta 3. punktā un 116., 122. un 158. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz septiņu gadu laikposmu no 2021. gada 7. decembra. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms septiņu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 4. panta 8. punktā, 7. panta 2. punktā, 13. panta 3. punktā, 17. panta 6. punktā, 35. pantā, 37. panta 5. punktā, 38. panta 5. punktā, 39. panta 3. punktā, 45., 56. un 84. pantā, 87. panta 2. punktā, 89. panta 4. punktā, 100. panta 3. punktā un 116., 122. un 158. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts iecēlusi saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.

5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

6. Saskaņā ar 4. panta 8. punktu, 7. panta 2. punktu, 13. panta 3. punktu, 17. panta 6. punktu, 35. pantu, 37. panta 5. punktu, 38. panta 5. punktu, 39. panta 3. punktu, 45., 56. un 84. pantu, 87. panta 2. punktu, 89. panta 4. punktu, 100. panta 3. punktu un 116., 122. un 158. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

153. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja, ko sauc kopējās lauksaimniecības politikas komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

Attiecībā uz aktiem, kas minēti šīs regulas 133. pantā un 143. panta 4. punktā, ja Komiteja atzinumu nesniedz, Komisija nepieņem īstenošanas akta projektu, un piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešo daļu.

3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 8. pantu saistībā ar tās 5. pantu.

IV NODAĻA

PĀREJAS UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

154. pants

Atcelšana

1. Regulu (ES) Nr. 1305/2013 atceļ no 2023. gada 1. janvāra.

Tomēr to saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2020/2220⁽⁵⁴⁾ līdz 2025. gada 31. decembrim turpina piemērot lauku attīstības programmu īstenošanai, ievērojot Regulu (ES) Nr. 1305/2013. To ar tādiem pašiem nosacījumiem piemēro līdz 2025. gada 31. decembrim izdevumiem, kas ir radušies labuma guvējiem un ko maksājumu aģentūra ir apmaksājusi minēto lauku attīstības programmu ietvaros.

Regulas (ES) Nr. 1305/2013 32. pantu un III pielikumu turpina piemērot tādu apgabalu noteikšanai, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi. Atsauces uz lauku attīstības programmām, ir uzskatāmas par atsaucēm uz KLP stratēģiskajiem plāniem.

Kamēr nav izveidoti šīs regulas 126. pantā minētie KLP valsts un Eiropas tīkli, Eiropas lauku attīstības tīkls, Eiropas inovāciju partnerības tīkls un valsts lauku tīkli, kas minēti Regulas (ES) Nr. 1305/2013 52., 53. un 54. pantā, papildus šajos pantos minētajām darbībām var veikt šīs regulas 126. un 127. pantā minētās darbības.

⁽⁵⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/2220 (2020. gada 23. decembris), ar ko nosaka dažus pārejas noteikumus atbalstam no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) 2021. un 2022. gadā un ar ko attiecībā uz līdzekļiem un piemērošanu 2021. un 2022. gadā groza Regulas (ES) Nr. 1305/2013, (ES) Nr. 1306/2013 un (ES) Nr. 1307/2013, un attiecībā uz līdzekļiem un šāda atbalsta sadalījumu 2021. un 2022. gadā groza Regulu (ES) Nr. 1308/2013 (OV L 437, 28.12.2020., 1. lpp.).

Kad šīs regulas 126. pantā minētie KLP valsts un Eiropas tīkli tiks izveidoti, tie var līdz 2025. gada 31. decembrim papildus šīs regulas 126. un 127. pantā minētajām darbībām veikt uzdevumus, kuri ir minēti Regulas (ES) Nr. 1305/2013 52. panta 3. punktā, 53. panta 3. punktā un 54. panta 3. punktā un ir saistīti ar lauku attīstības programmu īstenošanu, ievērojot minēto regulu.

2. Regulu (ES) Nr. 1307/2013 atceļ no 2023. gada 1. janvāra.

Tomēr to turpina piemērot atbalsta pieteikumiem, kuri attiecas uz pieprasījumu gadiem, kas sākas pirms 2023. gada 1. janvāra.

3. Šajā regulā ietvertās atsauces uz Regulām (EK) Nr. 73/2009 un (ES) Nr. 1307/2013 uzskata par atsaucēm, kas izdarītas uz minētajām regulām, kādas tās bija spēkā pirms atcelšanas.

155. pants

Dažu izdevumu veidu attiecināmība saistībā ar KLP stratēģiskā plāna laikposmu

1. Izdevumi, kas izriet no juridiskām saistībām pret labuma guvējiem atbilstoši pasākumiem, kuri minēti Regulas (EK) Nr. 1257/1999 31. pantā vai Regulas (EK) Nr. 1698/2005 39. vai 43. pantā un kuri saņem atbalstu saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1305/2013, joprojām var pretendēt uz ELFLA ieguldījumu KLP stratēģiskā plāna laikposmā, ievērojot šādus nosacījumus:

- a) šādi izdevumi ir paredzēti attiecīgajā KLP stratēģiskajā plānā saskaņā ar šo regulu un atbilst Regulai (ES) 2021/2116;
- b) lai segtu minētos pasākumus, piemēro ELFLA iemaksu likmi, kas intervencei noteikta KLP stratēģiskajā plānā saskaņā ar šo regulu;
- c) Regulas (ES) 2021/2116 65. panta 2. punktā minētā integrētā sistēma attiecas uz juridiskajām saistībām, ko uzņemas saskaņā ar pasākumiem, kuri atbilst šīs regulas III sadaļas II un IV nodaļā uzskaitītajiem platībatkarīgajiem un dzīvniekatkarīgajiem intervences pasākumiem, un attiecīgās darbības ir skaidri noteiktas; un
- d) maksājumi par juridiskajām saistībām, kas minētas c) apakšpunktā, tiek veikti Regulas (ES) 2021/2116 44. panta 2. punktā noteiktajā termiņā.

2. Par izdevumiem, kas izriet no juridiskām saistībām pret labuma guvējiem atbilstoši pasākumiem, kuri minēti Regulas (EK) Nr. 1698/2005 23. pantā, joprojām var pretendēt uz ELFLA ieguldījumu KLP stratēģiskā plāna laikposmā, ievērojot šādus nosacījumus:

- a) šādi izdevumi tiek paziņoti Komisijai kā papildu informācija tajā KLP stratēģiskā plāna daļā, kura attiecas uz 109. pantā minēto intervences stratēģiju, un norādot šos izdevumus 112. panta 2. punktā minētajā KLP stratēģiskā plāna finanšu plānā;
- b) tie atbilst Regulai (ES) Nr. 1306/2013, kuru turpina piemērot šādiem izdevumiem saskaņā ar Regulas (ES) 2021/2116 104. panta 1. punkta otrās daļas d) apakšpunktu; un
- c) piemēro ELFLA iemaksu likmi, kas noteikta KLP stratēģiskajā plānā, ievērojot šīs regulas 91. panta 2. punkta d) apakšpunktu.

3. Par izdevumiem, kas izriet no juridiskām saistībām pret labuma guvējiem atbilstoši daudzgadu pasākumiem, kuri minēti Regulas (ES) Nr. 1305/2013 22., 28., 29., 33. un 34. pantā, var pretendēt uz ELFLA ieguldījumu KLP stratēģiskā plāna laikposmā, bet jāievēro šādi nosacījumi:

- a) šādi izdevumi ir paredzēti attiecīgajā KLP stratēģiskajā plānā saskaņā ar šo regulu un atbilst Regulai (ES) 2021/2116;

- b) lai segtu minētos pasākumus, piemēro ELFLA iemaksu likmi, kas intervencei noteikta KLP stratēģiskajā plānā saskaņā ar šo regulu;
- c) Regulas (ES) 2021/2116 65. panta 2. punktā minētā integrētā sistēma attiecas uz juridiskajām saistībām, ko uzņemas saskaņā ar pasākumiem, kuri atbilst šīs regulas III sadaļas II un IV nodaļā uzskaitītajiem platībatkarīgajiem un dzīvniekatkarīgajiem intervences pasākumiem, un attiecīgās darbības ir skaidri noteiktas; un
- d) maksājumi par juridiskajām saistībām, kas minētas šā punkta c) apakšpunktā, tiek veikti Regulas (ES) 2021/2116 44. panta 2. punktā noteiktajā termiņā.

4. Par izdevumiem, kas izriet no juridiskām saistībām pret labuma guvējiem atbilstoši pasākumiem, kuri minēti Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14.–18. pantā, 19. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā un 20. pantā, 23.–27. pantā, 35., 38., 39. un 39.a pantā, Regulas (ES) Nr. 1303/2015 35. pantā un Regulas (ES) 2020/2220 4. pantā, pēc 2025. gada 31. decembra var pretendēt uz ELFLA ieguldījumu KLP stratēģiskā plāna laikposmā, bet jāievēro šādi nosacījumi:

- a) šādi izdevumi ir paredzēti attiecīgajā KLP stratēģiskajā plānā saskaņā ar šo regulu, izņemot 73. panta 3. punkta pirmās daļas f) apakšpunktu, un atbilst Regulai (ES) 2021/2116;
- b) lai segtu minētos pasākumus, piemēro ELFLA iemaksu likmi, kas saskaņā ar šo regulu intervencei noteikta KLP stratēģiskajā plānā.

5. Par izdevumiem, kas izriet no juridiskām saistībām pret labuma guvējiem atbilstoši daudzgadu pasākumiem, kuri minēti Regulas (ES) Nr. 1305/2013 28. un 29. pantā, var pretendēt uz ELGF atbalstu KLP stratēģiskā plāna laikposmā, bet jāievēro šādi nosacījumi:

- a) šādi izdevumi ir paredzēti attiecīgajā KLP stratēģiskajā plānā saskaņā ar šīs regulas 31. panta 7. punkta pirmās daļas b) apakšpunktu un atbilst Regulai (ES) 2021/2116;
- b) Regulas (ES) 2021/2116 65. panta 2. punktā minētā integrētā sistēma attiecas uz juridiskajām saistībām, ko uzņemas saskaņā ar pasākumiem, kuri atbilst šīs regulas 31. pantā minētajām ekoshēmām, un attiecīgās darbības ir skaidri noteiktas;
- c) maksājumi par juridiskajām saistībām, kas minētas šā punkta b) apakšpunktā, tiek veikti Regulas (ES) 2021/2116 44. panta 2. punktā noteiktajā termiņā.

156. pants

Pāreja finanšu piešķirumiem par intervenču veidiem konkrētās nozarēs

No dienas, kad KLP stratēģiskais plāns iegūst juridisku spēku saskaņā ar šīs regulas 118. panta 7. punktu, to maksājumu summa, kas veikti finanšu gadā katrā no atbalsta shēmām, kas minētas Regulas (ES) Nr. 1308/2013 29.–31. pantā un 39.–60. pantā, un katrā no intervenču veidiem attiecībā uz konkrētām nozarēm, kas minētas šīs regulas 42. panta b)–e) punktā, nepārsniedz katram finanšu gadam šīs regulas 88. pantā noteiktos finanšu piešķirumus katram no minētajiem intervenču veidiem.

157. pants

Izdevumu attiecināmība no vairākiem fondiem finansētai sabiedrības virzītai vietējai attīstībai

Atkāpjoties no šīs regulas 86. panta 1. punkta un 118. panta 7. punkta, izdevumi, kas radušies saskaņā ar Regulas (ES) 2021/1060 31. panta 2. punkta c) apakšpunktu un 31. panta 3. punktu apvienojumā ar šīs regulas 77. panta 1. punkta b) apakšpunktu un 2. panta 2. punktu, ir tiesīgi saņemt ELFLA ieguldījumu no KLP stratēģiskā plāna iesniegšanas dienas ar noteikumu, ka maksājumu aģentūra atbalstu izmaksā no 2023. gada 1. janvāra. Attiecībā uz šādiem izdevumiem Regulu (ES) Nr. 1306/2013 piemēro no KLP stratēģiskā plāna iesniegšanas dienas līdz 2022. gada 31. decembrim.

*158. pants***Pārejas pasākumi**

Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 152. pantu pieņemt deleģētos aktus, kas šo regulu papildina ar pasākumiem, lai jebkādas labuma guvēju iegūtās tiesības un tiesisko palāvību aizsargātu tiktāl, ciktāl tas vajadzīgs pārejai no kārtības, kas noteikta Regulās (ES) Nr. 1305/2013, (ES) Nr. 1307/2013 un (ES) Nr. 1308/2013, uz šajā regulā noteikto kārtību. Minētajos pārejas noteikumos jo īpaši paredz nosacījumus, saskaņā ar kuriem atbalstu, ko Komisija apstiprinājusi atbilstīgi Regulām (ES) Nr. 1305/2013 un (ES) Nr. 1308/2013, var iekļaut atbalstā, ko sniedz saskaņā ar šo regulu, tai skaitā attiecībā uz tehnisko palīdzību un *ex post* izvērtējumiem.

*159. pants***XIII pielikuma pārskatīšana**

Komisija līdz 2025. gada 31. decembrim pārskata XIII pielikumā iekļauto sarakstu, pamatojoties uz tajā laikā spēkā esošo Savienības *acquis* vides un klimata jomā, un attiecīgā gadījumā iesniedz leģislatīvo aktu priekšlikumus, lai minētajam sarakstam pievienotu papildu tiesību aktus.

*160. pants***Stāšanās spēkā**

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2021. gada 2. decembrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
D. M. SASSOLI

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
J. VRTOVEC

*I PIELIKUMS*IETEKMES, REZULTĀTU, IZLAIDES UN KONTEKSTA RĀDĪTĀJI SASKAŅĀ AR
7. PANTU

Politikas snieguma novērtējums (daudzgadu) – IETEKME

Mērķi un atbilstošie ietekmes rādītāji¹Snieguma izskatīšana –
REZULTĀTI²Pamatojoties vienīgi uz tām
intervencēm, ko atbalsta KLP

ES vispārīgais horizontālais mērķis	Ietekmes rādītāji	Rezultātu rādītāji
Modernizēt lauksaimniecības un lauku apvidu nozares, lauksaimniecībā un lauku apvidos sekmējot un kopīgojot zināšanas, inovāciju un digitalizāciju, un mudināt lauksaimniekus tās apgūt, šim nolūkam uzlabojot piekļuvi pētniecībai, inovācijai, zināšanu apmaiņai un apmācībai	I.1. Zināšanu un inovācijas kopīgošana: KLP budžeta daļa, kas paredzēta zināšanu kopīgošanai un inovācijai	R.1. ^{SI} Snieguma uzlabošana ar zināšanu un inovācijas palīdzību: To personu skaits, kuras izmanto konsultācijas, apmācību, zināšanu apmaiņu vai dalību Eiropas inovācijas partnerības (EIP) darbības grupās, ko atbalsta KLP, lai uzlabotu ilgtspējīgu ekonomikas, sociālo, vides, klimata un resursu snieguma efektivitāti.

¹ Lielākā daļa ietekmes rādītāju jau ir ievākti, izmantojot citus kanālus (Eiropas statistika, Kopīgais pētniecības centrs, Eiropas Vides aģentūra utt.) un izmantoti citu ES tiesību aktu vai ilgtspējīgas attīstības mērķu regulējumā. Datu ievākšanas biežums ne vienmēr aptver katru gadu, tādēļ varētu būt divu vai trīs gadu aizkavēšanās.

² Rezultātu aizstājēji. Dalībvalstu ikgadēji paziņotie dati, ar kuru palīdzību uzrauga progresu virzībā uz KLP stratēģiskajos plānos nospraustajiem mērķrādītājiem. Ar ^{SI} ir atzīmēti tie rezultātu rādītāji, kuri snieguma izskatīšanā ir obligāti, ja dalībvalstis tos izmanto saskaņā ar 109. panta 1. punkta a) apakšpunktu. Papildus tiem rādītājiem, kas ir atzīmēti ar ^{SI}, dalībvalstis var izmantot jebkurus citus šajā pielikumā minētos rezultātu rādītājus.

ES vispārīgais horizontālais mērķis	Ietekmes rādītāji	Rezultātu rādītāji
		R.2. Konsultāciju sasaiste ar zināšanu sistēmām: Tādu konsultantu skaits, kas saņem atbalstu, lai iekļautos lauksaimniecisko zināšanu un inovācijas sistēmās (LZIS) R.3. Lauksaimniecības digitalizācija: Tādu lauku saimniecību īpatsvars, kuras saņem KLP atbalstu par digitālu lauksaimniecības tehnoloģiju

ES konkrētie mērķi	Ietekmes rādītāji	Rezultātu rādītāji
Atbalstīt lauku saimniecību ienākumu pietiekamību un lauksaimniecības nozares izturētspēju visā Savienībā, lai ilgtermiņā uzlabotu pārtikas nodrošinājumu un lauksaimniecības daudzveidību, kā arī Savienībā nodrošinātu lauksaimnieciskās ražošanas ekonomisko ilgtspēju;	I.2. Ienākumu nevienlīdzības mazināšana: lauksaimniecisko ienākumu attīstība salīdzinājumā ar ekonomiku kopumā I.3. Lauku saimniecību ienākumu atšķirības mazināšana: Lauksaimniecisko ienākumu attīstība I.4. Lauku saimniecību ienākumu pietiekamības atbalstīšana: lauksaimniecisko ienākumu līmeņa attīstība pa lauksaimniecības veidiem (salīdzinājumā ar vidējo līmeni lauksaimniecībā) I.5. Ieguldījums teritoriālajā līdzsvarā: lauksaimniecisko ienākumu attīstība apgabalos, kuros ir dabas ierobežojumi (salīdzinājumā ar vidējo)	R.4. Ienākumu atbalsta sasaiste ar standartiem un labu praksi: tādas lauksaimniecībā izmantojamās zemes (LIZ) platības īpatsvars, par kurām saņem ienākumu atbalstu un uz kurām attiecas nosacījumu sistēma R.5. Riska pārvaldība: tādu lauku saimniecību īpatsvars, kurām sniedz atbalstu ar KLP riska pārvaldības instrumentiem R.6.^{SI} Pārdaļīšana mazākajām lauku saimniecībām: papildu tiešo maksājumu īpatsvars procentos par hektāru atbalsttiesīgām lauku saimniecībām, kuru izmērs ir mazāks par vidējo lauku saimniecības izmēru (salīdzinājumā ar vidējo) R.7.^{SI} Atbalsta palielinājums lauku saimniecībām, kas atrodas apgabalos ar specifiskām vajadzībām: papildu atbalsta īpatsvars procentos par hektāru apgabalos ar lielākām vajadzībām (salīdzinājumā ar vidējo)

ES konkrētie mērķi	Ietekmes rādītāji	Rezultātu rādītāji
Pastiprināt orientēšanos uz tirgu un gan īstermiņā, gan ilgtermiņā uzlabot lauku saimniecību konkurētspēju, tostarp, vairāk akcentējot pētniecību, tehnoloģijas un digitalizāciju	I.6. Lauku saimniecību ražīguma paaugstināšana: Kopējais faktoru ražīgums lauksaimniecībā I.7. Lauksaimniecības pārtikas produktu tirdzniecības iespēju izmantošana: lauksaimniecības pārtikas produktu imports un eksports	R.8. Atbalsta orientēšana uz lauku saimniecībām konkrētās nozarēs: tādu lauku saimniecību īpatsvars, kuras saņem saistīto ienākumu atbalstu par konkurētspējas, ilgtspējības vai kvalitātes uzlabošanu R.9.^{SI} Lauku saimniecību modernizācija: tādu lauku saimniecību īpatsvars, kuras saņem atbalstu investīcijām pārstrukturēšanā un modernizācijā, tostarp resursu efektivitātes uzlabošanā
Uzlabot lauksaimnieku stāvokli pievienotās vērtības veidošanas ķēdē	I.8. Lauksaimnieku pozīcijas uzlabošana pārtikas piegādes ķēdē: pievienota vērtība pārtikas piegādes ķēdē iesaistītajiem primārajiem ražotājiem	R.10.^{SI} Labāka piegādes ķēdes organizācija: tādu lauku saimniecību īpatsvars, kuras darbojas ražotāju grupās, ražotāju organizācijās, vietējos tirgos, īsajās piegādes ķēdēs un kvalitātes shēmās, ko atbalsta ar KLP R.11. Piegādes koncentrēšana: darbības programmās iesaistītu ražotāju organizāciju vai ražotāju grupu pārdotās produkcijas vērtības īpatsvars dažās nozarēs

ES konkrētie mērķi	Ietekmes rādītāji	Rezultātu rādītāji
Palīdzēt mazināt klimata pārmaiņas un pielāgoties tām, tostarp, samazinot siltumnīcefekta gāzu emisijas un veicinot oglekļa piesaisti, kā arī veicināt ilgtspējīgu enerģētiku;	I.9. Uzlabot lauksaimniecības spēju izturēt klimata pārmaiņas: lauksaimniecības nozares izturētspējas pieauguma rādītājs I.10. Ieguldījums klimata pārmaiņu mazināšanā: siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijas, ko rada lauksaimniecība I.11. Oglekļa piesaistes uzlabošana: augsnes organiskais ogleklis lauksaimniecības zemē I.12. Ilgtspējīgas enerģijas palielināšana lauksaimniecībā: ilgtspējīga atjaunojamo energoresursu enerģijas ražošana lauksaimniecībā un mežsaimniecībā	R.12 Pielāgošanās klimata pārmaiņām: tādas izmantotās lauksaimniecībā izmantojamās zemes (LIZ) platības īpatsvars, kurā noteiktas atbalstītas saistības uzlabot pielāgošanos klimata pārmaiņām R.13^{SI} Emisijas samazināšana lopkopības nozarē: liellopu vienības (LU), kurās noteiktas atbalstītas saistības siltumnīcefekta gāzu (SEG) un/vai amonjaka emisiju samazināšanai, tostarp kūtsmēsļu pārvaldība R.14^{SI} Oglekļa uzglabāšana augsnē un biomasā: tādas izmantotās lauksaimniecības zemes platības (ILZP) īpatsvars, kurā noteiktas atbalstītas saistības samazināt emisijas, uzturēt un/vai palielināt oglekļa uzglabāšanu (ilggadīgie zālāji, ilggadīgās kultūras ar pastāvīgu augu segu, lauksaimniecības zeme mitrājos un kūdrājos)

ES konkrētie mērķi	Ietekmes rādītāji	Rezultātu rādītāji
		R.15. Atjaunojamo energoresursu enerģija, kas ražota lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un no citiem atjaunojamiem energoresursiem: atbalstītās investīcijas atjaunojamo energoresursu enerģijas, tostarp bioenerģijas, ražošanas iespēju uzlabošanā (MW) R.16.a Investīcijas saistībā ar klimatu: Tādu lauku saimniecību īpatsvars, kuras gūst labumu no KLP atbalsta investīcijām, ar ko tiek veicināta klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās klimata pārmaiņām un atjaunojamo energoresursu enerģijas vai biomateriālu ražošana R.17.^{SI} Apmežota zeme: teritorija, kurai piešķirts atbalsts par apmežošanu, agromežsaimniecību un atjaunošanu, tostarp sadalījums pa tām R.18. Atbalsts investīcijām meža nozarē: kopējās investīcijas mežsaimniecības nozares snieguma uzlabošanā

ES konkrētie mērķi	Ietekmes rādītāji	Rezultātu rādītāji
Veicināt ilgtspējīgu attīstību un efektīvu tādu dabas resursu pārvaldību kā ūdens, augsne un gaiss, tostarp, samazinot atkarību no ķīmikālijām;	I.13. Augsnes erozijas samazināšana: mērenas un izteiktas augsnes erozijas skartas lauksaimniecības zemes īpatsvars I.14. Gaisa kvalitātes uzlabošana: lauksaimniecības radītas amonjaka emisijas I.15. Ūdens kvalitātes uzlabošana: barības vielu kopējā bilance lauksaimniecības zemē I.16. Barības vielu noplūdes samazināšana: nitrāti gruntsūdenī – tādu gruntsūdens staciju īpatsvars procentos, kurās nitrātu koncentrācija pārsniedz 50 mg/l, kā noteikts Direktīvā 91/676/EEK I.17. Ūdens resursu noslodzes samazināšana: ūdens patēriņa indekss (WEI+) I.18. Ilgtspējīga un samazināta pesticīdu lietošana: pesticīdu radītais risks, lietošana un ietekme	R.19.^{SI} Augsnes uzlabošana un aizsardzība: tādas lauksaimniecībā izmantojamās zemes (LIZ) platības īpatsvars, kurā noteiktas atbalstītas saistības, kas ir labvēlīgas augsnes apsaimniekošanai nolūkā uzlabot augsnes kvalitāti un augsnes biotu (piemēram, samazināt augsnes apstrādi, augsni klāt ar kultūraugiem, izmantot augmaiņu, tostarp augmaiņu ar pākšaugiem) R.20.^{SI} Gaisa kvalitātes uzlabošana: tādas izmantotās lauksaimniecības zemes platības (ILZP) īpatsvars, kurā noteiktas saistības mazināt amonjaka emisijas R.21.^{SI} Ūdens kvalitātes aizsardzība: tādas izmantotās lauksaimniecības zemes platības (ILZP) īpatsvars, kurā noteiktas atbalstītas saistības attiecībā uz ūdens kvalitāti R.22.^{SI} Ilgtspējīga barības vielu pārvaldība: tādas izmantotās lauksaimniecības zemes platības (ILZP) īpatsvars, kurā noteiktas atbalstītas saistības saistībā ar uzlabotu barības vielu pārvaldību

ES konkrētie mērķi	Ietekmes rādītāji	Rezultātu rādītāji
		R.23.^{SI} Ilgtspējīga ūdens izmantošana: tādas izmantotās lauksaimniecības zemes platības (ILZP) īpatsvars, kurā noteiktas atbalstītas saistības ūdens līdzsvara uzlabošanai R.24.^{SI} Ilgtspējīga un samazināta pesticīdu lietošana: tādas izmantotās lauksaimniecības zemes platības (ILZP) īpatsvars, uz kuru attiecas konkrētas atbalstītas saistības ar mērķi panākt ilgtspējīgu pesticīdu lietošanu, lai samazinātu tādus ar pesticīdu radītos riskus un ietekmi kā pesticīdu noplūde R.25 Ar vidi saistītais sniegums lopkopības nozarē: tādu liellopu vienību (LU) īpatsvars, uz kurām attiecas atbalstītas saistības uzlabot vides ilgtspēju R.26. Investīcijas saistībā ar dabas resursiem: tādu lauku saimniecību īpatsvars, kuras saņem ienesīgu un neienesīgu KLP investīciju atbalstu saistībā ar rūpēm par dabas resursiem

ES konkrētie mērķi	Ietekmes rādītāji	Rezultātu rādītāji
		R.27. Ar vidi vai klimatu saistītais sniegums (izmantojot investīcijas lauku apvidos): tādu darbību skaits, ar kurām lauku apvidos tiek veicināti mērķi, kas saistīti ar vides ilgtspēju, klimata pārmaiņu mazināšanas sasniegšanu un pielāgošanos klimata pārmaiņām R.28. Ar vidi vai klimatu saistītais sniegums (izmantojot zināšanas un inovāciju): to personu skaits, kuras izmanto konsultācijas, apmācību, zināšanu apmaiņu vai dalību Eiropas inovācijas partnerības (EIP) darbības grupās, ko KLP atbalsta saistībā ar sniegumu vides vai klimata ziņā

ES konkrētie mērķi	Ietekmes rādītāji	Rezultātu rādītāji
Palīdzēt apturēt un pavērst pretējā virzienā bioloģiskās daudzveidības zudumu, uzlabot ekosistēmu pakalpojumus un saglabāt biotopus un ainavas;	I.19. Lauku putnu populāciju skaita palielināšana: lauku putnu populāciju indekss I.20. Bioloģiskās daudzveidības aizsardzības uzlabošana: tādu Kopienā nozīmīgu sugu un biotopu īpatsvars procentos, kas saistītas ar lauksaimniecību ar stabilām vai augšupejošām tendencēm (nodalot savvaļas apputeksnētāju sugu īpatsvaru procentos)¹ I.21. Ekosistēmu pakalpojumu sniegšanas uzlabošana: tādas lauksaimniecības zemes īpatsvars, kurās ir ainavas iezīmes I.22. Uzlabota agrobioloģiskā daudzveidība lauksaimniecības sistēmā: kultūraugu daudzveidība	R.29.^{SI} Bioloģiskās lauksaimniecības attīstība: Tādas izmantotās lauksaimniecības zemes platības (ILZP) īpatsvars, kuru KLP atbalsta bioloģiskās lauksaimniecības jomā, nodalot bioloģiskās lauksaimniecību saglabāšanu un pāreju uz bioloģisko lauksaimniecību R.30.^{SI} Ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas veicināšana: tādas meža zemes īpatsvars, kurā noteiktas saistības atbalstīt meža aizsardzību un ekosistēmu pakalpojumu pārvaldību R.31.^{SI} Dzīvotņu un sugu saglabāšana: tādas izmantotās lauksaimniecības zemes platības (ILZP) īpatsvars, uz ko attiecas atbalstītas pārvaldības saistības sniegt atbalstu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un atjaunošanai, tostarp augstu dabas vērtību lauksaimniecības praksei

¹ Ar apputeksnētājiem saistīto tendenču novērtēšanu veic, izmantojot attiecīgos Savienības pasākumus, kas paredzēti ar apputeksnētājiem saistītajiem rādītājiem, jo īpaši, izmantojot apputeksnētāju rādītāju un citus pasākumus, kas uz ES Apputeksnētāju iniciatīvas pamata (Komisijas 2018. gada 1. jūnija paziņojums) ir pieņemti saistībā ar citiem pasākumiem ES Bioloģiskās daudzveidības stratēģijā 2030. gadam (Komisijas 2020. gada 20. maija paziņojums).

ES konkrētie mērķi	Ietekmes rādītāji	Rezultātu rādītāji
		R.32. Ar bioloģisko daudzveidību saistītas investīcijas: tādu lauku saimniecību īpatsvars, kuras gūst labumu no KLP atbalsta investīcijām, ar ko tiek veicināta bioloģiskā daudzveidība R.33. <i>Natura 2000</i> pārvaldības uzlabošana Kopējās <i>Natura 2000</i> teritorijas daļa, uz kuru attiecas atbalstītās saistības R.34.^{SI} Ainavas iezīmju saglabāšana: tādas lauksaimniecībā izmantojamās zemes (LIZ) platības īpatsvars, kurā noteiktas atbalstītās saistības pārvaldīt ainavas iezīmes, tostarp dzīvžogus un kokus R.35. Saimju saglabāšana: ar KLP atbalstīto bišu saimju īpatsvars
Piesaistīt un noturēt gados jaunus lauksaimniekus un citus jaunpieņācējus un veicināt ilgtspējīgu darījumdarbības attīstību lauku apvidos;	I.23. Gados jaunu lauksaimnieku piesaistīšana: jaunu lauku saimniecību vadītāju skaita un gados jaunu lauku saimniecību vadītāju skaita izmaiņas, tostarp sadalījums pa dzimumiem	R.36. ^{SI} Paaudžu maiņa: tādu gados jaunu lauksaimnieku skaits, kuri saņēmuši KLP atbalstu un izveidojuši saimniecību, tostarp sadalījums pa dzimumiem

ES konkrētie mērķi	Ietekmes rādītāji	Rezultātu rādītāji
Veicināt nodarbinātību, izaugsmi, dzimumu līdztiesību, tostarp sieviešu līdzdalību lauksaimniecībā, sociālo iekļautību un vietējo attīstību lauku apvidos, veicināt arī aprites bioekonomiku un ilgtspējīgu mežsaimniecību	I.24. Nodarbinātības veicināšana lauku apvidos: nodarbinātības līmeņa dinamika lauku apvidos, cita starpā sadalījums pa dzimumiem I.25. Izaugsmes veicināšana lauku apvidos: Iekšzemes kopprodukta (IKP) uz vienu iedzīvotāju dinamika lauku apvidos I.26. Taisnīgāka KLP: KLP atbalsta sadalījums I.27. Lauku iekļautības veicināšana: nabadzības indeksa attīstība lauku apvidos	R.37. Izaugsme un nodarbinātība lauku apvidos: jaunas darbvietas, ko atbalsta KLP projektos R.38. LEADER tvērums: tādu lauku iedzīvotāju skaits, uz kuriem attiecas vietējās attīstības stratēģijas R.39. Lauku ekonomikas attīstība: tādu lauku uzņēmumu, tostarp bioekonomikas uzņēmumu, skaits, kuru attīstībai sniegts KLP atbalsts R.40. Pārdomāta lauku ekonomikas pārkārtošanās: atbalstīto Viedo ciematu stratēģiju skaits R.41.^{SI} Eiropas lauku apgabalu saikne: tādu lauku iedzīvotāju īpatsvars, kuri ar KLP atbalstu iegūst labāku piekļuvi pakalpojumiem un infrastruktūrai R.42. Sociālās iekļautības veicināšana: Tādu personu skaits, uz ko attiecas atbalstītie sociālās iekļaušanas projekti

ES konkrētie mērķi	Ietekmes rādītāji	Rezultātu rādītāji
Uzlabot Savienības lauksaimniecības spēju reaģēt uz sabiedrības prasībām pārtikas un veselības jomā, tostarp uz prasību pēc kvalitatīvas, nekaitīgas un uzturvielām bagātas pārtikas, kas ražota ilgtspējīgā veidā, prasību samazināt pārtikas atkritumus, panākt dzīvnieku labturību un apkarot mikrobu rezistenci	I.28. Samazināt pretmikrobu līdzekļu lietošanu attiecībā uz lauksaimniecības dzīvniekiem: antimikrobiālo līdzekļu pārdošana/izmantošana attiecībā uz produktīvajiem dzīvniekiem I.29. Reaģēšana uz patērētāju pieprasījumu pēc kvalitatīvas pārtikas: ražošanas vērtība Savienības kvalitātes shēmās un attiecībā uz bioloģisko ražošanu	R.43.^{SI} Samazināt antimikrobiālo līdzekļu lietošanu: tādu liellopu vienību (LU) īpatsvars, uz kurām attiecas atbalstītas darbības pretmikrobu līdzekļu lietošanas ierobežošanas nolūkā (profilakse/samazināšana) R.44.^{SI} Dzīvnieku labturības palielināšana: tādu liellopu vienību (LU) īpatsvars, uz kurām attiecas atbalstītas darbības ar mērķi palielināt dzīvnieku labturību

Ilgadēja snieguma noskaidrošana – IZLAIDE

Intervenču veidi un to izlaides rādītāji¹

Intervenču veidi	Izlaides rādītāji ²
Sadarbība (77. pants)	O.1. Eiropas inovācijas partnerībā (EIP) iesaistīto darbības grupu projektu skaits
Zināšanu apmaiņa un informācijas izplatīšana (78. pants)	O.2. Konsultāciju darbību vai vienību skaits, kuru mērķis ir sniegt inovācijas atbalstu, lai sagatavotu vai īstenotu Eiropas inovācijas partnerībā (EIP) iesaistīto darbības grupu projektus
Horizontālie rādītāji	O.3. ^{UZR} KLP atbalsta labuma guvēju skaits
Ienākumu pamatatbalsts (21. pants)	O.4. Hektāru skaits, kas saņem ienākumu pamatatbalstu
Maksājums mazajiem lauksaimniekiem (28. pants)	O.5. Labuma guvēju vai hektāru skaits, kas saņem maksājumus mazajiem lauksaimniekiem
Ienākumu papildatbalsts gados jauniem lauksaimniekiem (30. pants)	O.6. Hektāru skaits, kas saņem ienākumu papildatbalstu gados jauniem lauksaimniekiem
Pārdalošais ienākumu atbalsts (29. pants)	O.7. Hektāru skaits, kas saņem pārdalošo ienākumu atbalstu
Ekoshēmas (31. pants)	O.8. Hektāru skaits vai liellopu vienību skaits, kas izmanto ekoshēmas
Riska pārvaldības instrumenti (76. pants)	O.9. Vienību skaits, kurām ir nodrošināti KLP atbalstīti riska pārvaldības instrumenti
Saistītais ienākumu atbalsts (32. pants)	O.10. Tādu vienību skaits, par kurām saņem saistīto ienākumu atbalstu
	O.11. Tādu vienību skaits, par kurām saņem saistīto ienākumu atbalstu

¹ Dati par deklarētajiem izdevumiem, ko sniedz katru gadu

² Tikai uzraudzībai izmantotie izlaides rādītāji ir atzīmēti ar ^{UZR}.

Intervenču veidi	Izlaides rādītāji ²
Dabas vai citi platībatkarīgi ierobežojumi (71. pants)	O.12. Hektāru skaits, kas saņem atbalstu par platībām, kurās ir dabas vai citi platībatkarīgi ierobežojumi, tai skaitā sadalījums pa apgabalu tipiem
Platībatkarīgi traucēkļi, kas izriet no noteiktām obligātajām prasībām (72. pants)	O.13. Hektāru skaits, kas saņem atbalstu saskaņā ar <i>Natura 2000</i> vai Direktīvu 2000/60/EK
Vides, klimata un citas pārvaldības saistības (70. pants)	O.14. Hektāru skaits (izņemot mežsaimniecības) vai citu vienību skaits, uz ko attiecas vides vai klimata saistības, kuras pārsniedz obligātās prasības
	O.15. Hektāru skaits (mežsaimniecība) vai citu tādu vienību skaits, uz ko attiecas vides vai klimata saistības, kuras pārsniedz obligātās prasības
	O.16. Hektāru skaits vai citu tādu vienību skaits, uz kurām attiecas apmežošanas un agromežsaimniecības saistības
	O.17. Hektāru skaits vai citu tādu vienību skaits, kurām piemēro atbalstu par bioloģisko lauksaimniecību
	O.18. Tādu liellopu vienību (LU) skaits, kas saņem atbalstu par dzīvnieku labturības, veselības vai pastiprinātiem bioloģiskās drošības pasākumiem
	O.19. Tādu darbību vai vienību skaits, kas atbalsta ģenētiskos resursus

Intervenču veidi	Izlaides rādītāji ²
Investīcijas (73. un 74. pants)	O.20. Atbalstītu ienesīgu investīciju darbību vai vienību skaits lauku saimniecībās
	O.21. Atbalstītu neienesīgu investīciju darbību vai vienību skaits lauku saimniecībās
	O.22. Atbalstītu infrastruktūru investīciju darbību vai vienību skaits lauku saimniecībās
	O.23. Atbalstītu neienesīgu investīciju darbību vai vienību skaits ārpus lauku saimniecībām
	O.24. Atbalstītu ienesīgu investīciju darbību vai vienību skaits ārpus lauku saimniecībām
Gados jaunu lauksaimnieku un jaunpienācēju un lauku jaunuzņēmumu darbības uzsākšana (75. pants)	O.25. Tādu gados jaunu lauksaimnieku skaits, kuri saņem darbījums darbības uzsākšanas atbalstu
	O.26. Tādu jaunpienācēju skaits, kuri saņem darbījums darbības uzsākšanas atbalstu (un kuri nav O.25. minētie gados jaunie lauksaimnieki)
	O.27. Tādu lauku uzņēmumu skaits, kas saņem atbalstu darbības sākšanai
Sadarbība (77. pants)	O.28. Atbalstīto ražotāju grupu un ražotāju organizāciju skaits
	O.29. Tādu labuma guvēju skaits, kuri saņem atbalstu dalībai oficiālās kvalitātes shēmās
	O.30. Tādu atbalstītu darbību vai vienību skaits, kas saistītas ar paaudžu maiņu (izņemot atbalstu darbījums darbības uzsākšanai)
	O.31. Atbalstītu vietējās attīstības stratēģiju (LEADER) vai sagatavošanas darbību skaits
	O.32. Citu atbalstītu sadarbības darbību vai vienību skaits (izņemot EIP, par ko ziņots saskaņā ar O.1. punktu)

Intervenču veidi	Izlaides rādītāji ²
Zināšanu apmaiņa un informācijas izplatīšana (78. pants)	O.33. Atbalstīto mācību, konsultāciju un izpratnes veidošanas darbību vai vienību skaits
Horizontālie rādītāji	O.34. ^{UZR} : To hektāru skaits, kuros tiek veikti ar vidi saistīti pasākumi (apkopots rādītājs fiziskā platībā, kurai piemēro nosacījumu sistēmu, ekoshēmas, ar lauksaimniecību un mežsaimniecību saistītās vides un klimata pārvaldības saistības)
Intervenču veidi noteiktās nozarēs (47. pants)	O.35. Atbalstīto darbības programmu skaits
Intervenču veidi vīna nozarē (58. pants)	O.36. Vīna nozarē atbalstīto darbību vai vienību skaits
Intervenču veidi biškopības nozarē (55. pants)	O.37. Darbību vai vienību skaits biškopības nozares saglabāšanai vai uzlabošanai

KONTEKSTA RĀDĪTĀJI

	Rādītāja Numurs	Konteksta rādītājs
Iedzīvotāji	C.01	Kopējais iedzīvotāju skaits
	C.02	Iedzīvotāju blīvums
	C.03	Iedzīvotāju vecuma struktūra
Kopējā platība	C.04	Kopējā platība
	C.05	Zemes pārklājums
Darba tirgus	C.06	Nodarbinātība lauku reģionos
	C.07	Bezdarba līmenis lauku apvidos
	C.08	Nodarbinātība (pa nozarēm, pēc reģiona veida, pēc saimnieciskās darbības veida)
Ekonomika	C.09	IKP uz vienu iedzīvotāju
	C.10	Nabadzības līmenis
	C.11	Bruto pievienotā vērtība, ko rada katra nozare, katrs reģiona veids, lauksaimniecībā un primārajiem ražotājiem
Lauku saimniecības un lauksaimnieki	C.12	Lauksaimniecības uzņēmumi (lauku saimniecības)
	C.13	Lauku saimniecību darbaspēks
	C.14	Lauku saimniecību vadītāju vecuma struktūra
	C.15	Lauku saimniecību vadītāju apmācība lauksaimniecības jomā
	C.16	Iesācēji lauku saimniecību vadītāji un gados jauni lauku saimniecību vadītāji

	Rādītāja Numurs	Konteksta rādītājs
Lauksaimniecības zeme	C.17 C.18 C.19 C.20 C.21 C.22	Izmantotā lauksaimniecības zemes platība Apūdeņojama zeme Lauksaimniecība <i>Natura 2000</i> tīkla teritorijās Platības, kurās ir dabas un citi platībatkarīgi ierobežojumi Lauksaimniecības zeme, kurā ir ainavas iezīmes Kultūraugu daudzveidība
Lauksaimniecības dzīvnieki	C.23 C.24	Liellopu vienības Lauksaimniecības dzīvnieku blīvums
Lauksaimniecības un lauku saimniecību ienākums	C.25 C.26 C.27 C.28	Lauksaimniecības faktoru ienākums Lauksaimniecisko ienākumu salīdzinājums ar lauksaimniecībā nenodarbināta darbaspēka izmaksām Lauku saimniecības ienākumi pa lauksaimniecības veidiem, reģioniem, atkarībā no lauku saimniecības lieluma, platībās, kurās ir dabas un citi platībatkarīgi ierobežojumi Bruto pamatkapitāla veidošana lauksaimniecībā
Lauksaimniecības ražīgums	C.29 C.30	Kopējais faktoru ražīgums lauksaimniecībā Darba ražīgums lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un pārtikas rūpniecībā
Lauksaimniecības produktu tirdzniecība	C.31	Lauksaimniecības produktu imports un eksports
Citas ienākumus nesošas darbības	C.32	Tūrisma infrastruktūra
Lauksaimniecības prakse	C.33 C.34 C.35	Lauksaimniecības platība, kurā īsteno bioloģisko lauksaimniecību Lauksaimnieciskās darbības intensitāte Ražošanas vērtība Savienības kvalitātes shēmās un attiecībā uz bioloģisko ražošanu

	Rādītāja Numurs	Konteksta rādītājs
Bioloģiskā daudzveidība	C.36 C.37	Lauku putnu populāciju indekss Tādu Kopienā nozīmīgu sugu un biotopu īpatsvars procentos, kas saistītas ar lauksaimniecību ar stabilām vai augšupejošām tendencēm
Ūdens	C.38 C.39	Ūdens izmantošana lauksaimniecībā Ūdens kvalitāte Barības vielu kopējā bilance – slāpeklis Barības vielu kopējā bilance – fosfors Nitrāti gruntsūdenī
Augsne	C.40 C.41	Augsnes organiskais ogleklis lauksaimniecības zemē Ūdens izraisīta augsnes erozija
Enerģētika	C.42 C.43	Ilgspējīga atjaunojamo energoresursu enerģijas ražošana lauksaimniecībā un mežsaimniecībā Enerģijas izmantošana lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un pārtikas rūpniecībā
Klimats	C.44 C.45 C.46	Lauksaimniecības radītas siltumnīcefekta gāzu emisijas Lauksaimniecības nozares izturētspējas pieauguma rādītājs Katastrofu nodarīti tieši zaudējumi lauksaimniecībai
Gaiss	C.47	Lauksaimniecības radītas amonjaka emisijas
Veselība	C.48 C.49	pretmikrobu līdzekļu pārdošana/izmantošana attiecībā uz produktīvajiem dzīvniekiem Pesticīdu radītais risks, lietošana un ietekme

II PIELIKUMS

PTO IEKŠĒJAIS ATBALSTS SASKAŅĀ AR 10. PANTU

Intervences veids	Atsauce šajā regulā	PTO Nolīguma par lauksaimniecību 2. pielikuma punkts (zaļā grupa)
Ienākumu pamatatbalsts	III sadaļas II nodaļas 2. iedaļas 2. apakšiedaļa	5. (ja īstenošana nav balstīta uz maksājumtiesībām) 6. (ja īstenošana ir balstīta uz maksājumtiesībām)
Pārdalošais ienākumu atbalsts	29. pants	(ja saistītā ienākumu pamatatbalsta īstenošana nav saistīta ar maksājumtiesībām) (ja saistītā ienākumu pamatatbalsta īstenošana ir saistīta ar maksājumtiesībām)
Ienākumu papildatbalsts gados jauniem lauksaimniekiem	30. pants	(ja saistītā ienākumu pamatatbalsta īstenošana nav saistīta ar maksājumtiesībām) (ja saistītā ienākumu pamatatbalsta īstenošana ir saistīta ar maksājumtiesībām)
Klimata, vides un dzīvnieku labturības shēmas ("ekoshēmas")	31. panta 7. punkta pirmās daļas a) apakšpunkts	5. (ja saistītā ienākumu pamatatbalsta īstenošana nav balstīta uz maksājumtiesībām) 6. (ja saistītā ienākumu pamatatbalsta īstenošana ir balstīta uz maksājumtiesībām)

Intervences veids	Atsauce šajā regulā	PTO Nolīguma par lauksaimniecību 2. pielikuma punkts (zaļā grupa)
Klimata, vides un dzīvnieku labturības shēmas ("ekoshēmas")	31. panta 7. punkta pirmās daļas b) apakšpunkts	12
Augļi un dārzeņi, apiņi, olīveļļa, galda olīvas un citas 42. panta f) punktā minētās nozares – investīcijasmateriālos un nemateriālos aktīvos, pētniecība un eksperimentālas un inovatīvas ražošanas metodes un citas darbības, tādās jomās kā:	47. panta 1. punkta a) apakšpunkts	2., 11. vai 12.
- augsnes saglabāšanai, tostarp augsnes oglekļa krājumu vairošanai un augsnes struktūras uzlabošanai, un piesārņotāju samazināšanai;	47. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punkts	12.
- ūdens resursu izmantošanas un pareizas ūdens apsaimniekošanas, tostarp ūdens ekonomijas, ūdens resursu saglabāšanas un ūdens nosusināšanas uzlabošanai;	47. panta 1. punkta a) apakšpunkta ii) punkts	12.
- nelabvēlīgu klimatisko apstākļu nodarīta kaitējuma novēršanai un mainīgajiem klimatiskajiem apstākļiem piemērotu šķirņu un apsaimniekošanas prakšu izstrādes un izmantošanas veicināšanai,	47. panta 1. punkta a) apakšpunkta iii) punkts	12.

Intervences veids	Atsauce šajā regulā	PTO Nolīguma par lauksaimniecību 2. pielikuma punkts (zaļā grupa)
- energotaupības, energoefektivitātes un atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanas palielināšanai,	47. panta 1. punkta a) apakšpunkta iv) punkts	11. vai 12.
- ekoiepakojumam tikai pētniecības un eksperimentālās ražošanas jomā,	47. panta 1. punkta a) apakšpunkta v) punkts	2.
- bioloģiskajai drošībai, dzīvnieku veselībai un labturībai,	47. panta 1. punkta a) apakšpunkta vi) punkts	12.
- emisiju un atkritumu samazināšanai, blakusproduktu izmantošanas uzlabošanai, tostarp to vēlreizējas izmantošanas un valorizācijas un atkritumu pārvaldīšanas uzlabošanai;	47. panta 1. punkta a) apakšpunkta vii) punkts	11. vai 12.
- izturētspējas pret kaitīgajiem organismiem uzlabošanai un pesticīdu lietošanas radīto risku un ietekmējuma samazināšanai, tostarp integrētās augu aizsardzības paņēmieni īstenošanai;	47. panta 1. punkta a) apakšpunkta viii) punkts	2., 11. vai 12.
- noturības pret dzīvnieku slimībām uzlabošanai un veterināro zāļu, tostarp antibiotiku, izmantošanas samazināšanai;	47. panta 1. punkta a) apakšpunkta ix) punkts	2.
- bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgu dzīvotņu veidošanai un uzturēšanai;	47. panta 1. punkta a) apakšpunkta x) punkts	12.
- produktu kvalitātes uzlabošanai;	47. panta 1. punkta a) apakšpunkta xi) punkts	2.

Intervences veids	Atsauce šajā regulā	PTO Nolīguma par lauksaimniecību 2. pielikuma punkts (zaļā grupa)
- ģenētisko resursu uzlabošana;	47. panta 1. punkta a) apakšpunkta xii) punkts	2.
- nodarbinātības apstākļu uzlabošanai un darba devēju pienākumu, kā arī darba higiēnas un drošības prasību izpildes nodrošināšanai saskaņā ar Direktīvu 89/391/EEK, 2009/104/EK un (ES) 2019/1152;	47. panta 1. punkta a) apakšpunkta xiii) punkts	2.
Augļi un dārzeņi, apiņi, olīveļļa, galda olīvas un citas nozares, kas minētas 42. panta f) punktā – konsultāciju pakalpojumi un tehniskā palīdzība	47. panta 1. punkta b) apakšpunkts	2.
Augļi un dārzeņi, apiņi, olīveļļa, galda olīvas un citas nozares, kas minētas 42. panta f) punktā – mācības un paraugprakses apmaiņa	47. panta 1. punkta c) apakšpunkts	2.
Augļi un dārzeņi, apiņi, olīveļļa, galda olīvas un citas nozares, kas minētas 42. panta f) punktā – bioloģiskā vai integrētā ražošana	47. panta 1. punkta d) apakšpunkts	12.

Intervences veids	Atsauce šajā regulā	PTO Nolīguma par lauksaimniecību 2. pielikuma punkts (zaļā grupa)
Augļi un dārzeņi, apiņi, olīveļļa, galda olīvas un citas nozares, kas minētas 42. panta f) punktā – produkcijas pārvadāšanas un uzglabāšanas ilgtspēju un efektivitāti palielinoša rīcība	47. panta 1. punkta e) apakšpunkts	11., 12. vai 2.
Augļi un dārzeņi, apiņi, olīveļļa, galda olīvas un citas nozares, kas minētas 42. panta f) punktā – noieta veicināšana, saziņa un tirgvedība	47. panta 1. punkta f) apakšpunkts	2.
Augļi un dārzeņi, apiņi, olīveļļa, galda olīvas un citas nozares, kas minētas 42. panta f) punktā – kvalitātes shēmas	47. panta 1. punkta g) apakšpunkts	2.
Augļi un dārzeņi, apiņi, olīveļļa, galda olīvas un citas nozares, kas minētas 39. panta f) punktā – izsekojamības un sertifikācijas sistēmas	47. panta 1. punkta h) apakšpunkts	2.
Augļi un dārzeņi, apiņi, olīveļļa, galda olīvas un citas nozares, kas minētas 42. panta f) punktā – pielāgošanās klimata pārmaiņām un to seku mazināšana	47. panta 1. punkta i) apakšpunkts	11., 2. vai 12.
Augļi un dārzeņi, apiņi, olīveļļa, galda olīvas un citas nozares, kas minētas 42. panta f) punktā – kopfondi	47. panta 2. punkta a) apakšpunkts	7. vai 2.

Intervences veids	Atsauce šajā regulā	PTO Nolīguma par lauksaimniecību 2. pielikuma punkts (zaļā grupa)
Augļi un dārzeņi, apiņi, olīveļļa, galda olīvas un citas nozares, kas minētas 42. panta f) punktā – investīcijas materiālos un nemateriālos aktīvos	47. panta 2. punkta b) apakšpunkts	11. vai 2.
Augļi un dārzeņi, apiņi, olīveļļa, galda olīvas un citas nozares, kas minētas 42. panta f) punktā – vēlreizēja augļu vai olīvu dārzu apstādīšana	47. panta 2. punkta d) apakšpunkts	8.
Augļi un dārzeņi, apiņi, olīveļļa, galda olīvas un citas nozares, kas minētas 42. panta f) punktā – ganāmpulka atjaunošana veselības apsvērumu dēļ vai dabas katastrofu izraisītu zaudējumu dēļ;	47. panta 2. punkta e) apakšpunkts	8.
Augļi un dārzeņi, apiņi, olīveļļa, galda olīvas un citas nozares, kas minētas 42. panta f) punktā – padomdošana	47. panta 2. punkta j) apakšpunkts	2.
Augļi un dārzeņi, apiņi, olīveļļa, galda olīvas un citas nozares, kas minētas 42. panta f) punktā – trešo valstu fitosanitāro prasību ieviešana un pārvaldība	47. panta 2. punkta k) apakšpunkts	2.

Intervences veids	Atsauce šajā regulā	PTO Nolīguma par lauksaimniecību 2. pielikuma punkts (zaļā grupa)
Augļi un dārzeņi, apiņi, olīveļļa, galda olīvas un citas nozares, kas minētas 42. panta f) punktā – padomdošana	47. panta 2. punkta l) apakšpunkts	2.
Biškopība – konsultāciju pakalpojumi, tehniskā palīdzība, mācības, informācija un paraugprakses apmaiņa	55. panta 1. punkta a) apakšpunkts	2.
Biškopība – investīcijas materiālos un nemateriālos aktīvos, kā arī citi pasākumi, kas cita starpā vērsti uz: bišu parazītu un slimību apkarošana	55. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punkts	11. vai 12. vai 2.
Biškopība – ieguldījumi materiālos un nemateriālos aktīvos, kā arī citas darbības, tostarp: nelabvēlīgu klimatisko apstākļu nodarīta kaitējuma novēršana, pārvaldības paņēmieni izstrāde un izmantošana	55. panta 1. punkta b) apakšpunkta ii) punkts	11. vai 12. vai 2.
Biškopība – atbalsta laboratorijas	55. panta 1. punkta c) apakšpunkts	2.
Biškopība – pētniecības programmas	55. panta 1. punkta e) apakšpunkts	2.
Biškopība – noieta veicināšana, komunikācija un tirgvedība	55. panta 1. punkta f) apakšpunkts	2.

Intervences veids	Atsauce šajā regulā	PTO Nolīguma par lauksaimniecību 2. pielikuma punkts (zaļā grupa)
Biškopība – produktu kvalitātes uzlabošana	55. panta 1. punkta g) apakšpunkts	2.
Vīns – pārstrukturēšana un pārveidošana	58. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunkts	8., 11. vai 12.
Vīna nozare – investīcijas materiālos un nemateriālos aktīvos	58. panta 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunkts	11.
Vīna nozare – materiālas un nemateriālas investīcijas inovācijā	58. panta 1. punkta pirmās daļas e) apakšpunkts	11.
Vīns – konsultatīvie pakalpojumi	58. panta 1. punkta pirmās daļas f) apakšpunkts	2.
Vīns – informatīvi pasākumi	58. panta 1. punkta pirmās daļas h) apakšpunkts	2.
Vīna nozare — vīna tūrisma veicināšana	58. panta 1. punkta pirmās daļas i) apakšpunkts	2.
Vīna nozare – tirgus pārzināšanas uzlabošana	58. panta 1. punkta pirmās daļas j) apakšpunkts	2.
Vīna nozare – veicināšana un komunikācija	58. panta 1. punkta pirmās daļas k) apakšpunkts	2.
Vīna nozare – kopfondu administratīvās izmaksas	58. panta 1. punkta pirmās daļas l) apakšpunkts	2.
Vīna nozare – ieguldījumi ilgtspējības veicināšanā	58. panta 1. punkta pirmās daļas m) apakšpunkts	11. vai 12. vai 2.

Intervences veids	Atsauce šajā regulā	PTO Nolīguma par lauksaimniecību 2. pielikuma punkts (zaļā grupa)
Vides, klimata un citas pārvaldības saistības	70. pants	12.
Dabas vai citi platībatkarīgi ierobežojumi	71. pants	13.
Platībatkarīgi traucēkļi, kas izriet no noteiktām obligātajām prasībām	72. pants	12.
Investīcijas	73. pants	11. vai 8.
Ieguldījums apūdeņošanā	74. pants	11.
Sadarbība	77. pants	2.
Zināšanu apmaiņa un informācijas izplatīšana	78. pants	2.

III PIELIKUMS

NOTEIKUMI PAR NOSACĪJUMU SISTĒMU SASKAŅĀ AR 12. PANTU

TANPP: tiesību aktos noteiktās pārvaldības prasības

LLVS: standarti labam zemes lauksaimnieciskajam un vidiskajam stāvoklim

Jomas	Galvenais jautājums	Prasības un standarti		Standarta galvenais mērķis
Klimats un vide	Klimata pārmaiņas (seku mazināšana un pielāgošanās)	1. LLVS	Ilggadīgo zālāju uzturēšana, pamatojoties uz ilggadīgo zālāju platības un lauksaimniecības platības attiecību valsts, reģionālā, apakšreģionālā, saimniecību grupas vai saimniecības līmenī salīdzinājumā ar 2018. atsaucē gadu. Samazinājuma maksimums – 5 % salīdzinājumā ar pārskata gadu	Vispārēja aizsardzība pret pāreju uz citiem izmantošanas veidiem lauksaimniecībā, lai saglabātu oglekļa uzkrājumu
		2. LLVS	Mitrāju un kūdrāju aizsardzība ¹	Ar oglekli bagātas augsnes aizsardzība
		3. LLVS	Aizliegums dedzināt aramos rugājus, izņemot augu veselības apsvērumu dēļ	Augsnes organisko vielu satura saglabāšana

¹ Dalībvalstis savos KLP stratēģiskajos plānos var paredzēt, ka šo LLVS sāks piemērot tikai no 2024. vai 2025. pieprasījumu gada. Šādos gadījumos dalībvalstis norāda, ka, lai saskaņā ar detalizētu plānošanu izveidotu pārvaldības sistēmu, ir vajadzīgs vēlāks termiņš. Dalībvalstis, nosakot LLVS 2. standartu, nodrošina, lai uz attiecīgās platības varētu saglabāt lauksaimniecisku darbību, kas ļauj zemi kvalificēt kā lauksaimniecības platību.

Jomas	Galvenais jautājums	Prasības un standarti		Standarta galvenais mērķis
	Ūdens	1. TANPP	Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.). 11. panta 3. punkta e) apakšpunkts un attiecībā uz obligātajām prasībām par fosfātu piesārņojuma difūzo avotu kontroli – h) apakšpunkts	
		2. TANPP	Padomes Direktīva 91/676/EEK (1991. gada 12. decembris) attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskās izcelsmes nitrāti (OV L 375, 31.12.1991., 1. lpp.): 4. un 5. pants	
		4. LLVS	Buferjoslu izveide gar ūdenstecēm ¹ .	Upju aizsardzība pret piesārņojumu un noteci

¹ Buferjoslu izveidē gar ūdenstecēm saskaņā ar šo LLVS standartu parasti un saskaņā ar Savienības tiesību aktiem tiek ievērots 3 metru platums un netiek izmantoti pesticīdi un mēslojums.

Apgabalos ar nozīmīgiem atūdeņošanas un apūdeņošanas grāvjiem, dalībvalstis var, ja attiecībā uz minētajiem apabaliem tas ir pamatoti, pielāgot minimālo platumu saskaņā ar konkrētajiem vietējiem apstākļiem.

Jomas	Galvenais jautājums	Prasības un standarti		Standarta galvenais mērķis
	Augsne (aizsardzība un kvalitāte)	5. LLVS	Augsnes apstrāde, kas samazina augsnes degradācijas un erozijas risku, tostarp, ņemot vērā nogāzes slīpumu	Minimāla zemes apsaimniekošana, kurā tiek ņemti vērā vietai specifiskie apstākļi, lai ierobežotu eroziju
		6. LLVS	Minimāls augsnes pārklājums, lai izvairītos no kailas zemes sensitīvākajos periodos ¹	Augsnes aizsardzība sensitīvākajos periodos
		7. LLVS	Augmaiņa aramzemē, izņemot kultūras, kas aug zem ūdens ²	Augsnes potenciāla saglabāšana

¹ Pietiekami pamatotos gadījumos, dalībvalstis attiecīgajos reģionos var pieņemt minimālos standartus, lai ziemas ilguma un smaguma dēļ ņemtu vērā īso veģetācijas periodu.

² Augmaiņa ir kultūraugu maiņa, kas lauka līmenī notiek vismaz reizi gadā (izņemot daudzgadīgu kultūru, stiebrzāļu un citu lopbarības zālaugu gadījumos, kā arī papuvē atstātas zemes gadījumā), ieskaitot pienācīgi apsaimniekotas sekundārās kultūras. Pamatojoties uz lauksaimniecības metožu un agroklimatisko apstākļu dažādību, dalībvalstis var atļaut attiecīgajos reģionos izmantot citus paņēmienus uzlabotai augmaiņai ar pākšaugiem vai kultūraugu dažādošanu, kuras mērķis ir uzlabot un saglabāt augsnes potenciālu saskaņā ar šā LLVS standarta mērķiem.

Dalībvalstis no šajā standartā noteiktā pienākuma var atbrīvot saimniecības:

- a) kurās vairāk nekā 75 % no aramzemes izmanto, lai audzētu stiebrzāles vai citus lopbarības zālaugus, zemi atstāj papuvē, tajā audzē pākšaugus vai to vienlaikus izmanto vairākos minētajos veidos;
- b) kurās vairāk nekā 75 % no atbalsttiesīgās lauksaimniecības zemes ir ilggadīgie zālāji, to izmanto, lai audzētu stiebrzāles vai citus lopbarības zālaugus, vai kurās minētajā platībā audzē kultūraugus, kas ievērojami ilgu laiku gadā vai ievērojamu šā kultūrauga audzēšanas cikla daļu atrodas zem ūdens, vai kurās zemi minētajā platībā vienlaikus izmanto vairākos minētajos veidos; vai
- c) kurās aramzemes lielums ir līdz 10 hektāriem.

Dalībvalstis var noteikt maksimālo platību, ko aizņem viena kultūra, lai novērstu plašas monokultūras.

Uzskata, ka lauksaimnieki, kas sertificēti saskaņā ar Regulu (ES) 2018/848, ievēro šo LLVS standartu.

Jomas	Galvenais jautājums	Prasības un standarti		Standarta galvenais mērķis
	Bioloģiskā daudzveidība un ainava (aizsardzība un kvalitāte)	3. TANPP	Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp.): 3. panta 1. punkts, 3. panta 2. punkta b) apakšpunkts, 4. panta 1., 2. un 4. punkts	
		4. TANPP	Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.): 6. panta 1. un 2. punkts	

Jomas	Galvenais jautājums	Prasības un standarti		Standarta galvenais mērķis
		8. LLVS	- Minimālā lauksaimniecības platības daļa, kas atvēlēta ar ražošanu nesaistītām platībām vai iezīmēm.¹ - Vismaz 4 % no aramzemes lauku saimniecības līmenī tiek atvēlēta ar ražošanu nesaistītām platībām un objektiem, tostarp papuvē esošai zemei.	Ar ražošanu nesaistītu elementu un teritorijas uzturēšana, lai uzlabotu saimniecības bioloģisko daudzveidību

¹ Dalībvalstis var atbrīvot no šajā aizzīmē noteiktā pienākuma saimniecības:

a) kurās vairāk nekā 75 % no aramzemes izmanto, lai audzētu stiebrzāles vai citus lopbarības zālaugus, atstāj papuvē, tajā audzē pākšaugus vai to vienlaikus izmanto vairākos minētajos veidos;

b) kurās vairāk nekā 75 % no atbalsttiesīgās lauksaimniecības zemes ir ilggadīgie zālāji, to izmanto, lai audzētu stiebrzāles vai citus lopbarības zālaugus, vai kurās minētajā platībā audzē kultūraugus, kas ievērojami ilgu laiku gadā vai ievērojamu šā kultūrauga audzēšanas cikla daļu atrodas zem ūdens, vai kurās zemi minētajā platībā vienlaikus izmanto vairākos minētajos veidos; vai

c) kurās aramzemes lielums ir līdz 10 hektāriem.

Dalībvalstis, kurās vairāk nekā 50 % no kopējās sauszemes platības veido meži, var paredzēt atbrīvojumu no šajā ievilkumā minētā pienākuma saimniecībām, kas atrodas apgabalos, kurus minētās dalībvalstis saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1305/2013 32. panta 1. punkta a) vai b) apakšpunktu ir noteikušas par apgabaliem, kuros ir dabas ierobežojumi, ar noteikumu, ka vairāk nekā 50 % no šā punkta otrajā teikumā minēto apgabalu zemes platības veido mežs un ka meža zemes attiecība pret lauksaimniecības zemi ir lielāka nekā 3:1. Meža platības un meža īpatsvaru attiecībā pret lauksaimniecības zemi izvērtē apgabala līmenī, kas ir vienāds ar LAU2 līmeni, vai citas skaidri norobežotas vienības līmenī, kura aptver vienu nepārprotami vienlaidu ģeogrāfisku apgabalu ar līdzīgiem lauksaimniecības apstākļiem.

Jomas	Galvenais jautājums	Prasības un standarti		Standarta galvenais mērķis
			- Ja lauksaimnieks saskaņā ar 31. panta 6. punktu, ievērojot uzlabotu ekoshēmu, apņemas vismaz 7 % no savas aramzemes atvēlēt ar ražošanu nesaistītām platībām vai iezīmēm, tostarp papuvē esošai zemei, tad šim LLVS standartam atbilstoši piešķirtā daļa nepārsniedz 3 %. - Minimālā daļa ir vismaz 7 % aramzemes saimniecības līmenī, ja zemes platībā ir iekļautas arī starpkultūras vai slāpekli piesaistošas kultūras, ko audzē, neizmantojot augu aizsardzības līdzekļus, un 3 % no tās ir papuvē esoša zeme vai ar neproduktīvām iezīmēm. Attiecībā uz starpkultūrām dalībvalstīm būtu jāizmanto svēruma koeficients 0,3.	

Jomas	Galvenais jautājums	Prasības un standarti		Standarta galvenais mērķis
			- Ainavas iezīmju saglabāšana - Aizliegums griezt dzīvžogus un cirst kokus putnu vairošanās un ligzdošanas sezonā - Invazīvu augu sugu izplatības novēršanas pasākumi kā izvēles iespēja	
		9. LLVS	Aizliegums pārveidot vai apart ilggadīgos zālājus, kas ir iekļauti <i>Natura 2000</i> tīklā kā ekoloģiski jutīgi ilggadīgi zālāji.	Dzīvotņu un sugu aizsardzība

Jomas	Galvenais jautājums	Prasības un standarti		Standarta galvenais mērķis
Sabiedrības veselība, un augu veselība	Pārtikas nekaitīgums	5. TANPP	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 178/2002 (2002. gada 28. janvāris), ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu (OV L 31, 1.2.2002., 1. lpp.) 14. un 15. pants, 17. panta 1. punkts ¹ un 18., 19. un 20. pants	

¹ Ko īsteno konkrēti ar:

- Regulas (EK) Nr. 470/2009 14. pantu un Regulas (EK) Nr. 37/2010 pielikumu,
- Regulu (EK) Nr. 852/2004: 4. panta 1. punkts un I pielikuma A daļa (II iedaļas 4. punkta g), h), j) apakšpunkts, 5. punkta f), h) apakšpunkts, 6. punkts; III iedaļas 8. punkta a), b), d), e) apakšpunkts, 9. punkta a), c) apakšpunkts),
- Regulu (EK) Nr. 853/2004: 3. panta 1. punkts, III pielikuma IX sadaļas 1. nodaļa (I iedaļas 1. punkta b), c), d), e) apakšpunkts; I iedaļas 2. punkta a) apakšpunkta i), ii), iii) punkts, b) apakšpunkta i), ii) punkts, c) apakšpunkts; I iedaļas 3. punkts; I iedaļas 4. punkts; I iedaļas 5. punkts; II iedaļas A daļas 1., 2., 3., 4. punkts; II iedaļas B daļas 1. punkta a), d) apakšpunkts, 2. punkts, 4. punkta a), b) apakšpunkts), III pielikuma X sadaļas 1. nodaļas 1. punkts,
- Regulu (EK) Nr. 183/2005: 5. panta 1., 5. un 6. punkts, I pielikuma A daļa (I iedaļas 4. punkta e), g) apakšpunkts; II iedaļas 2. punkta a), b), e) apakšpunkts) un III pielikums (sadaļas “ĒDINĀŠANA” 1. punkta “Uzglabāšana” pirmais un pēdējais teikums un 2. punkta “Sadale” trešais teikums), un
- Regulu (EK) Nr. 396/2005: 18. pants.

Jomas	Galvenais jautājums	Prasības un standarti		Standarta galvenais mērķis
		6. TANPP	Padomes Direktīva 96/22/EK (1996. gada 29. aprīlis) par noteiktu hormonālas vai tireostatiskas iedarbības vielu un beta-agonistu lietošanas aizliegumu lopkopībā un par Direktīvu 81/602/EEK, 88/146/EEK un 88/299/EEK atcelšanu (OV L 125, 23.5.1996., 3. lpp.): 3. panta a), b), d) un e) punkts un 4., 5. un 7. pants	
	Augu aizsardzības līdzekļi	7. TANPP	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1107/2009 (2009. gada 21. oktobris) par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū, ar ko atceļ Padomes Direktīvas 79/117/EEK un 91/414/EEK (OV L 309, 24.11.2009., 1. lpp.) 55. panta pirmais un otrais teikums	
		8. TANPP	Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/128/EK (2009. gada 21. oktobris), ar kuru nosaka Kopienas sistēmu pesticīdu ilgtspējīgas lietošanas nodrošināšanai (OV L 309, 24.11.2009., 71. lpp.):	

Jomas	Galvenais jautājums	Prasības un standarti		Standarta galvenais mērķis
			5. panta 2. punkts un 8. panta 1.–5. punkts 12. pants attiecībā uz pesticīdu lietojuma ierobežojumiem aizsargājamās teritorijās, kas definētas, pamatojoties uz Direktīvu 2000/60/EK un <i>Natura 2000</i> tiesību aktiem. 13. panta 1. un 3. punkts attiecībā uz pesticīdu lietošanu un uzglabāšanu, kā arī atlieku likvidēšanu	
Dzīvnieku labturība	Dzīvnieku labturība	9. TANPP	Padomes Direktīva 2008/119/EK (2008. gada 18. decembris), ar ko nosaka obligātos standartus teļu aizsardzībai (OV L 10, 15.1.2009., 7. lpp.): 3. un 4. pants	
		10. TANPP	Padomes Direktīva 2008/120/EK (2008. gada 18. decembris), ar kuru nosaka minimālos standartus cūku aizsardzībai (OV L 47, 18.2.2009., 5. lpp.): 3. un 4. pants	
		11. TANPP	Padomes Direktīva 98/58/EK (1998. gada 20. jūlijs) par lauksaimniecībā izmantojamo dzīvnieku aizsardzību (OV L 221, 8.8.1998., 23. lpp.) 4. pants	

IV PIELIKUMS

NOTEIKUMI PAR SOCIĀLO NOSACĪJUMU SISTĒMU SASKAŅĀ AR 14. PANTU

Jomas	Piemērojamie tiesību akti	Attiecīgās tiesību normas	Prasības
Nodarbinātība	Pārredzami un paredzami darba apstākļi Direktīva 2019/1152/EK	3. pants	Rakstiski norādāmi nodarbinātības nosacījumi (“darba līgums”)
		4. pants	Nodrošināt, ka uz nodarbinātību lauksaimniecībā attiecas prasība pēc darba līguma
		5. pants	Pirmo septiņu darba dienu laikā iesniedzams darba līgums
		6. pants	Dokumentu formā iesniedzamas izmaiņas darba attiecībās
		8. pants	Pārbaudes laiks
		10. pants	Nosacījumi par darba minimālo paredzamību
		13. pants	Obligātā apmācība

Jomas	Piemērojamie tiesību akti	Attiecīgās tiesību normas	Prasības
Veselība un drošība	Pasākumi, ar ko mudina uzlabot darba ņēmēju drošību un veselības aizsardzību Direktīva 89/391/EEK	5. pants	Vispārīgs noteikums, ar ko paredz darba devēja pienākumu nodrošināt darba ņēmēju drošību un veselības aizsardzību
		6. pants	Vispārīgs darba devēju pienākums veikt pasākumus, kas vajadzīgi drošības un veselības aizsardzībai, tostarp risku novēršanai un informācijas un mācību nodrošināšanai
		7. pants	Aizsardzības un profilakses pakalpojumi: darba ņēmēji, kas ieceļami veselības un drošības darbību veikšanai vai kompetenta ārējā dienesta iesaistīšana
		8. pants	No darba devēja puses īstenojami pirmās palīdzības, ugunsdzēsības un darba ņēmēju evakuācijas pasākumi
		9. pants	Darba devēju pienākumi attiecībā uz risku novērtēšanu, aizsardzības pasākumiem un aprīkojumu, darba negadījumu reģistrēšanu un ziņošanu par tiem
		10. pants	Darba ņēmējiem sniedzama informācija par drošības un veselības riskiem un aizsardzības un profilakses pasākumiem
		11. pants	Darba ņēmēju konsultēšana un līdzdalība, apspriežot visus jautājumus, kas saistīti ar drošību un veselības aizsardzību darbā
		12. pants	No darba devēju puses nodrošināma pienācīga darba ņēmēju apmācība drošības un veselības aizsardzības jomā

Jomas	Piemērojamie tiesību akti	Attiecīgās tiesību normas	Prasības
	Obligātās drošības un veselības aizsardzības prasības, kad darba ņēmēji lieto darba aprīkojumu Direktīva 2009/104/EK	3. pants	Vispārīgi pienākumi nodrošināt, ka darba aprīkojums bez jebkāda drošības vai veselības aizsardzības apdraudējuma ir piemērots darbam, ko veic darba ņēmēji
		4. pants	Noteikumi par darba aprīkojumu: tam ir jāatbilst direktīvai un noteiktajām minimālajām prasībām, un tas ir jāuztur pienācīgā kārtībā
		5. pants	Darba aprīkojuma pārbaude – kompetentām personām aprīkojums ir jāpārbauda pēc uzstādīšanas un jāveic periodiskas pārbaudes
		6. pants	Īpašam riskam pakļautam darba aprīkojumam piekļuve dodama tikai personām, kuru uzdevumos ir to izmantot, un visi remontdarbi, modifikācijas, apkope ir jāveic norīkotiem darba ņēmējiem
		7. pants	Ergonomika un darba higiēna
		8. pants	Darbiniekiem jāsaņem atbilstoša informācija un vajadzības gadījumā rakstiskas instrukcijas par darba aprīkojuma lietošanu
		9. pants	Darbiniekiem ir jāsaņem pienācīga apmācība

V PIELIKUMS

TĀDI DALĪBVALSTU PIEŠĶĪRUMI TIEŠAJIEM MAKSĀJUMIEM, KAS MINĒTI 87. PANTA 1. PUNKTA PIRMAJĀ DAĻĀ

(faktiskajās cenās, EUR)

Kalendārais gads	2023	2024	2025	2026	2027. un turpmākie gadi
Beļģija	494 925 924	494 925 924	494 925 924	494 925 924	494 925 924
Bulgārija	808 442 754	817 072 343	825 701 932	834 331 520	834 331 520
Čehija	854 947 297	854 947 297	854 947 297	854 947 297	854 947 297
Dānija	862 367 277	862 367 277	862 367 277	862 367 277	862 367 277
Vācija	4 915 695 459	4 915 695 459	4 915 695 459	4 915 695 459	4 915 695 459
Igaunija	196 436 567	199 297 294	202 158 021	205 018 748	205 018 748
Īrija	1 186 281 996	1 186 281 996	1 186 281 996	1 186 281 996	1 186 281 996
Grieķija	2 075 656 043	2 075 656 043	2 075 656 043	2 075 656 043	2 075 656 043
Spānija	4 874 879 750	4 882 179 366	4 889 478 982	4 896 778 599	4 896 778 599
Francija	7 285 000 537	7 285 000 537	7 285 000 537	7 285 000 537	7 285 000 537

Kalendārais gads	2023	2024	2025	2026	2027. un turpmākie gadi
Horvātija	374 770 237	374 770 237	374 770 237	374 770 237	374 770 237
Itālija	3 628 529 155	3 628 529 155	3 628 529 155	3 628 529 155	3 628 529 155
Kipra	47 647 540	47 647 540	47 647 540	47 647 540	47 647 540
Latvija	349 226 285	354 312 105	359 397 925	364 483 744	364 483 744
Lietuva	587 064 372	595 613 853	604 163 335	612 712 816	612 712 816
Luksemburga	32 747 827	32 747 827	32 747 827	32 747 827	32 747 827
Ungārija	1 243 185 165	1 243 185 165	1 243 185 165	1 243 185 165	1 243 185 165
Malta	4 594 021	4 594 021	4 594 021	4 594 021	4 594 021
Nīderlande	717 382 327	717 382 327	717 382 327	717 382 327	717 382 327
Austrija	677 581 846	677 581 846	677 581 846	677 581 846	677 581 846
Polija	3 092 416 671	3 123 600 494	3 154 784 317	3 185 968 140	3 185 968 140
Portugāle	613 619 128	622 403 166	631 187 204	639 971 242	639 971 242
Rumānija	1 946 921 018	1 974 479 078	2 002 037 137	2 029 595 196	2 029 595 196

Kalendārais gads	2023	2024	2025	2026	2027. un turpmākie gadi
Slovēnija	131 530 052	131 530 052	131 530 052	131 530 052	131 530 052
Slovākija	400 894 402	405 754 516	410 614 629	415 474 743	415 474 743
Somija	519 350 246	521 168 786	522 987 325	524 805 865	524 805 865
Zviedrija	686 131 966	686 360 116	686 588 267	686 816 417	686 816 417

VI PIELIKUMS

Regulas 42. panta f) punktā minēto produktu saraksts

KN kods	Apraksts
ex 0101	Dzīvi zirgi, ēzeļi, mūļi un zirgēzeļi:
	– Zirgi
0101 21 00	– – Tīršķirnes vaislas dzīvnieki ¹
0101 29	– – Citi:
0101 29 10	– – – Kaušanai
0101 29 90	– – – Citi
0101 30 00	– Ēzeļi
0101 90 00	– Citi
ex 0103	Dzīvas cūkas:
0103 10 00	– Tīršķirnes vaislas dzīvnieki ²
ex 0106	Citi dzīvi dzīvnieki:
0106 14 10	– Mājas truši
ex 0106 19 00	– – Citi: ziemeļbrīeži un brīeži
0106 33 00	– – Strausi; emu (<i>Dromaius novaehollandiae</i>)
0106 39 10	– – – Baloži
0106 39 80	– – – Citi putni

¹ Preces iekļauj šajā apakšpozīcijā saskaņā ar attiecīgajos Savienības noteikumos paredzētajiem nosacījumiem (sk. Regulu (ES) 2016/1012 un Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2015/262 (2015. gada 17. februāris), ar ko saskaņā ar Padomes Direktīvu 90/427/EEK un 2009/156/EK nosaka zirgu dzimtas dzīvnieku identifikācijas metožu noteikumus (Zirgu dzimtas dzīvnieku pasu regula), OV L 59, 3.3.2015., 1. lpp.).

² Regula (ES) 2016/1012.

KN kods	Apraksts
ex 0205 00	Svaiga, atdzesēta vai saldēta zirga gaļa
ex 0208	Svaiga, atdzesēta vai saldēta cita gaļa un gaļas subprodukti
ex 0208 10 10	– – Mājas trušu gaļa
ex 0208 90 10	– – Mājas baložu gaļa
ex 0208 90 30	– – Medījuma gaļa, izņemot trušus vai zaķus
ex 0208 90 60	– – Ziemeļbriežu gaļa
ex 0407	Svaigas, konservētas vai pagatavotas putnu olas čaumalās:
0407 19 90	– Aupaugļotas olas, izņemot mājputnu olas
0407 29 90	– Citas svaigas olas, izņemot mājputnu olas
0407 90 90	– Citas olas, izņemot mājputnu olas
0701	Svaigi vai atdzesēti kartupeļi
ex 0713	Kaltēti lobīti pākšu dārzeņi, arī mizoti vai šķelti:
ex 0713 10	– Zirņi (<i>Pisum sativum</i>):
0713 10 90	– – Kas nav sēklas materiāls
ex 0713 20 00	– Aunazirņi:
	– – Kas nav sēklas materiāls
	– Pupiņas (<i>Vigna spp.</i> , <i>Phaseolus spp.</i>):
ex 0713 31 00	– – Zeltainās pupiņas <i>Vigna mungo</i> (L) Hepper vai <i>Vigna radiata</i> (L) Wilczek:
	– – – Kas nav sēklas materiāls
ex 0713 32 00	– – Šķautņainās pupiņas (<i>Phaseolus</i> vai <i>Vigna angularis</i>):
	– – – Kas nav sēklas materiāls

KN kods	Apraksts
ex 0713 33	-- Kāršu pupiņas, ieskaitot baltās pupiņas (<i>Phaseolus vulgaris</i>):
0713 33 90	--- Kas nav sēklas materiāls
ex 0713 34 00	-- <i>Vigna subterranea</i> vai <i>Voandzeia subterranea</i> sugas pupiņas
	--- Kas nav sēklas materiāls
ex 0713 35 00	-- <i>Vigna unguiculata</i> sugas pupiņas:
	--- Kas nav sēklas materiāls
ex 0713 39 00	-- Citi:
	--- Kas nav sēklas materiāls
ex 0713 40 00	-- Lēcas:
	-- Kas nav sēklas materiāls
ex 0713 50 00	-- Rupjsēklu (cūku) pupas (<i>Vicia faba</i> var. major) un sīksēklu un vidējrupjsēklu pupas (<i>Vicia faba</i> var. equina un <i>Vicia faba</i> var. minor):
	-- Kas nav sēklas materiāls
ex 0713 60 00	-- Cūku zirņi (<i>Cajanus cajan</i>):
	-- Kas nav sēklas materiāls
ex 0713 90 00	-- Citi:
	-- Kas nav sēklas materiāls
1201 90 00	Sojas pupas, arī šķeltas, izņemot sēklas materiālu
1202 41 00	Negrauzdēti un citādi termiski neapstrādāti nelobīti zemesrieksti, izņemot sēklas materiālu
1202 42 00	Negrauzdēti un citādi termiski neapstrādāti lobīti zemesrieksti, arī šķelti, izņemot sēklas materiālu

KN kods	Apraksts
1203 00 00	Kopra
1204 00 90	Linsēklas, arī smalcinātas, izņemot sēklas materiālu
1205 10 90	Rapšu vai ripšu sēklas, arī smalcinātas, kurās ir mazs erukskābes saturs, izņemot sēklas materiālu
1205 90 00	Citas rapšu vai ripšu sēklas, arī smalcinātas, izņemot sēklas materiālu
1206 00 91	Lobītas saulespuķu sēklas; pelēkās un balti svītrainās čaumalās, arī smalcinātas, izņemot sēklas materiālu
1206 00 99	Citas saulespuķu sēklas, arī smalcinātas, izņemot sēklas materiālu
1207 29 00	Kokvilnas sēklas, arī smalcinātas, izņemot sēklas materiālu
1207 40 90	Sezama sēklas, arī smalcinātas, izņemot sēklas materiālu
1207 50 90	Sinepju sēklas, arī smalcinātas, izņemot sēklas materiālu
1207 60 00	– Saflora (<i>Carthamus tinctorius</i>) sēklas
1207 91 90	Magoņu sēklas, arī smalcinātas, izņemot sēklas materiālu
1207 99 91	Kaņepju sēklas, arī smalcinātas, izņemot sēklas materiālu
ex 1207 99 96	Citu eļļas augu sēklas un augļi, arī šķelti un smalcināti, izņemot sēklas materiālu
ex 1209 29 50	— — — lupīna sēklas, kas nav paredzētas sējai
ex 1211	Augi un augu daļas (ieskaitot sēklas un augļus), ko izmanto galvenokārt parfimērijā, farmācijā vai insekticīdu un fungicīdu pagatavošanai un tamlīdzīgiem mērķiem, svaigi vai žāvēti, arī sagriezti, sagrūsti vai saberzti pulverī, izņemot IX daļā minētos produktus ar KN kodu ex 1211 90 86;

KN kods	Apraksts
1212 94 00	Cigoriņu saknes
ex 1214	Lopbarības kāļi, lopbarības bietes (runkuļi), lopbarības saknes, siens, lucerna, āboliņš, sējas esparsetes, lopbarības kāposti, lupīna, vīķi un tamlīdzīgi lopbarības produkti, arī granulu veidā:
ex 1214 10 00	– Lucernas rupja maluma milti un granulas:
	– – – izņemot mākslīgi žāvētu lucernu vai citādi žāvētu un maltu lucernu
ex 1214 90	– Citi:
1214 90 10	– – Lopbarības bietes (runkuļi), lopbarības kāļi un citas lopbarības saknes
ex 1214 90 90	– – Citi, izņemot:
	– – – mākslīgi žāvētu sējas esparseti, āboliņu, lupīnu, vīķus un tamlīdzīgus lopbarības produktus, izņemot sienu, lopbarības kāpostus un sienu saturošus produktus
	– – – citādi žāvētu un maltu sējas esparseti, āboliņu, lupīnu, vīķus, amoliņu, aunazirņus un vanagzirņus
ex 2206	Citi raudzēti dzērieni (piemēram, sidrs, bumbieru vīns, medalus); raudzēto dzērienu maisījumi un raudzēto dzērienu un bezalkoholisko dzērienu maisījumi, kas nav minēti un iekļauti citur:
no ex 2206 00 31 līdz ex 2206 00 89	– Raudzēti dzērieni, izņemot čagu ekstrakta vīnu
5201	Kokvilna, nekārsta un neķemmēta

VII PIELIKUMS

DALĪBVALSTU PIEŠĶĪRUMI (KATRAM FINANŠU GADAM) TIEM INTERVENČU
VEIDIEM VĪNA NOZARĒ, KURI MINĒTI 88. PANTA 1. PUNKTĀ

	EUR (faktiskajās cenās)
Bulgārija	25 721 000
Čehija	4 954 000
Vācija	37 381 000
Grieķija	23 030 000
Spānija	202 147 000
Francija	269 628 000
Horvātija	10 410 000
Itālija	323 883 000
Kipra	4 465 000
Lietuva	43 000
Ungārija	27 970 000
Austrija	13 155 000
Portugāle	62 670 000
Rumānija	45 844 000
Slovēnija	4 849 000
Slovākija	4 887 000

VIII PIELIKUMS

DALĪBVALSTU PIEŠĶĒRUMI PAR KOKVILNU, KAS MINĒTI 87. PANTA 1. PUNKTA OTRAJĀ DAĻĀ

(faktiskajās cenās, EUR)

Kalendārais gads	2023	2024	2025	2026	2027. un turpmākie gadi
Bulgārija	2 557 820	2 557 820	2 557 820	2 557 820	2 557 820
Grieķija	183 996 000	183 996 000	183 996 000	183 996 000	183 996 000
Spānija	59 690 640	59 690 640	59 690 640	59 690 640	59 690 640
Portugāle	177 589	177 589	177 589	177 589	177 589

IX PIELIKUMS

DALĪBVALSTU PIEŠĶĒRUMI TIEŠAJIEM MAKSĀJUMIEM BEZ KOKVILNAS UN PIRMS 87. PANTA 1. PUNKTA TREŠAJĀ DAĻĀ

MINĒTĀS SUMMU PĀRVIETOŠANASA

(faktiskajās cenās, EUR)

Kalendārais gads	2023	2024	2025	2026	2027. un turpmākie gadi
Beļģija	494 925 924	494 925 924	494 925 924	494 925 924	494 925 924
Bulgārija	805 884 934	814 514 523	823 144 112	831 773 700	831 773 700
Čehija	854 947 297	854 947 297	854 947 297	854 947 297	854 947 297
Dānija	862 367 277	862 367 277	862 367 277	862 367 277	862 367 277
Vācija	4 915 695 459	4 915 695 459	4 915 695 459	4 915 695 459	4 915 695 459
Igaunija	196 436 567	199 297 294	202 158 021	205 018 748	205 018 748
Īrija	1 186 281 996	1 186 281 996	1 186 281 996	1 186 281 996	1 186 281 996

Kalendārais gads	2023	2024	2025	2026	2027. un turpmākie gadi
Grieķija	1 891 660 043	1 891 660 043	1 891 660 043	1 891 660 043	1 891 660 043
Spānija	4 815 189 110	4 822 488 726	4 829 788 342	4 837 087 959	4 837 087 959
Francija	7 285 000 537	7 285 000 537	7 285 000 537	7 285 000 537	7 285 000 537
Horvātija	374 770 237	374 770 237	374 770 237	374 770 237	374 770 237
Itālija	3 628 529 155	3 628 529 155	3 628 529 155	3 628 529 155	3 628 529 155
Kipra	47 647 540	47 647 540	47 647 540	47 647 540	47 647 540
Latvija	349 226 285	354 312 105	359 397 925	364 483 744	364 483 744
Lietuva	587 064 372	595 613 853	604 163 335	612 712 816	612 712 816
Luksemburga	32 747 827	32 747 827	32 747 827	32 747 827	32 747 827
Ungārija	1 243 185 165	1 243 185 165	1 243 185 165	1 243 185 165	1 243 185 165
Malta	4 594 021	4 594 021	4 594 021	4 594 021	4 594 021
Nīderlande	717 382 327	717 382 327	717 382 327	717 382 327	717 382 327

Kalendārais gads	2023	2024	2025	2026	2027. un turpmākie gadi
Austrija	677 581 846	677 581 846	677 581 846	677 581 846	677 581 846
Polija	3 092 416 671	3 123 600 494	3 154 784 317	3 185 968 140	3 185 968 140
Portugāle	613 441 539	622 225 577	631 009 615	639 793 653	639 793 653
Rumānija	1 946 921 018	1 974 479 078	2 002 037 137	2 029 595 196	2 029 595 196
Slovēnija	131 530 052	131 530 052	131 530 052	131 530 052	131 530 052
Slovākija	400 894 402	405 754 516	410 614 629	415 474 743	415 474 743
Somija	519 350 246	521 168 786	522 987 325	524 805 865	524 805 865
Zviedrija	686 131 966	686 360 116	686 588 267	686 816 417	686 816 417

*X PIELIKUMS*DALĪBVALSTU PIEŠĶĪRUMI (KATRAM FINANŠU GADAM) TIEM INTERVENČU
VEIDIEM BIŠKOPIBAS NOZARĒ, KAS MINĒTI 88. PANTA 2. PUNKTĀ

	EUR (faktiskajās cenās)
Beļģija	422 967
Bulgārija	2 063 885
Čehija	2 121 528
Dānija	295 539
Vācija	2 790 875
Igaunija	140 473
Īrija	61 640
Grieķija	6 162 645
Spānija	9 559 944
Francija	6 419 062
Horvātija	1 913 290
Itālija	5 166 537
Kipra	169 653
Latvija	328 804
Lietuva	549 828
Luksemburga	30 621
Ungārija	4 271 227

	EUR (faktiskajās cenās)
Malta	14 137
Nīderlande	295 172
Austrija	1 477 188
Polija	5 024 968
Portugāle	2 204 232
Rumānija	6 081 630
Slovēnija	649 455
Slovākija	999 973
Somija	196 182
Zviedrija	588 545

XI PIELIKUMS

LAUKU ATTĪSTĪBAS INTERVENCĒM SNIEGTĀ SAVIENĪBAS ATBALSTA SADALĪJUMS (2023–2027), KAS MINĒTS 89. PANTA

3. PUNKTĀ

(faktiskajās cenās; EUR)

Gads	2023	2024	2025	2026	2027	Kopā 2023–2027
Beļģija	82 800 894	82 800 894	82 800 894	82 800 894	82 800 894	414 004 470
Bulgārija	282 162 644	282 162 644	282 162 644	282 162 644	282 162 644	1 410 813 220
Čehija	259 187 708	259 187 708	259 187 708	259 187 708	259 187 708	1 295 938 540
Dānija	75 934 060	75 934 060	75 934 060	75 934 060	75 934 060	379 670 300
Vācija	1 092 359 738	1 092 359 738	1 092 359 738	1 092 359 738	1 092 359 738	5 461 798 690
Igaunija	88 016 648	88 016 648	88 016 648	88 016 648	88 016 648	440 083 240
Īrija	311 640 628	311 640 628	311 640 628	311 640 628	311 640 628	1 558 203 140
Grieķija	556 953 600	556 953 600	556 953 600	556 953 600	556 953 600	2 784 768 000
Spānija	1 080 382 825	1 080 382 825	1 080 382 825	1 080 382 825	1 080 382 825	5 401 914 125

Gads	2023	2024	2025	2026	2027	Kopā 2023–2027
Francija	1 459 440 070	1 459 440 070	1 459 440 070	1 459 440 070	1 459 440 070	7 297 200 350
Horvātija	297 307 401	297 307 401	297 307 401	297 307 401	297 307 401	1 486 537 005
Itālija	1 349 921 375	1 349 921 375	1 349 921 375	1 349 921 375	1 349 921 375	6 749 606 875
Kipra	23 770 514	23 770 514	23 770 514	23 770 514	23 770 514	118 852 570
Latvija	117 495 173	117 495 173	117 495 173	117 495 173	117 495 173	587 475 865
Lietuva	195 495 162	195 495 162	195 495 162	195 495 162	195 495 162	977 475 810
Luksemburga	12 310 644	12 310 644	12 310 644	12 310 644	12 310 644	61 553 220
Ungārija	416 869 149	416 869 149	416 869 149	416 869 149	416 869 149	2 084 345 745
Malta	19 984 497	19 984 497	19 984 497	19 984 497	19 984 497	99 922 485
Nīderlande	73 268 369	73 268 369	73 268 369	73 268 369	73 268 369	366 341 845
Austrija	520 024 752	520 024 752	520 024 752	520 024 752	520 024 752	2 600 123 760
Polija	1 320 001 539	1 320 001 539	1 320 001 539	1 320 001 539	1 320 001 539	6 600 007 695
Portugāle	540 550 620	540 550 620	540 550 620	540 550 620	540 550 620	2 702 753 100

Gads	2023	2024	2025	2026	2027	Kopā 2023–2027
Rumānija	967 049 892	967 049 892	967 049 892	967 049 892	967 049 892	4 835 249 460
Slovēnija	110 170 192	110 170 192	110 170 192	110 170 192	110 170 192	550 850 960
Slovākija	259 077 909	259 077 909	259 077 909	259 077 909	259 077 909	1 295 389 545
Somija	354 549 956	354 549 956	354 549 956	354 549 956	354 549 956	1 772 749 780
Zviedrija	211 889 741	211 889 741	211 889 741	211 889 741	211 889 741	1 059 448 705
Kopā ES 27	12 078 615 700	12 078 615 700	12 078 615 700	12 078 615 700	12 078 615 700	60 393 078 500
Tehniskā palīdzība (0,25 %)	30 272 220	30 272 220	30 272 220	30 272 220	30 272 220	151 361 100
Kopā	12 108 887 920	12 108 887 920	12 108 887 920	12 108 887 920	12 108 887 920	60 544 439 600

XII PIELIKUMS

MINIMĀLĀS SUMMAS, KAS REZERVĒTAS 6. PANTA 1. PUNKTA g) APAKŠPUNKTĀ MINĒTĀJAM KONKRĒTĀJAM MĒRĶIM

(faktiskajās cenās, EUR)

Kalendārais gads	2023	2024	2025	2026	2027. un turpmākie gadi
Beļģija	14 847 778	14 847 778	14 847 778	14 847 778	14 847 778
Bulgārija	24 176 548	24 435 436	24 694 323	24 953 211	24 953 211
Čehija	25 648 419	25 648 419	25 648 419	25 648 419	25 648 419
Dānija	25 871 018	25 871 018	25 871 018	25 871 018	25 871 018
Vācija	147 470 864	147 470 864	147 470 864	147 470 864	147 470 864
Igaunija	5 893 097	5 978 919	6 064 741	6 150 562	6 150 562
Īrija	35 588 460	35 588 460	35 588 460	35 588 460	35 588 460
Grieķija	56 749 801	56 749 801	56 749 801	56 749 801	56 749 801
Spānija	144 455 673	144 674 662	144 893 650	145 112 639	145 112 639

Kalendārais gads	2023	2024	2025	2026	2027. un turpmākie gadi
Francija	218 550 016	218 550 016	218 550 016	218 550 016	218 550 016
Horvātija	11 243 107	11 243 107	11 243 107	11 243 107	11 243 107
Itālija	108 855 875	108 855 875	108 855 875	108 855 875	108 855 875
Kipra	1 429 426	1 429 426	1 429 426	1 429 426	1 429 426
Latvija	10 476 789	10 629 363	10 781 938	10 934 512	10 934 512
Lietuva	17 611 931	17 868 416	18 124 900	18 381 384	18 381 384
Luksemburga	982 435	982 435	982 435	982 435	982 435
Ungārija	37 295 555	37 295 555	37 295 555	37 295 555	37 295 555
Malta	137 821	137 821	137 821	137 821	137 821
Nīderlande	21 521 470	21 521 470	21 521 470	21 521 470	21 521 470
Austrija	20 327 455	20 327 455	20 327 455	20 327 455	20 327 455
Polija	92 772 500	93 708 015	94 643 530	95 579 044	95 579 044
Portugāle	18 403 246	18 666 767	18 930 288	19 193 810	19 193 810

Kalendārais gads	2023	2024	2025	2026	2027. un turpmākie gadi
Rumānija	58 407 631	59 234 372	60 061 114	60 887 856	60 887 856
Slovēnija	3 945 902	3 945 902	3 945 902	3 945 902	3 945 902
Slovākija	12 026 832	12 172 635	12 318 439	12 464 242	12 464 242
Somija	15 580 507	15 635 064	15 689 620	15 744 176	15 744 176
Zviedrija	20 583 959	20 590 803	20 597 648	20 604 493	20 604 493

XIII PIELIKUMS

SAVIENĪBAS TIESĪBU AKTI VIDES UN KLIMATA JOMĀ, KURU MĒRĶU SASNIEGŠANA
DALĪBVALSTU KLP STRATĒGISKAJIEM PLĀNIEM BŪTU JĀVEICINA UN KURIEM
TIEM BŪTU JĀATBILST SASKAŅĀ AR 108., 109. UN 115. PANTU

- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību,
- Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību,
- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā,
- Padomes Direktīva 91/676/EEK (1991. gada 12. decembris) attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskās izcelsmes nitrāti,
- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/50/EK (2008. gada 21. maijs) par gaisa kvalitāti un tīrāku gaisu Eiropai,

- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/2284 (2016. gada 14. decembris) par dažu gaisu piesārņojošo vielu valstu emisiju samazināšanu un ar ko groza Direktīvu 2003/35/EK un atceļ Direktīvu 2001/81/EK,
- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/841 (2018. gada 30. maijs) par zemes izmantošanā, zemes izmantošanas maiņā un mežsaimniecībā radušos siltumnīcefekta gāzu emisiju un piesaistes iekļaušanu klimata un enerģētikas politikas satvarā laikposmam līdz 2030. gadam un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 525/2013 un Lēmumu Nr. 529/2013/ES,
- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/842 (2018. gada 30. maijs) par saistošiem ikgadējiem siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumiem, kas dalībvalstīm jāpanāk no 2021. līdz 2030. gadam un kas dod ieguldījumu rīcībā klimata politikas jomā, lai izpildītu Parīzes nolīgumā paredzētās saistības, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 525/2013,
- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu,
- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/27/ES (2012. gada 25. oktobris) par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK,

- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013,
- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/128/EK (2009. gada 21. oktobris), ar kuru nosaka Kopienas sistēmu pesticīdu ilgtspējīgas lietošanas nodrošināšanai.

XIV PIELIKUMS

UZ RĀDĪTĀJU PAMATKOPUMU BALSTĪTA ZIŅOŠANA SASKAŅĀ AR 142. PANTU

Rādītāji, kas attiecas uz Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondu (ELGF) un Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai (ELFLA)

Mērķis	Rādītāju pamatkopums
Atbalstīt lauku saimniecību ienākumu pietiekamību un lauksaimniecības nozares izturētspēju visā Savienībā, lai ilgtermiņā uzlabotu pārtikas nodrošinājumu un lauksaimniecības daudzveidību, kā arī Savienībā nodrošinātu lauksaimnieciskās ražošanas ekonomisko ilgtspēju	O.3. KLP atbalsta labuma guvēju skaits C.25. Lauksaimniecības faktoru ienākums R.6. Pārdalīšana mazākajām lauku saimniecībām: papildu tiešo maksājumu īpatsvars procentos par hektāru atbalsttiesīgām lauku saimniecībām, kuru izmērs ir mazāks par vidējo lauku saimniecības izmēru (salīdzinājumā ar vidējo)
Pastiprināt orientēšanos uz tirgu un gan īstermiņā, gan ilgtermiņā uzlabot lauku saimniecību konkurētspēju, tostarp, vairāk akcentējot pētniecību, tehnoloģijas un digitalizāciju	R.9. Lauku saimniecību modernizācija: tādu lauku saimniecību īpatsvars, kuras saņem atbalstu investīcijām pārstrukturēšanā un modernizācijā, tostarp resursu efektivitātes uzlabošanā
Uzlabot lauksaimnieku stāvokli pievienotās vērtības veidošanas ķēdē	R.10. Labāka piegādes ķēdes organizācija: tādu lauku saimniecību īpatsvars, kuras darbojas ražotāju grupās, ražotāju organizācijās, vietējos tirgos, īsajās piegādes ķēdēs un kvalitātes shēmās, ko atbalsta ar KLP

Mērķis	Rādītāju pamatkopums
Palīdzēt mazināt klimata pārmaiņas un pielāgoties tām, tostarp, samazinot siltumnīcefekta gāzu emisijas un veicinot oglekļa piesaisti, kā arī veicināt ilgtspējīgu enerģētiku	I.10. Ieguldījums klimata pārmaiņu mazināšanā: siltumnīcefekta gāzu emisijas, ko rada lauksaimniecība R.14. Oglekļa uzglabāšana augsnē un biomasā: tādas izmantotās lauksaimniecības zemes platības (ILZP) īpatsvars, kurā noteiktas atbalstītas saistības samazināt emisijas vai uzturēt vai palielināt oglekļa uzglabāšanu (tostarp ilggadīgie zālāji, ilggadīgās kultūras ar pastāvīgu augu segu, lauksaimniecības zeme mitrājos un kūdrājos) R.17. Apmežota zeme: teritorija, kurai piešķirts atbalsts par apmežošanu, agromežsaimniecību un atjaunošanu, tostarp sadalījums pa tām
Veicināt dabas resursu – ūdens, augsnes un gaisa – ilgtspējīgu attīstību un efektīvu pārvaldību, tostarp, samazinot atkarību no ķīmikālijām	O.34. To hektāru skaits, kuros tiek veikti ar vidi saistīti pasākumi (apkopotais rādītājs fiziskā platībā, kurai piemēro nosacījumu sistēmu, ekoshēmas, ar lauksaimniecību un mežsaimniecību saistītās vides un klimata pārvaldības saistības) I.15. Ūdens kvalitātes uzlabošana: barības vielu kopējā bilance lauksaimniecības zemē I.16. Barības vielu noplūdes samazināšana: nitrāti gruntsūdenī – tādu gruntsūdens staciju īpatsvars procentos, kurās nitrātu koncentrācija pārsniedz 50 mg/l, kā noteikts Direktīvā 91/676/EEK I.18. Ilgtspējīga un samazināta pesticīdu lietošana: pesticīdu radītie riski, lietošana un ietekme R.19. Augsnes uzlabošana un aizsardzība: tādas izmantotās lauksaimniecības zemes platības (ILZP) īpatsvars, kurā noteiktas atbalstītas saistības, kas ir labvēlīgas augsnes apsaimniekošanai nolūkā uzlabot augsnes kvalitāti un augsnes biotu (piemēram, samazināt augsnes apstrādi, augsni klāt ar kultūraugiem, izmantot augmaiņu, tostarp augmaiņu ar pākšaugiem) R.20. Gaisa kvalitātes uzlabošana: tādas izmantotās lauksaimniecības zemes platības (ILZP) īpatsvars, kurā noteiktas saistības mazināt amonjaka emisijas

Mērķis	Rādītāju pamatkopums
	R.21. Ūdens kvalitātes aizsardzība: tādas izmantotās lauksaimniecības zemes platības (ILZP) īpatsvars, kurā noteiktas atbalstītas saistības attiecībā uz ūdensobjektu kvalitāti R.22. Barības vielu ilgtspējīga pārvaldība: tādas izmantotās lauksaimniecības zemes platības (ILZP) īpatsvars, kurā noteiktas atbalstītas saistības saistībā ar uzlabotu barības vielu pārvaldību R.24. Ilgtspējīga un samazināta pesticīdu lietošana: tādas izmantotās lauksaimniecības zemes platības (ILZP) īpatsvars, uz kuru attiecas konkrētas atbalstītas saistības ar mērķi panākt pesticīdu ilgtspējīgu lietošanu, lai samazinātu tādas ar pesticīdu radītos riskus un ietekmi kā pesticīdu noplūde
Palīdzēt apturēt un pavērst pretējā virzienā bioloģiskās daudzveidības zudumu, uzlabot ekosistēmu pakalpojumus un saglabāt biotopus un ainavas	C.33. Lauksaimniecības platība, kurā īsteno bioloģisko lauksaimniecību I.21. Ekosistēmu pakalpojumu sniegšanas uzlabošana: tādas lauksaimniecības zemes īpatsvars, kurā ir ainavas iezīmes R.29. Bioloģiskās lauksaimniecības attīstība: tādas izmantotās lauksaimniecības zemes platības (ILZP) īpatsvars, kuru KLP atbalsta bioloģiskās lauksaimniecības jomā, nodalot bioloģiskās lauksaimniecību saglabāšanu un pāreju uz bioloģisko lauksaimniecību R.34. Ainavas iezīmju saglabāšana: tādas izmantotās lauksaimniecības zemes platības (ILZP) īpatsvars, kurā noteiktas atbalstītas saistības pārvaldīt ainavas iezīmes, tostarp dzīvžogus un kokus
Piesaistīt un noturēt gados jaunus lauksaimniekus un jaunpieņacējus un veicināt ilgtspējīgu darījumdarbības attīstību lauku apvidos	R.36. Paaudžu maiņa: tādu gados jaunu lauksaimnieku skaits, kuri saņēmuši KLP atbalstu un uzsākuši darījumdarbību, tostarp sadalījums pa dzimumiem

Mērķis	Rādītāju pamatkopums
Veicināt nodarbinātību, izaugsmi, dzimumu līdztiesību, tostarp sieviešu līdzdalību lauksaimniecībā, sociālo iekļautību un vietējo attīstību lauku apvidos, veicināt arī aprites bioekonomiku un ilgtspējīgu mežsaimniecību	R.37. Izaugsme un nodarbinātība lauku apvidos: jaunas darbvietas, kas atbalstītas KLP projektos
	R.38. LEADER tvērums: tādu lauku iedzīvotāju īpatsvars, uz kuriem attiecas vietējās attīstības stratēģijas
	R.41. Eiropas lauku apgabalu saikne: tādu lauku iedzīvotāju īpatsvars, kuri ar KLP atbalstu iegūst labāku piekļuvi pakalpojumiem un infrastruktūrai
Uzlabot Savienības lauksaimniecības spēju reaģēt uz sabiedrības prasībām pārtikas un veselības jomā, tostarp uz prasību pēc kvalitatīvas, nekaitīgas un uzturvielām bagātas pārtikas, kas ražota ilgtspējīgā veidā, prasību samazināt pārtikas atkritumus, kā arī uzlabot dzīvnieku labturību un apkarot mikrobu rezistenci	I.28. Ierobežota pretmikrobu līdzekļu lietošana attiecībā uz lauksaimniecības dzīvniekiem: antimikrobiālo līdzekļu pārdošana/izmantošana attiecībā uz produktīvajiem dzīvniekiem
	R.43. Ierobežota antimikrobiālo līdzekļu lietošana: tādu liellopu vienību (LU) īpatsvars, uz kurām attiecas atbalstītas darbības pretmikrobu līdzekļu lietošanas ierobežošanas nolūkā (profilakse/samazināšana)
	R.44. Dzīvnieku labturības palielināšana: tādu liellopu vienību (LU) īpatsvars, uz kurām attiecas atbalstītas darbības ar mērķi palielināt dzīvnieku labturību
Modernizēt lauksaimniecības un lauku apvidu nozares, lauksaimniecībā un lauku apvidos sekmējot un kopīgojot zināšanas, inovāciju un digitalizāciju, un mudināt lauksaimniekus tās apgūt, šim nolūkam uzlabojot piekļuvi pētniecībai, inovācijai, zināšanu apmaiņai un apmācībai	R.1. Snieguma uzlabošana ar zināšanu un inovācijas palīdzību: to personu skaits, kuras izmanto konsultācijas, apmācību, zināšanu apmaiņu vai dalību Eiropas inovācijas partnerības (EIP) darbības grupās, ko atbalsta KLP, lai uzlabotu ilgtspējīgu ekonomikas, sociālo, vides, klimata un resursu snieguma efektivitāti.